(မိုးဟုတ်ဆရာတော်)

၂

ကျေးဇူးတော်ရှင်-အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
မိုးကုတ်-ဆရာတော်ဘုရား၏ - ဥပနိဿယအတိုင်း
မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစဉ်နှင့်လုပ်ငန်းစဉ် ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့
ဥက္ကဋ္ဌ-ဦးသံဒိုင်ပြုစုရေးသားသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်

ဂုဏ်း၏ လည်ပုံ,ဖြစ်ပုံ, အမျိုးမျိုး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်ပွားပုံ ဂုဏ်းတို့ ခွာပုံ ခွာနည်းများ
ဝေဒနာနုပဿနာနှင့် စိတ္တာနုပဿနာ ရှုပွါးပုံရှုပွါးနည်းများကို
အခဏ်းကဏ္ဍပေါင်း (၂၂) ခွဲပြီးလျှင်

နောက်ဆုံး၌ သိမှတ်ဘွယ်ရာ အဖြာဖြာဟု ခေါင်းစဉ်တပ်၍
ဗဟုသုတ ဖြစ်ကြစေရန် ရည်ရွယ်ပြီးလျှင်
ထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။

ပဌမနှိပ်ခြင်း၊ အုပ်ရေ (၃၀၀၀)
ဒုတိယနှိပ်ခြင်း၊ အုပ်ရေ (၅၀၀၀)
တတိယနှိပ်ခြင်း၊ အုပ်ရေ (၂၅၀၀)
၁၉၆၇-ခု၊ နိုဝင်ဘာလ
စတုတ္ထအကြိမ်နှိပ်ခြင်း၊ အုပ်ရေ (၆၀၀၀)
ကြိုး ၁၉၆၉-ခု၊ ဩဂုတ်လ

(A)

စတုတ္ထအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း

စာအုပ်ရေ (၆,၀၀၀)

၁၉၆၉-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ

[ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ်-(၃၄၆၄)]

မည်သူမျှ ကူးယူပုံနှိပ်ခွင့်မပြု။

ဤစာမူသည် စာရေးသူ၏ မူပိုင်ဖြစ်သည်။

ဦးနေဝင်းမိုင် ယာယီမှတ်ပုံတင်အမှတ်-(၀၁၂၄၇)ဖြင့် မျိုးသန့်စာပေ၊ အမှတ်-၅၅ ဘင်တန်လမ်း ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့က ထုတ်ဝေ၍ မိုးကုတ်ဝိပဿနာအဖွဲ့၊ ၂၀ ထရန်စပို့ လမ်း၊ သွေးဆေးကန်အနီး ရန်ကုန်မြို့က ဖြန့်ချိသည်။

[ဒေါ်စမ်းရီ- မှတ်ပုံတင်အမှတ် (မြ-၀၀၂၇)က ဟောဝိဇ္ဇာ ဘာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၂၁၄၊ လမ်း-၃၀၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။]

နေ့စွဲ…၁၃၂၇ - ခု၊
သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၉ - ရက်။

သို့

ဥက္ကဌကြီး
မိုးကုတ်ဝိပဿနာအဖွဲ့
အမှတ် ၃၃ - ဆင်းဒွန်လမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့။

အကြောင်းအရာ။ ။မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်လမ်းနှင့် ထွက်လမ်းတရားများမှ အကျဉ်းချုပ် ထုတ်နုတ်လျက် ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပါရန် တောင်းပန်တိုက်တွန်းခြင်း ကိစ္စ….။

ဥက္ကဌကြီးခင်ဗျား….

အဋ္ဌက်ထာဆရာ အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသ မထေရ်မြတ်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံတွင်

အမှာစာ

အပါအဝင်ဖြစ်သော သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်မှ လိုရင်းအကျဉ်းချုပ်....

သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊
စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။
အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊
သော ဣမံ ဝိဇဋယေ ဇဋံ။

ဟူသော ဂါထာတပုဒ်ကို တုတ်နှုတ်လျက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဟူသော အမည်ဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ဘတ်ရှုပွားများတာ အရိယာဖြစ်ကြပါစေခြင်း အလို့ငှါ ဖွင့်ပြ ရေးသားထားတော်မူဘိ သကဲ့သို့၊ ထို့အတူပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည်လည်း ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်လမ်းနှင့် ထွက်လမ်းတရားများမှလိုရင်း အကျဉ်းချုပ် တုတ်နှုတ်လျက် (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်လမ်း- ထွက်လမ်း တရားတော်) ဟူသော အမည်ဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ဘတ်ရှုပွားများတာ အရိယာဖြစ်ကြပါစေခြင်းအလို့ငှါ ဟိုတို စိစိ စာတအုပ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပါရန် ရိုသေလေးမြတ်စွာ တောင်းပန်တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဝင် - ဆရာထွန်း၊
(၄-၁၀-၆၅)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်

နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓံ

နိဒါန်း။ ။ ဗုဒ္ဓဝင်ဆရာထွန်းသည် စာရေးသူအား အဘိဓမ္မာသင်္ဂြိုဟ်ကို သင်ကြားပြသပေးခဲ့ဘူးသော ဆရာဖြစ်သည့်ပြင် လောကုတ္တရာ မျက်လုံးကိုလည်း ဖွင့်ပေးသော ပဓာနဆရာဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဆရာကြီး၏ ကျေးဇူးဥပကာရ များလှပါ၏။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့မှ ရိုက်နှိပ်သော မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစာအုပ်များကိုလည်း များစွာသော အားဖြင့် ထိုဆရာကြီးပင် တည်းဖြတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ယခုနေ့သောအခါ စာရေးသူအား နှုတ်အားဖြင့်၎င်း၊ စာအားဖြင့်၎င်း ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်တွေထဲမှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာသည် ဝိပဿနာယောဂီများအတွက် အထူး သိသင့် သိထိုက်သော တရားဖြစ်သည်၊ ဉာတပရိညာစခန်း၌ အလွန်အရေးပါလှသော တရားဖြစ်သည်။ သို့အတွက် အလွန် သိသင့် သိထိုက်လှသော တရားဖြစ်သည်။

နိဒါန်း

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး ဟောတော်မူသော တရားများမှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် သစ္စာတရားများသာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကျယ်ဝန်းစွာ ဟောတော်မူထားသော တရားတော်ဖြစ်သည့်ပြင် ရက်စဉ်-နေ့စဉ် ဟောရက် အစဉ်အတိုင်း ဟောတော်မူထားသော တရားများ ဖြစ်ပါသဖြင့် တရားနာကြားသူများမှာလည်း ရက်ဆက်နာကြားနိုင်မှသော်ရင်၊ တရားစာအုပ် ဖတ်ကြားသူများသည်လည်း အမှတ်စဉ် (၁) ထဲစပြီး လိုက်နိုင်မှသာလျှင် လည်ပုံ - ဖြတ်ပုံ စသည်တို့ကို ထိုက်တန်သလောက် နားလည် သဘောပေါက်တန်သလောက် သဘောပေါက်၍ နားလည်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မကျဉ်း-မကျယ် ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပုံ- ဖြတ်ပုံ- ထွက်မြောက်ပုံတို့ကို တအုပ်တည်းနှင့် ပြည့်စုံအောင် တိုတိုနှင့် စေ့စေ့ စာတအုပ် ပြုစုရေးသားပါဟု တိုက်တွန်းပါသည်။

စာရေးသူသည် ဆရာကြီး-ဦးထွန်း ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပုံ-ဖြတ်ပုံကို စာတမ်းတစောင် အဖြစ် ရေးသားဘို့ မရေးသားဘို့ အတန်တန် အဘက်ဘက်မှ စဉ်းစားခဲ့သည်။ စဉ်းစားသည် ဆိုသည်မှာ ရေးသင့်အားလုံး အကြိုက်ရေးရန် မလွယ်ကူလှချေ။ သို့နှင့် ရေး၍ ဟန်မှ ဟန်ပါမလားဆိုသော ဆုတ်နစ်သောစိတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်... စာရေးသူသည် ငယ်စဉ်အခါက ပိဋကတ်သုံးပုံရသော ကျမ်းကြီး, ကျမ်းခိုင်များကို သင်ကြားခဲ့ခြင်း မရှိသည်က တကြောင်း၊ အရေးအသားဘက်၌လည်း စာရေးဆရာအလုပ်ကို မကျွမ်းကျင် မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစာအုပ်

များမှာ နိဒါန်းရေးသားသည်ကလွဲ၍ အခြား စာအုပ် စာတမ်း များ ရေးဘူး-ရေးစသည်းမရှိခဲ့။ ထို့ပြင် ကြောက်စရာအကောင်း ဆုံး အချက်တချက်မှာကား မိမိက မည်မျှပင် ဝမ္မခိဋ္ဌာန်သဘော ဖြင့် စေတနာသန့်သန့်ကြီးနှင့် ရေးသားသော်လည်း ရှေ့အစွန်း နောက်အစွန်း,စသဖြင့်အထင်အမြင် လွဲမှားမှုများမှ လွတ်အောင် သတိကြီးစွာ ထားရပေဦးမည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရံဖန်ရံခါ ရေးသားလိုသော စိတ်စေတနာ ပေါ် ပေါက်သည့်။ ရံဖန်ရံခါ ရေးသားခြင်း မပြုလိုသော ဆုတ်နစ် သော စိတ်ဝင်လာသည်။ ဤသို့နှင့် တဘက်နှင့်တဘက် လွန်ဆွဲ သလို ဟိုဘက်-ဒီဘက်လုလျက် ယောင်မဘင် ရေမကျ ရှိခဲ့သည်။ ကျမ်းတစောင်တဖွဲ့ပြုစုသည်။ ရေးသားသည်ဆိုသည်မှာ လွယ်ကူ လှသော အလုပ်မဟုတ်ဟူ၍လည်း သဘောပေါက်မိသည်။

ထိုထက်မလွယ်ကူသည်မှာ ခက်ခဲခြင်း၊ နက်နဲခြင်း လေးပါး နှင့် ပြည့်စုံသော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြုစုရေးသားရမည် ဖြစ်သော တာဝန်ကြီးပင်တည်း။

ထိုထက်ပို၍ မလွယ်ကူသည်မှာ (ဝါ) ခက်ခဲသည်မှာ.... ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်ပုံမျှမဟုတ်မူ၍ဖြတ်ပုံနှင့် ထွက်မြောက်ကြောင်း ကိုပါ ခန္ဓ ဉာဏ်ရောက် သဘောပေါက်အောင် ပြုစု ရေးသား ရမည်ဆိုရာ.... ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကို စီရင်ရေးသားတော် မူခဲ့ သော အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သည်ပင်လျှင် သမုဒ္ဒရာပြင်ကျယ်၊ရေပင်လယ်၌ ယုန်သူငယ် ခြေထောက်၍ မမှီ သကဲ့သို့ဟု ညည်းညူတော်မူရှာသည်။

စာရေးသူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား သဘောကို ခန္ဓာဉာဏ် ရောက် အလုပ်သဘောနှင့် ဟပ်၍ သဘောပေါက်သူ၊ နားလည် ထားသူဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်ကိုကား ဝန်ခံနိုင်ပါ၏။ သို့ရာတွင် မိမိနားလည် သဘောပေါက်သလို သူတပါး နားလည် သဘော ပေါက်၍ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်အောင် ပြုစုရေးသားရန်မှာ ကျေးဇူး ရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကဲ့သို့ ဉာဏ်ပညာ ကြီးကျယ်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်မှသာလျှင် စွမ်းစုံဖြစ်နိုင်ပေမည်။

စာရေးသူသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကြီးမားလှသော ဉာဏ်တော်ကို အစိတ်တရာစိတ်၍ တစိတ်မျှလက်လှမ်း မှီနိုင်သော သူဘယောက် မဟုတ်ရကား.... ရေးသား ပြုစုရ၍ ဟန်မှ ဟန်ပါ့ မည်လားဟူသော ဆုတ်နစ်သောစိတ် တဖန်ထပ်၍ ဝင်လာပြန် သည်။ သေဖန်မရေးဖြစ်-ရေးဖြစ်အောင် နောက်မှနေပြီး လှုံ့ဆော် ၍ တပ်လှန့်ပေးလိုက်သော အချက်များ ဉာဏ်ဝဥ္စ ကွက်ကနဲ ပေါ်လာပြန်သည်။ ၎င်းမှာ....အခြားမဟုတ်၊ ယခု ခေတ်ကို ဝိပဿနာခေတ်ဟု ဆိုကြသည်။ ဤသို့ ဆိုကြသော်လည်း ဤ ဝိပဿနာခေတ်မှာ အမှန်အားဖြင့် ဝိပဿနာနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပ ဒ် တရား၊ သစ္စာတရား-ဒွန်တွဲ၍ သွားရမည်သာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဒွန်တွဲ၍သွားမှသာလျှင်သဘာဝကျ၍ လမ်းမှန်ရာရောက်ပေမည်။ သို့သော် ယခုအခါ ထိုတရားနှစ်ပါးသည် ဇာတ်မြုပ်၍ နေတော် မူကြသလားမသိ အဟော, အပြော, အပြ, အသ, အလွန်ပင် နည်းပါးကြသည်ကို တွေ့မြင်ရပေသည်။

ထိုမှတပါးလည်း ပရိညာ ၃-ပါးရှိသည့်အနက်ဉာတ ပရိညာ ကို ရှေ့ထားရမည်ဖြစ်ရာ ယခုအခါ များသော အားဖြင့်

တီရဏပရိညာကို ရှေ့ထားလျက် ရှိကြသည်သာ တွေ့ရ၍ ရှေ့နောက်အစဉ်လွဲလျက်ရှိပြန်သည်။ ဝိပဿနာ အလုပ်မှာ ခုန်ပြီး ကျော်ပြီး လုပ်၍ လိုရာခရီးမရောက်နိုင်ချေ။

မြန်မာပြည်တွင် ရိပ်သာမြောက်မြားစွာ ရှိကြရာ၊ မိမိနည်းနှင့် အားလုံးကောင်းသည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ မိမိတို့အကောင်းဆုံးဟု ယုံကြည်ပြီး စေတနာကောင်းတွေနှင့်သာ လုပ်ကြ၊ ကိုင်ကြသည် ဖြစ်၍ အထူးပင် ချီးကျူးဘွယ် ကောင်းပေသည် စာရေးသူအနေနှင့် များစွာပင် ချီးကျူးပါ၏။

လောကတွင်ချို့ယွင်းချက်ဆိုသည်မှာ ဘယ်နေရာ-ဘယ်ဌာနမှာမှ ကင်းနိုင်သည် ဟူ၍ မရှိနိုင်ရကား .... ကောင်းသထက် ကောင်းပါစေ။ တမဂ်၊ တဖိုလ် လျင်မြန်စွာ ရကြပါစေ ဆိုသော မနောပုဗ္ဗင်္ဂမ စေတနာအရင်းခံ၍ ပြောဆို ရေးသားပေဘန် ရပါလျှင်....ယောဂီများသည် ဉာတပရိညာနှင့် ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှု ရှေ့ထားရပေလိမ့်မည်။ ၎င်းပြင် ဤသို့ ဉာတပရိညာ နှင့် ဒိဋ္ဌိပြုတ်ပေးမှုပြုနိုင်သည်မှာ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်က ဖြစ်စေ မိမိတို့၏ ဆရာသမားကဖြစ်စေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို နားလည်ရန် လိုပေသည်။ ဤ-ဒေသနာကို နားမလည်ပါက ဒိဋ္ဌိကို ဉာတပရိညာနှင့် ခွာနိုင်ပါတို့ ကြောင့် ယောဂီသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သစ္စာနှင့်တွဲ၍ နားလည်ထားမှသာလျှင် မိမိတို့ ဉာဏ်မှာ ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့်ဖြုတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဆရာတော်ဘုရား၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရေလည်စွာ သင်ကြားဟောပြော၍ ယောဂီ၏ အသိဉာဏ်မှာ ရှင်း

လင်းမှု ဉာဏပရိညာနှင့် ဒိဋ္ဌိကို ပြုတ်မှုသည်သာလျှင် အဓိကလို ရင်း ပုဗ္ဗကရဏကိစ္စအစစ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ယခုလက်ရှိ ဖြစ်ရပ်အခြေအနေမှာ ဤအတိုင်း ဖြစ်ကြလျှင် အလွန်ကျေးဇူးဥပကာရ များကြပေမည်။ သို့သော် ဤဖြစ်ရပ်မျိုး အလွန်ပင် နည်းပါးလှသည်ဟု ကြားသိရပါသည်။ သို့ပါ၍ ရဟန်းတော်ဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာသမား များသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဖိ၍ ဟောကြားပြသပြီး ပေးတော် မူကြပါဟု ဤစာတမ်းကာ နှုပြီး ရိုသေ လေးစားစွာနှင့် အနူး အညွတ် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။ ဆရာတော် အရှင်မြတ်များ ဖြစ်ပါမူကား.... ရိုသေစွာ ရှိခိုးတောင်းပန်၍ တိုက်တွန်းအပ်ပါ ကြောင်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ ဟောည်ပုံ၊ ဖြစ်ပုံကို ဟောသော ချာချာ လေ့လာကျင့်သုံး အားထုတ်သူများသည် ပိဋကတ် စာအုပ်ဆိုင် များတွင် ဝယ်လို၍ ကလယ်ရှာလျှင် အတော်ရှားမှန်း သိရပါ သည်၊ လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒီပနီ ဘာသာ လျှင် ဟံသာဝတီ၊ ပုံနှိပ်တိုက်က ရှိ၍ ဈေးပေါပေါနှင့် ဝယ် ၍ ရနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အခြား တစ်အုပ်ကလေး ရှိသည် မှာလည်း ဈေးကြီးလှ၍ လူတိုင်းဝယ် မတတ်နိုင်ကြပါ။ တချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟိုက်က ထုတ်ကြသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် များကလည်း ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်များ၌ ရောင်းချခြင်းမရှိသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားစာအုပ် အတော်ရှားမှန်း သိရပါသည်။

ထိုမှတပါး ဝိသဇ္ဇနာတရားပွဲများကို နာကြားလိုက်ပြီးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို အရိပ်အမြွက်မျှပင် ထည့်သွင်းဟော

ပြောမှု မရှိသလောက် နည်းပါးသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဤမျှအရေးပါသော တရားတော်သည် အလွန်ပင် မျက်နှာငယ်သော ဘဝသို့ ရောက်ရရှာသည် ဝမ်းနည်းစရာပင်။ အမှန်ဖြစ်သင့်သည်မှာ ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားကို ဝိပဿနာအလုပ်နှင့်ဟပ်၍ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သိသူများလေ၊ ဒိဋ္ဌိကို ဉာဏ်ပရိညာနှင့် ပြုတ်သူများလေ ဖြစ်မည်။ ဒိဋ္ဌိကို ဉာဏ်ပရိညာနှင့် ပြုတ်သူများလေ၊ စူဠသောတာပန် ဖြစ်သူများလေဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဤအတိုင်း ပဋ္ဌိစ္စသာသနာတော်ဝယ် များစွာ ဖြစ်စေလိုသော အာသာဆန္ဒပြင်းပြစွာ ရှိပါသည်။

ဤ အထက်ပါ တွေ့ရသော အကြောင်း အချက် များသည် စာရေးသူအား မရေးမဖြစ်အောင် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်၍ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် တင်လှန့်ပေးလိုက်သော အကြောင်းအထောက်အပံ့များပင်ဖြစ်ရာ ဤစာတမ်းကို ရေးသားရာ၌ အလုပ်ခွင်၌ မိမိထိုက်တန်သလောက် ရရှိထားသော ဘာဝနာမယဉာဏ်ကလေးနှင့် ၎င်းအပေါ်၌ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး ပေးတော်မူသော အသိဉာဏ်ပါ တွဲ၍ ဤ.... ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်တရား စာတမ်းကို (လည်ပုံနှင့် ထွက်မြောက်ပုံပါ) ယောဂီအပေါင်းတို့ အကျိုးငှာ ပြုစုရေးသား ထိုက်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ၁၃၂၇-ခု တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၂-ရက် နေ့မှ စ၍ ရေးသားရာ ၎င်းနှစ် ပြာသိုလဆုတ် ၁၁-ရက်တွင် ပြီးစီး၍အဆုံးသတ်ပါသတည်း။

ဤစာတမ်းကို ရေးသားထုတ်ဝေခြင်းအားဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား တရားဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်၍ကန်တော့ပါကြောင်း။

ဤ-ပြုစုံရေးသားမည်ဖြစ်သော စာတမ်းသည်လည်း သာမန် အရပ်သားတယောက်အနေဖြင့် ရေးသားခြင်းဖြစ်ရာ ရေးပုံသားပုံ အစပ်အဟပ် ရှေ့-နောက် အစီအစဉ်တည့်သည်။ ဝါကျအထား အသိုညီညွတ်သည်။ ပုဒ်ဗျည်းစလော သဒ္ဒါနည်းကျသည်။ ရှေ့စကား, နောက်စကား အစီအစဉ် တည့်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ စကားအသုံးအနှုန်းများလည်း သိမ်မွေ့၍ ပြေပြစ်ချင်မှ ပြေပြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဘတ်ကြားရာ၌ အထစ်အငေါ့ အနည်းငယ် ရှိချင် ရှိပေလိမ့်မည်။ စကားလုံးများလည်း နှစ်ခါထပ် သုံးခါထပ် များလည်း ပါချင်ပါပေလိမ့်မည်။ ချွတ်ယွင်းချက်များမှ ထင်းစင်သည်ဟူ၍ ဝန်မခံနိုင်ပါ။အရပ်သားတယောက် အနေအားဖြင့် ဈေးဦးပေါက် ကြိုးပမ်းမှုမျှသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ သည်းခံပြီး ဘတ်ကြားတော်မူကြပါမည့်အကြောင်း။

သို့ရာတွင် အရေးအကြီးဆုံး အချက်ကိုမူ ဝန်ခံနိုင်ပါ၏။ ထိုအချက်သည် အခြားမဟုတ်ပါ။ ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်များနှင့် ဒေသဲရင်း၊ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး၏ ဟော ကြားတော်မူခဲ့သော "မူ" လမ်းစဉ်နှင့်သော်ရင်း၊ ချွတ်ချော် တိမ်းစောင်းခြင်း မရှိဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ဥပနိဿယနှင့် တသောဝမတိမ်း တသဘောဘာသည်း၊ ဟာဆပ်ဘာသည်း ကျသည်ဟူ၍ ဝန်ခံနိုင်ပါသည်။

အထူးမှာကြားချက်။ ။ဤစာတမ်းကို မဘတ်ခင် သတိပေးလိုသည်မှာ.... ဤစာတမ်းသည် တရားအစဉ်အတိုင်း ရေးသားသားခြင်းဖြစ်ရာ ခါးလည်မှ ချိုး၍ဖတ်ကြားခြင်း၊ ကျော်လွှား၍

ဖတ်ကြားခြင်း၊ ခုနစ်ရက် ဖတ်ကြားခြင်း မပြုဘဲ အစဉ်အတိုင်း နိဒါန်းတစပြီး ဖတ်သွားကြမှသာ ပို၍ တရား၏ တန်ဘိုး အပြည့်အဝ ခံစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းပြင်စိတ်အေး,လက်အေး ရှိသည့်အခါများ၌သာအချိန်ယူ၍ ဖတ်ကြားစေလိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ဤခက်ခဲ နက်နဲလှသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာစဉ်ကိုရင်း၊ လည်ပုံ,ဖြတ်ပုံကိုရင်း၊ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုရင်း ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သိရှိပြီးလျှင် ကိုယ်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်၍ တရားတော်၏ အရသာကို တင်းပြည့်,ကျပ်ပြည့် ခံစားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဦးသံဒိုင် (ဥက္ကဋ္ဌ)
မိုးကုတ်ဝိပဿနာတရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ် ပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့ချုပ်
အမှတ် ၃၃ - ဆင်းဒွစ်လမ်း ရန်ကုန်မြို့။

စိတ္တာနုပဿနာ ရှုပွားနည်း

၁။ မြင်စိတ် ၂။ ကြားစိတ် ၃။ နံစိတ် ၄။ စားစိတ် ၅။ ယားနာကောင်းစိတ်	}	အမြင်ညှော်သည် ၅-ယောက်
၁။ လောဘစိတ် ၂။ ဒေါသစိတ် ၃။ မောဟစိတ် ၄။ အလောဘစိတ် ၅။ အဒေါသစိတ် ၆။ တွေးစိတ်, တောစိတ်	}	အတွေးညှော်သည် ၆-ယောက်
၁။ လေကိုထုတ်သောစိတ် ၂။ လေကိုသွင်းသောစိတ်	}	အမြဲသည်စိတ် ၂-ခု

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊
သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊

ပေါင်း (၅) ခုသည် ရှုတတ်သောတရားများဖြစ်၏။

ရှုပုံနည်းစံနစ်မှာ အိမ်သည်ကို အမြဲထား၍ ဖြစ်ပျက်ရှုပါ၊
အိမ်သည်မှာပါ၊ ကာလအမြဲ ဆောင်ထားသည်ပေါ်လျှ အမြင်ညှော်သည်၊
အတွေးညှော်သည် ပေါ်လျှ အတွေးညှော်သည် ပေါ်တိုင်း ရှုပါ၊
ညှော်သည်မှပေါ်ပေါ်တ အိမ်သည်ကို အမြဲထား၍ရှုပါ။

မာတိကာ

ဦးရေ			အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အပိုင်း	(၁)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်	၉
၂။	။	(၂)	စက်ဝိုင်းပုံဏ္ဍာန်ကိုကြည့်ရန်	၁၅
၃။	။	(၃)	ခန္ဓာ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်း	၂၄
၄။	။	(၄)	ဝေဒနာကနေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်ပုံ	၃၂
၅။	။	(၅)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကစ၍ လည်ပုံ	၃၇
၆။	။	(၆)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးကနေ၍ ပတ်ပုံ	၃၉
၇။	။	(၇)	ဝိပဿနာမရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမြဲလှည့်နေပုံ	၄၀
၈။	။	(၈)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို အနုလောမနည်းဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း	၄၃
၉။	။	(၉)	အင်္ဂါ၊ တကျာ အကြောင်းခံ၍ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အပိုင်းပြေးခြင်း	၅၂
၁၀။	။	(၁၀)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကန့်ချိုး၍ ဒေါက်ဖြတ်ပြီး ဒေါင်းဝင်ချိုးဖြတ်နည်း	၅၇
၁၁။	အပိုင်း	(၁၁)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်းသွားလျှင် အကန်းလမ်းသွားသည်နှင့်တူခြင်း	၆၅
၁၂။	။	(၁၂)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဋိလောမဒေသနာ နောက်ပြန်ဆုတ်တွေးဘယ်တရား	၇၅
၁၃။	။	(၁၃)	[illegible]ကျော ယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့် အပြစ်ကြီးပုံ	၈၉

ဦးရေ		အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄။	။	(၁၄) သဿတနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ	၁၀၂
၁၅။	။	(၁၅) ဝိပဿနာအားထုတ်နည်း	၁၁၂
၁၆။	။	(၁၆) စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိ၍ အရေးတကြီး အဓိကထား၍ ဟောခြင်း	၁၁၅
၁၇။	။	(၁၇) ဒိဋ္ဌိဖြုတ်နည်း နိသျှည်း	၁၂၄
၁၈။	။	(၁၈) သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြုတ်နည်း	၁၂၉
၁၉။	။	(၁၉) စိတ္တာနုပဿနာ စိတ်(၁၃)မျိုးကို ရှုနည်း	၁၃၉
၂၀။	။	(၂၀) ရဟန္တာကြီးလေးပါးနှင့် ပုထုဇဉ်ရဟန်းအကြောင်း	၁၅၂
၂၁။	။	(၂၁) ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုပွားနည်း	၁၆၄
၂၂။	။	(၂၂) သိမှတ်စရာ အဖြာဖြာ	၁၇၅

—————

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ဝယ် သစ္စာလေးပါး တရားတော်သည် အရေးအပါဆုံးသော တရားတော်ဖြစ်၏။ ထိုနည်းတူစွာပင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်သည်လည်း အလွန်ပင် အရေးပါလှသော တရားတော် ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မိမိတို့ဆိုင်ရာ အဆင့်အတန်းအလျောက် ဖြတ်တောက်နိုင်မှသာ ထိုသောတာပန်,သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, ရဟန္တာ စသည်ဖြင့် တက်လှမ်းနိုင်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သံသရာကြီးကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တောက်တော်မူသောကြောင့်ပင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

(၂) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်

ဝိပဿီ-အစရှိသော မြတ်စွာဘုရား ရှင်တို့သည် ဘုရားမဖြစ်မီ ဘုရားအလောင်းတော်ဘဝ၌ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို အပြန်ပြန် အလှန်လှန် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အစကနေ အဆုံး၊ အဆုံးကနေ အစ ထိအောင် အနုလောမ နည်းအားဖြင့်ရင်း၊ ပဋိလောမ နည်းအားဖြင့်ရင်း၊ ဆင်ခြင်တော်မူ၍ သံသရာ၏ အစ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ရာ ဖြစ်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်ကို ရရှိတော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဂေါတမရှင်တော်ဘုရားသည်လည်း ရှေးဘုရားများ နည်းတူ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် အစကနေ အဆုံး၊ အဆုံးကနေ အစသို့တိုင်အောင် ဆင်ခြင်တော်မူမှုသာလျှင် နံနက်မိုးသောက်ယံ၌ မြေလျင်လှုပ်ခြင်း စသော နိမိတ်ကြီးများ ပေါ်ထွက်ပြီးလျှင် အာသဝေါတရားကုန်ရာ ဖြစ်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်ကို ရရှိတော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

မည်သူမျှ ကြားမဝင်နိုင်

ပိဋကတ်တော်၌ ပါရှိသော အချို့ - အချို့သော သုတ္တန် ဒေသနာတော်များသည် အခြားသော ဘာသာဝင်တဦးတယောက်က မည်သို့မည်ပုံ စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ပြောဆိုလိုက ဝေဘန် ပြောဆိုစရာ ရှိပေသေးသည်။ သို့ရာတွင် သစ္စာတရား, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား, ပဋ္ဌာန်းတရားတော်များသည် မည်သူမျှ ကြားဝင် နိုင်သော တရား မဟုတ်ချေ။

ပဋ္ဌာန်း တရားတော်ကြီးသည် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်၌ အထက်တန်းကျလှသော တရားဖြစ်ရာ ပဋိသမ္ဘိဒါ အကျိုးငှါ ကြီးစွာ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေနိုင်သော တရားတော် ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သစ္စာတရားတော်များ သည်လည်း မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရစေခြင်းအကျိုးငှါ အလွန်ပင် ကျေးဇူး ပြုသော တရားတော်များ ဖြစ်ပေ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်သည် အကြောင်း အကျိုးဆက် သွယ်ခြင်းကို ပြသည်။ ဤအကြောင်းတရားရှိခဲ့သော် ဤအကျိုး တရား ပေါ်ပေါက်၏။ ဤအကြောင်းတရား မရှိခဲ့သော် ဤ အကျိုးတရား မဖြစ်ပေ။ ဤအကြောင်းတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကြောင့် ဤအကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤ အကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤ အကျိုးတရား ချုပ်၏ဟူ၍ အကြောင်း တရား အကျိုးတရား ဆက်သွယ်ခြင်းကို ပြသော တရားဖြစ် သည်။ ကြားဝင်နိုင်သော တရား, ရေပက်ဝင်နိုင်သော တရား မဟုတ်ချေ။

ဒိဋ္ဌိခွင်းသည့် လက်နက်ကြီး

ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း၊ ခန္ဓာဖြစ်ကျိုး၊ ခန္ဓာ့ဖြစ်ခြင်းကို ပြသောတရား ဖြစ်သဖြင့် ဝိပဿနာအလုပ်အတွက် ယောဂီများအဘို့ အလွန်ပင် အရေးကြီးသော တရားဖြစ်၏။ ၎င်းသဘောတရားကို မသိပါက အထက်တန်းသင်္ချာ တွက်ချက်လိုသူ တယောက်သည် ၂-လီ ၂-စသည်ကို ကျေကျေလည်လည် မရှိပါက အထက်တန်းသို့ မတက်နိုင်၊ တက်၍ မဖြစ်သလို ယောဂီများ အဘို့မှာလည်း

(၄) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို ကျေကျေ ညက်ညက်ကြီး မသိပါဘဲဝိပဿနာကို စ၍လုပ်လျှင် ရှေ့ နောက် အစဉ်မတည့်နိုင်ပါ သဖြင့်*မည်မျှပင် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ် ကြသော်လည်း ပင်ပန်းသလောက် ခရီးပေါက်ကြမည် မဟုတ်ချေ။

(ဆိုလိုသည်မှာ) ... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နားမလည်ဘဲ တရားအားထုတ်ပါက မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် မရနိုင်၊ ကုသိုလ်မျှသာ ရမည်။ (ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ် ဆရာတော် အတိအကျ ဟောတော်မူသည်)။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်သည် နိဒါန ဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် သုတ်မဟာဝါမဟာနိဒါနသုတ်, အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်းပါဠိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာများ၌ ကျယ်ဝန်းပြည့်စုံစွာ ပါဠိဘာသာနှင့် သာရှေးအခါ ကပင်ရှိခဲ့၏၊ ၎င်းတို့၏ နိဿယ မြန်မာပြန် များမှာမူကား များသော အားဖြင့် တတိယ, စတုတ္ထ အင်းဝခေတ်၊ အမရပူရခေတ်များ၌ ပေမူနှင့်သာ ထွက်ပေါ်လာရာ ရဟန်းတော်များလောက၌သာ အသင်-အကြား အဖတ်-အရှု အနည်းအကျဉ်း ရှိကြလသည်။ အလွန် တရားမှုအကျိုး တန်လှသော တရားတော်များ ဖြစ်သော်လည်း သင်ရိုးတည်း၍ ထည့်၍ သင်ကြားကြခြင်း နည်းပါးကြသဖြင့် ပေါ်လွင် ထင်ရှားသင့်သလောက် ပေါ်လွင်ထင်ရှားခြင်းမရှိဘဲ တိမ်မြုပ်လျက်

* ဒိဋ္ဌကွာမှုက ရှေ့၊ ဝိပဿနာလုပ်မှုက နောက်၊ ဤသို့ ရှေ့နောက်အစဉ် တည့်ရမည်ဆိုလိုသည်။

ရှိနေခဲ့ရာ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး လက်ထက်တော်၌ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်....ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်အောင် ဟောကြားတော်မူခြင်း၊ ကျမ်းစာအုပ်များ ပြုစုရေးသားခြင်း စသည်ဖြင့် ပြုစုကျိုးပမ်းတော်မူခဲ့သဖြင့် လူ့လောက၌ သိရှိတန်သလောက် သိရှိနားလည်ခွင့် ရလာခဲ့ကြပေသည်။ ထို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ကျမ်းအိပ်ကြီးများ ဘာမှ နှိုးပေးတော်မူခဲ့သည်။ ကျေးဇူးတော်ကြီးမားပေစွ။

နောက် လွတ်လပ်ရေးခေတ် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ရောက်ရှိပြီး၍ ပိဋကတ်တော်များကို မြန်မာပြန်ဆိုခဲ့ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်စသည်များ၌ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖတ်ကြားနိုင်ခွင့် ရှိလာသဖြင့် အကျိုးကျေးဇူး အသင့်အတင့်များခြင်း ဖြစ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာ လိုက်စားသူများလည်း တဖြေးဖြေး တစတစ များပြားလာခဲ့ရာ၊ (ဝိပဿနာခေတ်) ဟူ၍ပင် ခေါ်ဆိုနိုင်လောက်အောင် ရိပ်သာတွေ မှိုလိုပေါက်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် သူတချို့-ငါတဖုံ မိမိတို့ဝါဒစွဲနှင့်သာ စခန်းသွားနေ ကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ မည်မျှပင် ဝိပဿနာ ထွန်းကားသည်ဟု ပြောရစေကာမူ ဝိပဿနာအတွက် အရေးအပါဆုံးသော တရားကို ပဌမဆင့် အနေနဲ့ မလေ့လာဘဲ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြည်ဖုံး ချထားသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ဒုတိယဆင့် အနေအားဖြင့် လည်း သစ္စာတရားကို ပြည်ဖုံးချထားကြသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်သည် မျက်နှာငယ်လေစွ။

ပဋိပတ်လုပ်ငန်းတွင် အရေးကြီးပုံ

ပဋိပတ်လုပ်ငန်းတွင် အထူး အရေးပါသော ပဌမအဆင့် ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုရင်း၊ ဒုတိယ အဆင့် ဖြစ်သော သစ္စာတရားကိုရင်း ပြည်ဖုံးချထားရာမှ လွှတ်လပ်ရေး နောက်ပိုင်းတွင် ဖွင့်ထုတ်တာ ပေါ်လွင်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(ညောင်လေးပင်စသော မြို့များတွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စာမေးပွဲများ ကျင်းပနေကြသည်ဟု ကြားသိရ၍ ဝမ်းမြောက်ဘွယ် ဖြစ်ပေသည်)။

ဝိပဿနာအလုပ်ဘွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ပဌမ အရေးကြီး၏၊ ရင်းသဘောတရားကို ရှင်းလင်းနားလည်မှသာလျှင် ပဌမ အချက်ဖြစ်သော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိများ ကင်းစင်ပြီး အမြင်စင်ကြယ်စေ၍ ဝိစိကိစ္ဆာ စသော ယုံမှားခြင်းများ အမြင်အားဖြင့် ရှင်းလင်းသွားပေလိမ့်မည်။

"ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ပဿတိ သော ဓမ္မံ ပဿတိ" ဟု မူလ ပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိလျှင် တရားကို သိသည်မည်၏။ တရားကိုသိလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသည်မည်၏ဟု ဟောတော်မူချက်အရ ဝိပဿနာ သမားများအတွက် ဤမျှ အရေးကြီးသော တရားဖြစ်ပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို မသိလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည်ရင်း၊ အတ္တဒိဋ္ဌိသည်ရင်း၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိသည်ရင်း၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိသည်ရင်း၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ဒိဋ္ဌိသည်ရင်း၊ သိမှုနှင့် ဘယ်

နည်းနှင့်မျှ မပြုတ်နိုင်ဟူ၍ ပိဋကတ်သုံးပုံထဲမှ မေ့ခနောက်ရှာဖွေ၍ဥင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် ပဋိပတ်အလုပ်နှင့် ဟပ်၍ရင်း၊ ကျေးဇူးရှင်မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးသည် ကြီးမားလှသော ကရုဏာတရားရှေ့ထား၍ ဝေနေယျများအား အလွန်သနားလှသဖြင့် ဟောကြား ဆုံးမတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ဖွားဘက်တော် ရှင်ဆန္နသည် ၄၅-နှစ်မျှ ပတ်လုံး တရားအားထုတ်ခဲ့ရာ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကို မြင်ပင် မြင်ငြား သော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို နားမလည်သဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, အတ္တဒိဋ္ဌိကို ဉာတပရိညာနှင့် မခွါနိုင်၊ ထိုသို့ မခွါနိုင်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးသည့်နောက် ရှင်အာနန္ဒာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ကို ဝိပဿနာနှင့် ဟပ်၍ ဟောကြား ပြသတော်မူမှသာလျှင် ဒိဋ္ဌိအမြင် စင်ကြယ်ပြီးလျှင် တရားအားထုတ်၍ ကျွတ်တမ်းဝင်တော်မူသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကြောင်းအကျိုးဆက်ခြင်းကိုနားမလည်လျှင် ဒိဋ္ဌိက စင်ကို-မစင်နိုင်၊ (သိမှုနဲ့ စင်ကြယ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်) ထို့ကြောင့် ဉာတပရိညာကို ရှေ့ထား၍ တီရဏပရိညာ နောက်က လိုက်ရ၏။ ဉာတပရိညာမရှိဘဲ တီရဏပရိညာ ရှေ့ထားပြီး တရားအားထုတ်မည် ဆိုပါက ပင်ပန်းကျိုး နပ်ကြမည် မဟုတ်ဟူ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမြဲသတိ ပေးတော်မူသည်။

“ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ပဿတိ သော ဓမ္မံ ပဿတိ” ဆိုလိုသည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိမြင်လျှင် တရားကို သိမြင်၏၊ တရား

ကို သိမြင်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိမြင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်၌ ပဋိပတ်လုပ်ငန်း၏ အခြေခံ အုတ်မြစ် ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဟောထားခဲ့သော တရားတော် အရပ်ရပ်မှ မိမိဉာဏ်မှီသလောက် နောက်တွင် ကဏ္ဍများခွဲ၍ လည်ပုံအမျိုးမျိုး၊ ရင်းနှောက် ဖြစ်ပုံအမျိုးမျိုးကို ကြိုးစား၍ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥပနိဿယအတိုင်း ခန္ဓာဉာဏ်နောက် ယောဂီများအကျိုးငှါ ရေးသား ဖေါ်ပြသွားပါအံ့....။

အပိုင်း (၁)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုသည်မှာ ပါဠိဘာသာစကားဖြစ်၍ စကားသုံးလုံး ဆက်ပေါင်းထားသည်။ ပဋိစ္စ- မြန်မာလို 'စွဲ' ၍၊ သံ- 'ကောင်းစွာ' ဥပ္ပါဒ-' ဖြစ်သည်' "အကြောင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း"ဟု မြန်မာလို အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။

အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ အဘယ်ကဲ့သို့ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ် သနည်းဟု ဆိုသော်....

(၁) အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ပြုပြင်မှု သင်္ခါရတရားဖြစ်ပေါ်၏။

(၂) ပြုပြင်မှု သင်္ခါရ ဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဝိညာဏ်တည်းဟူသော သိမှုတရား ဖြစ်ပေါ်၏။

(၃) သိမှု ဝိညာဏ်တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် နာမ်ရုပ်တည်းဟူသောတရား ဖြစ်ပေါ်၏။

(၄) နာမ်ရုပ် တည်းဟူသော အကြောင်း ခံ ကြောင့် တည်ရာဟူသော အာယတန တရား ခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (သံသရာ ချဲ့ထွင်တတ်သော ကြောင့် အာယတနမည်၏)။

(၅) တည်ရာ အာယတန ၆-ပါး အကြောင်းခံကြောင့် တွေ့ထိမှုဟူသော ဖဿတရား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၆) တွေ့ထိမှု ဖဿ-ဟူသော အကြောင်း ခံကြောင့် ခံစားမှုတည်းဟူသော ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၇) ခံစားမှုတည်းဟူသောဝေဒနာအကြောင်းခံကြောင့် လိုချင်မှုတဏှာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၈) လိုချင်မှု တဏှာ တည်းဟူသော အကြောင်း ခံကြောင့် စွဲလမ်းမှုတည်းဟူသောဥပါဒါန်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၉) ဥပါဒါန် တည်းဟူသော စွဲလမ်းမှု အကြောင်းခံကြောင့် ဘဝဟူသောတရား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၁၀) ဘဝဟူသော အကြောင်းခံကြောင့်ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေနေမှု ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၁၁) ဇာတိဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှု၊ သေမှု၊ ငိုကြွေးမှု၊ စိုးရိမ်မှု၊ ဆင်းရဲမှု၊ နှလုံး မသာယာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤသို့.... အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစုတို့ ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက် လာကုန်၏။

ပါဠိဘာသာ စကားအားဖြင့်ဆိုသော် ... "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပ ပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန ပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ

ဥပဒါနံ၊ ဥပဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ”။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်ပါ ပါဠိကို နှုတ်တိုင် မရရှိသေး ပါက ရအောင် အရကျက်ကြစေလိုပါသည်၊ သို့မှသာလျှင် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်လည်ပုံ ဖြတ်ပုံ၌ လျင်မြန်စွာ သဘောပေါက်မှု အတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်နိုင်ပါမည်။ သို့ရာတွင် ပါဠိကို အရကျက် ပြီးလျှင် ၎င်းပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကောင်းစွာနားမလည် ဘဲ၊ သဘောမပေါက်ဘဲ ကုသိုလ် ရရန်ဖြစ်စေ.... အန္တရာယ် ကင်းရန် ဖြစ်စေ .... ရွတ်ဘတ် သရဇ္ဈာယ်နေပါက မြတ်စွာ ဘုရားသခင်၏ အလိုတော်လည်း ကျမည်မဟုတ်၊ သံသရာထွက်ရာ စခန်းသို့လည်း တက်လှမ်းနိုင်မည် မဟုတ်၊ ကုသိုလ်မျှသာ ရရှိပေ လိမ့်မည်။

ယောဂီ အလုပ်သမားများအတွက် လိုရင်း မှတ်သားမှုပြုကြ ရန်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုတာသည် စာထဲမှာ ရှိတာမဟုတ် .... *မိမိတို့ ခန္ဓာကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပင် ဖြစ်သည်၊ မိမိတို့၏ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကြီး တန်းသွားခြင်းပင် ဖြစ်သည်၊ ဒုက္ခအစဉ်ကြီး တန်း သွားခြင်းပင် ဖြစ်သည်၊ မိမိတို့ခန္ဓာ သေလိုက် ဖြစ်လိုက်ကို ပြနေ ခြင်းဖြစ်သည်၊ မိမိတို့ခန္ဓာကြီး သေနေတာကိုလည်း သိရသည်၊ သေပြီး ဓမ္မတခု ထပ်ပြီးပေါ်တာကိုလည်း သိရသည်၊ မိမိခန္ဓာ

---

* စာထဲမှာ ရှိတာက ဒေသနာဖြစ်သည်၊ အကယ်ရှိ တာက ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကြီး ဖြစ်နေသည် ဟူ၍ ပြသသောတရား ဖြစ်သည်။ ခန္ဓာ ဘယ်တော့ ဆုံးမှာလဲ ဆိုယင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆုံးလျှင်ဆုံးမည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားသည် ဓမ္မသဘောတွေ တခုပြီးတခု ပေါ်နေသည်။ ပေါ်ပြီး ပျက်သွားပြန်သည်၊ ပျက်ပြီးနောက် ဓမ္မတခု ထပ်ပြီးပေါ်သည်၊ ဤကဲ့သို့ ဓမ္မတခု ပေါ်လိုက် ပျက်လိုက် ဖြစ်နေခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်တန်းသည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်သည် (ဝါ) သံသရာဆက်သည်၊ လည်သည် ဟု ခေါ်သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်နေခြင်းသည် ဓမ္မသဘောတွေ သာ ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာကြီး သေလိုက်၊ ဖြစ်လိုက် ရှိခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်သည်ပေါ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်သည် ဆိုခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ကိုခေါ်သည်၊ ငါ...သူဘာပါး ယောကျ်ား၊ မိန်းမ-မပါ။ အကြောင်းတရား, အကျိုးတရားတွေ အစဉ်တန်း နေသည်ဟု ခန္ဓာကိုယ် ဉာဏ်လှည့်ပြီး ကြည့်ကြပါကုန်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားသည်...

(၁) သံသရာအစကိုရင်း သမုတိသစ္စာအလိုအားဖြင့် လူဟူ၍ရှိ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါဟူ၍ရှိရင်း၊ သမုတ်ကြ သူတို့၏ အစသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဟု ပေါ်လွင် ထင်ရှားစွာ ပြသခြင်း။

(၂) ထိုကဲ့သို့ သမုတိသစ္စာ အနေအားဖြင့် လူ, ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြသော ခန္ဓာအစဉ် တန်းခြင်းကို ပြသထင်ရှားစေခြင်း။

(၃) ပရမတ္ထသစ္စာ အလိုအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ယောကျ်ား, မိန်းမ, ငါ, သူတပါးဟူ၍ မရှိ၊ ဤအကြောင်းတရား ဖြစ်ခဲ့သော်.... ဤအကျိုးတရား ဖြစ်ပေ၏၊ ဤအကြောင်းတရားချုပ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးတရား ချုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေခြင်းကို ပြသခြင်း။

(၄) သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဏ်အစပ်၊ ဝေဒနာနှင့် တဏှာအစပ်၊ ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိအစပ်ကို အမျှင်မပြတ် ဒလစပ် ဆက်စပ်နေခြင်းကို ပြခြင်း။

(၅) ဇာတိဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၊ အိုခြင်း, နာခြင်း, သေခြင်း, တဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း (ဝါ) ပဋိသန္ဓေနေလိုက်၊ အိုလိုက်, နာလိုက်, သေလိုက် စသည် ဖြင့် အသီးမှအစေ့၊ အစေ့မှ အသီး ဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့ မီးခိုးမဆုံးမိုးမဆုံးဖြစ်သည်ကို ပြသပေါ်လွင်စေခြင်း။

(၆) ဒုက္ခအစုဝေး တနင့်ကြီးသော အပုံ ဝန်းနေခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသခြင်း။

(၇) လောင်စာနှင့် မီးသာ ထပ်ကာတလဲလဲ လောင်စာ ထည့်လိုက်၊ မီးလောင်လိုက် ဟူ၍ လောင်စာနှင့် မီး

သာ ထပ်ကာတလဲလဲ လောင်စာ ထည့်ပေးခြင်း၊ မီး အသစ် ဖြစ်ပွားခြင်းဟူ၍သာ ဆက်ကာ ဆက်ကာ လောင်စာနှင့်မီးသာ ဖြစ်ပွားနေခြင်း။

(၈) သမုဒယသစ္စာနှဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤသစ္စာ နှစ်ပါးသာ လှည့်နေခြင်းကို ပြသခြင်း။

(၉) ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်သုံးပါးသာလျှင် မရပ်မနား ရဟတ် ချား ပမာ လှည့်လည်နေခြင်း။

(၁၀) လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝ, ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ, နောင်လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်ဘဝ ဟူ၍ ဘဝ သုံးပါးသည်သာ လှည့်လည်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

အပိုင်း (၂)

စက်ဝိုင်းပုံသဏ္ဍာန်ကို ကြည့်ကြပါကုန်း။

(က) အလယ်တည့်တည့်မှာရှိသော အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာသည် မူလနှစ်ဖြာ။

(ခ) သစ္စာနှစ်ပါး ဆိုသည်မှာ.... (၁) သမုဒယသစ္စာ (၂) ဒုက္ခသစ္စာ။

(ဂ) အလှ္ဘာလေးခုဆိုသည်မှာ အတိတ်အကြောင်း တလှ္ဘာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး တလှ္ဘာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း တလှ္ဘာ၊ သို့မဟုတ် အနာဂတ် အကြောင်းတလှ္ဘာ၊ အနာဂတ် အကျိုးတလှ္ဘာ။

(ဃ) ခြင်းရာနှစ်ဆယ် ဆိုသည်မှာ (၁) အတိတ် အခြင်း အရာ ငါးပါး၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ၊ (၂) ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်းအရာ ငါးပါး ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ၊ (၃) အနာဂတ် အကြောင်း အခြင်းအရာငါးပါး၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ။

(ဃ) အနာဂတ် အကျိုး အခြင်းအရာ ငါးပါး။ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ။

(င) အင်္ဂါ ဆယ့်နှစ်ပါး ဆိုသည်မှာ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာမရဏ။

(စ) ကာလသုံးပါးဆိုသည်မှာ အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ် ကာလ။

(ဆ) ဝဋ်သုံးပါး ဆိုသည်မှာ .... ကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်, ဝိပါကဝဋ်။

(ဇ) အစပ်သုံးပါးဆိုသည်မှာ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် တစပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်တစပ်၊ အနာဂတ် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အနာဂတ်အကျိုးတစပ်။

မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် ခန္ဓာကိုကြည့်ပြီး ဟောတော်မူသော တရားဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုကြည့်ပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ဟူ၍ အမည်ပေးတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သာဝကဖြစ်တော်မူသော ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ဤ[illegible] ဒေသနာကို ခန္ဓာကို ကြည့်ပြီး ပုံစံကို ရေးသားတော်မူခြင်းဖြစ်ရာ မိမိခန္ဓာ အရှိကို ဉာဏ်အသိနဲ့ ဟပ်မှသာလျှင် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရား ဆိုသည်မှာ မိမိခန္ဓာပင်တည်း၊ ခန္ဓာဆိုသည်မှာလည်း ဒုက္ခပင်တည်း၊ ဒုက္ခ ဆိုသည်မှာလည်း ဒုက္ခသစ္စာပင်တည်း ဟူ၍ တကယ်ခန္ဓာမှာရှိတာကို ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် တကယ်ပိုင်ပိုင်ကြီး သိနိုင်မည်။

ဤသို့ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိမှသာလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိတွေက ကင်းကွာ....စင်ကြယ် ကြပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာက ပြသည်ကို ဉာဏ်က မြင်အောင် ခန္ဓာက ပြောသည်ကို ဉာဏ်နားက ကြားအောင် ခန္ဓာနှင့်သာ ဟပ်၍ ကြိုးစားအားထုတ်တော် မူကြစေလိုပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီကုံးရေးသားခဲ့သော လင်္ကာ သံပေါက်ကလေး ကိုလည်း နှုတ်ငုံရအောင် ကျက်မှတ်သင့်ကြပေသည်။

> အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ တဏှာ အရင်းခံ၊ ဥပါဒါန် ကံကြောင့် နာမ်ရုပ်ပေါ်၊ အပင်မှမျိုး မျိုးမှအပင်၊ အမျှင်မပြတ်၊ ဆက်စပ်သည့်ဟန်၊ ကံကြောင့် နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့် ကံ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်ပြန်သည့်အလျော် ပြဟောသိကြားစေသည်များက၊ ထင်ရှားပြုပြင်၊ စီရင်ဖန်ဆင်း၊ အကြောင်းရင်းကြောင့်၊ လူနတ်များစွာ သတ္တဝါတို့၊ ဖြစ်လာရမှု၊ မဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ရှု၍မျှော်....၊ လင်္ကာဆောင်ပုဒ်၊ ပူလနှစ်ဖြာ သစ္စာနှစ်ခု၊ လေးခုအလှာ၊ အင်္ဂါဆယ့်နှစ်ပါး တရား၊ ကိုယ်များနှင့်၊ သုံးပါးအစပ်၊ နှစ်ရပ်မူလ ဝဋ်သုံးဝနှင့် ကာလသုံးဖြာ၊ ခြင်းရာနှစ်ဆယ်၊ ဤရှစ်သွယ်ကို၊ အလွယ်ကျက်မှတ်၊ သိစေအပ်သည်၊ သံသရာမှ လွတ်စေကြောင်းတည်း။

ဤလင်္ကာကလေးကို အလွတ်ရအောင် ကျက်ထားကြစေလိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်လမ်း၊ ဖြတ်လမ်းကို လျှင်မြန်စွာ သဘောပေါက် နားလည်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

ရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားသခင်အား အရှင်ဘုရား...
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် နက်နဲသည်ဟု ဆိုသော်လည်း တပည့်တော်
ဉာဏ်၌ တိမ်သည်ဟူ၍ ထင်ပါသည်ဘုရား....ဟု လျှောက်ထားရာ
အာနန္ဒာ-သင်သည် တိမ်သည်ထင်သည်ဟု မပြောဆိုလင့်၊ ဤသို့
မဆိုလင့်ဟု (၃)ကြိမ် တား၍မြစ်တော်မူသည်။

အဘယ်၍ သင်သည် တိမ်သည်ထင်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ....
သောတာပန်ကို မိမိအလိုလို မဖြစ်သနည်း။

ငါဘုရား ပေးတဲ့နည်း၌ တည်၍သာ သောတာပတ္တိမဂ်ကို....
သိသည် မဟုတ်တုံလော...။

အာနန္ဒာ ဤနိဗ္ဗာန်သည်သာ နက်နဲသည် ဖြစ်သလော.... ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်သည် တိမ်သည်ထင်ခဲ့သော် သင်သည် အဘယ်ကြောင့်
ရှုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ကိုရင်း၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်ကို
ရင်း၊ ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂါနုသယကိုရင်း၊ ပဋိဃာနုသယကို
ရင်း၊ ဤလေးပါးသော ကိလေသာတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ပယ်
ခွါ၍ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်မပြုဘိသနည်း၊ သိမ်မွေ့
သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွါ၍
အနာဂါမ် ဘာ့ကြောင့် မဖြစ်သလဲ....။

သိမ်မွေ့သော ဤသံယောဇဉ် လေးပါးနှင့် ရူပရာဂ
သံယောဇဉ် အစရှိသော ၅-ပါးသော သံယောဇဉ်တို့ကိုရင်း....၊
မာနာနုသယ- ဘဝရာဂါနုသယ- အဝိဇ္ဇာနုသယ - ဤသို့ ၈-ပါး
ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ရင်း၊ ပယ်ခွါ၍ အဘယ်ကြောင့်
အရဟတ္တမဂ်ကို မျက်မှောက်မပြုဘိသနည်း။

အဘယ်ကြောင့်လျှင် တသာခ်ျနှင့် ကမ္မာတသိန်း ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီရှိသော သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလာန်တို့ ကဲ့သို့ သာဝက ပါရမီဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ မသိသနည်း....။ နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီ ရှိသော ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်ကို အဘယ်ကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိသနည်း....။

ခပ်သိမ်းသော အချင်းအရာအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား သည် သင့်အား ထင်သည်ဟုဆိုလျှင် ၄-သင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်း၊ ၈-သင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်း၊ ၁၆-သင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး ဖြည့် ကျင့်ဆည်းပူးအပ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို အဘယ်ကြောင့် မျက်မှောက် မပြုဘိသနည်း....။

အလွန်လျှင် ချွတ်ယွင်းသော ဆင့်ပြောဆိုချက်ကို သင်ရှမါ သော....! သင်သည် ပဒေသဉာဏ်အနေလေး၌ တည်၍သာ အလွန် နက်နဲသော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကို ငါ့အား တိမ်၏ဆိုသည်။

ရဟန်းတို့ မည်သည်အား .... ဘုရားရှင်နှင့် ဆန့်ကျင်သော စကားကို မဆိုအပ်....။

ငါသည် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိစေခြင်း အကျိုး ငှါ.... ငါ အားထုတ်ခဲ့သည်မှာ ၄ - သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း လွန်ခဲ့ပြီ၊ ဤတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိရန် ငါသည် မပေးလှူခဲ့ ဘူးသော ဒါနဟူ၍ မရှိ၊ မဖြည့်အပ်ဘူးသော ပါရမီဟူ၍မရှိ။

မာရ်စစ်သည်ကို အောင်မြင်သောအခါ ထိုသို့ပင် အားထုတ် သော ငါ့အား အားထုတ်ခြင်း၊ မရှိသကဲ့သို့ ဤမဟာပထဝီ

မြေကြီးသည် လက်နှစ်သစ်မျှလည်း မလှုပ်ခဲ့ချေ။ ပဌမယံ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿတိ ဉာဏ်တော်ကို အောင်မြင်တော်မူသော အခါ၌လည်း လက်နှစ်သစ်မျှ မလှုပ်ခဲ့၊ မဇ္ဈိမယံ၌ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်တော်ကို အောင်မြင်တော်မူသော အခါ၌လည်း လက်နှစ်သစ်မျှ မလှုပ်ခဲ့။

စင်စစ်ကား ပစ္ဆိမယံ=မိုးသောက်ယံ၌ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပေ၏၊ သင်္ခါရ တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေ၏ စသော တရားများကို မြင်ကာမျှဖြစ်သော ကာလ၌ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည် သံချောင်းဖြင့် ကြေးခွက်ကို ခေါက်အပ်သကဲ့သို့ မြည်သံအရာ မြည်သံအထောင်တို့ကို လွှတ်၍ ပဒုမ္မာ ကြာရွက်ပေါ်၌ ရေပေါက်ကဲ့သို့ လှုပ်၏။

ထိုကြောင့် အာနန္ဒာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာကို တိမ်သည်ဟူ၍ မပြောလေဘိနှင့်...။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို လျော်စွာ မသိနိုင်သောကြောင့်, ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်သောကြောင့် ရက္ကန်းချည်ထွေးကဲ့သို့ရင်း၊ တာလပင်ပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ရင်း၊ ဖြူဖျက်မြက် ပြိန်းမြက်ကဲ့သို့ရင်း ချမ်းသာကင်းရာဖြစ်သော မကောင်းသောလားရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာဖြစ်သော သံသရာကို မလွန်မြောက်နိုင်ဟု ဟောတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားကို ဂရုတစိုက် အချိန်ယူကာ စိတ်အေး လက်အေးရှိ၍ အိတ်ငြိမ်ရာ အခါ၌ မိမိတို့၏ စိတ်ကို ကြည်လင်စွာ ထားပြီးသကာလ ဖတ်ရှုလေ့လာ ကြပါကုန်...။ ဤသို့ ဖတ်ရှုပါက ပစ္စက္ခကာလတွင်ပင် ဟူးသော

အကျိုးတရားများသည် အောက်ပါအတိုင်း ပြည့်စုံမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို သိရှိပါက အဖြစ်ကိုလည်း မြင်သည်။ အပျက်ကိုလည်း မြင်သည်။ အဖြစ်အပျက် နှစ်ပါးလုံးမြင်သောကြောင့် အဖြစ်မြင်သည် ဆိုသောကြောင့် ဓမ္မသဘောတခု ဖြစ်လိုက်၊ နောက်ချုပ်လိုက်.... ဆိုသည်ကို သဘာဝကျအောင် သိမြင်သောကြောင့် ချုပ်ပြီးနောက် ဘာမှ မရှိတော့ဘူး၊ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတော့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကိုင်း၊ ဓမ္မသဘောဘာသည် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်စီးသွားသည်။ နောက်ထပ် ဓမ္မသဘောတခု ဖြစ်ပေါ်လာသည်၊ ဓမ္မသဘောတွေ တခုပြီးတခု အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်နေသောကြောင့် ခိုင်သည်ဟူ၍ရင်း၊ မြဲသည်ဟူ၍ရင်း မယူတော့ဘဲ မခိုင်ဘူး- မမြဲဘူး- ဟု ယူသောကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့် စင်ကြယ်စေသည်။

ဓမ္မသဘောတွေသည် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားများသာ ဖြစ်သည်ဟု သိမြင်ပြီး ဓမ္မသဘောတွေသာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ချုပ်ပျောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့သော အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရားတို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ရင်း၊ သတ္တဝါဟူ၍ရင်း၊ ငါ-သူတပါး- ယောကျာ်း-မိန်းမဟူ၍ရင်း၊ မဟုတ်ပါတကားဟု အသိနှင့် ရှင်းသဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ အသိနှင့် စင်သည်။

၁၁၀၁၂
သာသနာ့ရေးဦးစီးဌာန
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်

(၂) အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု အမြင်သန့်ရှင်းသဖြင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပိုင်နိုင်သည်။

(၃) အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတည်းဟူသော အကြောင်း၊ ခံ ကြောင့် နာမ်ရုပ်....(ဝါ) ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၏ဟု သိသဖြင့် သိကြား,ဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်းတာ မဟုတ်ဟူ၍ သိသဖြင့် ဣဿရနိမ္မာနဒိဋ္ဌိ ၁၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိ ၂၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ၃ များ စင်သည်။

(၄) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားသဘောသည် အကြောင်းနှင့် အကျိုးတွေသာ ဖြစ်လိုက်, ပျက်လိုက်၊ မပြတ်မစဲ တသဲသဲ ဒလစပ် ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် ဒုက္ခတုံး အစစ်ပင်တည်း။ ဒုက္ခကြီးသာတည်း၊ ဒုက္ခမှ တပါး သုခဟူ၍ လုံးဝမရှိ၊ သုခဟူ၍ မြူမှုန့်လောက်မျှ မဖက်ဟူ၍ ဉာဏ်၌ သက်ဝင်သည်။

အထက်ပါ လေးချက်ကို တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် သိသွားပါက တဘဝ အပါယ်မလားနိုင်တော့ချေ။

ထို့ပြင် ဝိပဿနာ ယောဂီအလုပ်သမားများအဘို့ ဆိုပါလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားလည်ပြီးမှ တရားအားထုတ်ပါက မိမိတို့သဒ္ဓါ

၁။ တန်ခိုး ဣဿရိယရှင် တဦးဦးက ဖန်ဆင်းသည်ဟု ယူဆမှုသည် ဣဿရနိမ္မာနဒိဋ္ဌိ။

၂။ အကျိုးတရား တစုံတရာမဖြစ်ဟုယူဆမှုသည် အကိရိယဒိဋ္ဌိ။

၃။ အကြောင်းတရားမရှိဟု ယူဆမှုသည် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ။

ပညာ၊ ဝီရိယ အလိုက် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ဤ- ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို မိမိတို့ သန္တာန်ထဲ၌ မိမိရရ ဖြစ်သည် အထိ လေ့လာကြိုးစား ဖတ်ရှုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အပိုင်း (၃)

ခန္ဓာ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဝိပဿနာ ယောဂီအလုပ်သမားများအဘို့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ခန္ဓာ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ရာ၊ အလုပ်သမားများအဘို့ ဖြတ်လမ်း....ဟူ၍ပင် ခေါ်နိုင်လောက်သော တရားတော် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ၎င်းခန္ဓာ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို အောက်၌ ဖော်ပြပါအံ့။

(၁) စက္ခုံ စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခု ဝိညာဏံ—
တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊
ဝေဒနာ,ပစ္စယာ,တဏှာ တဏှာ,ပစ္စယာ,ဥပါဒါနံ
ဥပါဒါန ပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊
ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခ
ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝမေ တဿ
ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

(၂) သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ
(ပ)....။ သမုဒယော ဟောတိ။

(၃) ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ....၊
(ပ)....။ သမုဒယော ဟောတိ။

(၄) ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှါဝိညာဏံ....၊
(ပ)....။ သမုဒယော ဟောတိ။

(၅) ကာယဉ္စပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ
(ပ)....။ သမုဒယော ဟောတိ။

(၆) မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ....၊
(ပ)....။ သမုဒယော ဟောတိ။

စက္ခုံစ....ဆိုသည်မှာ မျက်စိအကြည်၊ ရူပေစ....ဆိုသည်မှာ အဆင်းကို ဆိုသည်။ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်မှာ မျက်စိအကြည်နှင့် အဆင်း-ရူပါရုံ နှစ်ခု တိုက်ဆိုင်သည့် အခါ၌ စက္ခုဝိညာဏ် ဆိုတဲ့ မြင်စိတ်ပေါ်သည်။

မြင်မှုပေါ်သည်ဆိုသည်မှာ မြင်တယ်ဟုအရပ်စကားဖြင့် ပြောကြသည်။ ငါမြင်-သူမြင်ခြင်းမဟုတ်၊ မျက်စိအကြည်နှင့် အဆင်းရူပါရုံတိုက်ဆိုင်မှုကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဆိုသော မြင်စိတ် ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည် မြင်စိတ်ထဲ၌လည်း ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါမပါ ငါ-မပါ သူ-မပါ။ သူမြင်တာမဟုတ်၊ ငါမြင်တာမဟုတ်။ စက္ခုဆိုတဲ့ မျက်လုံးထဲ၌လည်း ငါ-မပါ၊ သူ-မပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါ မပါ၊ အဆင်းထဲ၌လည်း ငါ-မပါ၊ သူ-မပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါ မပါ၊ မြင်စိတ်ထဲ၌လည်း ငါ-မပါ၊ သူ-မပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါ မပါ၊ မြင်စိတ်သည် မြင်စိတ်မျှသာဖြစ်သည်။ မြင်စိတ်နှင့် ငါနှင့် သွား၍ မရောစေနှင့်။

ထို မျက်စိ အကြည်, အဆင်းရူပါရုံ, စက္ခုဝိညာဏ် ခေါ်တဲ့ မြင်စိတ်သုံးခု တွေ့ဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿဆိုတဲ့ တရား ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဖဿ တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဝေဒနာ၌လည်း ငါးမျိုးရှိ၏။ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပေါ်သည်။

ဝေဒနာအကြောင်းခံကြောင့် တဏှာ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထို-တဏှာ အကြောင်းခံကြောင့် ဥပါဒါန်ဆိုသော ပြင်းထန်စွာ စွဲလမ်းမှုတရား ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုပြင်းထန်စွာ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ကြောင့် ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံ တည်းဟူသော ကမ္မဘဝကို ပြုလုပ်သည်။ ထို ကမ္မဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် ပဋိသန္ဓေဟု ဆိုသော ဇာတိ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဇာတိ ဟူသည် အပါယ်ဇာတိ အဖြစ်များကြသည်။ ဇာတိ တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဇရာ, မရဏ, အိုမှု, နာမှု, သေမှု, စိုးရိမ်မှု, ငြည်တမ်းမှု, ဆင်းရဲမှု, စိတ်နှလုံး မသာယာမှု, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု, ဥပါယာသ တို့ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော ဆင်းရဲအစုတို့ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်ကြကုန်၏။

သောတဉ္စ ပဋိစ္စ.... ဆိုသည်မှာလည်း အထက်ပါ အတိုင်း သောတအကြည်, သဒ္ဒါရုံ, သောတဝိညာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ရာလည်း ထို့အတူ နားလည်ကြပါကုန်။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ.... ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ.... ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ....၊ မနဉ္စပဋိစ္စ ဓမ္မေစ မနောဝိညာဏံ ဟူ၍ ဟော ကြားချက်၌လည်း အသိ၊အသိ၊ဆိုင်ရာ, အကြည်ဓာတ် ဆိုင်ရာ, အာရုံဆိုင်ရာ ဝိညာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်မှုကိုလည်း၊ နည်းမှီ၍ နားလည်ကြပါကုန်။

အထက်ဖော်ပြပါ တရားသည် ခန္ဓာ့ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဟူ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူသော တရားတော်အတိုင်း ဖြစ်သည်။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းတို့ ပိုမိုရှင်းလင်း နားလည်ရန် ချဲ့၍ ပြပါဦးအံ့။ မြန်မာစကားပြေ ရိုးရိုးနှင့် မြင်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်။

ဥပမာ။ ။ဈေးထဲ၌ ပစ္စည်းတခုကို မြင်တယ်.... မြင်တယ် ဆိုလျှင်မြင်မှုသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စခြင်းဖြစ်သည်၊အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မြင်လျှင် လိုချင်တာ လာမည်။ လိုချင်တာက တဏှာ၊ ထိုပြင် သိပ်လိုချင်တာဘဲ ဆိုတာ လာလိမ့်ဦးမည်။ မရမက လိုချင်တာဘဲ ဆိုတာက ဥပါဒါန်၊ မရရအောင် ဝယ်တော့မည်ဟု ကာယကံ, ဝစီကံနဲ့ အားထုတ်မှုက ကမ္မဘဝဖြစ်သည်။

စက်ဝိုင်းကို ကြည့်ကြပါကုန်။ ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ ဟု တွေ့ပါလိမ့်မည်။ ပါဠိကို ဆက်ပြီး ရွတ်ကြည့်ပါ။ "ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ" ဆိုသောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်တွေ့ တန်းသွား ခြင်းဖြစ်သည်။ တန်းသည်မှာလည်း အဆုံးအထိ တန်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တန်းခြင်းသည် တခြား မဟုတ် မိမိ၏ ခန္ဓာအစဉ် တန်းသွားခြင်းသာဖြစ်သည်။

နံနက် အိပ်ရာက ထပြီးနောက်၊ ဤကဲ့သို့ အစဉ်ကြီး တခန့် အကြိမ်ပေါင်း မည်၍- မည်မျှ တန်းသည်ကို ပြန်လည်စဉ်းစား ဆောင်ကြည့်ကြပါကုန်။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုသည် တခြားမဟုတ်၊ မိမိတို့ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကြီးပါကလား....ဟု ခန္ဓာ ဉာဏ်လှည့်ကြပါကုန်။ ဖြစ်စဉ် ကိုက်မကိုက် ဝေဘန်ကြည့်ကြ ပါကုန်။ စဉ်းစားကြည့်ကြ ပါကုန်။ ရပ်ဘန်းကသာ ရပ်သင့်သည်ဟု ထင်လျှင် ရပ်ကြပါ။ မရပ်လျှင် သံသရာဆက်မည်။ ရပ်လျှင် သံသရာ ပြတ်မည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်မည်၊ သတိပြုကြပါကုန်။

ဤသို့ အဆင်းနှင့် မျက်စိအကြည်နှင့် တိုက်ဆိုင်တိုင်း- တိုက်ဆိုင်တိုင်း မြင်စိတ်ပေါ်လာသည်။ ထိုပေါ်လာသော မြင်စိတ်ကလေးကို ရှိ,မရှိ အကဲခတ်ကြည့်ပါ။ ထို မြင်စိတ် ကလေးသည် မြင်ပြီး ပျက်သွားသည်ဟု နောက်က အကဲခတ်သော စိတ်နှင့် ကြည့်လိုက်သောအခါ မရှိတော့ဘူး....မရှိတော့ဘူးဟု သိပါလိမ့်မည်။

ဤသို့ မြင်တိုင်း,မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း, ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း, နံတိုင်း၊ လျက်တိုင်း, လျက်တိုင်း၊ စားတိုင်း,စားတိုင်း ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိတိုင်း, တွေ့ထိတိုင်း၊စိတ်က ကြံစည်တွေးတောတိုင်း, တွေးတောတိုင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့တရားတွေဘဲဟု ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင် ရှုကြပါကုန်။

ဤသို့ မြင်စိတ်ကလေးကို ဖြစ်ပျက် မရှုလိုက် မိသော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ထိုတွင် မရပ်မူ၍ မြင်တယ်, လိုချင်တယ်, စွဲလမ်းတယ်, အားထုတ်တယ်ဟူ၍ အစဉ်တန်းပြီး သွားတော့မည် ဖြစ်သည်။

မြင်တယ်ဆိုတဲ့ မြင်စိတ်ကလေးကို ဖြစ်ပျက်မရှုလိုက် မိခဲ့သော် "လိုချင်တယ်" ဆိုတာ နောက်က လာပါမည်။ ထို လိုချင်တဲ့

စိတ်ကလေးကို ပြန်ပြီး ဖြစ်ပျက် ရှုနိုင်သေးသည်။ ရှုဖြစ်အောင် ရှုပါ။

အကယ်၍ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးကို ဖြစ်ပျက် မရှုမိဘူးဟု ဆိုပြန်လျှင်၊ စွဲလမ်းတယ်ဆိုတာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်အတိုင်း လာလိမ့်မည်။ ၎င်းစွဲလမ်းတယ် ဆိုတာကိုပင် ဖြစ်ပျက် ရှုနိုင်သေးသည်။ ရှုဖြစ်အောင်ရှုပါ။

စွဲလမ်းတယ်ဆိုတဲ့ ဥပါဒါန်ကို မရှုမိပါက ကမ္မဘဝ ဆိုတာလာပါလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ ကမ္မဘဝ ရောက်ခဲ့သော် ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်တော့မည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

"သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော (ပ) ဟောတိ" .... ဟူသော ပါဠိတော် အရ အထက်ပါအတိုင်း သောတဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ကြားစိတ်နှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်ပုံ သရုပ်ဖေါ်ပြပါဦးအံ့....။

မိမိတို့ သားငယ်ကလေး ကျောင်းမှပြန်လာသောအခါ အသံကို ကြား၏။ ကြားလျှင် ကြားခြင်း မိမိ သားကလေးကို တွေ့ချင်တယ်၊ မြင်ချင်တယ်ဆိုပြီး ပွေ့လား, ပိုက်လား, နမ်းလား, ရှုပ်လားပြုလုပ်သည်။ မိမိတို့ သားသမီးမို့ ချစ်လို့ ပြုလုပ်တာဘာအပြစ်ရှိမလဲဟု ဆင်ခြေပေးကြသည်။ (လောက အမြင်အပြစ်ရှိသည် မရှိသည်တော့ မပြောတတ်– မပြောနိုင်ပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တော့ ဆက်သွားသည်။)

ရှင်းပါဦးအံ့။ ။မိမိသားကလေး ပြန်လာလို့ အသံကလေးကို ကြားလိုက်သည်။ ကြားလိုက်သောအခါ တွေ့ချင်

သည်ဆိုတဲ့ တဏှာဖြစ်သည်။ မတွေ့ရ မနေနိုင်— သိပ်တွေ့ချင်တယ် ဆိုတဲ့ ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်။ မတွေ့ရတော့ ကြံလို့ ပေ့လိုက်, ပိုက်လိုက်, နမ်းလိုက်, ရှုပ်လိုက် ပြုလုပ်သည်။ ၎င်းပြုလုပ် သည်မှာ ထမ္မဘဝ၊ ကမ္မဘဝဆိုသဖြင့် ပါဠိကို ရွတ်ကြည့်ပါ။ "ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ"။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းကို ကြည့်ပါ။ ၂-ကွက်က ၃-ကွက်သို့ ကူးသွားပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်တန်းသွားပြီ၊ ဆက် သွားပြီ။

ကမ္မဘဝဖြစ်လျှင် ဘဝဂါမိကံ=ဘဝကို ဖြစ်စေသော ကံဟု ဆိုသည်။ ကမ္မဘဝဖြစ်သော် ဘုရားရှင်တို့သော်မှလည်း ပယ်ရှား တွန်းလှန်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဖွင့်ပြ ကြကုန်သည်။ ကမ္မဗလံ = ကံ၏ အစွမ်းကို သမ္ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါပိ = သမ္ဗုဒ္ဓ-ဘုရားရှင်တို့သော်မှလည်း၊ ပဋိဗာဟိတုံ = ပယ်ရှား တွန်း လှန်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ =မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။

ထို့ကြောင့် နံနက် မိုးလင်းကစ၍ အိပ်ရာဝင် အိပ်ပျော်သည် အထိ မျက်စိက မြင်လျှင် လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အားထုတ် တယ်ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပေါ်သည်။ (ဝါ)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်လည်သည်။

နားက ကြားလျှင်... လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်, အားထုတ် တယ်၊ နှာခေါင်းက နံလျှင်... လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အား ထုတ်တယ်၊ လျှာက လျက်လျှင် လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အား ထုတ်တယ်၊ ကိုယ်ပေါက်က တွေ့ထိလျှင် လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်း တယ်၊ အားထုတ်တယ်။ မနောပေါက်က ကြံစည် တွေးတော

စိတ်ကူးယင် လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အားထုတ်ဘယ် ဟူ၍ သာလျှင် ဒွါရခြောက်ပေါက်က တလှည့်စီ- တလှည့်စီ လှည့်ပြီး ကိလေသာဝဋ်တွေ ဖြစ်လိုက်၊ ဘဖန် ကိလေသာဝဋ်မှ ကမ္မဝဋ်တွေ ပေါက်ဖွားလိုက်၊ ကမ္မဝဋ်ထဲမှ ဝိပါကဝဋ်တွေ ပေါက်ဖွားလိုက် ဟူ၍ ဝဋ်သုံးပါး(ဝါ)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လှည့်ခြင်း၊ ဝဋ်သုံးပါးလှည့်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်သည် ကိလေသာဝဋ်၊ သင်္ခါရနှင့် ကမ္မဘဝသည် ကမ္မဝဋ်၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏသည် ဝိပါကဝဋ် ရှစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။

ဿာနဋ္ဌ။ ဇိဝှဋ္ဌ....။ ကာယဋ္ဌ....။ မနဋ္ဌတို့ကိုလည်း အလားတူ နည်းမှီ၍ ယူကြပါကုန်။

အပိုင်း (၄)

ဝေဒနာက နေ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်ပုံ

စက်ဝိုင်းကိုကြည့်ပါ။ (၂) အကွက်မှာ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ် သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာဟု တွေ့ပါလိမ့်မည်။

အာရုံနှင့် ဒွါရ တိုက်ဆိုင်တိုင်း.... တိုက်ဆိုင်တိုင်း....ကောင်း မကောင်း ခံစားတဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။

ဥပမာ။ ။နှင်းဆီပင်ပေါ်မှာ အလွန်ဘဲ လှပသော နှင်းဆီပန်းတပွင့်ကို မြင်လိုက်တယ်ဆိုကြပါစို့....။ ထိုသို့မြင်လျှင် ကောင်း,မကောင်း ခံစားတဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ အကယ်၍ လိုချင်တယ်ဆိုယင် ဝေဒနာကနေပြီး တဏှာကို ကူးသည်။ ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ (၂) အကွက်နှင့် (၃) အကွက် ဆက်သွားသည်။ ထိုသို့ကူးခြင်း,ဆက်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တဖန် ထုံ လိုချင်ရှိတွင် မရပ်မူ၍ သိပ်လိုချင်တာဘဲ၊မရမနေနိုင်အောင် ဖြစ်သည်ဆိုယင် စွဲသမ်းတယ် နောက်က လာသည်။ စွဲလမ်းခြင်းသည်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်ခြင်းပင်တည်း။

ထို စွဲလမ်းရှိတွင် မရပ်မူ၍ မရ,ရအောင် အားထုတ်မည် ဆိုပြီး တာယက်, ဝစီကံဖြင့် အားထုတ်မည် ဆိုပါက ကမ္မဘဝ ဖြစ်လာသည်။ ကမ္မဘဝဖြစ်လျှင် ဇာတိ ဖြစ်တော့မည်။ ပါဠိရှုတ်ကြည့်ကြပါ။ ဇာတိဆိုယင် (၃) အကွက်က (၄) အကွက်ကို ဆက်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်သည်။ ပုံစံတွင် ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိကြားမှာ မြှားပြ၍ စပ်,ဟု တွေ့ပါလိမ့်မည်။

ဤစပ်,ဆိုသည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်စဉ်ကြီး တန်းသွားခြင်းကို ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဝေဒနာ့နောက်က တဏှာလာခဲ့သော် မင်္ဂ-ဖိုလ်-နိဗ္ဗာန် ရသည်ဟု ငါ.... ဘုရား ဘယ်အခါမှ မဟောဟူ၍ငင်း၊ ဝေဒနာ့ နောက်အဒေါသ လိုက်ခဲ့သော် မင်္ဂ ဖိုလ်-နိဗ္ဗာန် ရလိမ့်မည်ဟူ၍ ငါ-ဘုရား ဘယ်တော့မှ မဟောဟူ၍ငင်း မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တန်းသည် (ဝါ) ဆက်သည် ဆိုသည်မှာ မိမိတို့ ခန္ဓာအစဉ်ကြီး တန်းသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ခန္ဓာဆိုသည်မှာ-အလေးချိန်အားဖြင့် ပိဿာ ၂၅/၄၀-ရှိသော ဤ-ကိုယ်ကြီးကို ပညတ်အနေအားဖြင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ အကြောင်း နှစ်ခု တိုက်ဆိုင်တိုင်း တိုက်ဆိုင်တိုင်း ပေါ်သော စိတ်ကလေးကို ခန္ဓာဖွဲ့မည်ဆိုပါက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဆိုသည်။ ဘယ်စိတ် ပေါ်ပေါ် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ရုပ်ကလေးတွေသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ ပေါ်ခြင်းသည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာ ပေါ်ခြင်း သည် သညာက္ခန္ဓာ၊ စေတနာ စ,တဲ့ စေတသိက်တွေ ပေါ်ခြင်းသည်

သင်္ခါရက္ခန္ဓာပေါ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံ, စေတနာပေါ်ခြင်းသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်၏ ထိုခန္ဓာတွေ ပေါ်ခြင်းကို ခန္ဓာ အစဉ်တန်းသည် ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုသည်မှာ စာထဲမှာ ရှိတာမဟုတ်။ မိမိတို့ ခန္ဓာကြီးကိုပင် ခေါ်သည်ဟု မှတ်သားကြရပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တန်းသည်၊ ဆက်သည်ဟုဆိုလျှင် ပါဠိတော်ကို ရှုတ်ကြည့်ကြပါ။ ဒေသနာအဆုံး၌ "ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ" ဆိုသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒုက္ခအစုအပုံကြီးသာ ဖြစ်ကြောင်း ဟောတော်မူသည်။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သည် အစဉ်တန်သွားယင် မိစ္ဆာပဋိပဒါ = မကောင်းသော အကျင့်ကျင့်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာအလုပ်, လုပ်နေတဲ့ သူသည် သမ္မာပဋိပဒါ=ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်နေခြင်း ဖြစ်သည် ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာ အလုပ် (ဝါ) မဂ္ဂဖြဟ္မစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်နေသူသည် ခန္ဓာနှင့် ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း မဆက်အောင် လုပ်နေသူ ဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မဆက်အောင်.... ပြတ်အောင် လုပ်သော အလုပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော်.. ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ (၃) အကွက်မှ (၄) အကွက်သို့ မကူးအောင် အစပ်ကို ဖြတ်သော အလုပ်။ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းခြင်းရာ ငါးပါး အကွက်မှ အနာဂတ် အကြောင်းခြင်းရာ ငါးပါးသို့ မကူးအောင် လုပ်သော အလုပ် ဖြစ်သည်။

တနည်းအားဖြင့် ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာမှ ဝေဒနာပစ္စယာ ပညာဖြစ်အောင်လုပ်သော အလုပ်။ (ဝါ) ဝေဒနာ့နောက်မှ မဂ်သွင်းသော အလုပ်ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ့နောက်က မဂ် မလိုက်ပါက (ဝါ) ဖြစ်ပျက် မရှုပါက ဝေဒနာ့နောက်က တဏှာ မလာပါနှင့်ဟု မည်မျှ တားသော်လည်း မရနိုင်ချေ။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အတိုင်း သွားခဲ့သော် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခချည့်သာ ပေါ်သော လမ်းတွေ့မည်။ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခကိုသာ အဖေါ် လုပ်မည်။ သံသရာ့သစ်ငုတ် ဖြစ်မည်။ ဘယ်ဘုရား ပွင့်ပွင့် သစ်ငုတ်သည် သစ်ငုတ်သာ ဖြစ်နေပေမည်။

သို့အတွက် မဂ္ဂင်လမ်း လိုက်မလား။ သံသရာ့သစ်ငုတ်အဖြစ် ခံမလား-ဟု မိမိတို့ ကိုယ်ကို မိမိတို့ စစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ရန် အရေးကြီးလှသည်။ မဂ္ဂင်လမ်း လိုက်သော်.... ၎င်းလမ်း အတိုင်း သွားသော်... (ဝါ) ဖြစ်ပျက် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို လုပ်သော် မဂ္ဂင်ငါးပါးနှင့် ဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မြင်အောင်ရှုပါ။

ဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မြင်အောင် ရှုရမည်ဆိုသည်မှာ ဝေဒနာကို ဘယ်မင်တကာလိုက်ပြီး ရှာနေရမှာလားဟု မေးလျှင် မဟုတ်ပါ။ အာရုံနှင့် ဒွါရတိုက်ဆိုင်တိုင်း ဝေဒနာတွေ ပေါ်နေသည်။ မိမိ သန္တာန်မှာ သုခ-မဟုတ်ဒုက္ခ, ဒုက္ခ-မဟုတ်လျှင် ဥပေက္ခာ, သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ,ဒွါရခြောက်ပေါက်၌ ဝေဒနာ တခုခု အမြဲပေါ် နေသည်။ တဘန်တကာ လိုက်နေစရာမလို။ မိမိဘို့ဉာဏ်မှာ မိမိတို့ ဉာဏ်ရှေ့မှာ ဝေဒနာက ပျက်ပျက်ပြီး ပြနေသည်။ ၎င်းအပျက် ကို အနိစ္စမြင်အောင် ရှု၊ ဝေဒနာကိုကျော်၍ အနိစ္စမြင်အောင်ရှု၊ ဝေဒနာချည်း တွေ့နေသေးယင် နိစ္စသဘောမှ မလွန်သေးချေ။ အနိစ္စသဘော လက္ခဏာကို တွေ့မှသာ လမ်းမှန်ရောက်မည်။

"ဝေဒနာ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော" ဆိုသဖြင့် တဏှာ နိရောဓောဆိုပါအံ့ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်မည်။ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခချုပ်တဲ့ လမ်းပေါ်သို့ ရောက်မည်။

ထို့ကြောင့် လောင်စာသိမ်းတဲ့ အလုပ်၊ မီးငြိမ်းတဲ့ အလုပ် လုပ်ဖြစ်အောင် ဝေဒနာ့အနိစ္စကိုမြင်၊ ဝေဒနာ့ အနိစ္စကိုမှန်းပြီး နောက် ဝေဒနာ အနိစ္စဆုံးသည်အထိ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြ ပါလျှင် နိစ္စ-နိဗ္ဗာန်၊ ဓုဝ-နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

မြတ်စွာဘုရားသခင်က "ဝေဒနာနံ ခယော ဘိက္ခဝေ ပရိနိဗ္ဗု တော" ဟူ၍ ဟောတော်မူသည် ဝေဒနာကုန်လျှင်ငြိမ်းအေးသည်။ (ဝါ) သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုသည်ဟု ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာလိုက်သည့် ယောဂီများ ဝေဒနာအဆုံး မှာ (ဝါ) ဝေဒနာက္ခန္ဓာအဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန်တွေ့ပါ လိမ့်မည်။ ကြိုးစားတော် မူကြပါကုန်။

အပိုင်း (၅)

ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အစက စ၍
လည်ပုံ

အာဆင်းရူပါရုံနှင့် မျက်စိနှစ်ပါး ပေါင်းဆုံ တိုက်ခိုက်မိ၍ ပေါ်ပေါက်သော မြင်စိတ်ကလေးကို မသိလိုက်၍ တွေဝေသဖြင့် ဝိပဿနာမရှုမိပါက ထိုနည်းအတူကြားစိတ်ကို၎င်း၊ နံစိတ်ကို၎င်း၊ စားစိတ်ကို၎င်း၊ ကိုယ်ပေါ်၌ ယားယံ ကောင်းစိတ်ကို၎င်း၊ တွေးတောကြံစည်စိတ်ကို၎င်း၊ ဒေါသစိတ်ကို၎င်း၊ လောဘစိတ်ကို၎င်း၊ မောဟစိတ်ကို၎င်း၊ လူချင်.... တန်းချင်တဲ့ စိတ်ကလေးကို၎င်း၊ မေတ္တာပို့ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးကို၎င်း၊ ဣဿာ, မစ္ဆရိယ စိတ်ကလေးကို၎င်း၊ ယုတ်စွအဆုံး တံထွေးမျိုချင်သည့် စိတ်ကလေးကို၎င်း၊ မသိလိုက်၍ တွေဝေနေသဖြင့် ဖြစ်ပျက် မရှုမိလိုက်သော် အဝိဇ္ဇာကစ၍ လည်သည်။ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကစ၍ လည်တော့သည်။ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းသဖြင့် ပူချင်ရာ ပူသည်။ သင်္ခါရ အလုပ်တွေလုပ်သည်။ (ရှေ့ပိုင်းမှာ ပြခဲ့ပြီ)။ "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ" ဖြစ်သည်။ "သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ" ဆိုသောကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးရသည်။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာဘက်သို့ ကူးသည်။ တဏှာမှ ဥပါဒါန်သို့ကူးသည်။ ဥပါဒါန်မှ ဘဝသို့ကူးသည်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ-ရွတ်ကြည့်ပါ၊ ဇာတိ ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ

ဆိုသဖြင့် အဝိဇ္ဇာကစပြီး ပြန်၍လှည့်သည်။ အဝိဇ္ဇာကစပြီး ပြန်၍ လှည့်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကစ၍ လည်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာအလုပ် မလုပ်တော့ပါဘူး။ ဖြစ်ပျက် မရှုမိတော့ပါဘူး၊ မအားသေး၍- မလပ်သေး၍ မလုပ်သေးပါဘူး ဆိုပါက အဝိဇ္ဇာက ပြန်၍စသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်း အစက ပြန်ပြီး လည်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ ဖြစ်ပါသည်။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရှစ်ပါးကို အခါခပ်သိမ်း ရနေသည်။ ရှစ်ပါးဆို သည်မှာ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်,ကမ္မဘဝတည်းဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ရှစ်ပါး အမြဲ ရနေသည်။ (ပုံစံကိုကြည့်ပါ)။

ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရှစ်ပါးကို သစ္စာဖွဲ့ပြန်သော် ဒုက္ခ သစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးသာရသည်။ သမုဒယက မီး.... ခန္ဓာကလောင်စာ၊ လောင်စာနှင့်မီး တွဲလျက်ကြီးဖြစ်တော့သည်။ သံသရာတစ်လျှောက်လုံး ဤလောင်စာနှင့် မီးနှင့်သာ တွဲခဲ့ရသည်။ မီးငြိမ်းလိုက် လောင်စာ ထည့်ပေးလိုက်ချည်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ လောင်စာသိမ်း မီးငြိမ်းမည်ဟု အားထုတ်ခဲ့ရတဲ့ဘဝ မပါရှိခဲ့ချေ။

ယခုလို အသိဉာဏ် ထိုက်တန်သလောက် ရတဲ့ဘဝမှာ လောင် စာသိမ်းပြီး မီးငြိမ်းတဲ့ အလုပ်ကိုဖြင့် လုပ်ပါတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ် ချက် အကြီးအကျယ် ချထိုက်ကြသည် မဟုတ်ပါလော.... ယောဂီ အပေါင်းတို့....။

အပိုင်း (၆)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးက နေ၍ ပတ်ပုံ

မိမိရန်သူဖြစ်စေ၊ မုန်းတဲ့သူတယောက်ကိုဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အနိဋ္ဌာရုံတခုကိုဖြစ်စေ၊ တွေ့လိုက်...မြင်လိုက်မိသော်... ငါသည် ဒီလူ့မျက်နှာ ကြည့်ကို မကြည့်ချင်ဘူး။ မြင်ကို မမြင်ချင်ဘူး။ သူ့အသံလဲ မကြားချင်ဘူးဆိုတဲ့ ဒေါသ, ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၏။

ထိုဒေါသ, ဒေါမနဿ ပေါ်ပေါက်ခြင်းကို ပါဠိရှုတ်ကြည့်ပါ။ "သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ" ဆိုသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာက ပြန်၍စသည်။

ထို့ကြောင့် ဣဋ္ဌာရုံကိုမြင်မြင်၊ အနိဋ္ဌာရုံကိုမြင်မြင် ဝိပဿနာ မရှုမိခဲ့သော်....ဖြစ်ပျက် မရှုမိခဲ့သော်....ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကလျှင်လည်း ပတ်မည်။ အဆုံးကလျှင်လည်း ပြန်၍ ပတ်မည်။ အလယ်ကလျှင်လည်း ပေါက်၍စမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း (၇)

ဒိဋ္ဌိပဿနာ မရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမြဲလှည့်နေသည်

အာရုံဖျော်ချိန် (ဘဝင်စိတ်) မှ လှဲ၍ ဣဋ္ဌာရုံကို တွေ့သည် ဖြစ်စေ၊ အနိဋ္ဌာရုံကို တွေ့သည်ဖြစ်စေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဒေါသနှင့်သော်၎င်း၊ လောဘနှင့်သော်၎င်း၊ မောဟနှင့်သော်၎င်း လှည့်**လျက်သာ** နေသည်။

လောဘ, ဒေါသ, မောဟနှင့် လှည့်သည့်အခါ အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဤ- အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အပုညာဘိသင်္ခါရတွေ ပြုလုပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဆိုလိုရင်းမှာ....) သား, သမီးနှင့် သာယာနေသည့် အခါ လောဘတဏှာ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ဤ- သား, သမီးတွေ အသုံးအစွဲကကြီး၊ ပညာကောင်းတောင်း မသင်ကြ၊ ဘယ်နေရာ ဖြစ်ဖြစ် အပိုးမသေကြဘူး၊ စီးပွားရေးကလဲ အပေါက် အလမ်း မတည့်ဘူးဆိုပြီး ဒေါသနဲ့လှည့်နေသည့်အခါလည်း ရှိသေးသည်။ မသိလို့ လုပ်မိတဲ့အခါလည်း ရှိသေးသည်။ မောဟနှင့် လည်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်သင်္ခါရ (ပုညာဘိသင်္ခါရ) ဆိုတဲ့ မသိလို့ ပြုမိတဲ့ ကုသိုလ်မျိုးကလည်း ရှိသေးသည်။ မသိလို့ပြုတဲ့ ဝဋ်, ကုသိုလ်, အံ့ဘဝ တောင့်တပြုတဲ့ ကုသိုလ်သည် ပုညာဘိ သင်္ခါရဖြစ်သည်။

"အဝိဇ္ဇါ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာဂတော ပုညာဘိ သင်္ခါရမ္ပိ အဘိသင်္ခါရောတိ၊ အပုညာဘိ သင်္ခါရမ္ပိ အဘိသင်္ခရောတိ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရမ္ပိ အဘိသင်္ခရောတိ။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ သော အဝိဇ္ဇာ ဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ နေဝ ပုညာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ" (သံယုတ်ပါဠိတော်)။

အို.... ရဟန်းတို့.... ပညာမရှိသော အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော သူသည် ပုညာဘိသင်္ခါရကိုလည်း ပြု၏။ အပုညာဘိသင်္ခါရကို လည်း ပြု၏၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရကိုလည်းပြု၏။ ရဟန်းတို့ .... အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ပြီးသည် ဖြစ်ငြားအံ့....၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကင်း၍ ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ်လင်းသော ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကင်း၍ ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကြောင့် ပုညာဘိသင်္ခါရကို မပြုသည်သာတည်း....။

အထက်ပါ....ပါဠိတော်အရ အဝိဇ္ဇာကင်းပြီး အဝိဇ္ဇာပယ်ပြီး ရဟန်းဆိုသည်မှာ အာသဝေါကုန်ပြီး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်ရ ကား.... ထို....ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပုညာဘိသင်္ခါရ မပြုလုပ်ချေ။ ပြုလုပ်ရန် မလိုတော့ချေ။ အကယ်၍ ပြုလုပ်ပြန်ပါက ပြုကာမျှ ကိရိယာသက်သက်သာ ဖြစ်၏။ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဒါန,သီလ,စသော ပုညာဘိသင်္ခါရကို ပို၍ ပြုသင့်ကြသည်သာ၊ သာမန် ပုထုဇဉ်များအနေဖြင့် ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို အဘယ်မှာသာလျှင် မပြုဘဲ နေအပ်သင့်ပါမည်နည်း။ များစွာ ပြုအပ်တော့သည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဒါနနှင့် တဏှာနဲ့ မရောစေနှင့် ဒါနနှင့် ဒိဋ္ဌိနှင့် မရောစေနှင့် အဝိဇ္ဇာ ဦးမစီးစေနှင့်။

ဒါနသည် ကုသိုလ်လား .... အကုသိုလ်လားဟု မေးခဲ့လျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်ဟု ဖြေရလိမ့်မည်။ လှူချင်တဲ့ စေတနာက ကုသိုလ်၊ ဘုံဘဝ တောင့်တဘာဘ တဏှာဖြစ်သဖြင့် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို ရောရောထွေးထွေး ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ နောက် တဖန် လှူချင်တဲ့စေတနာသည် ကုသိုလ်စေတနာ၊ နောင်ဘဝ ငါကောင်းစားအောင်ဆိုပြီး ပြုတဲ့ ကုသိုလ်တောင်းမှု စေတနာ သည် ဒိဋ္ဌိဦးစီးနေသည် ဒိဋ္ဌိသည် အကုသိုလ်၊ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်နှင့် တဏှာနဲ့ မရောစေနှင့်။ ကုသိုလ်နှင့် ဒိဋ္ဌိနှင့် မရော စေနှင့်။ အဝိဇ္ဇာ ဦးမစီးပါစေနှင့်။ ဒါန နောက်က အသိမလိုက် လျှင် အကျိုးပေး မရွေးချယ်တတ်လျှင် ဝဋ္ဋ-ဒါနဖြစ်၍ သံသရာ လည်မည့် ပုညာဘိသင်္ခါရသာ ဖြစ်သည်။

ထိုကြောင့် ဒါနက သံသရာရှည်တာမဟုတ်၊ အကျိုးပေး မရွေးချယ်တတ်၍ (ဝါ) ဒါနနောက်က အသိမလိုက်လို့ဟု ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး ဆုံးမတော်မူသည်။

အပိုင်း (၈)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရား
အနုလောမနည်းအားဖြင့်
အကျယ်ဝေဘန်ပြသခြင်း

စက်ဝိုင်းပုံစံကို ကြည့်ကြစေလိုပါသည်။ ဤပုံစံစက်ဝိုင်းသည် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးသည် ခန္ဓာသဘောကိုကြည့်၍ ကြံစည်ရေးသားထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားအစစ်မှာ မိမိတို့ခန္ဓာတွေ တခုပြီးတခု ပေါ်လိုက်-ပျက်လိုက်၊ နောက်တခု အစားထိုးသောကြောင့် ဓမ္မဘာဝ ပေါ်လိုက် . . ဆိုတဲ့ ဓမ္မသဘောတွေ အစဉ်ကြီး တန်းနေခြင်းသာဖြစ်သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ကြောင်းအစ (၀၁) သံသရာ အစသည် အဝိဇ္ဇာကဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ၏။

"အနမတဂ္ဂေါ ယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ပုဗ္ဗကောဋိ နပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယော ဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ"

ဟူ၍ သံသရာရှည်သွန်းလို့ သတ္တဝါအစတော့ ငါဘုရား ရှာ၍မတွေ့ဘူး။ သတ္တဝါ တဦးတယောက်၏ အစကိုနောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ် ပြန်၍ တွေးခဲ့သော် ဘုရားဖြစ်တော်မူသည့်နေ့က

စ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည့်အချိန်တိုင်အောင် တွေးသော်လည်း အဝိဇ္ဇာဝါတဦး၏ အစကိုနိုင်ဘွယ်မရှိဟု ဟောတော်မူသည်။

မိစ္ဆာအစေ့အပေါင်း ထပ်ကာထပ်ကာ အရိုးကို ပုံလိုက်မည်ဆိုလျှင် လေးရက်ဘက် လေးရက်ဆင်းမျှရှိသည်။ အဘယ်မျှသေခဲ့ရသည်ဆိုအာ မတွေးတောဝံ့အောင်ဖြစ်သည်။ ဤမျှ သံသရာ ရှည်သည်။ သံသရာရှည်သည်ဆိုသည်မှာ ဒုက္ခရှည်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစဉ်ကြီး ရှည်ခြင်းဖြစ်သည်။

သံသရာအစသည် အဝိဇ္ဇာက စသည်ဆိုရာ အဝိဇ္ဇာသည် အဘယ်နည်း။အဝိဇ္ဇာဆိုသည်မှာ သစ္စာလေးပါး မသိမှုဖြစ်သည်။ (၁) သမုဒယသစ္စာကို သမုဒယသစ္စာဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်း။ (၂) ဒုက္ခသစ္စာကို ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိခြင်း။ (၃)နိရောဓသစ္စာကို နိရောဓသစ္စာဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်း။ (၄) မဂ္ဂသစ္စာကို မဂ္ဂသစ္စာဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ချဲ၍ ပြပါဦးအံ့....။

(၁) မိမိတို့သန္တာန်၌ လောဘဆိုတဲ့ဘရားကလေး ရှိသည်။ ထိုလောဘသည် ရွှေလိုချင်, ငွေလိုချင်, တိုက်လိုချင်, ကားလိုချင်, အဆောင်းအဝယ်ကောင်းတာ လိုချင်, ရာထူးဌာနန္တရ ကြီးတာကို လိုချင်၊ ဤကဲ့သို့ လိုချင်ဘာသည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယဖြစ်၏။ ဤသမု

ဒယသည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းပင်။ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း လောဘဟု မသိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၂) မိမိတို့ ခန္ဓာကြီးသည် ဒုက္ခတရား အမှန်စင်စစ်ဟုမသိခြင်း။

(၃) ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာသည် နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ဟု မသိခြင်း။

(၄) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်မှန်တရားသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့နိုင်သည်ဟု မသိခြင်း။

ဤသို့ မသိခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာဖြစ်၏။ ထိုမသိခြင်းကြောင့် ပြုလုပ်တာမှန်သ၍သည် "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"။

ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မသိသောကြောင့် သားရေး, သမီးရေး, စီးပွားရေးကို ပြုလုပ်သည်။ ကာယကံ-အားဖြင့် ပြုလုပ်သည်။ ဝစီကံအားဖြင့် ပြောလား - ဆိုလား၊ ရောင်းကြ၊ ဝယ်ကြပြန်သည်။ စိတ္တသင်္ခါရအားဖြင့် ဘယ်လိုရောင်းရမည်။ ဘယ်လိုဝယ်ရမည်၊ ဘယ်လိုရာထူးဌာနန္တရတွေ ရအောင်လုပ်ရမည်စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး ကြံစည် စိတ်ကူးကြသည်။ ကောင်းသော ရောင်းဝယ်ခြင်းပါဘဲ၊ ကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းပါဘဲ ဆိုသော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြတ်တဲ့ အလုပ်ကိုမလုပ်။ ဆက်တဲ့ အလုပ်ကို လုပ်ပြန်သည်။ ဘာအပြစ်ရှိသလဲဟု မေးခဲ့လျှင် အပြစ်ရှိ - မရှိတော့ မပြောတတ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တော့ ဆက်သွားသည်ဟူ၍သာ ဖြေရလိမ့်မည်။

တဖန် နောက်ဘဝ ကောင်းစားရေးဟု ဆိုအပ်သော လှူမှု, တန်းမှု, ကုသိုလ်ရေးပြုပြုန်၏ ကုသိုလ်တော့ ကုသိုလ်ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် အဝိဇ္ဇာဦးစီးပြီး ပြုလုပ်သော ကုသိုလ် ဟူသမျှသည် ဒုက္ခသစ္စာမသိဘဲ၊ လှူတဲ့အလှူဖြစ်၍ "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ ကုသိုလ်သင်္ခါရ" ပင်ဖြစ်သည်။

ဘုံဘဝတောင့်တပြီး ဒါန, သီလပြုကြသည်။ တောင့်တတိုင်း နောက်ဘဝ ရသည် ဆိုပါဦးတော့ နောက်ဘဝ၏ အစသည် ဇာတိဖြစ်သည်။ ဇာတိသည် ဒုက္ခသစ္စာအမှန်ဖြစ်၏။ "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" ဟူ၍လည်း ဓမ္မစကြာ၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်။

"သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ" ဆိုသည်မှာ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကိုခေါ်သည်၊ ဘဝ၏ အစသည် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကစ၏။ အခုရရှိအားသည့် ဘဝကြီးသည်ပင် ဒုက္ခသစ္စာကြီး ဖြစ်နေပါလျက်သားနဲ့ နောက်ခန္ဓာ ရအောင် ဆုတောင်းကောင်း မတောင်းကောင်းဟု စဉ်းစားဝေဘန်ကြပြီးလျှင် ဆရာကောင်း သမားကောင်းများ ဆုံးမတော်မူသည့် အတိုင်းလိုက်နာ ကျင့်သုံးကြရန် သင့်ကြပေကြောင်း။

"ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ" ဇာတိဟု ဆိုသော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ရသော သူသည် နာမ်ရုပ်ကိုရ၏။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ကိုရသည်။ (၂) အကွက်ကိုကြည့်ပါ၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်သည်။ ဝိညာဏ်ထဲမှာ ငါပါသလား၊ သူပါသလား ယောကျ်ား ပါသလား၊ မိန်းမပါသလား၊ နာမ်ရုပ်ထဲမှာလဲ ငါပါသလား - သူပါသလား၊ ယောကျ်ား မိန်းမပါသလား ပြန်ကြည့်ကြပါ။

ဝိညာဏ်သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်သောကြောင့် ယခုဘဝ အစဖြစ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်ထဲမှာ ငါလဲ မပါ၊ သူလဲ မပါ၊ ယောကျ်ား, မိန်းမလဲမပါ သင်္ခါရအကြောင်းခံကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဏ်သာ ဖြစ်သည်။ နာမ်ရုပ်ထဲမှာလည်း ကြည့်ပါ၊ ငါလဲ မပါ၊ သူလဲ မပါ၊ ယောကျ်ား, မိန်းမ မပါ၊ ငါ့ဥစ္စာဆိုတာလဲ မပါ၊ နာမ်ရုပ်သာ ဖြစ်သည်။ ငါမပိုင် သူလဲမပိုင်၊ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားသာ ဖြစ်သည်။

"နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ" နာမ်ရုပ်ကို ရပြီးပြီ...။ နာမ်ရုပ်ကို ပြီးရုံနဲ့ မပြီးသေးချေ။ မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ် စိတ်ဟူ၍ အာယတန ခြောက်ပါးသည် နာမ်ရုပ် အကြောင်းခံ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရလေသည်။

မျက်စိသည်လည်း အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားဖြစ်သည်။ ငါမဟုတ်၊ ငါ့မျက်စိမဟုတ်၊ ငါမပိုင်၊ နားသည်လည်း အကြောင်းတရားကိုမှီ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားသာ ဖြစ်သည်။ ငါမဟုတ်၊ ငါ့နားမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ ငါမပိုင်ချေ၊

နှာခေါင်းသည်လည်း ငါမဟုတ်၊ ငါ့နှာခေါင်းမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ် ငါမပိုင်။

လျှာသည်လည်း အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားများသာ ဖြစ်သည်။ ငါမဟုတ်၊ ငါ့လျှာမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ ငါမပိုင်။

ကိုယ်သည်လည်း အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော အကျိုးတရားများသာ ဖြစ်၏။ ငါမပိုင်၊ ငါမဟုတ်၊ ကိုယ်မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တမဟုတ်။

မနာယတနခေါ်သော စိတ်သည်လည်း အကြောင်းတရား ကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားမျှသာ ဖြစ်၏။ ငါ၏စိတ် မဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တမဟုတ်၊ ငါမပိုင်၊ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ် တဲ့ အကျိုးတရားမျှသာ ဖြစ်သည်။

ဆဠာယတနဆိုသည် မြန်မာလို အဓိပ္ပါယ်ရှင်းရှင်း နားလည် ရန်မှာ သံသရာကို ချဲ့တတ်သော တရားခြောက်ပါးဟု ဆိုလို သည်။ သံသရာချဲ့သည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ချဲ့သော တရားကို ဆိုလိုသည်။ မျက်စိကလဲ သံသရာကို ချဲ့ထွင်သည်။ နားကလဲ သံသရာကို ချဲ့ထွင်သည်။ နှာခေါင်းကလဲ သံသရာကို ချဲ့ထွင် သည်။ လျှာကလဲ သံသရာကို ချဲ့ထွင်သည်။ ကိုယ်ကလဲ သံသရာကို ချဲ့ထွင်သည်။ စိတ်ကလဲ သံသရာကို ချဲ့ထွင်သည်။ ချဲ့ပုံ အပိုင်း(၂)မှာ ပြခဲ့ပြီးအတိုင်း ဖြစ်သည်။ မိမိခန္ဓာနှင့် ဟပ်၍ ကြည့်ကြပါကုန်။

"သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော" ဆိုသည်ကား.... သည်ရှာ အာယတနခြောက်ပါး အကြောင်းခံကြောင့် ဖဿတည်းဟူသော တွေ့ထိခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မျက်စိကိုစွဲ၍ စက္ခုသမ္ဖဿဟုခေါ် သည်။ မျက်စိ၌ တွေ့ထိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုနည်းတူစွာပင် နားကို စွဲ၍ နား၌ တွေ့ထိခြင်း၊ နှာခေါင်း၌ တွေ့ထိခြင်း၊ လျှာ၌ တွေ့ ထိခြင်း၊ ကိုယ်၌တွေ့ထိခြင်း၊ မနော၌ တွေ့ထိခြင်းတည်းဟူသော ဖဿာယတနခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

"ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ" ဖဿတည်းဟူသော တွေ့ထိမှု အကြောင်းခံကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မျက်စိကို စွဲ၍ "စက္ခု သမ္ဖဿဇာဝေဒနာ" နားကိုစွဲ၍ "သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ" နှာခေါင်းကို စွဲ၍ "ဃာနသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ"

လျှာကို စွဲ၍"ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ"၊ကိုယ်ကို စွဲ၍ "ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ" သဘောတရားကို စွဲ၍ "မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထိုဝေဒနာသည် အကျယ်အားဖြင့် "သုခ-ဒုက္ခ-ဥပေက္ခာ" ဟူ၍၎င်း "သောမနဿ၊ဒေါမနဿ" ဟူ၍၎င်း အပြားအားဖြင့် ဝေဘန်ပါက ကျယ်ဝန်းလှစွာ၏။ ယောဂီ အလုပ်သမားများ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သိရန်မှာ ဒွါရခြောက်ပေါက်က ထိခိုက်ပေါ တိုင်း၊လာတိုင်း ဝေဒနာ အခါခပ်သိမ်း ပေါ်၏၊ ဝေဒနာကို လိုက်ပြီး ရှာနေရန် မလို။ ဒွါရနှင့် အာရုံနှစ်ပါးဆုံ၍ တိုက်ဆိုင် တိုင်း၊တိုက်ဆိုင်တိုင်း ပေါ်လျက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ တမင်ဘာကာ လိုက်ရှာနေရန် မလိုပါ။

မှတ်ရန်။ ။(ဝေဒနာခြောက်ပါး သုခ၊ဒုက္ခ၊ဥပေက္ခာ ပွားလျှင် (၁၈)ပါး ရသည်။ ကာလသုံးပါးနှင့် မြှောက်လျှင် ဝေဒနာ(၅၄)ပါးရသည်။ မိမိသန္တာန်၊ သူတပါးသန္တာန်နှင့် မြှောက်လျှင် ဝေဒနာ (၁၀၈)ပါး ရသည်။

"ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ" ဝေဒနာတည်းဟူသော ခံစားမှု အကြောင်းခံကြောင့် တဏှာတည်းဟူသော တရား ဖြစ်ပေါ် လာ၏။ အဆင်းကို စွဲ၍ ရူပတဏှာ၊ အသံကို စွဲ၍ သဒ္ဒတဏှာ၊ အနံ့ကို စွဲ၍ ဂန္ဓတဏှာ၊ လျှာကိုစွဲ၍ ရသတဏှာ၊ ကိုယ်ကို စွဲ၍ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ မနောကို စွဲ၍ ဓမ္မတဏှာ၊ဓမ္မတဏှာ ဆိုသည်မှာ တွေ့ဘူး၊ကြားဘူး၊ကြုံဘူး၊ အာရုံခံစားဘူးသည် စသည်ကို စွဲ၍ လောဘ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းပင်။

မှတ်ရန်။ ။"တဏှာသုံးတန်၊အရင်းခံ၊ အာ-ကာ-သန်နှင့် မြှောက်၊ တဏှာအစစ် တရာ့ရှစ်၊ ဖြစ်၏ မှတ်လေဘိ"

ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ သုံးပါးကို အာရုံခြောက်ပါးနှင့် မြှောက် (၃×၆=၁၈) ၎င်းကို တဖန် ကာလသုံးပါးနှင့် မြှောက် (၁၈×၃=၅၄) ၎င်းကိုတဖန် မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်ဆိုသည့် သန္တာန်နှစ်ပါးနှင့် မြှောက်၊ တရာ့ရှစ်ဖြစ်၏။ (၅၄×၂=၁၀၈)။

"တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ"ဟူသည်ကား တဏှာအကြောင်းခံကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန် ဖြစ်ပေါ်၏။ လိုချင်တယ်ဆိုတာက သိပ်သိချင်တာဘဲဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော တဏှာ အကြီးစားပင်တည်း။

မှတ်ရန်။ ။"ကာမုပါဒါန် · ဒိဋ္ဌုပါဒါန်· သီလဗ္ဗတုပါဒါန်-အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူ၍ ဥပါဒါန်လေးပါးရှိ၏။

"ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ" ဥပါဒါန်ဟူသော ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု အကြောင်းခံကြောင့် ကာယကံ,ဝစီကံ,မနောကံဟူသော ကံသုံးပါးနှင့် အားထုတ်ခြင်းသည် ကမ္မဘဝမည်၏။ သို့ အားထုတ်ကြိုးပမ်းခြင်းကို ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းအခြင်းအရာ အကျက်(၃) ၌ ကမ္မဘဝ ခေါ်သည်၊ အတိတ် အကြောင်းအခြင်းအရာ (၁)ကျက်၌ သင်္ခါရ ခေါ်သည်။တရားကိုယ် အရမှာ လောကီကုသိုလ်...အကုသိုလ်စေတနာ(၂၉)ပါး ရသည်။

"ကမ္မဘဝပစ္စယာ ဇာတိ"ကမ္မဘဝတည်းဟူသော ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံအားဖြင့် အားထုတ်မှု အကြောင်းခံကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဇာတိဖြစ်ပေါ်သည်မှာ နောက်ဘဝ အစဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကို ခေါ်သည်။ မည်သည့် ဘယ်ဇာတိမဆို ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်က စရသည်ပင်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်က "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ"ဟု ဟောတော်မူရာ လူဇာတိ ရသည်ဖြစ်စေ၊

နတ်ဇာတိ ရသည်ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာဇာတိ ရသည်ဖြစ်စေ ဇာတိမှန်က ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် .... ဇာတိတခုကို ဆုတောင်း ယူသူများသည် ဆုတောင်းကောင်း-မတောင်းကောင်းကို မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့်သာ ဝေဘန်ကြည့်ကြပါကုန်။

ဇာတိရသည်ဟူသည် နောက် ဘဝကို ရမည်နည်းဟူမူကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိကိုပင် ရှုတ်ကြည့်ကြပ်ါ။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ နောက်က လိုက်သည်။

"ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ" ဟူသည်ကား ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေ အကြောင်းခံကြောင့် ဇရာ မရဏ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဇရာ ကို ဟူသည် ခန္ဓာ ငါးပါး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်၊ ခန္ဓာငါးပါးရှိသော သူသည် နောက်ကျောက အိုမှု၊ နာမှု၊ သေမှု ထန်းလန်း လိုက်ပါလျက် ရှိရာ မွေးသည့်နေ့ကစ၍ အိုသည့်ဘက်၊ အိုသည့်ဘက်သာ သေသည့်ဘက်သို့ မိနစ်၊ စက္ကန့်မခြား ပြေးသွားလျက် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အိုရာကနာ၊ နာရာက သေရာသို့ မုချရောက်မည်၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ သက်ပြင်းချခြင်း၊ နှလုံး မသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းဟူသော ဒုက္ခအစုကြီးသာ ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ (ပုံစံကို ကြည့်ပါ) ဒုက္ခသစ္စာအကျက်၌ ပြထားသည်။

ဤသည်ကား....ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ လည်ပုံ-ပတ်ပုံ အကျယ်အားဖြင့် ပြခြင်းတည်း။

အပိုင်း (၉)

အဝိဇ္ဇာ-တဏှာ အကြောင်းခံ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အပိုင်းပြေးပုံကို ပြခြင်း

သတ္တဝါတဦးတဦး၏ အသေအပါင်း ထပ်ကာ-ထပ်ကာ ဖြစ်နေခြင်းသည် (ဝါ) သံသရာကို အစကစ၍ ခြာခြာလည်အောင် ပတ်နေခြင်းသည် လက်သည်တရားခံရှာသော် အဝိဇ္ဇာ တဏှာကြောင့်ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိရှိရန် အထူး အရေးကြီးသည်။

ပုံစံစက်ဝိုင်း အလည်တည့်တည့်မှာ ကြည့်ပါ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဟု တွေ့ပါလိမ့်မည်။ အဝိဇ္ဇာဟူသည် သစ္စာလေးပါးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်းကို ခေါ်သည်၊ တဏှာဟူသည် ရောက်ရာကို ခင်မှုကို ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် သံသရာ၏ အစ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာက (ဝါ) ခန္ဓာ၏အစ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဘဲဟု သေသေချာချာမှတ်ကြပါကုန်။

ခန္ဓာဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း အိုမှု-သေမှုရှိသည်။ ခန္ဓာကိုလုပ်သော လက်သည်တရားခံကို ရှာရလိမ့်မည်။ လက်သည် တရားခံသည် အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာဖြစ်ကြောင်း ယခု မုချပေါ်လာပြီ၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်းတရားသတ်မှ အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ရှိမည်၊

အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာသည် ဘာတွေလုပ်သလဲဟု ပြန်၍ စိစစ်ရန် လိုပေသည်။ ဖေါ်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အဝိဇ္ဇာသည် သစ္စာလေးပါး မသိခြင်း၊ တဏှာသည် ရောက်ရာ၌ ခင်တွယ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤမျှသာမကသေး အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရကို ဖြစ်စေပြန်၍ တဏှာက ဥပါဒါန်ကို ဖြစ်စေပြန်သည်။ ၎င်းနောက်ထပ် သင်္ခါရသည် " ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ " ဟူသော ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးငါးပါးဖြစ်သည့် ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်စေပြန်၏။ သစ္စာအားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေပြန်သည်။ ဝဋ်အားဖြင့်.... ဝိပါကဝဋ်ကို ဖြစ်စေပြန်သည်။

ပုံစံကို ပြန်ကြည့်ပါ၊ "အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန်ဘဝ" ဟူ၍ အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ငါးပါးဟု (၁) အကွက်၌ တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ ၎င်း (၂) အကွက်ထဲမှာ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုး ဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါး၊ သို့မဟုတ် "ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ" ဟူ၍ ပေါက်ဖွားပြန်ရာ (၁)အကွက် အကြောင်း တရားကြောင့် (၂) အကွက် အကျိုးတရား ပေါက်ပွား ပေါ် ပေါက်ခြင်းဖြစ်သည်။ (၂)အကွက် အကျိုးတရားသည် ဘခြား မဟုတ် မိမိ၏ ခန္ဓာငါးပါးပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ကြပါကုန်။

၎င်း ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ငါးပါးထဲမှ တဖန် ဘာတွေ ပေါက်ပွား ပြန်သလဲဟု စိစစ်ခဲ့သော် အနာဂတ်အကြောင်းတရား ငါးပါးဟု ဆိုသော "တဏှာ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ" ဆိုသော အခြင်းအရာ ငါးပါး ပေါက်ပွားပြန်သည်။ သစ္စာဖွဲ့ပါလျှင် .... အကြောင်းဖြစ်၍ သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်သည်။

၎င်း အနာဂတ် အကြောင်းအခြင်းအရာ ငါးပါးမှ တဖန် ဘာတွေများ ပေါက်ပွားပြန်ပါသလဲဟု ပြန်၍ စိစစ်ပြန်သော်....

အနာဂတ် အကျိုးအခြင်းအရာ ငါးပါးကို ရပြန်သည်။ ၎င်းကို ဆစ္စာဖွဲ့ပါက ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အတိတ် အကြောင်း အခြင်းအရာ ငါးပါးမှ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်း အရာ ငါးပါးပေါက်ပွားပြန်သည်။ ၎င်း ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးအခြင်းအရာ ငါးပါးမှတဖန်အနာဂတ် အကြောင်းအခြင်းအရာငါးပါးပေါက် ပွားသည်။ ၎င်းအနာဂတ် အကြောင်းအခြင်းအရာငါးပါးမှအနာ ဂတ် အကျိုးအခြင်းအရာငါးပါး ပေါက်ပွားပြန်သည်။ ဤသို့ အတိတ်,ပစ္စုပ္ပန်,အနာဂတ် ကာလသုံးပါးဖြင့် လှည့်၍သာ ဖြစ်နေ သည်၊ သစ္စာအားဖြင့် သမုဒယသစ္စာမှဒုက္ခသစ္စာ ပေါက်ပွားသည်၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ တဖန် သမုဒယသစ္စာပေါက်ပွားပြန်၏။ ထို့ကြောင့် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခသာလှည့်နေသည်။ သမုဒယ,ဒုက္ခ-သမုဒယ,ဒုက္ခ ဟု အဝိုင်းပြေးဘဲ လှည့်၍နေ၏။ အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ် တဖန အတိတ်,ပစ္စုပ္ပန်,အနာဂတ် ဤကာလသုံးပါးသာ လှည့်၍ နေသည်။

အဝိဇ္ဇာအကြောင်းခံကြောင့် မသိ၍ ပြုလုပ်သည်။ ပြုလုပ်၍ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာရသည်။ တဖန် မသိသော အဝိဇ္ဇာ ဦးစီး ပြီး တဏှာက ခိုင်းပြန်သောကြောင့် ဘုံသဝ ရောက်ရာ– ရောက် ကြောင်း အလုပ်တွေလုပ်ပြန်သည်။ သားရေး သမီးရေး, စီးပွား ရေးအတွက် အပါယ်ရောက်ကြောင်း အလုပ်တွေကိုလည်း လုပ် ပြန်သည်။

နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် မြင်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ စွဲသမ်း တယ်၊ အားထုတ်တယ်ဆိုသဖြင့် ရရှိတယ်။ ရရှိတယ် ဆိုတာက မည်သည့်ဟာကို ရရှိပါသလဲဟု ဆိုပြန်လျှင် ဇာတိကို ရရှိသည်။ ဇာတိ ရရှိသည် ဆိုကာသည်းက အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဦးစီးပြန်သည်။

(၁)အကွက်က(၂) အကွက် ဆက်စပ်ပြန်သည်။ တဖန် (၂) အကွက်က(၃) အကွက် ဆက်စပ်ပြန်သည် ....။ (၃)အကွက်က(၄)အကွက် ပေါက်ပွားပြန်သည်။ဤကဲ့သို့သော ဆက်သွားသည်။ ဤသို့ ဆက်သွားသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်း တပတ်ပြည့်ပြီးနောက် တဖန် ပြန်လည်ပြန်သည်။ ဤသို့သော တသံသရာလုံး စက်ဝိုင်းမပြတ်နိုင်သော နေခဲ့ရသည်။ထွက်လမ်းကို မမြင်ခဲ့ကြရချေ။ မြင်လို့ရှိလျှင် ဒီအခြေအနေ ရောက်မည် မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်သိသာနိုင်ပါသည်။

ယခု စာဘတ်ပရိသတ်များသည် မည်သည့် အကွက်ထဲ၌ ရှိသနည်း'ဟု.... မေးခဲ့ပါသော် (၂) အကွက်ထဲမှာ ရှိပါသည်ဟု ဖြေဆိုရမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရင်း (၂) အကွက်ထဲမှာ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန ဖဿ,ဝေဒနာဆိုတာ ခန္ဓာဖွဲ့သော်.... ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်၍ ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်သည်။ (၁) အကွက်ပြန်ကြည့်ပါ၊ အတိတ် အကြောင်းအခြင်းအရာ ငါးပါးဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ,တဏှာ, သင်္ခါရ အစရှိသော အကြောင်းခံကြောင့် (၂) အကွက်ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးကို ရရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် (၁) အကွက်သည် အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ ဖြစ်၏။ (၂) အကွက်သည် အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခသစ္စာနှစ်ပါးသာ လှည့်နေသည်။ နိရောဓသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာ ကွယ်နေသည်။ တသံသရာလုံး ဆရာကောင်း, သမားကောင်း, လမ်းညွှန်ကောင်း,မိတ်ဆွေကောင်းနှင့် မတွေ့ခဲ့ရသောကြောင့်... ထိုသစ္စာနှစ်ပါးတို့သည် မိမိသန္တာန်၌ ကွယ်နေသည်။

ယခု သစ္စာသိသော အချိန်မှာ ဆရာကောင်း၊ သမားကောင်း လမ်းညွှန်ကောင်းတည်းဟူသော ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော်များကို.... ဘတ်ကြား တွေ့မြင်ရသော အချိန်အခါမျိုး၌ မဂ္ဂနှင့် နိရောဓ သစ္စာနှစ်ပါးကိုဖြင့် မိမိတို့သန္တာန်၌ ရအောင် လုပ်တော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချကြပါဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါသတည်း။

မဂ္ဂနှင့် နိရောဓ သစ္စာနှစ်ပါးကို မိမိသန္တာန်၌ ရရှိအောင် မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယအလုပ် (ဝါ) မဂ္ဂင်အလုပ်၊ (ဝါ) ဝိပဿနာအလုပ်၊ (ဝါ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်အကန့်တွေ ဖြတ်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်မိရန် အရေးကြီးပါသည်၊ ၎င်းစက်အကန့်တွေ ဖြတ်တဲ့နည်းကို နောက် ပိုင်း၌ ဆက်၍ ဘတ်ရှုကြပါကုန်။

ဤအပိုင်း (၉) ကို နားမလည်မခြင်း ထပ်ခါ....ထပ်ခါ ပုံစံကို ကြည့်၍ ဘတ်ရှု ဒလေ့လာတော်မူကြပါကုန်.... ယောဂီ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့....။

အပိုင်း (၁၀)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကန့်ချိုး၍ ဒေါက်ဖြုတ်ပြီး ပဒေါင်း ဝင်ရိုးချိုး အကွပ်ကို ဖြုတ်နည်းများ

အထက်ပါ ပုံစံ (၂)ကိုကြည့်ပါ၊ ဝင်ရိုး ပဒေါင်း ဒေါက် အကွပ်ဟူ၍ ပြထားသည်။

လှည်းဘီးကို မြင်ဘူးကြပါလိမ့်မည်။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာသည် ပဒေါင်း၊ ၎င်းပဒေါင်းပေါ်က ဒေါက်တွေရှိသည်။ ဒေါက်တွေပေါ်က အကွပ်ဟူ၍ မြင်ရပါလိမ့်မည်။ အလယ် တည့်တည့်မှာ ဝင်ရိုးပေါက် ဖြစ်သည်။

ဒေါက်ဆိုသည်မှာ ပုညာဘိသင်္ခါရ, အပုညာဘိ သင်္ခါရ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ ဒေါက်တွေဖြစ်သည်။ ပဒေါင်းဆိုသည်မှာ အဝိဇ္ဇာ,တဏှာ ဖြစ်သည်။ အကွပ်ဆိုသည်မှာ ဇရာ,မရဏ အကွပ် ဖြစ်သည်။

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာသည် ပဒေါင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းအပေါ်၌ ဒေါက်လေးခု တပ်ပြီးလျှင် ခိုင်မြဲစေခြင်းငှာ အပေါ်က အကွပ် ကွပ်ပေးရသည်။ သံပတ်ခွေဖြင့် ချုပ်ပေးရသည်။ ထိုသို့ အကွပ် ပါမှ ဒေါက်တွေပြုတ်မည်ကို မစိုးရိမ်ရဘဲ ခိုင်မြဲ ကြည်တံ့မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝင်ရိုး, ပဒေါင်း, ဘီးပေါက အကွပ် ဆိုသဖြင့် အင်္ဂါပါး ပြည့်စုံသွားပြီ....။

ဝဋ် တောင့်တပြီး .... သို့မဟုတ် နတ်ပြည်, လူ့ပြည် ဆိုတဲ့ ဘုံဘဝ တောင့်တပြီး ပြုလုပ်သော ပုညာဘိ သင်္ခါရသည်.... ဒေါက်တခု၊ သားရေး, သမီးရေး, စီးပွားရေး ...စသည်ကြောင့် ပြုလုပ်သော အကုသိုလ်မှု အပုညာဘိသင်္ခါရသည် ဒေါက်တခု၊ ရူပဘုံရောက်ကြောင်း ပြုလုပ်သော အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရသည် ဒေါက်တခု အရူပဘုံ ရောက်ကြောင်းပြုလုပ်သော သမထအလုပ် အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဒေါက်တခု၊ ပုညာဘိသင်္ခါရပြုသည်ဖြစ်စေ- အပုညာဘိသင်္ခါရပြုသည်ဖြစ်စေ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ ပြုသည်ဖြစ် စေ-ဗြဟ္မာပြည်ရောက်ကြောင်း သမာဓတွေအားထုတ်သည်ဖြစ်စေ အကွပ်ဟုဆိုအပ်သော ဇရာ, မရဏ၌သာ လမ်းဆုံးရသည်။ ဇရာ မရဏနယ်ထဲ၌သာ လမ်းဆုံးရသည် (ဝါ) သင်္ခါရနယ်ထဲ၌ သာ လမ်းဆုံးရမည် (ဝါ) သုံးဆယ့်တဘုံ အတွင်း၌သာ လမ်း ဆုံးရမည်။

ရူပဘုံ ရောက်ပြန်ပါလျှင်လည်း ဇရာ, မရဏသာ လမ်း ဆုံး ရမည်ဖြစ်သည်။ အရူပဘုံ ရောက်ပြန်ပါလျှင်လည်း အိုမှု, သေမှုနှ မလွတ်နိုင်၊ သင်္ခါရနယ်အတွင်းမှာ မည်သည့်အလုပ်ကို လုပ်-လုပ် လုပ်လေသမျှသည် ဇရာ,မရဏ အပြင်ဘက် ထွက်လမ်းမရှိချေ။

ဇရာ, မရဏမှာသာ လမ်းဆုံး၍ အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ပါကလည်း အိုမှု,နာမှုတည်းဟူသော နယ်ပယ်အတွင်း၌သာ တဝဲလည်လည် ဖြစ်ချေမည်။ ဘုံဘဝ ဆုတောင်းပြီးလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်ဆိုလျှင် မည်သည့်ကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ် ဇရာ, မရဏဆိုတဲ့ အိုမှု, သေမှု၌သာ အခွန်ဆက်ရမည်ဖြစ်၏။ ဝင်းအပြင်ဘက်သို့ မထွက်နိုင်၊ ဝင်းကသာ ချုပ်ထားသဖြင့် ထွက်ပေါက်မရှိတော့ချေ။

ဘုံဘဝ တောင့်တပြီး လှူတဲ့ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်ပင်ဖြစ်ငြားသော်လဲ ဇရာ, မရဏ၌သာ လမ်းဆုံးရသည်။ သားရေး,သမီးရေး စီးပွားရေးကြောင့် မလွဲသာ၍ ပြောရတဲ့ဝစီကံမှု, အကုသိုလ်ဖြစ်သော မုသားအစရှိသော ဝစီဒုစရိုက်, အဒိန္နာဒါန အစရှိသော ကာယဒုစရိုက်, ဣဿာ မစ္ဆရိယ အစရှိသော မနောဒုစရိုက်တွေကိုလည်းပြုရသည်၊ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် အပုညာဘိသင်္ခါရဒေါက်တွေဖြစ်သည်။

ဆရာမှား၍ သော်၎င်း၊ အပေါင်းအသင်း မှား၍သော်၎င်း ဒိဋ္ဌိလက်သမ်း, ချွန်းနဲ့လမ်းလိုက်ပြီး သမထအားထုတ်၍ စုတိသောအခါ ဗြဟ္မာဘုံ ရောက်ခြင်းအကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရ အမှုတွေသည် ဒေါက်တွေဖြစ်သည်။

ရုပ်သည်ပင်လျှင် ဒုက္ခဖြစ်ကာဘဲ၊ ရုပ်ကြောင့်သာလျှင် ဒုက္ခ အကြောင်းခံဘဲဟူ၍ ရုပ်ကိုရွံမုန်းပြီး အရူပဘုံ ရောက်ကြောင်း သမထတွေ အားထုတ်ပြန်သည်၊ ဤသည်ပင် ဒေါက်ဟူ၍ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုဒေါက်ကြီးလေးခုသည် ပဒေါင်းပေါ်၌တပ်ပေးရသည်။ ပုံစံ (၂)ကို ကြည့်ပါ၊ ထိုပဒေါင်းထဲမှာ ဝင်ရိုး တဖန်တပ်ရ

ပါဦးမည်။ ပဒေါင်းဝင်ရိုး တပ်မှသာလျှင် ဤဘီးဟုဆိုအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ကြီးက လှည့်သည်နိုင်ပါမည်။

ထိုဒေါက်လေးမျိုးကို ဇရာ, မရဏ အကွပ်ကြီးကသာ အုပ်ချုပ်ထားရာ ပုညာဘိ သင်္ခါရတွေ, ပြုလုပ်သည် ဖြစ်စေ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ရူပဘုံကိုရောက်တဲ့ သမထတွေကို ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ အရူပဘုံကိုရောက်တဲ့ အလုပ်တွေကိုပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ အိုသော, နာသော သေသောက မလွတ်နိုင်တော့ချေ။ ၎င်း ဇာတိ,ဇရာ မရဏ အပြင်ဘက်ကို ထွက်လို့ မရနိုင်ချေ။

ပုံစံ (၂)ကိုကြည့်ပါ၊ ဤဘီးကြီးကို အာသဝဆိုတဲ့ဝင်ရိုး တပ်ကြပါစို့ "အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော" ဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း အာသဝ ဝင်ရိုး ဆိုသည်မှာ ပဒေါင်း၌ စွပ်ရမည်။ ၎င်းပဒေါင်းပေါ်မှာ ဒေါက်လေးခု တပ်ရသည်။ ၎င်းဒေါက်လေးခုပေါ်က တဖန် အကွပ်နှင့် ချုပ်ထားရပြန်သည်။ ပဒေါင်းထဲမှာ အာသဝဝင်ရိုးတပ်၍ပြီးပြီ၊ လှည့်ရန်လိုပါသေးသည်။လှည့်သောအခါ၌ ဒေါက်တွေသည်အထက်သို့ရောက်သောအခါရောက်သည်။ အောက်သို့ ရောက်သောအခါလည်း ရောက်သည်။ တဘက်သောဘေးသို့ ရောက်သောအခါလည်း ရောက်သည်။ တဘက်သောဘေးသို့ ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အထက်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အောက်သို့ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်ဘက်သို့ ရောက်ရောက် ဇရာ,မရဏပြင်ဘက်သို့ ထွက်နိုင်ပါရဲ့လားဟု မေးပါက မထွက်နိုင်ဟူ၍ပင် ဖြေဆိုရပေလိမ့်မည်။

ဆိုလိုသည်မှာဗြဟ္မာဘုံ ရောက်သည်ဖြစ်စေ လူ့ပြည်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ နတ်ပြည် ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အပါယ်ငရဲစသော

ဘုံမှာ ကျရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ဇရာ, မရဏ အကွပ်အတွင်းမှ မထွက်နိုင်ဟူ၍သာ မှတ်ရချေသည်။ တသံသရာလုံး ဤကဲ့သို့ ချည့်ပင် နေခဲ့ရသည်။ အိုပွဲ,နာပွဲ, သေပွဲသာ အကြိမ်ကြိမ် နွှဲခဲ့ရသည်။

ဤဘီးကြီးသည် အထက်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အောက်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အရှေ့ဘက် ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အနောက်ဘက်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ဘယ်အခါကာလမှ အန္တရာယ်ကင်းပြီးနေခဲ့ရသည်ဟူ၍မရှိ။ အိုပွဲ, နာပွဲ, သေပွဲ မနွှဲရသည်ဟူ၍လည်း မရှိ။ လူ့ပြည်,နတ်ပြည် ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်သည် ဖြစ်စေ၊ အိုပွဲ,သေပွဲ၊ ငရဲပြည်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အိုပွဲ, သေပွဲ, သို့သည့် ဇရာ-မရဏ ဘက်တွင်းက ကင်းလွတ်ခဲ့ရသည်ဟူ၍ တရံကဆင်မျှ မရှိချေ။

ဤဘီးကြီးသည် အမြဲမပြတ် လည်ပတ်လျက်သာရှိသည်။ ရပ်နားသည်ဟူ၍မရှိ။ လည်တိုင်းသည်တိုင်း ခန္ဓာငါးပါးကို ဆွဲငင်ပြီး သကာလ ယူဆောင်သွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးသည် အထက်ဗြဟ္မာ့ဘုံ ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အိုပွဲ, သေပွဲနှင့်သာ နွှဲရ၏။ နတ်ပြည်ရောက်သည် ဖြစ်စေသော်မူ အိုပွဲ, သေပွဲနှင့်သာ နတ်ခန္ဓာနွှဲခဲ့ရ၏။ လူ့ပြည် ရောက်၍ လူ့ခန္ဓာရပြန်သော်လည်း၊ အိုပွဲ,သေပွဲသာ နွှဲခဲ့ရသည် ချည့်ပင်ဖြစ်သည်။ အကွပ်ခွေဟူသော ဇရာ, မရဏနယ် အပြင်ဘက်သို့ တစ်ခါ ခွင့်မပြု—ထွက်ခွင့်မကြုံခဲ့ချေ။ ဤအတိုင်း သံသရာတလျှောက်လုံး ထွက်ခွင့်မရဘဲ တဝဲသည်လည် အထက်ကိုရောက်လိုက်၊ အောက်ကိုရောက်လိုက်၊ ဘေးရောက်လိုက်နှင့် လာခဲ့ကြသည်မှာ ကျွတ်ခွင့်-လွတ်ခွင့်ဟူ၍ လုံးဝမမြင်ခဲ့ကြရချေ။

တဖန် သစ္စာနယ်အတွင်းက ကြည့်ကြပါစို့၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဏှာသည်ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်စေသောလက်သည်ဖြစ်သည်။ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်တရားဖြစ်သည်၊ ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်စေသော ကြောင့် တဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာ။ ၎င်းအဝိဇ္ဇာ နှင့် တဏှာကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးရရှိသည်။ ထိုကြောင့် ခန္ဓာ ငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သည်။ သမုဒယကြောင့်ဒုက္ခဖြစ်ရ၏ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခသာ တသံသရာလုံး အဖော်လုပ်ခဲ့ရ၏။ မဂ္ဂနှင့် နိရောဓဆို၍ မတွေ့မကြုံဘဲ အလွဲကြီးလွဲခဲ့ရ၏။

ထို့ကြောင့် .... သမုဒယ ဒုက္ခ, သမုဒယ- ဒုက္ခ, သမုဒယ ဒုက္ခ နယ်ထဲကပင် မထွက်နိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ချေသည် .... ။ မဂ္ဂ သစ္စာနှင့် နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ သစ္စာနှစ်ပါးကို သပိတ်မှောက်လာ ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သံသရာရှည်မျောခဲ့ရသည်။ သံသရာ ရှည်မျောခဲ့ရသည် ဆိုသည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်သော အလုပ် ရှည်ခြင်း၊ (ဝါ)ဒုက္ခဘန်းရှည်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

တဖန် စက်ဝိုင်းပုံ (၁) ကို ပြန်ကြည့်ကြပါဦးစို့ ..။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်သည် ကိလေသာဝဋ်ဖြစ်သည်။ ထို ကိလေသာ ဝဋ်တွေကို ကြိုးစားပြန်သည်။ ထိုကိလေသာ ဝဋ်ထဲမှ တဖန်သင်္ခါရနှင့် ကမ္မဘဝတွေကို အားထုတ်ပြန်သည်။ထို့ကြောင့် ကမ္မဘဝကို ရပြန်သည်။ နောက်တခါ ကမ္မဝဋ်ထဲမှ ခန္ဓာငါး ပါးဆိုတဲ့ ဝိပါကဝဋ်တွေ ပေါက်ပွား ပြန်သည်။ ဤကဲ့သို့ ကိလေသာဝဋ်ကြောင့် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်ပြန်သည်။ တဖန် ကမ္မဝဋ်ထဲမှ ဝိပါကဝဋ်တွေ ပေါက်ပွားပြန်သည်.... ဟူ၍သော ဝဋ်သုံးပါးတို့ မရပ်မနား ဒသစပ် လှည့်လည်နေခြင်းကို ဖြစ်စေတော့၏။

ဝဋ်သုံးပါးလှည့်လည်၍ ဖြစ်နေခြင်းဆိုသည်မှာ ကိလေသဝဋ်မှ ဘမ္မဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်မှ ဝိပါကဝဋ်ဟူသော အစဉ်မပြတ်လှည့်ကာလည်ကာ နေတော့သည်။ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကား မရှိချေ...။

တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် သေကြောင်းကြံ၍ သေဆည်းတွေ ကိုရသည်၊ သေကြောင်းနှင့် သေဆည်းတွေလှည့်နေသည်။ ဤသို့ဆိုသည်မှာ အပြောဆိုးသမေလာက် အဖြစ်မှန်သည်။ စဉ်းစားကြပါ ယောဂီတို့... သစ္စာနယ်မှ ကြည့်လိုက်ပြန်သော် .... သမုဒယနှင့် ဒုက္ခသာ လှည့်လည်နေတော့သည်။

ပုံစံကို ကြည့်ပါ၊ သမုဒယကြောင့်ဒုက္ခသာ လှည့်လည်လျက်ရှိသည်။ ကာလအားဖြင့် ခေတ်ခဲ့သော်...အတိတ်ဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ အနာဂတ်ဘဝသို့သာ ကာလသုံးပါး လှည့်ပြီးနေတော့သည်။ ကျွန်တော်ရှောက် ဆိုဘာ ဤသို့ အဝိုင်းပြောနေခြင်းကို ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ အဝိုင်းပြေး ဟုတ် မဟုတ်ကို မိမိတို့ ခန္ဓာကို ဉာဏ်နှင့် စေတန်စဉ်းစား ကြည့်ကြပါကုန်။

ထို့ကြောင့် .... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်မှ ဝဋ်ကျွတ်မည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်သမျှ ဒုက္ခဆက်မည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်း သွားခဲ့သော်...သံသရာရှည်၍ ဒုက္ခရှည်မည်။ သံသရာမရှည်စေလိုက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်သမ်းကို ရှာရမည်။ ဝဋ်သုံးပါးမှ ကျွတ်လမ်း. သွတ်လမ်းကို ရှာရမည်ဖြစ်သည်။ သမုဒယနှင့်ဒုက္ခကို ခြေကန်ရပါလိမ့်မည်။ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခကို မခြေကန်ပြီး ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်း သမ်းကိုလိုက်ရန် ကြိုးစား စိတ်ကူးတော်မူကြပါကုန်။

ယခုဘဝမှာ အသိဉာဏ် ထိုက်တန်သလောက် ရရှိလာ၍ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်း ရသည့်အခါ ဝင်ရိုးကိုသော်၎င်း၊ ပဒေါင်းကိုသော်၎င်း ချိုးပါမှ ဒေါက်တွေကိုသော်၎င်း ဖြုတ်ပါမှ ဇရာ မရဏ တည်းဟူသော အကွပ်ကြီးကိုသော်သည်း ရိုက်ချိုးနိုင်မှသာ ဇရာ မရဏ လက်တွင်းမှ လွတ်ကင်းနိုင်မည်ဖြစ်ရာထွက်ပေါက်မရှိ၍ ရှာလိုသော စိတ်ကိုဖြင့် ယနေ့ကစ၍ သန့်သန့်ထွားထွားကြီး မွေးမြူတော်မူကြပါကုန်။

ထွက်ပေါက်ကို အလိုရှိပါက မဂ်ဖိုလ်ရ-ရလို၍ ... ဟု ဆုတောင်းနေရုံနှင့် ရမည်မဟုတ်။ မဂ္ဂင်အလုပ် (၀ါ) ဝိပဿနာ အလုပ် လုပ်မှသာ အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်အောင် လုပ်မှသာ.... (၀ါ) ဝိဇ္ဇာ ဉဒပါဒိ....ဖြစ်အောင် တဏှာမှ အလောဘ ဖြစ်အောင် လုပ်ကြမှသာ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းရ ပါလိမ့်မည်။

နောက်အပိုင်းတွေတွင်ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဆက်လက် ဘတ်ရှုလေ့လာကြပါကုန်။

အပိုင်း (၁၁)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်းသွားသျှင် အကာန်းလမ်းသွားသည်နှင့်တူပုံ

(ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး ဥပမာပေးပုံ)

သစ္စာလေးပါး-မသိမှုသည် အဝိဇ္ဇာဖြစ်သည်။အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့် သစ္စာမသိတဲ့သူကို ပုထုဇန်ဟုခေါ်သည်။

ထို ပုထုဇန်မှာလည်း ကလျာဏပုထုဇန်, အန္ဓပုထုဇန် ဟူ၍ ပုထုဇန် နှစ်မျိုးရှိရာ သစ္စာမသိသူသည် အန္ဓပုထုဇန် (ဝါ) ပုထုဇန်ကန်းမည်၏။ ပုထုဇန်အကန်းတို့ သဘောမှာ အငြိမ်မနေတတ်သော သဘောရှိကြသည်။ ဟိုဟို-ဒီဒီ လမ်းသွားချင်သည်၊ လမ်းလျှောက်ချင်သည်။

သစ္စာမသိ အမှောင်ထဲလဲရောက်၊ ချောက်ထဲ, ကျင်းထဲလဲကျ, မျက်စိကလည်း အလင်းမရ။ လမ်းကလဲ သွားချင်ပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် ပုထုဇန်ကန်းသည်၊ နောက်ဘဝကောင်းစားလို၍ဟု လူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာ ဖြစ်စေလို၍ ညာခြေတည်းဟူ

သော (လကျာခြေ) ပုညာဘိသင်္ခါရ အမှုကိုလည်း ပြု၍ လမ်းသွားသည်၊ (ဆိုလိုသည်မှာ- ဘုံဘဝ ဆုတောင်းပြီး ဘဝ ကောင်းစားရေး, နောင်ဘဝ ကောင်းစားရေး ရအောင် ဘောင့်တ၍ ပုညာဘိသင်္ခါရကိုပြု၍ လူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာ ဖြစ်ရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းသည်)။

ဘယ်ခြေတည်း ဟူသော သားရေး၊ သမီးရေး၊ စီးပွားရေး အတွက် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေပြီးသကာလ အကုသိုလ် အမှုတွေ ပြုသည်း အပုညာဘိသင်္ခါရ အမှုတွေကို ကြိုးစားပြန်သည်။ (ဆိုလို သည်မှာ .... ဘယ် ခြေ နှင့် လမ်း သွား သည် ဟု ဆို သည်)။

ဘာ့ကြောင့် ဤကဲ့သို့အမှုမျိုးတွေကို ပြုသလဲဆိုသော် သစ္စာ မသိမှု အဝိဇ္ဇာကြောင့် ပြုချင်ရာပြုတဲ့ ပုညာဘိသင်္ခါရ-အပုညာဘိ သင်္ခါရကို ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသို့- ပြုလုပ် အားထုတ်ခြင်းကို ဘယ်ခြေ, ညာခြေလှမ်းပြီး မျက်စိကန်း လမ်းလျှောက်သည်ဟုပင်ဆိုသည်။ (မျက်စိကန်းတာ သည် အဝိဇ္ဇာ လမ်းသွားဘာသည် သစ္စာမသိခြင်း၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ- အပုညာဘိသင်္ခါရ အမှုတွေပြုခြင်း သည် ဘယ်ခြေ,ညာခြေနဲ့လှမ်း၍ သွားခြင်းဟုဆိုသည်)။

ဤ ခန္ဓာဝန် ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ရှုံခြင်း မုန်းခြင်း၊ ငြီးငွေ့ ခြင်းဖြစ်၍ ဤခန္ဓာဝန် ဒုက္ခသစ္စာကြီးမှ လွတ်ရပါလို၏...ဟု ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုလုပ်ခြင်းသည် သစ္စာသိပြီး လှူဒါန်း ပေးကမ်းခြင်းဖြစ်၍ ဝိဝဋ္ဋကုသိုလ်ဖြစ်သဖြင့် အဖိုး-အမဲမရောတဲ့ ကုသိုလ် (၀၁) ကံဖြတ်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ အချို့က စောဒထဝင်လိုသူများက သံသရာကြီး က ရှည်က ရှည်သနဲ့.... နိဗ္ဗာန်မရခင် စပ်ကြား ဆင်းရဲနေလျှင် အခက်ဘဲ။ ဒါ့ကြောင့် ဘာလှူလှူ လှူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာ, ရ,ရပါလို၏ ဆိုတဲ့ ဆုကလေးဖြင့် တောင်းဦးမှဘဲ...ဆိုတဲ့ လူ ဘွ လဲ ဘိုး, ဘေး, ဘီ,ဘင် လက်ထက်ကစပြီး မိရိုးဖလာအတိုင်း အရိုးစွဲပြီးလာခဲ့ကြရာ အထက်တန်းကျသော အယူအဆဲဆိုလျှင် လက်ခံသင့်၍ အောက်တန်းကျလျှင် ပယ်ကြ· ရှောင်ကြသင့်ပေ သည်။

လက်ခံဆိုက်-ပယ်ထိုက်သည် ဆိုခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း စိစစ်သင့်ကြပေသည်။

လှူမှု-ပေးမှုသည် ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်သည်။ နတ်စည်းစိမ်, လူ့ စည်းစိမ် ရ,ရပါလို၏...ဆိုခြင်းသည် တဏှာဦးစီးသည်။ ထို့ ကြောင့် ရောပြွမ်းသော ကံဖြစ်နေသည်။ လှူတာ တန်းတာက အဖြူ(ကံ)၊ လူ့စည်းစိမ်,နတ်စည်းစိမ် တောင့်တတဏှာက အကျ ဟု ဆိုသောကြောင့် အကုသိုလ်ဖြစ်၍ အမဲကံဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် အမဲ အဖြူ ရောသော ကံဖြစ်သည်ဟုဆိုရမည်။

အကျိုးပေးကိုပြရလျှင် အဖြူ-အမဲရောသော ကံသည် နဂါး မင်းကြီး,မင်္ဂလာဆင်ဖြူတော်စသော အကျိုးမျိုးကိုပေးနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် အမဲ့,အဖြူရောသော ကံကို သုပ်ကောင်း, မသုပ် ကောင်း မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ဝေဘန်ကြရာသည်။

မျက်စိကန်း သမ်းသွားသည်ကို ဆက်ကြပါဦးစို့....၊ မျက်စိ စုံလုံးကန်းသည့် အဝိဇ္ဇာ၊ ဘယ်ခြေ,ညာခြေလှမ်း၍သွားခြင်းသည် ပုညာဘိသင်္ခါရနှင့် အပုညာဘိသင်္ခါရဖြစ်သဖြင့် ညာခြေဆိုတာ

နှင့် လုမ်းလျှင် လူခန္ဓာ,နတ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာပင် ရသည်၊ ဘယ်ခြေဆိုတာနှင့် လှမ်းသည်ဆိုရာ၌လည်း ဒုဂ္ဂတိရောက်ကြောင်း, အမှုတွေကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည်။ အပါယ်ဇာတိ၊ အပါယ် အကျိုးပင် ပေးသည်။

ထို့ကြောင့် စုံလုံးကန်း လမ်းသွားခြင်းသည် သွားမိသွားရာ ရောက်မိရောက်ရာကို သွားသည်။ ပြုမိပြုရာကိုပြုသည်၊ ပြုမိပြုရာ ပြုခြင်းကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အတိုင်း သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံဖြစ်သည်။

ဝိညာဏံဆိုသည်မှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်သဖြင့် စုံလုံးကန်း လမ်းသွားသည်။ လမ်းသွားသဖြင့် ချော်လဲ ချောက်ထဲကျသည်။ ချော်လဲ ချောက်ထဲကျသည် ဆိုသည်မှာ ဇာတိရခြင်းကို ဆိုပါ သည်။ ထို့ကြောင့် "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" ဆိုသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့ ဒုက္ခကို လှလှကြီးရတော့သည်။

ထို-ပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့အဖြစ်ကို စဉ်းစားကြည့်ကြပါလျှင် အမိ၏ အစာဟောင်းအိမ်နှင့် အစာသစ်အိမ်ကြားထဲမှာ ကျင်ကြီး,ကျင် ငယ် အညစ်အကြေးမျိုးစုံတဲ့ နေရာ၌ သွား၍ စုံလုံးကန်းသည်၊ ချော်ပြီးလဲသည်။ ဒါ့ကြောင့် မသိတဲ့လူ စုံလုံးကန်း လမ်းသွား သည်။ သွားချင်ရာသွား၊ လုပ်ချင်ရာလုပ်သောကြောင့် ချော် လဲသည်။ ချော်လဲသည်ဆိုသည်မှာ အမိဝမ်းထဲ ကျဉ်းမြောင်းလှ သော နေရာ၌ ချော်လဲခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း ဖြစ်သည်။ "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" ဖြစ်သည်။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်၌ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ယခုဘဝ၏ အစသည်ဇာတိဖြစ်သည်၊

ဓာတ်သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်က အစဖြစ်သည်။ တခါ ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ ဆိုသည့်အတိုင်း ချော်လဲသည် ၊အနာရသည်။ အနာဆိုသည်ကား နာမ်ရုပ်ကို ရခြင်းဖြစ်၍ ယခုဘဝ ရရှိနေတဲ့ နာမ်နှင့်ရုပ်ပင်တည်း။

စုံလုံးကန်း လမ်းသွားနေဘာ ရိုးရှိုးလဲခြင်းလော .... ဂျမ်းထိုး မှောက်ခုံလဲခြင်းလောဟု မေးသော်.... ဂျမ်းထိုးမှောက်ခုံ လဲခြင်း ဖြစ်၍ အနာဆိုတဲ့ ရုပ်နာ, နာမ်နာတွေရသည်။ ဤရုပ်နာ,နာမ် နာတွေသည် ဒုက္ခလား....သုခလား ... မေးသော် ဒုက္ခအမှန်ဖြစ် သည်။

ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်ဆိုသော တရားအားလုံး သည် သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ ဆိုသည့်အတိုင်း ဒုက္ခ သစ္စာသာ အမှန်ဖြစ်သည်။

ရှေ့ဆက်သွားပြန်သော်....နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ ဆို သည့်အတိုင်း အနာတွေ ပေါ်၍ ပြည်တွေ, မန်းတွေ, ငန်းတွေ ထည့်သည်။မျက်စိအနာ, နားအနာ,နှာခေါင်းအနာ, လျှာအနာ, ကိုယ်အနာ, စိတ်အနာတွေမှာ ပြည်တွေ ထည့်သည်။ ငန်းတွေ, မန်းတွေထ၏။

မြတ်စွာဘုရားသခင်ကလည်း ခန္ဓာငါးပါးကို ဂဏ္ဍတော အနာဟု ဟောတော်မူ၏။ မျက်စိက ရှိနေတော့ ကြည့်မိသည်။ နားက ရှိနေတော့ ကြားမိသည်။ နှာခေါင်းက ရှိနေတော့ နမ်း မိသည်၊ရှူမိသည်။လျှာကရှိနေတော့စားမိ,လျက်မိသည်။ကိုယ်က ရှိနေတော့ တွေ့ထိမိသည်။ စိတ်ဆိုတဲ့ မနာယတန ရှိနေသော ကြောင့် ကြံစည်တွေးတောမိသည်။

ဤသို့ဖြစ်သောကြောင့် အာရုံနဲ့ ဒွါရ တိုက်ဆိုင်တိုင်း ..... တိုက်ဆိုင်တိုင်း လောဘသော်ရင်း၊ ဒေါသသော်ရင်း၊ ဒေါမနဿ သော်ရင်း ဖြစ်ရသည်။

ဒါကြောင့်စုံလုံးတန်းသည်လမ်းသွားမှားသဖြင့် ချော်၍လည်း လဲသည်၊လဲ၍လည်း နာသေးသည်၊အနာကလည်း ဖြစ်သေးသည်။ ငန်းတွေ့ မန်းတွေ့ တကိုယ်လုံးထကြွသည်။ ဤကဲ့သို့ တကိုယ်လုံး ငန်းမန်း ကြွနေတုန်းမှာ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော ဆိုသည့် အတိုင်း ဆူးအထိုးခံရပြန်သည်။ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လတော= ငြောင့်ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ဆူးအမျိုးစုံ အထိုးခံရသည်။ အနာရပြီးကထည်းက တကွက်မျှ သက်သာခွင့်မရှိခဲ့ချေ။ အနာရ ငန်းမန်းထ, ဆူးထိုးခံရဆိုသဖြင့် နာချက်က ပြင်းထန်လှသည်။ ဒုက္ခဒဏ်ချက် ဆိုးလှသည်။အနာပေါ် ဒုတ်ကျဆိုသည့်ပင်တည်း။

ထိုသို့ လဲချက်ပြင်းထန် နာချက်ကလဲ ပြင်းထန် ဒုက္ခကလဲ ပြင်းထန် ဤသို့ ပြင်းထန်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ မသိမှု ဒဏ် ချက် ပြင်းထန်၍ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံရခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအဝိဇ္ဇာဦးစီးပြီး တဏှာကလဲ အဖော်သဟဲ အဖြစ်နှင့် ဒုက္ခမျိုးစုံ.. စုံသည်ထက်စုံအောင် လက်ညှိုးညွှန်၍ ခိုင်းချင်တိုင်း ခိုင်းနေသည်။ (သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခ)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ ရှုတ်ကြည့်ပါ၊ "ဧဝမေ တဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ" ဟူ၍ ဒုက္ခ ဒေါ့ အပုံကြီးမှတပါး ဘာမျှ မရှိဘူး၊ ဒုက္ခသက်သက်ကြီးသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။

ရှေ့သို့ ဆက်ပြန်လျှင် ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဟု... ဆိုသော ကြောင့် ဆူးထိုးခံရသည်။ ဆူးထိုးခံရသောကြောင့် ဝေဒနာ

ရပြန်သည်။နာသည်,ကျင်သည်,ကိုက်သည်,ခဲသည်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေ ပေါ်သည်။ မြင်သောအခါ ဝေဒနာပေါ်သည်။ ကြားသောအခါ ဝေဒနာပေါ်သည်။ နံသောအခါ ဝေဒနာ ပေါ်သည်။မြင်လိုက်တိုင်း,ကြားလိုက်တိုင်း, လျက်လိုက်တိုင်း,စားလိုက်တိုင်း, တွေ့ထိလိုက်တိုင်း ဝေဒနာတွေပေါ်သည်။

ကိုယ်ပေါ်မှ သုခနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ပေါ်သည်။ ပူလိုက်တာ, အိုက်လိုက်တာ စသည်ဖြင့် ဝေဒနာ အမျိုးမျိုးပေါ်သည်၊ မိမိခန္ဓာနဲ့ ဟပ်၍ကြည့်ကြပါ။ မြတ်စွာဘုရား သခင်သည်လည်း ခန္ဓာကို ကြည့်ပြီးဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာတွေ အမျိုးမျိုးပေါ်တာ တွေ့လိမ့်မည်....။ ဒါ့ကြောင့် စုံလုံးကန်း ဝေဒနာရသည်၊ ချော်လဲသည်၊ အနာရသည်၊ ငန်းတွေ့,မန်းတွေ့,ပြည်တွေထည့်သည်။ ဆူးထိုးခံရသည်။ ၉၆ ပါးသော ရောဂါဝေဒနာ ရရှိသည်။ ဝေဒနာနှင့် ကင်းပြီး နေရတဲ့ အခါမျိုးမရှိ။ အခါခပ်သိမ်း ဝေဒနာ ခံစားလျက် ရှိသည်။ ပုံစံကို ကြည့်ပါ။ (၂) ကွက် တကွက်လုံးဟာ ဒုက္ခသစ္စာတွေသာ ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာဟု မသိခြင်းကြောင့် မသိခြင်းဟူသော အဝိဇ္ဇာမှောင်ထု ဖုံးနေသည်။ အဝိဇ္ဇာက ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်မှသာလျှင် ဒုက္ခသစ္စာကို ဒုက္ခသစ္စာမှန်း သိမြင်နိုင်မည်။ "ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ,ဉာဏံ ဥဒပါဒိ,ပညာ ဥဒပါဒိ" ဖြစ်မည်။

ဝေဒနာ ခံရသူသည် သက်သာရာ သက်သာကြောင်း ဖြစ်သော ဆေးကို ရှာလိမ့်မည်။ မျက်စိမြင်တဲ့သူက ရှာခြင်းမဟုတ်။ စုံလုံးကန်းက ရှာခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းသော ဆေးကို ဖြင့် ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိ၊ ဆေးမှားနဲ့သာ တွေ့မည်။

ဒါ့ကြောင့်.... ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာဟု ဆိုသောကြောင့်.... နောင်ဘဝ ကောင်းစားရေးဆိုပြီး တဏှာဒိဋ္ဌိဦးစီးပြီး ဆော်ရွာသောအားဖြင့် ပုညာဘိသင်္ခါရ ပြုလိုက်ပြန်တော့ ဇာတိဒုက္ခဘဲ ပြန်ရသည်။

ထို့ကြောင့် အပိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းသော သစ္စာမသိသော စုံလုံးတန်းရှာသော ဆေးသည် မှန်ကန်စွာရဘို့ မဖြစ်နိုင်ချေ။

ဤကဲ့သို့ပင် တသံသရာလုံး ဆေးရှာလာခဲ့ကြသည်မှာ ယခုဘဝကျပြန်တော့လည်း ထိုနည်းနှင်နှင်ပင် ဖြစ်သည်။

နောက်နောက်သော ဘဝက ငါသည် ဘားတွမျှား ဖြစ်ခဲ့သလဲ.... သိကြားများ ဖြစ်ခဲ့လေသလား.... နတ်များ ဖြစ်ခဲ့လေလား.... ဟု မေးစရာ မလို...၊ အမှန် ဖြစ်ခဲ့သည်မှာ သမုဒယသစ္စာနှင့် ဒုက္ခသစ္စာ နှစ်ပါးသာ လှည့်ပြီး လာခဲ့ရသည်။ဟုတ်.... မဟုတ်.... မိမိတို့ ဖြစ်စဉ် ကိုက်....မကိုက်.... ခဝဘန် ကြည့်ကြပါကုန်....။

ထို့ကြောင့် အတိတ်ဘဝက သမုဒယကြောင့် ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဒုက္ခရောက်သည်။ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဒုက္ခဖြင်ကျိုးတွေ ဆက်၍သာ နေသည်။

သုခဝေဒနာ ဆိုပြန်ပါလျှင်လည်း မိမိတို့ အကျိုးပေးကလေး ကာ-စီးပွားရေးကလေးက အဆင်ပြေသည်။ ဒီသား့ဒီသမီးကလေး တွေကလည်း လိမ္မာရေးခြားကလေး ရှိ။ ကိုယ့် အိမ်ကလေး.... ကိုယ့်တိုက်ကလေး.... ကားကလေးနဲ့လဲ ဆိုတော့.... သူများနှင့်စာလျှင် တော်ပါသေးရဲ့ .... ဆိုသော အသွားမျိုးနဲ့ သုခဝေဒနာဘက် သာယာပြီး သွားသည်။ သာယာတော့ တဏှာ

ဘက် သွား၊ဖြစ်ပြန်သည်။သုခဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာဖြစ်သည်။ ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ ၂-အကွက်ကနေပြီး ၃-အကွက် အနာဂတ် အကြောင်း၊ထဲ ရောက်သွားသည်။ ဝေဒနာနှင့် တဏှာ စပ် သွားပြီ။

ဒါ့ကြောင့် စိုလုံးကန်း ဆေးရှာခြင်းသည် မှန်ကန်သော ဆေးကို မရနိုင်။ ဆေးမှားသာ ရနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းရသော ဆေးမှာ ဆေးမှားသာဖြစ်ရာ ၎င်းဆေးမှားကိုသောက်သော်၎င်း၊ လိမ်းသော်၎င်း....၊ လုပ်လိမ့်မည်။ ထိုသို့ ဆေးမှားကို လိမ်းမိ.... သောက်မိခဲ့သော် ပျောက်ဘို့ နေနေသာသာ မနောက်ထပ် အနာ ဘာခု ထပ်ပြီးပေါ်ပါလိမ့်ဦးမည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာအရ ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ ဆိုသည့်အတိုင်း ကာယကံ,ဝစီကံအားဖြင့် ပြုချင်ရာ ပြုပြန်သည်။ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း၊ လူ့ပြည်ရောက်ကြောင်း ဆုတောင်း ပြန်သည်။ ဒီသား,ဒီသမီးနှင့် ဒီခင်ပွန်းနှင့် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ငှက်ဖြစ်တောင် ဘကိုင်းတည်း နားပါရစေ စသည်ဖြင့် နဂိုရှိ ရှိသည့် အနာ မပျောက်သေးခင် နောက်ထပ် အနာတွေထပ်၍ ဘပ်၍ တိုးပြန်သည်။ သစ္စာမသိဘဲ ပြုလုပ်သည် မှန်သ၍ ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ စိုလုံးကန်း လမ်းသွား၍အနာရ သည်။ ပြည်ထည့်သည်။ ငန်းတွေ,မန်းတွေ ကြသည်။ ဆူးထိုးခံရ သည်။ဆေးရှာသည်။ဆေးမှန်မတွေ့ဘဲ ဆေးမှားနှင့် တွေ့သည်။

ဤသည်တို့သည် သံသရာတခွင်လုံးက သစ္စာမသိ၍တလုံးလဲလဲ တဝဲလည်လည် ဖြစ်ခဲ့ကြရသော ဖြစ်စဉ်ပင်တည်း။ မဂ္ဂသစ္စာ ဆိုသော သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော မဂ္ဂင်လမ်းကို မတွေ့ခဲ့,မမြင်ခဲ့ရ၊ မဂ္ဂင် ဆို၍ လုံးဝမတွေ့ခဲ့ရသော ဖြစ်အင်ပေတည်း။

ယခုဘဝ ဟောပြောဆုံးမ ပြသတော်မူရှာသော ပုဂ္ဂိုလ်ထွန်းကား ပေါ်ပေါက် လာပြန်တော့လည်း အသက်တော်တတို့၌ သွားရပြန်သည်။ သို့သော်-အားမငယ်ကြပါနဲ့၊အားပေးလိုပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြား ပြသတော်မူသောတရားများကို ကံကောင်းထောက်မ၍ အသံသွင်းယူထားခဲ့ကြရာ တရားအပုဒ်ပေါင်း တော်တော်များများ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှတဆင့် စာအုပ် စာတမ်း ထုတ်ဝေနိုင်သမျှ ထုတ်ဝေဆဲ.... ဖြန့်ဖြူးဆဲဖြစ်ပါသည်။ နောက်ထပ်လည်း အကြောင်းညီညွတ်တိုင်း ဆက်လက်၍ ထုတ်ဝေသွားမည်ဖြစ်ရာ ကြိုးစား၍ နာယူဘာတ်ကြား ကြည့်ရှုကြပါကုန်-း

ရှေ့အပိုဒ်များ၌ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် တသံသရာလုံးကမဂ္ဂင်ဆေး တော်ကြီးနှင့် မတွေ့ခဲ့ရဘဲ စုံလုံးကန်းဘဝနှင့်သာ နေခဲ့ရတဲ့ ဘဝတွေ၊ချော်လဲတဲ့ ဘဝတွေ ဂျမ်းထိုးမှောက်ခုံ ကျခဲ့ရတဲ့ဘဝတွေ၊ အနာရတဲ့ ဘဝတွေ ငန်းမန်းတွေ ထတဲ့ ဘဝတွေ၊ သူးထိုးခံရတဲ့ ဘဝတွေ၊ ဆေးရှာပြီး ဆေးမှားနဲ့တွေ့ရတဲ့ဘဝတွေဖြင့်သာ နေလာခဲ့ကြတာ ယခုလို ထောင်နိုင်တဲ့ နားရှိတဲ့ ဘဝ၊ သစ္စာကို ကြားနိုင်တဲ့(ဘာတ်ကြားနိုင်တဲ့)ဘဝကို ရလာခဲ့ကြရာ ယခုဘဝဖြင့် ငါတို့သည် စုံလုံးကန်း ဘဝက လွတ်အောင်.... အားထုတ်ကြိုးစားမည်ဆိုသော စိတ်တွေ သန်သန်ထွားထွားကြီးမွေးမြူကြပါကုန်ဟု တိုက်တွန်းအပ်ပါသတည်း။

အပိုင်း (၁၂)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဋိလောမဒေသနာ

(နောက်ပြန်ဆုတ် တွေးတောဘွယ်တရား)

ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘုရားမဖြစ်မီ ဘုရားလောင်း ဘဝ၌ ရှိစဉ်က ဆင်ခြင် တွေးတောတော်မူသည်။ အဘယ်သို့ ဆင်ခြင် တွေးတောတော်မူသနည်း .... ဆိုလျှင် သတ္တလောက (သတ္တဝါတွေ)သည် ဆင်းရဲလေစွတကား....၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လေစွတကား....၊ ပဋိသန္ဓေ နေလည်း နေရ၏၊ အိုလည်း အိုရ၏။ နာလည်း နာရ၏။ စုတေလည်း စုတေရ၏။ တဖန် ပဋိသန္ဓေလည်း နေရ၏။ ဤသို့အားဖြင့် အိုလက်စ မသတ်၊ နာလက်စ မသတ်၊ သေလက်စ မသတ်၊ တဖန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း လက်စ မသတ်ဟု ဆိုသော သဘောတရားသည်ကား ရဟတ်ခြား ပမာ....ချာချာပတ်၍ တဖြစ်တည်းဖြစ်၊ တပျက်တည်း ပျက်လျက်နေသော တရားဖြစ်လေ၏တကား....။

ဤသို့ အိုမှု, နာမှု, သေမှု တဖန်ပြန်၍ ပဋိသန္ဓေနေရမှု တည်းဟူသော ဆင်းရဲအစုမှ အဘယ်သော အခါမှသာလျှင် ဤသတ္တလောကကြီး (သတ္တဝါဘော့) သည် ထွက်မြောက်ရာကို ရပါအံ့နည်း။ ဤ-ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော တရားသည် ငါ၏သန္တာန်၌လည်း အဘယ်သောအခါ၌ ထင်မြင်နိုင်ပါအံ့နည်းဟု ဆင်ခြင်တော်မူ၏။

ဤသို့အားဖြင့် ဇာတိ,ဇရာ,မရဏ စသော တရားတို့သည် အဘယ် အကြောင်းရှိသော် .... ဖြစ်ပေါ်လာသနည်း ဟူ၍ နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ် တွေးတော တော်မူ၏။ တဖန် အဘယ်တရားမရှိသော် ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတို့သည် မဖြစ်သနည်း ဟူ၍ နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ် တွေးတောတော်မူပြီးလျှင် ပဋိလောမ နည်းအားဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ဆင်ခြင်တော်မူရာ ဆင်ခြင်တော်မူသည့် အဆုံး၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်တော်မူသည်။

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း တဖန်.... အဝိဇ္ဇာက, စ၍ အနုလောမ နည်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူပြန်သည်....။ ဤသို့သော နည်းအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားကို အနုလောမနည်း ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဆင်ခြင်တော်မူသည်၏ အဆုံး၌ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ဆုံးရာဖြစ်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်ကို ရရှိတော်မူပြီးလျှင် သဗ္ဗညုတဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်းပင် ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားရှင်ကဲ့သို့ပင် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည်လည်း ဤနည်းနှင်နှင်ပင် ဘုရားမဖြစ်မီ ဘုရားအလောင်းဘဝ၌ ဤသို့

ပင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပဋိလောမနည်း အနုလောမနည်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်တော် မူသည်၏ အဆုံး၌ သဗ္ဗညုဘုရားရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။

ဤ.... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘာဝတရားသည် ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်စေ၊ မပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်စေ ရှိသည်သာလျှင် တည်း။ သို့ရာတွင် ဘုရားရှင် တဆူတဆူ ပွင့်တော်မူမှသာလျှင် ဤတရားသည်ကား.... ဓာတိ ဇရာ မရဏာတည်း၊ ဤသည်တို့ ကား.... ကမ္မဘဝတည်း၊ ဤသည်တို့ကား.... ဥပါဒါန်တည်း။ ဤသည်တို့ကား ကဏှာတည်း၊ ဝေဒနာတည်း၊ ဖဿတည်း စသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပုံကို ဖေါ်ပြတော်မူခြင်း၊ ထင်ရှားအောင် ပြတော်မူခြင်း၊ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏-

(၁) ဤအကြောင်းတရား ရှိခဲ့သော်.... ဤအကျိုးတရား ပေါ်ပေါက်၏။

(၂) ဤအကြောင်းတရား မရှိခဲ့သော်... ဤအကျိုးတရား မဖြစ်။

(၃) ဤအကြောင်းတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးတရားဖြစ်၏။

(၄) ဤအကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးတရားချုပ်၏။

ဟူ၍ အကြောင်းတရား အကျိုးတရား ဆက်သွယ်ခြင်းကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ပြသသော်မူ၏။ **သိစေတော်မူ၏။**

ပုံစံစက်ဝိုင်းကို ကြည့်ကြပါကုန်၊ အမှတ် (၄) အကွက်ထဲမှာ ဇရာမရဏဆိုတာ တွေ့ကြပါလိမ့်မည်။ ထိုဇရာမရဏ ဆိုသည်ကား အကြောင်းမရှိဘဲ မဖြစ်ပေါ်ချေ၊ အကြောင်းရှိသောကြောင့် ပေါ်သောတရား ဖြစ်သည်၊ ဇာတိက အကြောင်း၊ ဇရာမရဏက အကျိုးတရားဖြစ်သည်။ ထို....ဇာတိ ဇရာမရဏသည် အလွန်ပင်ကြောက်စရာကောင်းလှ၏။ အိုလိုက်၊ နာလိုက်၊ သေလိုက် ဆိုသောကိစ္စသည် သတ္တဝါတွေ သန္တာန်မှာ အမိဝမ်းက ဖွားသည်မှ စ၍ နောက်ကျောဘ်၌ တန်းလန်းကပ်၍ ပါပြီးလာသော တရားဖြစ်ရာ သတ္တဝါတိုင်း သတ္တဝါတိုင်း အိုရပြန်သည်၊ အိုသည် ဆိုသည်ကား.... ငယ်မူတွေ ဆုတ်ယုတ် ဖေါက်ပြန်ပြီးဆံပင်ကဖြူ၊ အရေတွေကတွန့်နားကထိုင်း၊ ခါးကကိုင်း မျက်စိတွေက မှုံမှုံမွားမွားဖြစ်၊ သတိတွေကလစ်ဟင်း၊ စားချင်တာကလေးမှ ကျေညက်အောင် ဝါးမစားနိုင်၊ သွားဖုံးနှင့်သာ ကြိတ်ဝါးပြီး နေရပြီး တောင်ဝှေး အဖေါ်ပြုလုပ်ကာ သားသမီးကလဲမှန်း အများကလဲမှန်းပြီး ရှုံ့စရာကြီးဖြစ်ရ၏။ အာရုံ ၆-ပါးသည်လည်း အာရုံ ၆-ပါးလုံး ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ မိမိတို့ကိုယ်ကို ပြန်၍ ကြည့်ကြပါကုန်၊ တနေ့ထက်တနေ့ ဇိရဏတေဇော.... ဟူသော ဒဏ်ချက်ခံရပြီး ဆွေးမြေ့ကာ မွေးတဲ့နေ့ကစ၍ အိုဒုက္ခဆီသို့ ဒုန်းစိုင်း၍ ပြေးလျက်ရှိသည်။

ဤအိုမှုသည်ကား.... ရပ်နား၍ ရပါ၏လား၊ ခေတ္တရပ်ပါဦးဆို၍ ရပါ၏လား.... မေးခွဲ့သော် မရနိုင်ချေ။ ဇိရဏ တေဇောဆိုသော အိုမင်းရင့်ရော်စေတတ်သော သဘောတရားက အိုသည်ကာကိုအောင် ဆွေးမြေ့ ရင့်ရော်သည်ထက် ဆွေးမြေ့ ရင့်ရော်အောင်အမြဲနှိပ်စက်လျက်ရှိပေသည်။ တစက္ကန့်မျှရပ်နားသည်

ဟူ၍မရှိ။ နံနက်ပိုင်းထက် နေ့လည်ပိုင်းက ပို၍အိုသည်၊ နေ့လယ်ပိုင်းထက် ညနေပိုင်းက ပို၍အိုသည်။ ဟိုလထက် ဒီလကပို၍အိုသည်။ ဟိုနှစ်ထက် ဒီနှစ်ကပို၍အိုသည်။ တော်တော်ကြာနားတွေ ကထိုင်းလာပြီ၊ တော်တော်ကြာ ခါးကကိုင်းလာပြီ၊ အတန်ကြာ မျက်စိတွေက မှုန်၍သွားပြန်ပြီ။ နံနက်တိုင်းနံနက်တိုင်း သွားတိုက်ဆေးအမျိုးမျိုးနှင့် တိုက်လိုက်ရတဲ့သွား ဖြူစင်အောင် ဆိုပြီးတော့ တိုက်ကြရပြန်သည်။ သို့သော် သွားကတော့မဖြူ၊ ဆံပင်တွေက ဖြူလာသည်။ မိမိတို့ကိုယ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး ခန္ဓာဥာဏ်ရောက် စဉ်းစား တော်ကြပါ၊ စဉ်းစားကြည့်လေလေ ဤ.... အိုဘေးကြီးကဖြင့် ကြောက်စရာကောင်းလေလေ ဖြစ်ပါသည်။

ဤဘဝသာမဟုတ် အနမတဂ္ဂ သံသရာ တစ်လျှောက်လုံးက ဤအိုဘေးဆိုးနှင့် အဖော်လုပ်လာခဲ့ရပါကလား၊ ဤအိုဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်ရာလမ်းခဲ့ကို ရှာဖွေမှပါကလား.... ဆိုသောစိတ်များပေါ်ပေါက်သင့်ကြလေပြီ မဟုတ်ပါလော၊ ဤ.. အိုဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်မြောက်ရာကိုဖြင့် ရှာမှဘဲဆိုသောစိတ်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချသင့်ပြီမဟုတ်ပါလော....။

ယောဂီအပေါင်းတို့ အိုရာကနေပြီး အဘယ်သို့ သွားသနည်း စဉ်းစားကြပါဦးစို့။ အိုရာကနေပြီး မိနစ်မခြား စက္ကန့်မခြား သေရာသို့သာ အပြေးသွားနေသည်။ အိုသာပြီ၊ အိုလာပြီး သေတော့မည်ကား မလွဲဧကန်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မရဏမ္ပိ ဒုက္ခသစ္စံ ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ သေတဲ့ဒုက္ခယောက်ကြီးတာ မလွဲဧကန်၊ စဉ်းစားကြပါကုန်....။

ယောဂီအပေါင်းတို့ ယခု အိုမှုဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီ၊ နေ့ရက်, လ,နှစ်ဆိုသလို သေမှုနှင့်မလွဲတမ်းရင်ဆိုင်ရတော့မည် * ဤသေမည့်သမ်းက ရှောင်စရာ ရှားစရာ လွတ်စရာ အခွင့်များ မြင်တွေ့ကြပါ၏လော.... ဤသေမည့်သမ်းက လွတ်စရာ ရှောင်စရာလမ်း ရှိနေ၍ ဤမျှ မိမိတို့သည် လောဘတရား, ဒေါသတရား, မောဟတရားတွေ ငါတည်းဟူသော မာန်မာနတွေ ငါ၏ ဥစ္စာဆိုတဲ့ အကျောတွေ ဤမျှလောက် ကြီးမားနေကြပါသလော။ သေမင်းအား တစုံတရာ တံစိုး လက်ဆောင်များပေး၍ လွတ်ရာ လွတ်ကြောင်းများ မြင်ကြပါ၍လော.... ရက်ချိန်းပေးစရာ အခွင့်အလမ်းများ ရှိကြပါ၍သာ ဤမျှတကျာ မာန ဒိဋ္ဌိ တရားတွေ လွှမ်းမိုး၍ နေခြင်းပါလောဟူ၍ မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိဆင်ခြင်၍ မေးခွန်းထုတ်ကြပါကုန်။

လူတို့၌ လူဘိုင်း သူသတ်သမား လေးဦးနှင့်အတူ နေရသည်။ ပထမဆိုတဲ့ သူသတ်သမားသည်လည်း သတ်ဘို့ ချောင်းနေသည်၊ သူလွန်ပြန်လျှင် သူ့လက်တွင်းမှာ ခေါင်းစဉ်း၍သေရမည်။ သူနှင့်ပြန်လျှင်လည်းသူကသတ်၍ သူ့လက်ချက်နှင့် သေပွဲဝင်ရဦးမည်။ နောက် အာပေါဆိုသော သူသတ်သမားကလည်း သတ်ဘို့ ချောင်းနေသေးသည်။ သူလွန်၍ ဝမ်းတွေ ဒလဟော ရှော၊ ဆီးတွေက လွန်ပြီးနေလျှင်လည်း သေပွဲဝင်ရဦးမည်။ သူယုတ်ပြန်လျှင်လည်း သေပွဲနွဲရဦးမည်။

ဝါယောဆိုသော သူသတ်သမားသည်လည်း မိမိတို့အလစ်ကို ချောင်းနေသည်။ တေဇောဟု ဆိုအပ်သော သူသတ်သမားကလည်း အလစ်ကိုချောင်းလျက်ပင်။ အပူလွန်ပြီး အဖျားဒီဂရီ

---

* ငါသည်မုချသေရမည်၊ အချိန်ပိုင်းသာလိုတော့သည်။

၁၀၅-၁၀၆-ဆိုလျှင် စိုးရိမ်ရသည်။ ဂယောင်ကဲတမ်းတွေ ပြောကုန်ပြီ။ နောက် အပူတဖြေးဖြေးဆုတ်ယုတ်ပြီး ခြေတွေလက်တွေအေးလာပြီဆိုလျှင် သူ့လက်တွင်း ခေါင်းစင်းပြီး သေရတော့မည် မလွဲတော့ချေ။

ဤမျှမကသေး၊ မိမိတို့ရထားသည့် ခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း လူသတ်သမားကြီးပင် ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို ရာဓဆိုသောရဟန်းက အရှင်ဘုရား သေမင်း-သေမင်းဟူသည်အဘယ်ကို သေမင်းခေါ်ပါသလဲဘုရားဟု လျှောက်ထားရာ မြတ်စွာဘုရားသခင်က "ရူပခေါ် ရာဓ မာရောတိဝုစ္စတိ၊ ဝေဒနာခေါ် ရာဓ မာရောတိ ဝုစ္စတိ။ (ပ) ဝိညာဏံခေါ် ရာဓ မာရောတိ ဝုစ္စတိ" ဟူ၍ ရုပ်သည်လည်း သေမင်းဘဲ၊ ဝေဒနာသည်လည်း သေမင်းဘဲ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တည်းဟူသော ခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း သေမင်းတွေဘဲဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့သည် သေမင်းငါးဦးနှင့်လည်း အတူနေကြရသည်။ ဤသေမင်း ငါးဦးတို့ကလည်း အလစ်သမားတွေချည်းသာ ဖြစ်သည်။ ပဌမပြောခဲ့သည့် သူသတ်သမားလေးဦးလက်တွင်းကျဆင်းပြီးသော်၊ ၎င်းနောက်သေမင်း ၅-ဦးလက်တွင်း သက်ဆင်းကျရောက်သော်၎င်း၊ သားလည်းမခွဲချင်၊ သမီးလည်း မခွဲချင် ချစ်လှစွာသော ဇနီးခင်ပွန်းကိုလည်း မခွဲချင်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကိုလည်း မခွဲချင်၊ သေရာညောင်စောင်း၌ မျက်ရည်တွေ တထွေထွေ စီးဆင်းပြီးသတာလ သူသတ်သမားများ ခေါ်ရာ မရထမင်းခေါ်ရာ ဇွတ်တရွတ် ပါရရှာတော့သည်။

ပုံစံ-စက်ဝိုင်းကိုကြည့်ကြပါဦး၊ "ဇာတိပစ္စယာဇရာမရဏံ" ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် ဇရာ, မရဏ၏ လက်သည်-သည် ဇာတိ ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိသည်လည်း အလွန်ပင် ကြောက်စရာ ကောင်းလှပေတော့သည်။

ဇာတိ....ဆိုသည်မှာ လူ့ဘဝ·အစသည် ဇာတိ၊ နတ်ဘဝ အစသည်ဇာတိ၊ ဗြဟ္မာဘဝအစသည် ဇာတိဖြစ်သည်။ မြတ်စွာ ဘုရားသခင်သည် "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ "ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ လူဇာတိရသည်ဖြစ်စေ၊ နတ်ဇာတိရသည်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခသစ္စာသာ ရသည်။ အိုနာသေနှင့်သာ အဖေါ်လုပ်ရသည်၊ ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သာ ရင်ဆိုင်ရသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရား နားမလည်ပါက လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်းသာ၊ စကြဝတေးမင်းချမ်းသာ၊ ဤချမ်းသာတွေကို ကောင်းနိုးနိုးထင်ပြီး ဆုတောင်းယူကြသည်။ ဒုက္ခသစ္စာကို ဆုတောင်းယူခြင်းပင် ဖြစ်၍ အမှားတော်ပုံကြီးလှ ပေသည်။

"တယော ဘဝေ အဒ္ဒုဿရိဝိယ " ဘုံသုံးပါးဟာ နှောင်အိမ်နှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း၊ မီးပုံကြီးနှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း၊ မြတ်စွာ ဘုရားသခင် ဟောတော်မူသည်။

လှူဒါန်းပေးကမ်းပြီး လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစား-စံစား၍ အဆုံးစွန်သော ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန် ရ,ရပါလို၏ဟူ၍ ဆုတောင်းခြင်းသည် ဒုက္ခ-အကြိမ်ကြိမ်ခံစားရပါလို၏ ထောင်ကျ-အကြိမ်ကြိမ်ခံရပါလို၏။ မီးပုံထဲ အကြိမ်ကြိမ် အဆင်းခံရပါလို၏ မဆိုသော်သည်း ဆိုဘိသကဲ့သို့ ငွေဆိုးပြီး သကာလ

ထောင်ချခိုင်းခြင်းနှင့် တူလှစွာ၏ ဟူ၍ ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြိမ်ကြိမ် ဟောပြော ဆုံးမတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဇာတိ-ဆုတောင်းယူသော သူသည် အကြိမ်ကြိမ် ဂျောက်ကျရပါလို၏-ဟူ၍ မဆိုသော်လည်း ဆိုဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ မတောင်းကောင်းသည်ကို ဆုတောင်း ယူခြင်းသည်။ ဇာတိဟူသည် ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်သည်။ ပဋိသန္ဓေနေမှုထက် ဆင်းရဲသည် မည်သည်မရှိ၊ စဉ်းစားကြပါကုန်။ ။မိမိတို့ မမှတ်မိ နိုင်၍သာ၊ ကိုးလကျော် ဆယ်လနီးပါး အလွန်ဘာရာ ကျဉ်းမြောင်းလှစွာသော နေရာဌာန၌ကြီးစွာသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို ခံနေရခြင်း ဖြစ်ရာ၊ လူချင်းချမ်းသာ, စကြာတေးမင်း ချမ်းသာ ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဇာတိက စ၍ ရမည်ပင်ဖြစ်၍ ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ဆုတောင်းယူသည်ပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် ဤခန္ဓာဝန် ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ရှုံ့ခြင်း, မုန်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကို မလိုချင်၍ လူပါ၏။ တန်းပါ၏ ဆိုလျှင် မိမိတို့ကိုယ်ကို ရောင်းလျှကြ၊ ဘုန်းကြီး ကျေနပ်သည်ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီး မကြာခဏ ဆုံးမတော်မူပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ရှင်အာနန္ဒာအား "ဤခန္ဓာစွန့်ပြီး နောက်ခန္ဓာရတာ အကြီးဆုံးအပြစ်သင့်တာကွ- အာနန္ဒာရ" ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓာအသစ်ရခြင်းသည် ဇာတိရခြင်းပင်တည်း။ ဇာတိရခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာရခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် ခန္ဓာဆုတောင်း...ဆုတောင်း အသေဆုတောင်း၊ အအိုဆု

ထောင်း၊ အနာဆုတောင်းခြင်းသာဖြစ်သည်။ မည်သည့် ခန္ဓာရရ အသေရမည်ပင် ဖြစ်သည်။ အို, သေနှင့် အပေါ် လုပ်ရမည်ပင် ဖြစ်သည်။ ဇာတိမှန်သမျှ ဇရာမရဏနှင့်သာ ရင်ဆိုင် ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်မရမီစပ်ကြား အကြိမ်ကြိမ်လူမင်း၊ နတ်မင်းစည်းစိမ် ခံစားရပါလို၏ဟု ဆိုခြင်းသည် အအို-အကြိမ်ကြိမ် ခံစားရပါ လို၏။ အနာ အကြိမ်ကြိမ်ခံစားရပါလို၏။ အသေ အကြိမ်ကြိမ် ခံစားရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းယူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စဉ်းစား ကြည့်ကြပါကုန်.... ယောဂီအပေါင်းတို့....။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားမလည်၍ သစ္စာမသိသောသူတို့၏ အသွား မျိုးသည် ဤသို့သာ ဖြစ်ချေသည်။

အအိုဒုက္ခ, အနာဒုက္ခ, အသေဒုက္ခ .... ဆိုသည် .... ဇာတိ အကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခအစသည် ဇာတိက နေ၍ စရမည်ပင်ဖြစ်ရာ ဇာတိရရှိသည့် အချိန်မှစ၍ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ရင်ဆိုင်ရတော့မည်သာ ဖြစ်၏။ (ပုံစံကိုကြည့်ကြပါ)။

ဇာတိသည် မိမိအလိုလို ဖြစ်ခြင်းပင်လော....၊ အကြောင်း တရားကြောင့် ဖြစ်ခြင်းပင်လောဟူ၍ လက်သည်ရှာသော်.... ကမ္မ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာလာသည့်အတိုင်း ဇာတိ၏ လက်သည်....သည် အခြားမဟုတ် ကမ္မဘဝပင်ဖြစ်၏။ ဤကမ္မဘဝသည် ဇာတိယက်ပို၍ ကြောက်စရာတောင်းပြန်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် .... ကမ္မဘဝသည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော (၃) အကွက်နှင့် အနာဂတ်ဖြစ်သော (၄) အကွက်ကို စပ်သည်။ (၀၁) ဘဝအသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဇာတိ ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့၏ အစကိုဖြစ်စေသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဘဝသည် ဇာတိထက် ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရွတ်ကြည့်ပါ.... "ကမ္မဘဝပစ္စယာ ဇာတိ" ဟု ဆိုသည်။ ကမ္မဘဝ ဆိုသည်မှာ.... အခြားမဟုတ်။ မိမိတို့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံအားဖြင့် ပြုလုပ်သမျှ ပြုပြင်သမျှ တနည်းဆိုသော် ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ ဖြစ်သည်။ (လိုရင်းဆိုသော်) .... ကုသိုလ်.... အကုသိုလ် စေတနာပင် တည်း။ အတိတ်ဘ ပြုသည်ကို သင်္ခါရ။ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ပြုသည်ကို ကမ္မဘဝဆိုသည်။ သဒ္ဒါကွဲ၍ အနက်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

နံနက် မိုးလင်းသည်မှစ၍ မိမိတို့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ အားဖြင့် အကြိမ်ပေါင်းမည်မျှ ပြုလုပ်သည်ဆိုတာ စဉ်းစားသာ ကြည့်ကြပါကုန်....။ "သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ" ဟု ဆိုသောကြောင့် နောင်ဘဝအသစ်ကို ဖြစ်စေမည့် အမှန်မုချ တည်း။ ကာယကံ ဝစီကံအားဖြင့် သားရေး-သမီးရေး-စီးပွားရေး တွေကို ကြိုးပမ်းကြသည်။ မနောကံ အားဖြင့်လည်း ကြံကြ၊ စည်ကြသည်။ ကုသိုလ်မှုတွေကိုလည်း ပြု၍ ဝစီကံနှင့်လည်း ဘုံဘဝ တောင်းတပြီး ဆုတောင်းသည်။ မိမိတို့ ဖြစ်စဉ်နှင့် ကိုက်မကိုက် ဝေဘန်ကြည့်ကြပါကုန်။ တောင်းတိုင်းပင် ပြည့်စုံ ရပါလို၏ဟု ဆက်ပြီး အညွန့်ပင်တက်ကြသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဘဝသည် အကြောင်း သမုဒယသစ္စာ။ ဇာတိသည် အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သည်။

နောက်တထပ် နောက်ပြန်ဆုတ်၍ စဉ်းစားကြပါ ဦးစို့....။ ကမ္မဘဝသည် အလိုလိုဖြစ်ခြင်းပင်လော....။ ၎င်း၏ ဆက်သည် ဘာရးခံကြောင့်ပင် ဖြစ်ခြင်းလောဟု ပြန်၍ကြည့်ကြပါ။ ပုံစံမှာ—

"ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ" ဟု တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ ဒါ့ကြောင့် ကမ္မဘဝသည် အလိုလိုဖြစ်ခြင်းမဟုတ်။ ဥပါဒါန်ဆိုသော အကြောင်းခံကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ-အားဖြင့် အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်းတည်း။ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းမရှိတာ ကမ္မဘဝတည်းဟူသော အကျိုးတရား မပေါ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဘဝထက် ဥပါဒါန်က ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းလှသည်။ ၎င်းဥပါဒါန်သည် အကြောင်းတရားဖြစ်၍ သမုဒယသစ္စာ၊ ကမ္မဘဝသည် အကျိုးဒုက္ခသစ္စာ.... (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်နည်းအရဖြစ်သည်)။

ဥပါဒါန်သည် အလိုလို ဖြစ်ခြင်းပင်လော....၊ အကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားပင်လော....၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြန်၍ကြည့်ပါက "တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ" ဆိုသောကြောင့် ဥပါဒါန်၏ လက်သည်-သည်ကား.... တဏှာပင်တည်း။ တဏှာကြီးထွားလာလျှင် ဥပါဒါန် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် .... တဏှာသည် ဥပါဒါန်ထက်ပို၍ ကြောက်စရာ ကောင်းတော့သည်။

နံနက် မိုးလင်းကစ၍ မိုးချုပ်သည်အထိ သွားကြ၊ လာကြ၊ လုပ်ကြ၊ ကိုင်ကြ၊ ရှာကြ၊ ဖွေကြနှင့် ဟို-မြို့ကနေ ဒီမြို့၊ ဒီမြို့ကနေ ဟို-မြို့၊ တောင်အရပ်ကနေပြီး မြောက်အရပ်၊ မြောက်အရပ်ကနေပြီး တောင်အရပ်၊ လေယာဉ်ပျံနှင့် တမျိုး၊ မီးရထားနှင့်တဖုံ ကားနှင့်တနည်း၊ သင်္ဘောနှင့်တမျိုး.... အစရှိသည်ဖြင့် တတိုင်းပြည်မှ တတိုင်းပြည် ပင်လယ်ရပ်ခြား သက်စွန့်ကြိုးပမ်း သွားကြ၊ လာကြ၊ ကူးကြ၊ သန်းကြတာတွေသည် တဏှာခိုင်းသမျှ၊ တဏှာကျွန် အဖြစ်နဲ့ အမှုထမ်းနေရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

တဏှာက ခိုင်းလျှင် ညည့်သန်းကောင်ကြီးပင် ဖြစ်လင့်ကစား၊ သူခိုး ဓါးပြ၊ သောင်းကျန်းသူများ ရှိလင့်ကစား၊ ရေထဲ-မိုးထဲ လှိုင်းထဲ-လေထဲ ဖြစ်လင့်ကစား တဏှာက လက်ညှိုးညွှန်ပြရာသို့ ဒုန်းစိုင်းပြီး ပြေးကြရသည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ ငြင်းဆန်၍များ ရကြပါရဲ့လား....ယောဂီတို့....။

လမ်းလျှောက် မတတ်သေးသော ကလေးကလေး ပင်လျှင် ၎င်းအား အစာပြလျှင် အစာရှိရာ မရောက်မနေ တဏှာက ခိုင်း လျှင် မနေသာဘဲ လှိမ့်၍-လှိမ့်၍ သွားရချေသည်။ အသက် ၇၀-ကျော်၊ ၈၀-အတိုးအို၊ အဖွားအိုတို့မှာလည်း ကိုယ့်ဘာဝန်က ရှိနေတော့ ဒီ-မြေးတော့၊ ဒီမြစ်တော့ ကိုယ်မှ မစောင့်ရှောက် လျှင် မဖြစ်ဘူးဆိုပြီး၊ကျိုးစောင့်၊ ကြက်စောင့် အလုပ်ကလေးနှင့် တဏှာ အမှုတော်ကို ထမ်းကြရသည်။ အဘ-စောင့်ရှောက်လိုက် မယ်....စိတ်ချသွား စသည်ဖြင့် အခိုင်းမခံရမှာ စိုးလွန်းလို့ လေ ဖြေထိုးလိုက်ကြသေးသည်။ တဏှာ၏ စွမ်းရည်သတ္တိ ထက်လေ စွ....၊ မိမိတို့ ဖြစ်စဉ်ကိုက်-မကိုက် ဝေဘန်၍ ကြည့်ကြပါကုန်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရှုတ်ကြည့်ကြပါ၊ တဏှာသည် မိမိအလိုလို ဖြစ်ပေါ်ခြင်းလော၊ ၎င်း၏လက်သည်ရှိသလော...ဟု ဆိုသော် တဏှာသည် အလိုလိုဖြစ်ပေါ်ခြင်း မဟုတ်။ "ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ" ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေဒနာ အကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည် အကြောင်း၊ တဏှာသည် အကျိုးဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝေဒနာသည် တဏှာထက်ပို၍ ဆိုးသည်။ (ပုံစံ ကိုကြည့်ပါ)။ ၂-အကွက်နှင့် ၃-အကွက် စပ်သွားလျှင် ပဋိစ္စ

သမုပ္ပါဒ် ဆက်သွားသည်။ အစဉ်တန်းသွားသည်။ ဝေဒနာမှ တဏှာသို့ ကူးသည်။

ထို့ကြောင့်.... "ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ" မဖြစ်စေဘဲ၊ "ဝေဒနာပစ္စယာ ပညာ" ဖြစ်အောင် ဝေဒနာနှင့် တဏှာ ကြားမှာ မင်္ဂကို သွင်းရလိမ့်မည်။ မဂ်သွင်းရမည် ဆိုသည်မှာ.... မဂ္ဂင် ၅-ပါးနှင့် ဝိပဿနာရှုရမည်။ "အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ" ဖြစ်အောင် လုပ်ရမည်။

"ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာမှ....ဝေဒနာ ပစ္စယာ ပညာ" ဖြစ်အောင် လုပ်နည်း (၀၁) ဝေဒနာ သတ်နည်းကို နောက်အပိုင်း များမှာ ကြည့်ကြပါကုန်....။

အပိုင်း (၁၃)

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း အကြောင်းနှင့် အပြစ်ကြီးပုံ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ .... ဆိုသည်မှာ "သန္တောကာယော သက္ကာယော" ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်းအစုဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ဒိဋ္ဌိ=မှားသော အယူဟုဆိုသည်၊ မည်သို့ မှားသောအယူ ဖြစ်သနည်း....။ ခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်း အစုအပေါ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါ၊ ငါ-သူတပါး- ယောကျ်ား မိန်းမဟူ၍ မှားသောအယူဖြင့် စွဲယူခြင်းဖြစ်သည်။

ပရမတ္ထအားဖြင့် ငါ-သူတပါး၊ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါ ယောကျ်ား မိန်းမ မရှိပါဘဲလျက် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ- ယောကျ်ား-မိန်းမဟူ၍ အသိမှား အမြင်မှား အယူမှားခြင်း ဖြစ်သည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်.... သုံးဆယ့်တဘုံ၌ အလွန်ဆိုးဝါးသောတရား ဖြစ်သည်၊ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် "ဝဇ္ဇာနံ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပရမာနိ" အပြစ်တကာ့ အပြစ်ထဲတွင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်....

အပြစ်အကြီးဆုံးဟု ဟောတော်မူ၏၊ ပဲနောက်စေ့ ခန့်မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို ရေပေါ်၌ ချအပ်သည်ရှိသော်....အထက်သို့ ပေါ်ခြင်းမည်သည် မရှိကုန်ဘိသကဲ့သို့ ယုတ်သော အပိုင်းအခြား အားဖြင့်....နှစ်ဆယ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့သည် နတ်ရွာသုဂတိသို့ ပို့စွမ်းနိုင်သည် မရှိ။ ဒုဂ္ဂတိ၌သာ ငုပ်ရ၏ဟုအင်္ဂုတ္တိုရ်၌ ဟောတော်မူသည်။

ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ အစပြု၍ ၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိများ ပေါက် ပွါးပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ (ဝါ) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အရင်းခံလျှင် အမျိုးမျိုးသော ဒိဋ္ဌိတို့ ပေါ်ပေါက်ရာ ပေါ် ပေါက်ကြောင်း အခြေခံဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားသည်....

သတ္တိယာ ဝိယ ဩမဋ္ဌော၊ ဍယှမာနောဝ မတ္ထကေ၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟာနာယ- သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိခဲ့သော်... ရင်ဝလှံစူး ထိပ်ဦး မီးလောင်သော သူသည် ရင်ဝက စူးနေသော လှံကို အလျင် မနုတ်ပါနှင့်ဦး၊ ထိပ်ဦး မီးလောင်သည်ကို အလျင် မငြိမ်း ပါနှင့်ဦး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အလျင် သတ်ပါဦး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို သတ်ပြီးမှ ရင်ဝလှံစူးခြင်း, ထိပ်ဦး မီးလောင်ခြင်းတို့ကို ငြိမ်းပါ၊ နုတ်ပါဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိခဲ့လျှင် မည်သည့် အလှူကို လှူလှူ,တန်းတန်း သုဂတိတော့ မရောက်ဟူ၍ မဆို၊ ရောက်နိုင်၏၊ မဂ်ဉာဏ် - ဖိုလ် ဉာဏ် နိဗ္ဗာန် မရနိုင်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသူသည် အမိကိုလည်း.... သတ်စွမ်းနိုင်သည်၊ အဖကိုလည်း... သတ်စွမ်းနိုင်သည်၊ ဘုရားကို

လည်း သွေးစိမ်းတည်အောင် ပြုစွမ်းနိုင်သည်၊ မပြုရဲသော ဒုစရိုက် အကုသိုလ်ဟူ၍ မရှိတော့ချေ။

မြတ်စွာဘုရားအား အမျိုးမျိုးသော နည်းဖြင့် ဒေဝဒတ်သည် သေကြောင်းကြံစည်ခြင်းသည် ဘုရားသတ်ပြီး ငါဘုရားလုပ်မည်ဟူသော အတ္တဒိဋ္ဌိ(ဝါ) သက္ကာယဒိဋ္ဌိက သတ်စေခြင်းဖြစ်သည်။

အဇာတသတ်မင်းသားသည် ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးအား သတ်ခြင်းသည် ခမည်းတော်ရှိနေသ၍ ကာလပတ်လုံး ငါ ဘုရင်လုပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ ငယ်ရွယ်စဉ် ပျိုမြစ်တုန်းမှာ ရှင်ဘုရင်လုပ်ရမှ ကောင်းမည်၊ ဖခင်ကြီး ရှိနေခဲ့သော်.... ငါ ရှင်ဘုရင်လုပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူးဆို၍ အတ္တဒိဋ္ဌိက ငါ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်အောင်ဆိုပြီး အတ္တဒိဋ္ဌိက သတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

သူဌေးသမီး ပဋာစာရီကို အရှုးဘဝသို့ ပို့လိုက်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသ (ဝါ) သက္ကာယဒိဋ္ဌိက ပို့လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ့ခင်ပွန်း, ငါ့သား, ငါ့သမီးဆိုပြီး ဒိဋ္ဌိဟူသော အမှတ်မှား,အယူမှား,အသိမှားက-နေပြီးတော့ ဒိဋ္ဌုမ္မတ္တက ဖြစ်အောင်, အရူးဘဝ ရောက်အောင် ပို့လိုက်ပြီးနောက် တဖန် ဒိဋ္ဌုမ္မတ္တကက သွက်သွက်ခါအောင် လုပ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာငါးပါးကို ခန္ဓာငါးပါးဟူ၍ မမြင်ဘဲ ငါ့လင်, ငါ့ခင်ပွန်း,ငါ့သား,ငါ့သမီးဟု အမြင်မှားသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌိက အရူးဘဝသို့ရောက်အောင် ပို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ(ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အဘယ်ကြောင့် ဤမျှ အပြစ်ကြီးသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသနည်း....ဆိုသော် သက္ကာယဒိဋ္ဌိအရင်းခံရှိသူသည် ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကိုပြုလုပ်သော်လည်း

အပါယ်မျိုးစေ့တည်းဟူသော ဒိဋ္ဌိက ပါသွားခဲ့ပါလျှင် ဗြဟ္မာပြည် ရောက်သည် ဖြစ်စေ....၊ နတ်ပြည် ရောက်သည် ဖြစ်စေ....၊ စကြဝတေးမန္ဓာတ်မင်းဘဝ ရောက်သည်ဖြစ်စေ စွန့်လွှတ်သလို ကြိုးအဆုံးမျှသာ တက်၍ ကြိုးဆုံးသောအခါ မြေပြင်သို့ ပြန်ကျရသလို....

ဥက္ခိတ္တာ ပုညတေဇေန၊ ကာမရူပဂတိံ ဂတာ။
ဘဝဂ္ဂတမ္ပိ သမ္ပတ္တာ၊ ပုနာဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ....

ဟူ၍ ဟောတော်မူရာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အရှိန် အစော်ကြောင့် ရူပဗြဟ္မာဘုံအထိ တက်သွားနိုင်သော်လည်း အောက်သို့ ပြန်၍ ကျရမြဲ ဖြစ်တော့သည်။

၎င်းပြင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ ပေါက်ပွားသော အကိရိယဒိဋ္ဌိ-အဟေတုကဒိဋ္ဌိ-နတ္ထိကဒိဋ္ဌိဟူ၍ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကြီးများလည်း ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းဒိဋ္ဌိတို့သည် ပဉ္စာနန္တရိယကံထက်အပြစ်ကြီးကြောင်းကျမ်းဂန်များ၌ လာရှိ၏။

ကောင်းမှု, မကောင်းမှုပြုသော်လည်း ပြုကျိုးမရှိဟူသော.... အကိရိယဒိဋ္ဌိ, အကြောင်းမရှိ အကြောင်းကင်းပြီး ဖြစ်သည်ဟု ယူသော အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, အကြောင်းရော အကျိုးရော နှစ်မျိုးစုံ ပယ်ပြီး ယူသော နတ္ထိကဒိဋ္ဌိတို့ပင် ဖြစ်သည်။

အကြောင်းကို ပယ်ခြင်းသည် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကျိုးကို ပယ်ခြင်းသည် အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး နှစ်ပါးလုံးကို ပယ်ခြင်းသည် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ။

အကြောင်းပယ်သူသည် အကျိုးကိုလည်း ပယ်ရာရောက်၏။ အကျိုးကို ပယ်သူသည် အကြောင်းကိုလည်း ပယ်ရာရောက်၏။

သို့ဖြစ်၍ တခုပယ်လျှင် အကျိုးရော အကြောင်းရော နှစ်မျိုးလုံး ပယ်ရာရောက်၍ ထို ဒိဋ္ဌိတမျိုးမျိုး ယူလျှင် အနန္တရိယကံကြီး ထိုက်တော့သည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဧင်းဒိဋ္ဌိရှိသော သူသည် ပဉ္စာနန္တရိယကံကို ကျူးလွန်သော သူထက် အပြစ်ကြီး၏။ ဥပမာအားဖြင့် ယနေ့ ပဉ္စာနန္တရိယကံကို ပြစ်မှား ကျူးလွန်ခဲ့သော် နက်ဖြန် ကမ္ဘာပျက်မည်ဆိုပါက လွတ်ကင်းနိုင်သေး၏။ အဆိုပါ ဒိဋ္ဌိကြီးသုံးမျိုးတို့သည် တကမ္ဘာ ကြာအောင် ခံရသဖြင့် ဤကမ္ဘာ ပျက်စကာမူ ကြွင်းကျန်သော ကာလအပိုင်းအပြားအတွက် မပျက်သော ကမ္ဘာသို့.... ပြောင်းရွှေ့၍ ခံရသည်ဟု ကျမ်းဂန်တို့မှာ ဖော်ပြကြပါသည်။ အင်မတန် ကြောက်စရာ ကောင်းလှတော့၏။ အထူး သတိပြု၍ ရှောင်ရှား ဆင်ခြင်တော်မူကြပါကုန်။

စူဠဝေဒလ္လ သုတ်တော်လာ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် စူဠဝေဒလ္လသုတ်၌ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ကြောင်း ပြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ ဝိသာခအမည်ရှိသော သူဌေး, ဓမ္မဒိန္နာအမည်ရှိသော သူဌေးကတော်တို့ ရှိကြ၏။

ဝိသာခ သူဌေး၏ဇနီး ဓမ္မဒိန္နာသူဌေးကတော်သည် ဘိက္ခုနီမ ပြုသွားသည်။ဘိက္ခုနီရဟန္တာဖြစ်၍ မိမိဇနီး ဖြစ်ခဲ့ဘူးသူ ထို.... ရဟန္တာ ဘိက္ခုနီမအား ဝိသာခသူဌေးသည် ဤသို့မေးလျှောက်၏။ အရှင်မ....အဘယ်တရားကို သက္ကာယဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသနည်း....။ ဓမ္မဒိန္နာ ထေရီမက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို သက္ကာယဟု ဟောတော်မူကြောင်းဖြေသည်။

အဘယ်သို့ ယူခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပါသနည်းဟု .... နောက်ထပ် မေးလျှောက်ပြန်ရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ့, သူတပါး,ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ, ယောကျ်ား,မိန်းမဟူ၍ စွဲယူခြင်းသည် သက္ကာအဒိဋ္ဌိအယူဟူ၍ ဖြေကြားတော်မူ၏။

အရှင်မ....အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သနည်းဟု တဖန်ထပ်၍ မေးလျှောက်ပြန်သည်။

ဒါယကာ ဝိသာခ....၊ ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇန်သည် အရိယာတို့ကို မဖူးမြင်သည်ဖြစ်၍ အရိယာ တရားတော်၌ မလိမ္မာသည်ဖြစ်၍ (ဝါ) မနာကြားဘူး

သည်ဖြစ်၍ အရိယာတရား၌ ဉာဏ် မသက်ဝင်သည် ဖြစ်၍ — သူတော်ကောင်း တို့ကို .... မဖူးမြင်သည် ဖြစ်၍ .... သူတော်ကောင်းတရား၌ ... မလိမ္မာသည် ဖြစ်၍ .... သူတော်ကောင်းတရား၌ ဉာဏ်မသက်ဝင်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်ကို ငါဟူ၍ ရှု၏။ မြင်၏။ စွဲယူ၏။ ငါ၌ ရုပ်ရှိသည်ဟူ၍ ရှု၏။ မြင်၏။ စွဲယူ၏။ ရုပ်၌ ငါ ရှိသည်ဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏။ စွဲယူ၏။ ငါရှိသော ရုပ်ဟုမြင်၏။ ရှု၏။ စွဲယူ၏။

ဝေဒနာကို....။ သညာကို....။ သင်္ခါရကို ...။ ဝိညာဏ်ကို ငါဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏ စွဲယူ၏၊ ငါ၌ဝိညာဏ်ရှိသည်ဟူ၍ ရှု၏ မြင်၏၊ စွဲယူ၏။ ဝိညာဏ်၌ ငါဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏၊ စွဲယူ၏၊ ငါရှိသော ဝိညာဏ် ဖြစ်၏ဟူ၍ ရှု၏ မြင်၏၊ စွဲယူ၏၊ ဤသို့လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။

ဥပမာ... မည်သည်ကား တထိန်ထိန် တောက်လောင်လျက် ရှိသော ဆီမီး၏မီးလျှံသည် အဆင်းပင်တည်း။ ထိုအဆင်းသည် ပင် မီးလျှံ တည်းဟု မီးလျှံကိုရှင်း အဆင်းကိုရှင်း မကွဲမပြား တသားတည်း၊ မီးလျှံနှင့် အဆင်းကို အပြားမရှိ တသားတည်း ရှုမြင်သလို ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇန်သည် ရုပ်ကိုပင် ငါ၏ ကိုယ်တည်း။ ထိုရုပ်သည် ငါတည်း။ ထို-ငါသည်ပင် ရုပ်ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ရုပ်ကိုရှင်း....အတ္တကိုရှင်း....မကွဲ မပြား တသားတည်း ရှုသည်ဖြစ်၍ ရုပ်ကို ငါဟူ၍ ... အတ္တဟူ၍ ကိုယ်ဟူ၍....ရှုကြည့်၏။

ဤကား ... မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် စူဠဝေဒလ္လသုတ်၌ ... သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ ပြခြင်းတည်း။

ယမကသုတ် (သံယုတ်ပါဠိတော်)

ယမက ရဟန်းသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူမှားဖြစ်ပုံ ပြသခြင်း။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ယမက အမည်ရှိသော ရဟန်းတပါးအား ယုတ်မာသော အယူသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုရဟန်းသည် ရဟန္တာသေလျှင် ပျောက်၏။ .... ပျက်၏။ နောက် ဘဝမဖြစ်ဟု... မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ကို .... သူ သိ၏ဟု အယူဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုသို့သည်း အခြားသော ရဟန်းများအား ပြောကြား၏။

ရဟန်းတို့က ငါ့ရှင်-ယမက မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူသည်မှာ ဤသို့ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား အား မစွပ်စွဲပါနှင့် ....။ မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်းပါဟု ပြောကြကုန်၏၊ ပြောကြကုန်သော်လည်း ယမကသည် မိမိအယူဆိုးကို မစွန့်မူ၍ ပြောမြဲအတိုင်းပင် ပြောဆိုနေရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီးထံသို့ သွား၍ ရဟန်းများက လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီးသည်လည်း ညနေစောင်း အချိန် အရှင်ယမကထံသို့ သနားသဖြင့် ကြွလာတော် မူပြီးလျှင် ငါ့ရှင်...ယမက သင်သည် ဤသို့ သဘောရှိသော အယူဆိုး ရှိသည် မှန်ပေသလောဟု....မေးတော်မူရာ မှန်ပါသည် ဘုရားဟု.... ပြန်၍ လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက....ငါ့ရှင် ယမက ဤတရားကို အသင်.... အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း.... ရုပ်သည် မြဲသလော ....

မမြဲသလော....။ မမြဲပါဘုရား....။ ဝေဒနာသည်.... သညာသင်္ခါရသည်....ဝိညာဏ်သည် မြဲသလော.... မမြဲသလော၊ မမြဲဖါဘုရား....။

ငါ့ရှင်....သင်သည် ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသောရုပ်ကို ဤရုပ်သည် ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ် အတ္တမဟုတ်ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုရမည်။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် အားလုံးကို ထိုအတိုင်းပင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ငါ့ရှင်....ယမက ငါထပ်၍ မေးဦးမည်။ သင် သဘောကျသလို ဖြေပါ။ သင်သည် ရုပ်ကို ရဟန္တာ (သတ္တဝါ) ဟု ရှုသလော.... မရှုသလော.... မရှုပါဘုရား....။ ဝေဒနာကို ရဟန္တာ (သတ္တဝါ) ဟု ရှုသလော .... သညာကို-သင်္ခါရကို-ဝိညာဏ်ကို ရဟန္တာ (သတ္တဝါ)ဟု ရှုသလော....။ မရှုပါဘုရား။ ရုပ်၌ ရဟန္တာ (သတ္တဝါ) ဟု ရှုသလော...။ မရှုပါဘုရား။ ရုပ်မှ တခြား ရဟန္တာ (သတ္တဝါ)ဟု ရှုသလော....။ မရှုပါဘုရား။ ဝေဒနာ၌ ရဟန္တာ (သတ္တဝါ)ဟူ၍ ရှုသလော...။ မရှုပါဘုရား။ ဝေဒနာမှ အခြား၌, သညာ၌, သင်္ခါရ၌, ဝိညာဏ်၌, ဝိညာဏ်မှ တခြား၌ ရဟန္တာ (သတ္တဝါ) ဟု ရှုသလော....။ မရှုပါဘုရား....။

ငါ့ရှင်....ယမက ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် မုချအားဖြင့် စင်စစ်ကေန် ရဟန္တာ (သတ္တဝါ) ဟု မရပါဘဲ၊ မရှိပါဘဲလျက် အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးပြီးနောက် ပြတ်၏။ ပျောက်၏။ နောက် ဘဝမှ မဖြစ်တော့ဘူး....ဟု မြတ်စွာဘုရား

ဤသို့ ဟောကြားသည်ကို ငါသိ၏....ဟု ပြောခြင်းသည် သင့်လျော်ပါအံ့လောဟု- ရှင်သာရိပုတ္တရာ အမိန့်တော်ရှိတော်မူသောအခါ၌ အရှင်ဘုရား....တပည့်တော်သည် အရှင်ဘုရား၏တရားကို မနာရမီ ထိုယုတ်မာသောအယူသည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအရှင်ဘုရား၏ တရားဒေသနာကို နာကြားရသဖြင့် ထိုယုတ်မာသော အယူသည် မရှိတော့ပါဘုရား....။

ကောင်းပြီ.... သင့်ကို အခြား တပါးသော ရဟန်းများက ငါ့ရှင်....ယမက၊ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေသည့်နောက်၌ အဘယ်သို့ ဖြစ်သေးသနည်းဟု.... အကယ်၍ သင့်အား မေးမြန်းကြပါက သင်သည် မည်သို့ဖြေကြားမည်နည်း....။

အရှင်ဘုရား.... တပည့်တော်သည် ငါ့ရှင်တို့ ရုပ်သည်မမြဲ။ မမြဲသောရုပ်သည် ဆင်းရဲ၏။ ဆင်းရဲသော ရုပ်သည် ချုပ်၏။ ပျောက်၏။ ဝေဒနာသည်, သညာသည်, သင်္ခါရသည်, ဝိညာဏ်သည် မမြဲ။ ဆင်းရဲ၏၊ ဆင်းရဲသော ဝိညာဏ်သည် ချုပ်၏။ ပျောက်၏။ ထိုသို့....အကျဉ်းချုပ်....ဖြေကြားပါအံ့....ဟု ဖြေတော်မူသည်။

ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အဆုံးအမကို နာကြားရသဖြင့် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ယမက ရရှိလေသည်။

ထို ယမက ရဟန်းသည် ဒိဋ္ဌိရှိနေသောကြောင့် ရဟန္တာသေလျှင် ပျောက်တာဘဲ၊ ဘာမှ နောက်မဖြစ်ဘူး-ဟု နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိဖြင့် အယူမှားခြင်း ဖြစ်သည်။ ရဟန္တာကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအားဖြင့် ယူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ ၎င်းဖြင့် ရဟန္တာ သေလျှင်

ပျောက်သွားတာဘဲ၊ ပြတ်သွားတာဘဲဟုယူသော ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိကို ယူလိုက်သေးသည်။ ထိုမှတပါး နိဗ္ဗာန်ဥ္စသည်း ဘာမှမရှိဘူးဆိုတာကိုလည်း ယူလိုက်သေးသည်။

ထိုကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသူသည် နိဗ္ဗာန်ကိုသည်း သဘော မကျနိုင်၊ ရဟန္တာသေလျှင် ချုပ်ပျောက်သွားတာဘဲဟု ယူသဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ဘာမှ မရှိသော အဓိပ္ပါယ်သို့ သက်ရောက်သည်။

ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသူများသည် အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းလှသည်။ ဝိပဿနာအလုပ်ကို မည်မျှပင် အားထုတ်ငြား သော်လည်း ဒိဋ္ဌိအပင်းခံနေပါက ပင်ပန်းရုံမျှသာရှိမည်။ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ မရနိုင်။

အရှင်ဆန္န ဖြစ်ထွေ။

အရှင်ဆန္န၏ အတ္တုပ္ပတ္တိကို ဖော်ပြပါဦးအံ့....။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ ဖွားဘက်တော်ဖြစ်သော အရှင်ဆန္နသည် တရားကို အားထုတ်သည်။ ဖြစ်ပျက်ကိုလည်း ရှုသည်။ ဖြစ်ပျက်ကိုလည်း မြင်သည်။ သို့သော် ပဋ္ဌမမဂ်မျှပင် မရချေ။

အခြားသော ရဟန်းတွေထံ သွား၍ မိမိသည် ဝိပဿနာ အလုပ် အားထုတ်ကြောင်း ဖြစ်ပျက်ကိုလည်း မြင်ကြောင်းပြော ကြားသည်။ ၄၅-နှစ် ကာလပတ်လုံး အားထုတ်ပင် အားထုတ် ငြားသော်သည်း မဂ်ဉာဏ်,ဖိုလ်ဉာဏ် မရချေ။ (ဝါ) ဥပမိ လေးပါး ကုန်ဆုံးရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဌ်သက်ဝင်သောဉာဏ်သည် မဖြစ်ပေါ်ချေ။

ရုပ် တရားသည် မမြဲ။ (ပ) ဝိညာဏ်သည် မမြဲ။ ရုပ် ဘရားသည် အတ္တမဟုတ်၊ ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရ- ဝိညာဏ်တရား တို့သည် အတ္တမဟုတ်ဟုဆိုသည်။ အတ္တမဟုတ်ပါလျှင် ငါသည် အဘယ်ကိုအားကိုးရာရှိမည်နည်းဟု ချောက်ကမ္ဘား စောက် များမှုကျသလို ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်ပြီးလျှင် အတ္တကို သိပ် အား ကိုးသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ၄၅-နှစ် ကြာသွားတော့သည်။ မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားလေသည်

သို့ဖြင့် တနေ့သောအခါ ရှင်အာနန္ဒာထံသို့ သွားရန် အကြံ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် မိမိကျောင်းသင်္ကန်းကို သော့ခတ်ပြီးလျှင် ရှင်အာနန္ဒာ သီတင်းသုံးနေရာ ကောသမ္ဗီပြည် ဃောသိတာရုံ ကျောင်းသို့ သွားပြီးနောက် မိမိ၏ဖြစ်ထွေကို အကြောင်းစုံ ပြောပြရာ ရှင်အာနန္ဒာက....ရှင်ဆန္နအား နှစ်သိမ့်စေပြီး၍ ပဋိစ္စ

သမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဟောပြောပြသမှသာလျှင် သဘော ပေါက်ပြီး တရားအားထုတ်သဖြင့် အကျွတ်တရားကို ရရှိလေ သည်။ ထို့ကြောင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို နားမလည် လျှင်ဘယ်သောအခါမှ မိမိတို့သန္တာန်၌ရှိသော ဒိဋ္ဌိသည်မပြုတ် နိုင်၊ ဒိဋ္ဌိမပြုတ်လျှင် သောတာပန် အဆင့်သို့ပင် မရောက်နိုင်။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်ဘို့ကား ဝေးလေစွ....။

ထိုမှတပါး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် တဏှာထက်ရင်း၊ အဝိဇ္ဇာထက်ရင်း၊ ကြောက်စရာကောင်းလှ၏၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရင်းအရေး သည် မဂ်ဘား ဖိုလ်တား ဖြစ်ရုံမျှမက အပါယ်ငရဲ၏ မျိုးစေ့ လည်း ဖြစ်သည်။ တဏှာသည် သုဂတိသို့ ရောက်စေနိုင်သေး၏၊ နက်ပြည်း ဗြဟ္မာပြည်သို့ တက်စွမ်းနိုင်သေး၏။

ဒိဋ္ဌိသည် အဝိဇ္ဇာထက်လည်း ပို၍ ကြောက်စရာ ကောင်းလှ သည်။ သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿမှာ အဝိဇ္ဇာပါသည်၊ သို့သော် သောက,ပရိဒေဝ,ဒုက္ခ,ဒေါမနဿဖြစ်တိုင်း အပါယ်သို့ မကျနိုင်။ အဝိဇ္ဇာသည် ဒိဋ္ဌိလောက် မကြမ်းတမ်းသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိလောက် ကြောက်စရာမကောင်းလှချေ။ အဝိဇ္ဇာကို အထက် မဂ်ရောက်မှသာ အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်သည်၊ အောက်မဂ်များမှာ အဝိဇ္ဇာအကုန်မပယ်သေးသော်လည်း သောတာပန်တည်နိုင်သေး သည်။

ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးသည် အဝိဇ္ဇာ မပယ်နိုင်သေး၊ အဝိဇ္ဇာရှိနေသောကြောင့် သူ၏ မြေးကလေး သေဆုံးသည့် အခါ ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း ရှိသော်လည်း အပါယဂမနီယ= အပါယ်သို့ ကျရောက်စေနိုင်သော သောက,ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ ဒေါမနဿ အဝိဇ္ဇာမဟုတ်ချေ။

အပိုင်း (၁၄)

သဿတနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်းလုံး၌လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ ပေါက်ဖွား လာသော သဿတဒိဋ္ဌိ အလှန်ပင် အရိုးခိုက်အောင်အထိ အစွဲ ကြီးနေကြပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ပြဆိုရသော်....ဦးဖြူ သေယောက်သည် မကျန်းမမာဖြစ်နေရာ မြောသွား၏။ ၎င်းမြောလျက်နေရာ ယခု ထက်ထိ အသက်မထွက်သေးဘူးဟု ပြောကြသည်။ "ဓမ္မာ နိယာတွာ နိဇ္ဇီဝသဘာဝါ" အသက် မဟုတ်၊ လိပ်ပြာ မဟုတ်၊ ခန္ဓာငါးပါးသာ ရှိသည်ကို အသက်လုပ်၍ နေကြသည်။ မိဘ ဘိုး, ဘွား, လက်ထက်ကစ၍ ဒုထယ်ကြီးသော အစွဲတွေ ဖြစ် သည်။

ဟဖန် အသုဘပို့၍အပြန် သင်းချိုင်းမှ မြေခဲကလေးကို ယူခဲ့ပြီး လိပ်ပြာခေါ်ခဲ့သည်။ လိပ်ပြာခွဲသည်။ ဘဝတပါး ေ ပြောင်းသွားသည်။ ကူးတို့ခဟု ပါးစပ်ထဲ၌ ထည့်လိုက်ရသည်။ ပြောသည်တို့သည်လည်း ဒိဋ္ဌိအလုပ်တွေချည့်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဘဝတပါး ပြောင်းသွားလေပြီးသော ဦးဖြူဟု ရေစက်ချ၍ ပါပြန်သည်။ အမှန်အားဖြင့် ပရမတ္ထ သဘောအတိုင်းဆိုပါလျှင် ဒီဘဝက ရုပ်နာမ်သည် ဒီဘဝမှာပင် ချုပ်သည်။ နောက်ဘဝသို့ တတိုတစလိုက်သည်မည်သည်မရှိ။ ဝိညာဏ်သည်လည်း မပြောင်းပါ၊ လောက်လန်းသဘွယ် ဝိညာဏ်တွယ်သည်ဟု ပြောရိုး, ဆိုရိုး ရှိကြသည်။ တွယ်စရာမရှိသေး၍ ဝိညာဏ် မထွက်သေးစသဖြင့် ပြောကြ,ဆိုကြ,ယုံကြည်ကြသည်။ ဒီဘဝက ခန္ဓာစွန့်၍ နောက်ဘဝ ခန္ဓာအသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမည်သည် မရှိ။ သို့သော် သဿတ အစွဲ အားကြီးလှ၍ တတိုင်းတပြည်လုံး ဤသို့ စွဲလမ်းပြောဆိုယူဆလျက် ရှိချေသည်။

ဘုရားဟော ဒေသနာတော်သည် 'နီတတ္ထ' ဟူ၍၎င်း၊ 'နေယျတ္ထ' ဟူ၍၎င်း နှစ်မျိုးရှိသည်။ 'နီတတ္ထ' က တိုက်ရိုက်ဟောတိုင်း ယူရသောတရားဖြစ်၍ 'နေယျတ္ထ' မှာ ဆောင်ပြီး ဟောတော်မူသော တရားဖြစ်ရာ ညှိ၍ မယူတတ်လျှင် မညှိတတ်လျှင် သဿတနှင့် ဉစ္ဆေဒဘက်သို့ ပြေးဝင်သည်။ ယိုင်သွားသည်။ အသယ်လမ်း(မဇ္ဈိမပဋိပဒါ)ပေါ်မှ တိမ်းချော်သည်။

တနိုင်ငံလုံးလိုလို မိဘ,ဘိုးဘွားလက်ထက်က စပြီး သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်သာ များသောအားဖြင့် လှူကြ,တန်းကြ ပေးကြ, ကမ်းကြ[illegible]သာ များကြသည်။ နောင်ဘဝ ကောင်းစားရေးဆိုပြီး နောင်ဘဝ လူချမ်းသာ,နတ်ချမ်းသာ ခံစား-စံစားရအောင်ဆိုပြီး လှူကြ,တန်းကြသည်လည်း ဖြစ်သည်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုပြီး အလှူရေစက်ချသည်ကိုပင် လူမင်းစည်းစိမ်, နတ်မင်းစည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစား-စံစား၍ ဆိုဘာပါမူ သဘောကျသူ များ၊

သည်။ အလှူရှင်များကလည်း ဤသို့မှ ကျေနပ်ကြသည်၊ ရေစက်ချ,ဘုန်းတော်ကြီးကိုလည်း ဤသို့မှ ကြည်ညိုသည်၊ သိပ်ရေစက်ချကောင်းတဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးဘဲဆိုပြီး နောက်လဲ ဒီကိုယ်တော်ကြီးဘဲ ပင့်ကြပေါ့ကွာ....စသည်ဖြင့် ရေစက်ချရှည်မှုအကြိမ်ကြိမ်ခံစား·စံစား၍ဆိုပြီး အဆုံးစွန်သော ဘဝဋ္ဌ နိဗ္ဗာန်ရရ·ပါလို၏·ဟု အဆုံးသတ်ကြရာ...၊ အဆုံးစွန်သောဘဝဆိုသည်ဆုံးနိုင်စရာများ မြင်ကြယင်ဖြင့် တော်ပါသေး၏၊ ဘယ်ဘဝ ဘယ်ကမ္ဘာကျမှ အဆုံးသတ်မည်ဆိုတာ အဆုံး,အစမရှိ၊ ဆုံးမမြင်၊ လမ်းမမြင်ဖြစ်ကြပြီးလျှင် သူများပါးစပ် လမ်းဆုံးကြသည်သာဖြစ်သည်၊ သံသရာရှည်လိုသောသူများ၏ ဖြစ်တွေဟုသာ ဆိုရမည်၊ ဤသို့ဆိုလျှင် မှားမည်မဟုတ်ချေ။

ရှေ့အပိုင်းတွေမှာလည်းများစွာဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း သူမင်းစည်းစိမ်သည်၎င်း၊ နတ်မင်း စည်းစိမ်သည်၎င်း၊ သစ္စာဖွဲ့လိုက်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာသာ ထိုက်သောကြောင့် မည်သည့်ဘဝကိုခုရ၊ အိုနာ,သေနှင့်သာ လမ်းဆုံးကြရမည် ဖြစ်ရာ သံသရာကိုဖြင့် မလည်ရအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဂေါ်င်အလုပ်ဖြင့် ဖြတ်ကြမှသာလျှင် သံသရာစခန်း သတ်ကြမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့၌ သာသနာ၏ဒိဋ္ဌိအားကြီးပုံသာကေဘာခုပြသအံ့၊ မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်းလုံးတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာအားခေါ်ကြသော မြန်မာများမှာ များသောအားဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အကြီးအကျယ် ရှိနေသည်၊ ဥပမာအားဖြင့် ပြရသော် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဘာသာရေးထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်ကြီး·တဦးသည် မိမိရှိသော ပစ္စည်းများကိုလည်း အတော်များများ လှူဒါန်းခဲ့လေသည်။

မြေ

တချိန်၌ ၎င်း၏ မိတ်ဆွေနှင့် စကားပြောကြရာတွင် .... ဒီမှာ ကျုပ်တော့ နတ်ပြည်မှာ (A-C) ဖွင့်ပြီးပြီ .... (ဆိုလိုသည်မှာ နတ်ပြည်၌ ဘဏ်စာရင်း ဖွင့်ပြီးပြီ၊ ငွေသွင်းပြီးပြီ ဆိုလိုသည်) ဒီတော့ ကျုပ်အဘို့မှာ နောက်ဘဝ ဆင်းရဲမှာလည်း ပူစရာ မရှိတော့ဘူး၊ ဒီဘဝကနေပြီး အားလုံးစီစဉ်ပြီး ဖြစ်တယ်ဟု ပြောဆိုသည်ကို ကြားဘူးပါသည်။

ထို-ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် သူ-ဒီဘဝက ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေပြုပြီး၊ နောက်ဘဝ ၌ .... ကုသိုလ်တွေ ကို သူဘဲခံစားရမှာဘဲဟူ၍ စွဲယူထားသော သဿတဒိဋ္ဌိ အကြီး အကျယ်စွဲယူကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ဒီဘဝ လူဒါန်းသမျှတွေ သူသည်ပင် နောက်ဘဝ ခံစားရမှာဘဲ ဆင်းဆင်းရဲရဲ မဖြစ်တော့ ဘူး၊ ဘောင့်တောင့် တာ မနေရတော့ဘူး။ နောက်ဘဝ မျက်နှာမငယ်ရတော့ဘူး၊ နောက်ဘဝ ထိုထို၌လည်း အထက် တန်းစား၊ဘဝမှာဘဲ နေ့ရမှာဘဲဟု သဿတနှင့်ယူ၍ ကုသိုလ် ကောင်းမှုပြုခြင်းဖြစ်၍ သဿတဒိဋ္ဌိ အလွန် အစွဲအလမ်း အလွန် ပင်ကြီးကျယ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဒီဘဝ မိမိပြုလုပ်သည့်ကို နောက်ဘဝ မိမိဘဲခံစားရမည်ဖြစ်၍ ဒီဘဝ ပြုတာသည်သည်း မိမိ၊ နောက်ဘဝခံစားရသူလည်း မိမိဖြစ်နေသောကြောင့် ဤသူ ပြုသည်၊ ဤသူခံစားရသည်ဆိုသဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိသာဖြစ်သည်။ ဒီဘဝကရုပ်နာမ် ဟိုဘဝသို့တိုင်အောင် ပါနေသည် အထင်ရှိ နေကြသူ တပြည်လုံးလိုလိုပင် ဤသို့ စွဲယူကြသည် ဖြစ်သည်။ နတ်ဘဝကိုသည်း အကောင်းထင်ကြသေးသည်၊ နတ်စည်းစိမ် ကိုလည်း သုခဟူ၍ ထင်ကြပြန်သေးသည်။

"လူ့ရွာနတ်ပြည်မှ စည်းစိမ်သွမ်းကို ချမ်းသာအတိ အထင်ပြလျက် ဂတိနှောင်ကို ကောင်းစေလို၍၊ ကုသိုလ်အရိုး အမျိုးမျိုးကို ကြိုးကြိုး စားစား ပြုတုံငြားက ဆယ်ပါးပုည အာနုဘာဟု ဘဝနိုးရင်း ပွားတုံလျှင်သည်၊ ဝဋ်ခြင်း ဝဋ်နွယ်ရှည်သတည်းဟု ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာ တော်ဘုရားကြီး စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် နတ်စည်းစိမ် လူစည်းစိမ်ကို တောင့်တ၍ လူကောင်းမကောင်း ဆုံးဖြတ်ကြပါရန် ဤလက်ဖြင့် ပေါ်လွင်ပါလိမ့်မည် ယောဂီအပေါင်းတို့။ မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သာ ဝေဘန်ကြပါတော့။ ယခုဘဝက ရုပ်နာမ်သည် ယခုဘဝ မှာပင် ချုပ်သည်။ နောက်ဘဝသို့ တတိုတစလိုက်ခြင်းမည်သည် မရှိ။ ယခုဘဝက ရုပ်နာမ်လိုက်သည်ဟူ၍ စွဲယူလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။ အကြောင်း အကျိုးသာ ဆက်သည် ဤဘဝ စုတိ ဝိညာဏ်သည် အကြောင်းဖြစ်သည်။ နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်သည် အကျိုးဖြစ်သည်။ ဥပမာ.... ရန်ကုန်မြို့မှ နေ၍ ငွေ ၁၀၀ိ—မန္တလေးသို့ မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့သည်။ ပို့သော ငွေသည် မန္တလေးသို့မသွား၊ သို့သော် အကြောင်း ကင်းသလား ဆိုပါက အကြောင်းကင်းသည် မဆိုနိုင်။ သူ၏ သတ္တိ .... သူ၏ အကြောင်းကြောင့် ငွေ ၁၀၀ိ-မန္တလေးသို့ ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။

လူတယောက် မြွေကိုက်ခံရသည်။ အခြားသူ တယောက်က မြွေဆရာထံ သွား၍ ခေါ်သည်။ ဆရာက အကြောင်း မညီညွတ်၍ မလိုက်နိုင်သဖြင့် လာပင့်သူကို မြွေဆိပ်ကျစေသော မန္တာန်မန်း၍ ရေမန်းကိုက်သည်။ မြွေကိုက်ခံရသူသည် မြွေဆိပ်ကျသည်။ ဆရာ လည်းမလိုက်၊ ရေလဲမရောက်၊ သူ့သတ္တိကြောင့် မြွေဆိပ်ကျရ

သလို....ဆရာ၏ မန္တာန်ဟူသော အကြောင်းမကင်း၊ အကြောင်း မကင်း၍ မြွေဆိပ်ကျသည်။ ဤဥပမာကို ထောက်၍ သဘော ပေါက် နားလည်ကြပါကုန်။

သာတိရဟန်း ဝတ္ထု

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ဌာ သာတိရဟန်း သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ။

မြတ်စွာဘုရားသခင် လက်ထက်တော် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်း၌ သာတိအမည်ရှိသော ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူသော ဇာတ်ကြီးဆယ်ဖွဲ့ကို ကြားနာရသည့် အခါ အလောင်းတော်သည် တေမိမင်း၊ ဇနကမင်း၊ သုဝဏ္ဏသျှံ သတို့သား၊ နေမိမင်းကြီး အစရှိသည်ဖြင့် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး ဖြစ်၍ နောက်ဆုံး နတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်ပြီး ယခု ဘုရား ဖြစ်လာသည်ဟု ဟောကြားတော် မူသည်များကို သဿတဒိဋ္ဌိ အယူဘက် လှည့်ပြီးနောက် တေမိမင်း လက်ထက်ကလည်း ဤ.... ဝိညာဏ်ဘဲ။ ဇနကမင်းကြီး လက်ထက်၌လည်း ဤ—ဝိညာဏ် ဖြစ်သည်၊ သုဝဏ္ဏသျှံ၊ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး စသည်ဖြင့် ဖြစ်ရာ ဘဝမှာလဲ ဤ ဝိညာဏ်ဘခုတည်းပင် ဘဝအမျိုးမျိုး ပြောင်

ခန္ဓာအမျိုးမျိုးမှာ သွားဖြစ်နေသည်။ ဤသို့ ဘဝအမျိုးမျိုး, ခန္ဓာအမျိုးမျိုး ပြောင်းပြီးမှ ယခု ဘုရားဖြစ်လာသည်ဟု မှားသောအယူ ဖြစ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားက ဒီအတိုင်း ဟောသည်ကိုသူသည် ဒီအတိုင်း နားလည်ပါသည်ဟု ပြောဆို၏။

ရဟန်းများက.... ငါ့ရှင် သင်သည် ထိုကဲ့သို့ မပြောပါနှင့်၊ သင်သည် ဤကဲ့သို့ ပြောလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲရာရောက်ပါသည်၊ မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်းပါ–ဟု အကြိမ်ကြိမ်,အဖန်ဖန် ပြောသော်လည်း ၎င်း၏ အယူဝါဒကို မစွန့်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသခင်ထံ သွား၍ရဟန်းများက လျှောက်ထားကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်သာတိကို အခေါ်ခိုင်းတော်မူ၍ သာတိ ဝိညာဏ်သည် ဟိုဘဝသို့ပြောင်းသွား၏။ ဟိုဘဝ–ဒီဘဝ ကျင်လည်၏။ ခန္ဓာသာအသစ်ပြောင်းသည်ဟု ငါဘုရား ဤကဲ့သို့ ဟောသည်ကို ယုတ်မာသောအယူဖြစ်သည်ဆိုသည် မှန်သလောဟု မေးတော်မူ၏။

မှန်ပါကြောင်း သာတိရဟန်းက ပြန်ကြား လျှောက်တင်ရာမဂ်ဖိုလ်မှ အချည်းနှီးဖြစ်သော ယောကျ်ား .... ငါဘုရားသည်မည်သည့်အခါ မည်သူအား ဤသို့ဟောကြားသည်ကို သင်သိဘိသနည်း။ ငါသည် အကြောင်းနှစ်ခုကို စွဲ၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ဝိညာဏ် ဖြစ်ခြင်းမည်သည် မရှိဟုများစွာသော ပရိယာယ် အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်မဟုတ်တုံလော....”။

ရဟန်းတို့ မဂ်ဖိုလ်မှ အချည်းနှီးဖြစ်သော ယောကျ်ား–သာတိသည် မိမိ၏ မှားသောအယူဖြင့်လည်း ငါဘုရားကို စွပ်စွဲပြီးလျှင်မိမိကိုယ်ကိုသည်း တူးဖို့စေလျက် များစွာသော အကုသိုလ်

ကိုသည်၊ ဖြစ်ပွားစေ၏။ သင်ရဟန်းတို့သည် ငါဘုရား ထိုကဲ့သို့ ဟောကြားသည်ကို ကြားကြဘူးပါသလောဟု မေးတော်မူရာ ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသည်ကို မသိပါ။ ဝိညာဏ်သည် အကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ် ခြင်း မရှိဟု များစွာသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပြည့်သား ရဟန်းတော်တို့အား ဟောကြားတော် မူသည်ကို တပည့်တော်တို့ ကြားသိရပါသည်ဘုရားဟု အခြားသော ရဟန်း များက တင်လျှောက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့....အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏၊ မျက်စိနှင့် အဆင်းကို စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏။ နားနှင့် အသံကိုစွဲ၍ ကြားစိတ် သောတဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏။ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့ကို စွဲ၍ နံစိတ် ဃာနဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏။ လျှာနှင့် အရသာကို စွဲ၍ မှုးစိတ် ဇိဝှာဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ကိုယ်နှင့် အတွေ့အထိ ကို စွဲ၍ ကာယဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်၏။ သဘောတရားနှင့် ဟဒယဝတ္ထုစွဲ၍ မနောဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။

ဥပမာအားဖြင့်ဆိုသော် ဝါးကိုစွဲ၍လောင်သောမီး ဖြစ်ခဲ့ပါမူ ဝါးမီး။ နောက်ချေးကိုစွဲ၍ လောင်သောမီးဖြစ်ခဲ့ပါမူ နောက်ချေး မီး။ ဖွဲကိုစွဲ၍ လောင်သောမီးဖြစ်ခဲ့ပါမူ ဖွဲမီးဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ စက္ခုနှင့် ရူပါရုံစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လျှင် မြင်စိတ်။ ထို့အတူ သောတနှင့် သဒ္ဒါရုံစွဲ၍ ဖြစ်လျှင် ကြားစိတ်၊ ဃာန နှင့် အနံ့စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လျှင် နံစိတ်။ ဇိဝှာနှင့် ရသာရုံစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လျှင် စားစိတ် လျက်စိတ်, ကာယနှင့်ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံစွဲ၍ ဖြစ် ပေါ်လျှင် တွေ့ထိစိတ်။ ဓမ္မာရုံနှင့် ဟဒယဝတ္ထုကို စွဲ၍ ဖြစ် ပေါ်လျှင် ကြံစည် တွေးတောစိတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း သို့သာ

ရောက်၏ဟု ဟောတော်မူရာ အကြောင်းနှစ်ခု တိုက်ဆိုင်၍ မနာ ယတန(ဝါ)မနော၊(ဝါ)စိတ်၊သို့မဟုတ် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ အကြောင်းတရား ချုတ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား ချုတ်သည် အကြောင်းတရား ချုတ်လျှင် အကျိုးတရား ချုတ်ခြင်းကြောင့် ယခုဘဝမှ ဝိညာဏ်သည် နောက်ဘဝသို့ လိုက်သည်မရှိ။ ယခုဘဝ ဝိညာဏ်သည် ယခုဘဝမှာပင် ချုတ်သည်။ နောက် ဘဝသို့ မလိုက်ချေ။ တေမိမင်းဘဝ၏ ဝိညာဏ်သည် တေမိမင်းဘဝ မှာပင် စုတိဝိညာဏ်အားဖြင့် နောက်ဆုံး ချုတ်ဆုံးသည်၊နောက် ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်အသစ် ထပ်မံပေါ်သည်။ ဝေဿန္တရာ ဘဝက ဝိညာဏ်သည်လည်း ၎င်းဘဝ၌ စုတိဝိညာဏ်ချုတ်ဆုံး၍ နောက်ဘဝ၌ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် အသစ်ထပ်မံပေါ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဟောကြားတော် မူသော တရားတော်ကို တရားတော် ဟူ၍ မသိသော်လည်း .... အသံ၌ နားထောင်ကောင်း၍ နားထောင်နေသော ဖါးသူငယ် အား နွားကျောင်းသား၏ ဒုတ်နှင့် ထောက်မိ၍ သေဆုံးသွား လေရာ နတ်သားဖြစ်သွားသည်ဟု ဆိုသည်။ ဖါးဘဝတုန်း၏ ဝိညာဏ်သည် နတ်သားဘဝ ခန္ဓာထဲမှာ လိုက်လာပြီး နတ် သား ဖြစ်သည်မဟုတ်။ဖါးဘဝက ဝိညာဏ်သည်လည်း နတ်သား ဘဝသို့ လိုက်၍မသွားချေ။ သို့သော် ဖါးဘဝတုန်းက ဝိညာဏ်၏ အကြောင်းကင်းပါသလား-ဆိုပါကလည်းဖါးဘဝကအကြောင်း မကင်းချေ။ ဝိညာဏ်ကတော့မလိုက်၊ သတ္တိလိုက်သည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးသည်လည်း ခန္ဓာ ချုပ်ကြွေ သေသောအခါ နိမ္မာနရတိနတ်ပြည်၌ သုနိမ္မိတ နတ် သုရားဖြစ်သည်ဆိုရာ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီး၏ ဝိညာဏ်သည်

နတ်မိဖုရားခန္ဓာကိုယ်ထဲရောက်အောင်လိုက်ပြီးဝင်ခြင်းမဟုတ်ချေ၊ ကမ္မဘဝပစ္စယာ ဇာတိဆိုသည့်အတိုင်း ကမ္မဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် ဇာတိဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝိသာခါဘဝက ဝိညာဏ်တတို တစ လိုက်ခြင်းမည်သည်မရှိ။ သို့သော်-အကြောင်းကင်းသလားဆိုပါက အကြောင်းမကင်းချေ။ ပစ္စယာဆိုသည့် အတိုင်း ယခုဘဝအကြောင်းတရားကြောင့် နောက်ဘဝ ဖြစ်လတံ့သော ဇာတိက အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ယခုဘဝ ဝိညာဏ်နှင့် နောက်ဘဝ ဝိညာဏ် တဆက်တည်းဟု ယူလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။ နောင်၌ ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူး ပြတ်သွားသည်ဟု ယူဆလျှင်လည်းဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။ သဿတ ဥစ္ဆေဒ အစွန်း နှစ်ဘက်မှ လွတ်ပြီးလျှင် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ လမ်းပေါ် ရောက်မှ သာလျှင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်သည်။ ဤသို့ ဒိဋ္ဌိအပင်းများ ခံနေပါက မည်မျှပင် ဝိပဿနာ အားထုတ်သော်လည်း မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ဟု တထစ်ချမှတ်ကြပါကုန်....။

အပိုင်း (၁၅)

ဝိပဿနာ အားထုတ်ပုံ

အားထုတ်နည်း

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကို ဟော တော်မူခဲ့သည်။ ခန္ဓာငါးပါးရှိသည့်အနက် ရုပ်,ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်ဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါးရှိရာတွင် ၎င်းကို အကျဉ်းချုံး လိုက်သော် ရုပ်,နာမ် နှစ်ပါး ရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို တဖန်ဖြန့်လိုက် ပြန်သော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးရ၏။

အားလုံး သိပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း ကာယာနုပဿနာသည် ရုပ်ကို ရှုခြင်း၊ ဝေဒနာနုပဿနာသည် ဝေဒနာကို ရှုခြင်း၊ စိတ္တာနုပဿနာသည် စိတ်ကိုရှုခြင်း၊ ဓမ္မာနုပဿနာသည် သစ္စာကို ရှုခြင်းဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ရှိရာ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ တပါး ပါးကို ရှုကြရမည်ဖြစ်၏၊ မည်သည့် အနုပဿနာကို မဆို ပွားများအားထုတ်လျှင် နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်နိုင်၏။

ဥပမာအားဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ စောင်းတန်း လေး ...ည့်ရှိရာ မည်သည့် စောင်းတန်းမှ ဖြစ်စေ တက်လျှင် ရောက်

သလိုပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိတ္တာနုပဿနာကို ရှုလျှင် **ဝေဒနာ မပါဘူး....**ဟူ၍ ပြောစရာမလို။ ဝေဒနာနုပဿနာကို ရှုသော် စိတ္တာနုပဿနာ ကျန်နေသည်ဟုပြောစရာမလို။ ကာယာနုပဿနာကိုရှုသော် စိတ္တာနုပဿနာ မပါဘူး....ဟူ၍ ပြောစရာမလို။ စိတ္တာနုပဿနာကိုရှုသော် ကာယာနုပဿနာမပါဘူးဟူ၍ ပြောစရာမလို....။ နောက်ဆုံး မည်သည့် အနုပဿနာမဆို ဓမ္မာနုပဿနာ၌သာ လမ်းဆုံးရမည်ဖြစ်သည်။

သတိပဋ္ဌာန်သုံးမျိုး ခွဲခရာ

သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်၌လည်း သုံးမျိုးခွဲ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောတော်မူပါသည်။ သတိပဋ္ဌာန် ဟူ၍ တပါး၊ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဟူ၍တပါး၊ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ လမ်းဆုံးဟူ၍ တပါး ဤသို့ သုံးမျိုးဟောတော်မူ၏။

ရုပ်အပေါ်၌ ရှုမှတ်ရုံ ရှုမှတ်နေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန်သာဖြစ်သည်။ (၁) ၎င်းရုပ်ကလေးတွေ ပေါ်ပြီးနောက် ပျက်သွားသည်၊ အနိစ္စရောက်သွားသည်လို့ ရှုနေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဖြစ်သည်။ (၂) ဥပမာ ဝေဒနာဟု ရှုမှတ်နေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ၏အနိစ္စကို ရှုခြင်းသည်သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဖြစ်သည်။ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်နေသည်ကို ရှုမှတ်၍ နေခြင်းသည်။ စိတ္တသတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်သည်။ စိတ်ကလေးတွေပေါ်

သည်ကိုရင်း၊ ပျက်သွားသည်ကိုရင်း အနိစ္စဟူ၍ ရှုခြင်းသည် စိတ္တာနုပဿနာဘာဝနာဖြစ်သည်။

ထိုနည်းအတူပင် ဓမ္မာနုပဿနာသည်လည်း လမ်းဆုံးရောက်မှပင် အပျက်ရောက်မှသာလျှင် အနုပဿနာဘာဝနာ ဖြစ်သည်၊ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဆုံးရောက်အောင် ရှုရမည်ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ အနိစ္စကိုမြင်၊ အနိစ္စကိုမုန်း၊ အနိစ္စဆုံး သာ နေရာသို့ ရောက်မှ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဆုံးဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ * အနိစ္စဆုံးသည် ဆိုသည်မှာ သင်္ခါရအဆုံးခေါ်သည်။ သင်္ခါရအဆုံးသည် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ အာရုံပြုရာ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။

---

* အနိစ္စမြင်မှုသည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ အနိစ္စကို မုန်းမှုသည် နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ်။ အနိစ္စဆုံးမှုသည် မဂ်ဉာဏ်,ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ အာရုံပြုရာ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ခေါ်သည်။

အပိုင်း (၁၆)

စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိ၍ အရေးတကြီး အဓိကထား၍ ဟောတော်မူခြင်း အကြောင်းရင်း

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားသည်စိတ္တာနုပဿနာကိုဖိ၍ဟော ကြားဆုံးမတော်မူလေ့ရှိရာ စာရေးသူသည် ဆရာတော်ဘုရား ကြီး အဘယ်ကြောင့် အထူးသဖြင့် ဤမျှ စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိ၍ ဟောတော်မူပါသနည်း ဟု ပိဋကတ်ပါဠိတော်များနှင့် အဋ္ဌကထာများ၌ အပင်ပန်းခံ၍ ရှာဖွေသော် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဧကကနိပါတ် အကမ္မနိယဝဂ်၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပါ သည်။

(၁) ရဟန်းတို့.... မပွားများအပ်သေးသော စိတ်သည် ပြုပြင် ခြင်းငှာ မလွယ်ကူသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပြုပြင်ခြင်းငှါ မသင့်မလျော် မလွယ်ကူသော အခြားသော တခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့....မပွားများအပ် သေးသော စိတ်သည် ပြုပြင်ခြင်းငှါ မလွယ်ကူ-ဟု ဟော တော်မူ၏။

(၂) ရဟန်းတို့.... ပွားများအပ်ပြီးသော စိတ်သည် ပြုပြင်ခြင်းငှါ သင့်လျော် လွယ်ကူသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပြုပြင်ခြင်းငှါ သင့်လျော် လွယ်ကူသော အခြား တခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့.... ပွားများအပ်ပြီးသော စိတ်သည် ပြုပြင်ခြင်းငှါ သင့်လျော် လွယ်ကူ၏-ဟု ဟောတော်မူ၏။

(၃) ရဟန်းတို့ .... မပွားများအပ်သေးသော ဤ စိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှါ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှါ ဖြစ်သော အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့....မပွားများအပ်သေးသော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှါဖြစ်၏-ဟု ဟောတော်မူ၏။

(၄) ရဟန်းတို့ ပွားများအပ်ပြီးသော ဤစိတ်သည် များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူများစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှါ ဖြစ်သော အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့.... ပွားများအပ်ပြီးသောစိတ်သည် များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏-ဟု ဟောတော်မူ၏။

(၅) ရဟန်းတို့.... မပွားများအပ်သေးသော ထင်ရှား မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဤစိတ်သည် များစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှါ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှါ ဖြစ်သော အခြားတခုသော တရားမျှကိုလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့.... မပွားများအပ်သေးသော ထင်ရှားမ-

ဖြစ်ပေါ်သေးသော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်း၊ ငှာ ဖြစ်၏။

(၆) ရဟန်းတို့.... ပွားများအပ်ပြီးသော ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ် ပြီးသော ဤစိတ်သည် များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သော အခြား တခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါ မမြင်။ ရဟန်းတို့.... ပွားများအပ်ပြီးသော ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ် ပြီးသော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ဟု ဟောတော်မူ၏။

(၇) ရဟန်းတို့....မပွားများအပ်သေးသော အဖန်ဖန် မလေ့ လာအပ်သေးသော ဤစိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်း၊ ငှာ ဖြစ်သော အခြားတခုသော တရား ကို မျှ လည်း၊ ငါ မမြင်။ ရဟန်းတို့ .... မပွားများအပ်သေးသော အဖန်ဖန် အလေ့ အလာ မပြုအပ်သေးသော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

(၈) ရဟန်းတို့ .... ပွားများ အပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့ အလာ ပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးရှိ ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ များစွာ အကျိုးရှိခြင်း၊ ငှာ ဖြစ်သော အခြားတခုသော တရားကို မျှလည်း ငါ မမြင်။ ရဟန်းတို့ .... ပွားများအပ်ပြီးသော အဖန် ဖန် အလေ့ အလာ ပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် များစွာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

(၉) ရဟန်းတို့ .... မပွားများ အပ်သေးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာမပြုအပ်သေးသော ဤစိတ်သည် ဆင်းရဲ ဒုက္ခကို ဆောင်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဆောင်သော အခြားတခုသော တရားကို မျှလည်း ငါ-မမြင်။ ရဟန်းတို့ .... မပွားများ အပ်သေးသော အဖန်ဖန်အလေ့အလာ မပြုအပ်သေးသော စိတ်သည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဆောင်၏။

(၁၀) ရဟန်းတို့...ပွားများအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့ အလာပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် ချမ်းသာ သုခကို ဆောင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ချမ်းသာ သုခကို ဆောင် သော အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါ-မမြင်။ ရဟန်းတို့... ပွားများအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့ အလာပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် ချမ်းသာ သုခကို ဆောင်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

ထို့ပြင် အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် ဧကကနိပါတ်၌ပင်လျှင် သမ္မာ ပဏိဟိတဝဂ်၌....။

ရဟန်းတို့....ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော စိတ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာကို စင်စစ် ခွဲဖျက်လတ္တံ့။ ဝိဇ္ဇာကို ဖြစ် စေလတ္တံ့။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့ -ဟူသော ဤ အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ် ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ... စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထား အပ်သောကြောင့်ပေတည်းဟု ဟောတော်မူ၏။

ထိုဝဂ်၌ပင်လျှင်....

ရဟန်းတို့....အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် နူးညံ့သည်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ပြုပြင် ခြင်းငှာ သင့်လျော်လွယ်ကူသည်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ နူးညံ့ သည်လည်းဖြစ်သော ပြုပြင်ခြင်းငှာ သင့်လျော် လွယ်ကူ သည်လည်း ဖြစ်သောအခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့.... ပွားများအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် နူးညံ့သည်လည်း ဖြစ်၏။ ပြုပြင်ခြင်းငှာ သင့်လျော် လွယ်ကူသည်လည်း ဖြစ်၏-ဟု ဟောတော်မူ၏။

ရင်းပြင်ထိုဝဂ်၌....

ရဟန်းတို့....အကုသိုလ်ကို မှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ် အသင်းဝင်ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွား ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် စိတ်သည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၏။ အကုသိုလ် တရားတို့သည် အတူတကွ လိုက်၍ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့.... ကုသိုလ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ် အသင်းဝင်ဖြစ်ကုန်သောကုသိုလ်ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် စိတ်သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ကုသိုလ်တရားတို့သည်အတူတကွ လိုက်၍ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

ရင်းပြင် အားလုံး သိပြီးဖြစ်သော ဓမ္မပဒပါဠိတော် စိတ္တဝဂ်၌ လည်း....

မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊
မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
မနသာစေ ပဒုဋ္ဌေန၊
ဘာသတိဝါ ကရောတိဝါ။
တတောနံ ဒုက္ခ မန္ဓေတိ၊
စက္ကံဝ ဝဟတော ပဒံ-ဟူ၍ရှင်း။
စိတ္တေန နီယျတေလောကော၊
စိတ္တေန ပရိကဿတိ။
စိတ္တဿ ဧကဓမ္မဿ၊
သဗ္ဗေဝ ဝသ မန္ဓဂူ-ဟူ၍ရှင်း....

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည်မှာလည်း စိတ်သည်အဓိက ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနိုင်ကြပါသည်။ ပါဠိတော်များ၌ညွှန်းစရာများ စွာရှိပါသည်။ ကျယ်မည်စိုး၍ ဤမျှသာ ပြလိုက်ပါကြောင်း။

သစိတ္တပရိယာယသုတ်၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီးသည် သူတပါးစိတ်ကို အကဲခတ်ရသည်မှာ မှားသည်ရှိ-မှန်သည်ရှိ၊ မိမိ စိတ်ကို အကဲခတ်ရသည်မှာ အမှန်ဆုံးဟု ဟောတော် မူပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ ပျက်ပုံ အကဲခတ်ရသော အလုပ်သည် မည်သည့်အခါမှ မမှားနိုင်။ အခါခပ်သိမ်း မှန်သည်ဟူ၍သာ ဆုံး ဖြတ်ကြပြီးလျှင် အကဲခတ်ရ လွယ်ကူသော မိမိစိတ်ကို မိမိအကဲ ခတ်သည့် အလုပ်ကိုဖြင့် လုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်ကြပါဟု တိုက်တွန်း ပါကြောင်း။

ရှင်းပြင် စူဠဝေဒလ္လသုတ်၌လည်း သညာနှင့် ဝေဒနာသည် စိတ္တသင်္ခါရဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ဝေဒနာနှင့် စိတ်သည် သမ္ပယုတ္တဓမ္မဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ စိတ်ကို ရှုလျှင် ဝေဒနာ

ပါပြီ၊ သား ဖြစ်တော့သည်။ ရှာလပတ်ရည်, အဖျော်ရည်ကဲ့သို့ပင် သကြား, ဆား, သံပုရာ, အားလုံး ပါသလို စိတ်ရှုလျှင်လည်း ဝေဒနာ။ ဝေဒနာရှုလျှင်လည်း စိတ်ပါသည် ချည်းပင်တည်း။ ကာယာနုပဿနာ မပါဘူးဟူ၍လည်းပြောစရာမလိုချေ၊ အလုံးစုံ ပါသည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံး ဓမ္မာနုပဿနာမှာ အကျုံးဝင်မှာချည်းသာ ဖြစ်သည်။

ဝင်းပြင် သမ္မာဟဝိနောဒနီစသော အဋ္ဌကထာများ၌လည်း ဉာဏ်နုံ့သောသူ ဒိဋ္ဌိစရိုက်အားကြီးသော သူများသည် စိတ္တာနုပဿနာ ရှုလျှင်မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရနိုင်သည်(အံဝင်ဂွင်ကျဖြစ်သည်) ဟု ပြဆိုတော်မူပါသည်။

'ဒိဋ္ဌိစရိတဿပိ မန္ဒဿ နာတိပ္ပဘေဒဂတံစိတ္တာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာနာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ'ဟု လာရှိသည့်အတိုင်း ဒိဋ္ဌိစရိုက်အားကြီး

ဆရာတော်ကြီးသည် ဝေနေယျတို့အား အပါယ်ဘေးစိတ်ချ ရအောင်ဆိုပြီး ဝိနိပါတဘေးက လွတ်စေချင်လွန်းလို့ ကရုဏာတော် အားကြီးတော်မူလှသဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်ချင်ယင် ဒိဋ္ဌိ အရင် ဖြုတ်ရမယ်ဟော့ဟု အမိန့်ရှိတော်မူသည်။ ဒိဋ္ဌိကလည်း စိတ်မှာ အစွဲဆုံးဖြစ်နေရာ စိတ်ဆိုတာလဲ ဝိညာဏ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေမှာ များသောအားဖြင့် ဝိညာဏ် ပြောင်းတယ်- ဝိညာဏ်ပြောင်းတယ်- အယူရှိကြသည်။ အသက် ထွက်သွားပြီး ဟူ၍ရင်း၊ တွယ်စရာမရှိသေး၍ ဝိညာဏ်မထွက်သေးဘူးဟူ၍ရင်း၊ လောက်လန်းသဘွယ် ဝိညာဏ် တွယ်သည်ဟူ၍ရင်း၊ ရှေးစာတွေ က ရှိနေတာကို နောက်လူတွေက လိုက်ပြီးယူနေကြသည်။ ဤသို့ ဝိညာဏ်ပြောင်းသည်၊ ဘဝကူးသည်ဆိုတာတွေ အားလုံးသဿတ ဒိဋ္ဌိချည်းသာ ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေမှာ

ကြသည်။ဤသို့ရှိနေသည်မှာ ဝိညာဏ်၏ အနိစ္စ မသိမှုကြောင့်ဖြစ်ပြီးဉာဏ်နု သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အလွန်တရာအပြားအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်းမရှိသော (၀ါ)အစိတ် အပြား မများသော စိတ္တာနုပဿနာသည် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရကြောင်းဟု ဆိုပါသောကြောင့် ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စိတ္တာနုပဿနာကို အကျဉ်းအားဖြင့် အပြင်ညှော်သည်စိတ်၊ အတွင်းညှော်သည်စိတ်၊ အိမ်သည်စိတ်ဟူ၍ စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးမျှ ခွဲခြားပြီးဆုံးမ နည်းပေးတော်မူပါသည် * ။

၎င်းနည်းသည် သုမပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာနည်း ဖြစ်နိုင်သဖြင့် မဂ်ဉာဏ်,ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ယခုဘ၀တွင်ပင် ရရှိနိုင်ကြောင်းကောင်းမြတ်သော မနသိကာရဖြင့် ဖေါ်ပြတပ်ပါသတည်း။

သတိပဋ္ဌာန်ကို (၁) သတိပဋ္ဌာန်(၂) သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ

× × × ×

ဖြစ်ကြသည်၊ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက "ဝိညာဏံ အနိစ္စံ" ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ဝိညာဏ်သည် ပေါ်လျှင်ပေါ်တဲ့နေရာမှာဘဲချုပ်သည်။ဘယ်မှမရွေ့နိုင်....မပြောင်းနိုင်ပါ။

ဆရာတော်ကြီးသည် ဤသို့ အရိုးစွဲနေသောသဿတဒိဋ္ဌိအယူကြီးကို ဗုဒ္ဓဘာသာအမည်ခံနေသူ မြန်မာလူမျိုးတွေအားဖြုတ်ပေးတော်မူလိုသည်။ထိုကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာကို ဖို၍ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

---

* စိတ္တာနုပဿနာ၌ ရှုရမည့် အခြင်းအရာ ၁၆–မျိုးတို့အနက် လူတိုင်း နားလည် ဉာဏ်သက်ဝင်နိုင်သည့် ၁၃-မျိုးကို ကြံစည် နည်းလမ်းပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၃) သတိပဋ္ဌာန် လမ်းဆုံးဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲ၍ ပြတော်မူရာ

(၁) ထိုင်တယ်, ထတယ်, သွားတယ်, စားတယ်ဟူ၍ မှတ်နေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်မည်၏။

(၂) ထိုင်လိုသောစိတ်၊ သွားလိုသောစိတ် ပေါ်သည်ရှင်းပေါ်သည်ကို အနိစ္စဟူ၍ရှင်း ဖြစ်ပျက်ဟူ၍ရှင်း၊ ပေါ်လာသောစိတ်ကို ဖြစ်ပျက်ရှုခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာမည်၏။

(၃) ဤသို့ ပေါ်လာသောစိတ်၊ သို့မဟုတ်.... ဝေဒနာရုပ် စသည်တို့ကို အနိစ္စတွေဘဲဟု ရှုပြီးလျှင် .... အနိစ္စတွေဘဲဟု မှန်းဉာဏ်ဝင်ပြီးနောက် အနိစ္စတွေ၏အဆုံး (ဝါ) ဖြစ်ပျက်တွေ၏ အဆုံးကို မြင်သော ဉာဏ်သည် သတိပဋ္ဌာန လမ်းဆုံးမည်၏။

အပိုင်း (၁၇)

ဒိဋ္ဌိဖြုတ်နည်းနိဒါန်း
(ပဌမအဆင့်)

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ငရဲရေသောက်မြစ်ကို ဖြတ်ရမည်ဟု...အရေးတကြီး ဟောတော်မူသည်။

ငရဲရေသောက်မြစ် ဆိုသည်မှာ ဒိဋ္ဌိရှိသော သူသည် လိမ်လည် ကောက်ကျစ်သည်။ သူ့ အသက်ကိုလည်း သတ်နိုင်သည်။ သူ့ဥစ္စာကိုလည်း ခိုးနိုင်သည်။ အမိဆိုလည်း သတ်နိုင်သည်။ အဖကိုလည်း သတ်နိုင်သည်၊ တိုင်းပြည်ကိုလည်း ပုန်ကန်နိုင်သည်။ ဘုရားကိုလည်း သတ်သည်အထိ ဒိဋ္ဌိက ပြုလုပ်စေနိုင်သည်။ အကုသိုလ်အမျိုးမျိုးကို ပွားစေနိုင်သည်။

သို့ဖြစ်၍ အကုသိုလ် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပြုနိုင်စွမ်းသတ္တိမှာ ဒိဋ္ဌိကြောင့်ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိသည် အပါယ်ငရဲ၏ ရေသောက်မြစ်ကြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငရဲရေသောက်မြစ်ကို ဖြတ်ရမည်ဟု ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

တတိုင်း့တပြည်လုံး အထင်ရှိကြသည်။ ငရဲကျသည်မှာ .... အကုသိုလ်ကံက ချလိုက်သည်ဟု ထင်မြင် ယုံကြည်နေကြသည်။ သို့သော်....လက်သည် အရင်းကျကျ စီစစ်ခဲ့သော် ငရဲသို့ ပို့နေသော လက်သည်ကား ဒိဋ္ဌိပင်ဖြစ်သည်။

ကြိုးမိန့်ကျသောသူ ကြိုးစင်ရောက်သောအခါ ဒေါက်ဖြုတ်သူမှာ ဒေါက်ကို ဖြုတ်ရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ သေစေဟူသော ကြိုးမိန့်ကို ပေးသူမှာသာ တရားသူကြီးကသာဖြစ်သည်။

ထို့အတူ ကံက ငရဲကျသည် ဆိုရာတွင် ကံသာ ပစ်ချရုံမျှ ပစ်ချခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် ငရဲပို့ လိုက်သူမှာ ဒိဋ္ဌိ လက်သည်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌိသည် အလွန်ပင် ကြောက်စရာကောင်းသော လက်သည်ဖြစ်ပါ၏။

အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်စေတတ်သော ရေသောက်မြစ် ဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ စားချင်သော စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်လာသည်။ အိပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်လာသည်။ ပြောချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်လာသည်။ ထိုစားချင်တဲ့ စိတ်ကို ငါလုပ်ခြင်း ငါ့စိတ် လုပ်ခြင်း၊ အိပ်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာသည်ကို ငါလုပ်ခြင်း၊ ငါ့စိတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြောချင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာသည်ကို ငါလုပ်ခြင်း ငါ့စိတ်ဟူ၍ လုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

စိတ်သည် အာရုံနှင့် ဒွါရ တိုက်ဆိုင်တိုင်း... တိုက်ဆိုင်တိုင်း တစိတ်ပြီးလျှင် တစိတ်ပေါ်သည်ချည့်ပင်ဖြစ်ရာ ထိုသို့ပေါ်သော စိတ်ကို ငါမလုပ်ပါနှင့် ငါ့စိတ်ဟူ၍ မလုပ်ပါနှင့်။

ဒေါသစိတ်ကလေး ပေါ်လာသည်။ တဖန် လောဘစိတ်ကလေး ပေါ်လာပြန်သည်။ ဤစိတ်ကလေးတွေသည် တမျိုးဘဲ- ဤစိတ်ကလေးတွေသည် တမျိုးဘဲဟု သိသိပြီးနေပါ။ မည်သို့မျှ မပြောင်းပါနှင့်ဦး။ ပေါ်သောစိတ်ကလေးတွေသည် သူ့ဆိုင်ရာ ကိစ္စကလေးတွေနှင့်သူ ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ (ပါ) သူ့ကိစ္စနှင့်သူ ပေါ်လာတာဘဲဟု သိသိပြီး နေပါလျှင် ဤသို့ သိနေခြင်းဖြင့် အလေ့အလာ ကြာလာသည့်အခါ၌ ဤသည်တို့အား

စိတ်ကလေးတွေဘဲ၊ ဤသည်တို့ကား....စိတ်ကလေးတွေဘဲ.... ဟု သိသိနေပါ။ ငါလဲမလုပ်ပါနှင့် ငါ့ဥစ္စာလဲ မလုပ်ပါနှင့်။ ဤ.... စိတ်ကလေးတွေသည် စိတ်မျှသာဖြစ်၏။ ငါလဲမဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာလဲ မဟုတ်ဟု ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။ ဤစိတ်ထဲမှာ ငါမပါ။ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်။ ထိုပေါ်လာသော စိတ်ထဲမှာလည်း ငါမဟုတ်။ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်ဟု အသိဉာဏ် ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။

အရေးကြီးသည်မှာ ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှု အရေးကြီးပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ မစ္ဆရိယ စိတ်ကလေးတွေလည်း ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။ လူချင်းတန်းချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေလည်း ပေါ်ပါလိမ့်မည်။ မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ် ဤသည်တို့ကားစိတ်ကလေးတွေပင်တည်း၊ တစိတ်ပြီး တစိတ် ပေါ်နေသည်ဟု သိ့သိပေးပါ။ စိတ်ခွတွေကတော့ အမျိုးမျိုးစုံနေအောင် ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။ ပေါ်လာသောစိတ်ကို စိတ်ဘဲဟု အမှတ်ပြုပြီး သိ့သိနေပါ။

ဆေးလိပ် သောက်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေး ပေါ်လာ ယင်လဲ ဪ.... ဒါဟာ ဆေးလိပ်သောက်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်တာဘဲ၊ ငါ-မဟုတ်ဘူး၊ ပေါ်လာသောစိတ်ဟာ သူ့ကိစ္စနှင့် သူ ပေါ်လာတာဘဲဖြစ်တယ်။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ ပေါ်လာသော စိတ်ကလေးဘဲဟုသာ သိ့သိနေပါ။

ဤသို့ သိ့သိနေပါ။ လေကိုရှူချင်တဲ့ စိတ်ကလေး ပေါ်ယင် လေကိုရှူချင်တဲ့ စိတ်ကလေးဘဲ....ဟု သိနေပါ။ လေကိုရှိုက်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးပေါ်ယင် လေကို ရှိုက်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးဘဲဟု သိနေပါ။ ငါ-မဟုတ်ဘူး။ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်ဘူးဟု သိ့သိနေလျှင် ငါပြုတ်သည်။ ငါပြုတ်သည် ဆိုသည်မှာ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ငါ့ဥစ္စာ ပြုတ်သည်ဆိုလျှင် တဏှာပြုတ်သည်။

ပေါ်တိုင်း.... ပေါ်တိုင်းသာ စိတ်ကလေးဘဲ လောဘစိတ်ကလေးဘဲ....ဒေါသစိတ်ကလေးဘဲ၊ ဤသည်ကား လောဘစိတ် ဤသည်ကား ဒေါသစိတ်ကလေးဘဲ၊ ဤသည်ကား မစ္ဆရိယစိတ်ကလေးဘဲဟုသာ ပေါ်တိုင်း-ပေါ်တိုင်း သိ,သိနေလျှင်အလေ့အလာ များသောအခါ၌ ဒိဋ္ဌိပြုတ်သည်။

ဘာ့ကြောင့် ဤဒိဋ္ဌိ ပြုတ်ပါသလဲဆိုလျှင် နဂိုရိက စိတ်ကို ငါလုပ်ထားသည်။ ပေါ်လာသောစိတ်ကို ပေါ်တိုင်း-ပေါ်တိုင်း ဒါဟာ စိတ်ကလေးဘဲ.... စားချင်တဲ့ စိတ်ကလေးဘဲ....အိပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးဘဲ ပြောချင်တဲ့ စိတ်ကလေးဘဲ ဟုသာသိ,သိနေလျှင် စိတ်နှင့်ငါ မရောဘာ့ဘဲ ကွဲသွားပြီး ဒိဋ္ဌိပြုတ်သည်။

စာ၌ ဘာရသည်မှာ လွယ်ကူသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း မိမိတို့က အများကြီးလစ်နေသည်ကို အထူးသတိပြုပါ။ အလစ်များလျှင် ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှု ကြာပါလိမ့်မည်။ အလစ်မများခဲ့သော် .... ပေါ်လာသောစိတ်ကို စိတ်ဘဲ.... သူ့စိတ်နှင့်သူ ပေါ်လာတဲ့ .... စိတ်ကလေးဘဲဟု သိသော အသိစိတ်လျှင် ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှု မြန်ပါလိမ့်မည်။

မိမိတို့သန္တာန်မှာ တစိတ်ပြီး တစိတ် ပေါ်နေသည်ဟု .... ဩော်.... တစိတ်ပြီးတစိတ် ပေါ်နေတာဘဲ။ စိတ်အစဉ်အတိုင်း ပေါ်နေဟာပါကလားဟု ခန္ဓာကို ဉာဏ်လှည့်ပေးပါ။ ခန္ဓာနှင့် ဉာဏ်နှင့်ညှိနေပါစေ။ ဤသို့ သိနေခဲ့ပါလျှင် ဒိဋ္ဌိပြုတ် ဝိပဿနာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အနိစ္စမြင်သော ဝိပဿနာ, ဒုက္ခမြင်သော ဝိပဿနာ မဟုတ်သေးပါ။ ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှုသာ ရှိပါသေးသည်။

ဤအဆင့်မှာ ရုပ်နာမ်ကို ငါ,သူတပါးမဟုတ်။ ရုပ်နာမ်မျှသက်သက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ပိုင်းခြားသိမြင်သော နာမရူပ

ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် အဆင့်မျှသာ ရှိပါသေးသည်...။ ထိုအဆင့် စင်ကြယ်ပါမှ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ပါသည်။ နောက် အဆင့်ဆင့် တက်ရန် လိုပါသေးသည်။

ဒိဋ္ဌိကို အထူးတလည် ဖြုတ်နေရမှာလား.... မေးလျှင် အထူး ဖြုတ်နေရမည်မဟုတ်။ မိမိတို့သန္တာန်မှာ.... ပေါ်လာသော မြင်စိတ်,ကြားစိတ်,နံစိတ်,ကိုယ်ပေါ်မှာ ယားယံကောင်းစိတ် စသည်ကို သိနေရမည်ဖြစ်သည်။ ယုတ်စွအဆုံး တံထွေးမျိုချင်တဲ့ စိတ်ကို စိတ်ဘဲဟု သိပေးပါ။

ဤကဲ့သို့ သိ,သိနေ၍ အလေ့အလာ များနေလျှင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ, ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ, ပျောက်ထွက်သွားသည်။ ဤကဲ့သို့ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ,ယောကျ်ား,မိန်းမ,ပျောက်ထွက်သွားလျှင် ငါလဲမဟုတ်၊ သူလဲမဟုတ် စိတ်တလေးဘဲ .... စိတ်ကလေး ပေါ်ခြင်းဟု သိ,သိနေလျှင် ဒိဋ္ဌိပြုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဒိဋ္ဌိသည် ပရိယုဋ္ဌာန်ဒိဋ္ဌိ-ခေါ် သောင်းကျန်းသော ဒိဋ္ဌိနှင့် မိမိတို့သန္တာန်မှာ ကိန်းနေသော အနုသယဒိဋ္ဌိ နှစ်မျိုး၊အနက် ပရိယုဋ္ဌာနဒိဋ္ဌိမှာ ဤသို့ အလေ့အလာ ပြုလုပ်နေပါက မုချ ပြုတ်မည်ဟု ရဲဝံ့စွာ ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။ ရှေ့သို့ဆက်၍ အနိစ္စာ နုပဿနာကို ပွားများပါက အနုသယ ဒိဋ္ဌိပါ အမြစ်နှင့် တကွ ပြုတ်နိုင်သည်။

---

(၁) ပရိယုဋ္ဌာနဒိဋ္ဌိပြုတ်လျှင် တဘဝ နှစ်ဘဝ အပါယ် မကျနိုင်။ (၂) အနုသယဒိဋ္ဌိပြုတ်လျှင် စတုဟာ ပါယေဟိစဝိပ္ပမုတ္တောဆိုသည့်အတိုင်း....အပါယ် ရေသောက်မြစ်ပြတ်တော့သည်။

ဤသည်ကား .... ဒိဋ္ဌိပြုတ်နည်း နိဿယည်းကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရင်းကျကျ သင်ကြား ပြသတော်မူခဲ့သော ရေခဲ ရေသောက်မြစ်ဖြတ်နည်း နိဿယည်းပင်တည်း။

အပိုင်း (၁၈)

သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြုတ်နည်း

ထမင်းပွဲကိုမြင်တယ်။ မြင်လျှင် စားချင်တဲ့စိတ် ပေါ်သည်။ နောက် မစားရ မနေနိုင်ဘူး....ဆိုတဲ့စိတ် ပေါ်သည်။ စားတော့မည်ဟု အားထုတ်တဲ့စိတ် ကာယကံ နောက်ကလိုက်သည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော်....စားချင်တဲ့ တဏှာ, နောက် မစားရ မနေနိုင်တဲ့ ဥပါဒါန်, နောက် မစားရ စားရအောင် အားထုတ်တဲ့ အလုပ်၊ ဒါ့ကြောင့် စားချင်သော တဏှာ,မစားရမနေနိုင်သော တဏှာ,မစားရ-စားရအောင် အားထုတ်သော တရား၊ တနည်းအားဖြင့် ခင်မင်သောတဏှာ, စွဲလမ်းသောတဏှာ မခွင်ယင် မနေနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အလုပ်၊ ထို့ကြောင့် စာထည်းကအတိုင်း

ဆိုလျှင် တဏှာပစ္စယာ....ဥပါဒါနံ....ဆိုသဖြင့် ပစ္စယာဆိုတာ တဏှာနှင့် ဥပါဒါန်ကြားထဲမှာ ရှိသည်။ အကြောင်းနှင့် အကျိုး ဆက်သည်။ ပစ္စယာမရှိခဲ့သော် အကြောင်းအကျိုး ပြတ်သည်။ ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့တရား မရှိနိုင်ချေ။

နောက်တဖန် "ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ်ဟု" ဆိုသော ကြောင့်လည်း ဥပါဒါန်နှင့် ကမ္မဘဝေါ ဆက်သည်ကို ပြသည်။ ကမ္မဘဝေါသည် အလိုလိုပေါ်တာ မဟုတ်သည်ကို ပြသည်။ ဥပါဒါန်သည်လည်း ချုပ်ရုံမျှ ချုပ်သွားခဲ့သည်မဟုတ်၊ နောက် အစားထိုးသည့် ဓမ္မတခုကို ဖြစ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ပစ္စယာကြောင့် ဥပါဒါန်နှင့် ကမ္မဘဝ ဆက်သွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

မိမိတို့ ယခုဘဝမှာ တဏှာ,ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ ဤဘရား သုံးမျိုးသာ လှည့်နေကြသည်။ မိမိတို့ကိုယ်နှင့် မိမိတို့ ဟပ်၍ ကြည့်ကြပါကုန်။ တခုသော ပစ္စည်းကို မြင်သည်။ မြင်လျှင် လိုချင် သည်။ လိုချင်တာက တဏှာ၊ မြင်ပြီးလျှင် စွဲလမ်းတာက သာမည်ပင် ဖြစ်သည်။ စွဲလမ်းလျှင် အားထုတ်တော့မည် ကောန် ပေတည်း။ ဟုတ်....မဟုတ် ခန္ဓာနှင့်လှည့်၍ ပြန်စဉ်းစားကြည့် ကြပါကုန်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရှုကြည့်ပါ၊ တဏှာ....ပစ္စယာ....ဥပါဒါနံ တဏှာနှင့် ဥပါဒါန်ကြားမှာ ပစ္စယာဆိုတဲ့ မေ့သဘောတခု အသီးအခြားမဟုတ်၊ အကြောင်းအကျိုးဆက်သည်ဟု ပြသော သဘောမျှ ဖြစ်သည်။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ထို့ကြောင့် တဏှာဆိုသော လိုချင်တဲ့စိတ်ကလေးသည် ပေါ်ပြီး ချုပ်သွား သည်။ ပစ္စယာကြောင့် ဥပါဒါန်ပေါ်သည်။ ဘာဘယ့်ကြောင့် ပေါ်သနည်းဆိုလျှင် ပစ္စယာကြောင့် ပေါ်သည်၊ပစ္စယာဆိုသည်

မှာ မည်သူ့အကြောင်းလဲ-မည်သည့်ကိုပြုလုပ်တဲ့အကြောင်းလဲဟု ဆိုခဲ့ပါလျှင် ရှေ့ချုတ်သွားသော တရား၏အကြောင်း တဏှာ ပစ္စယာ၊ ပစ္စယာကြောင့် ဥပါဒါန်၊ တဏှာက အကြောင်းပြု လိုက်သောကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်။ တဏှာ၏ စွမ်းရည် သတ္တိက အကြောင်းပြု၍ ဥပါဒါန်ပေါက်ဖွားသည်။ တဏှာသည် ချုတ်သွားသော်လည်း ပစ္စယာက မချုတ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသော ကြောင့် ဥပါဒါန်ကို ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ထို့ကြောင့်.... တဏှာ....ပစ္စယာ ဥပါဒါနံ....။

စာထည်းက တဏှာ ပစ္စယာ ဥပါဒါနံ....လို့ မိမိတို့ရထား တာတွေနဲ့ တခြားစီလို့ မှတ်ပြီးလျှင် စာထည်းက ရတာရွတ် တော့ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံလို့ ရွတ်နေတာဘဲ၊ သဒ္ဒါလည်း မသိ၊ အနက်လည်း မသိ၊ သဘောကိုလည်း နားမလည်ခန္ဓာဥာဏ် ရောက်ဆိုတာတော့ ကွာလှမ်းကြသည်။ ယခု တရားစာကို ပေါ် ပေါ်သာ မဖတ်ကြစေလိုပါ၊ လေးလေးနက်နက် အထပ်ထပ် ဖတ်ပါ။ အများနားလည်အောင် မြန်မာလိုသက်သက် သဘော သွားတွေချည် ရေးသားသားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နားမလည် မခြင်း ဖတ်ပါ၊ အပါယ်ရေသောက်မြစ် ဖြတ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

တဏှာ ပစ္စယာ ဥပါဒါနံ ဥပါဒါန် အလိုလိုပေါ်ခြင်းသော တဏှာက အကြောင်းပြုလို့ ပေါ်ခြင်းသောဟု ဆိုခဲ့လျှင် တဏှာက အကြောင်းပြုလို့ ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မိမိတို့စိတ်ထဲ မှာ ပေါ်စပြုသာပါလိမ့်မည်။ တဏှာ အကြောင်းတရားနှင့် ဆက်သွားသည်-မသွားသည်ကို ဥပါဒါန်နှင့် ဆက်သည်- မဆက် သည်ကို ပြန်ပြီး စဉ်းစားကြည့်ကြပါ၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန် ပေါ်သည်။ အလိုလိုပေါ်ခြင်းသောဆိုသော သံသယ တစတာ

ပျောက်ပါလိမ့်မည်။ ဥပါဒါန်ကို ရှေ့ချုတ်သွားသော ဓမ္မက ပေါ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ရှင်းလင်းစွာပြောရလျှင် တဏှာက ပေါ်ခွင့်ပေးခဲ့၍ ပစ္စယာကြောင့် ပေါ်သည်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ထိုသို့ မိမိတို့ စိတ်ထည်းမှာ ပေါ်ကြပါ၏လား.... မပေါ်ဘူးလားဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။

အကယ်၍ ထိုသို့ပေါ်သည်ဟု ဆိုခဲ့လျှင် မိမိတို့သန္တာန်မှာ ထိုသို့ ပေါ်နေသည်ဆိုတာ သိသဖြင့် ရှေ့ချုတ်သွားသော အကြောင်း နောက်ပေါ်သော အကျိုးတရား ဆက်သွားသည်။ ဤသို့သိသဖြင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုး မပြတ်ပါကလားဆိုသော အသိဉာဏ် မိမိသန္တာန်မှာ ဝင်လာသည်။

အကြောင်းအကျိုးမဆက်ဘဲ ပြတ်သည်ဆိုလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ရှိသေးသည်။ဤအမြင် ရှိနေသေးပါက နောက်ထပ် စဉ်းစားပါ၊ ရှေ့အကြောင်းတည်းဟူသောတရားချုတ်သွားပြီး နောက်တရား တခုပေါ်သည်။ ပေါ်သင့်မပေါ်သင့်၊ ပေါ်ထိုက်မပေါ်ထိုက် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ပစ္စယာဆိုသော အကြောင်းတရား ရှိသဖြင့် နောက်အကျိုးတရား ပေါ်သည်။ ဤအတိုင်း မိမိတို့ စိတ်မှာ ရှင်းနေရမည် ဖြစ်သည်။

ရှေ့က အကြောင်းမရှိဘဲနှင့် နောက်က အကျိုး ပေါ်နိုင်ပါ့မလား....ရှေ့က အကြောင်းနှင့် နောက်က အကျိုး မပြတ်ဘူး။စိတ်စဉ်တွေဘဲ တန်းသွားခြင်း ပါကလားဟု....အကြောင်း အကျိုး ဆက်နေခြင်းပါကလားဟု အသိဉာဏ် ရှင်းသွားလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ လွတ်သွားတော့သည်၊ ဤဒိဋ္ဌိခံနေလျှ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ သောတာပန်စခန်း တက်လှမ်းနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ရကား ဤကဲ့သို့ အသိဉာဏ်၌ မရှင်းလျှင် ဘယ်လိုပင် အားထုတ်သော်

လည်းမရနိုင်ပါ။ ဤသို့ရှင်းမှ တဆင့်ထက်တဆင့် တက်လှမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရှင်းသည်ထက်ရှင်းအောင် ရေးသား ပေါ်ပြပါဦးအံ့။

စားချင်တဲ့ စိတ်ကလေး ပေါ်သည်။ ထို စားချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့် မစားရမနေနိုင်ဘူး....ဆိုတဲ့ စိတ်က နောက်က လိုက်လာသည်။

သိပ်စားချင်တယ်၊ ဆာလှပြီကွ....ကိုယ်တိုင် သွားဝယ်ဦးမယ်ကွ....ဆိုပြီး ကာယကံ,ဝစီကံနှင့် အားထုတ်သောစိတ် ပေါ်ပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် တဏှာ, ပစ္စယာ, ဥပဒါန်.... ဆိုသော အတိုင်း စိတ်စဉ်တွေဆက်လာသည်။ စားချင်တဲ့ တဏှာက အလျှင်ပေါ်နှင့်သည်။ နောက် ချုပ်လည်းချုပ်သည်။ သူ.... ချုပ်သွားသော်လည်း ပစ္စယာ ကျန်နေသည်။ ပစ္စယာကို လုပ်ပြီး ချုပ်သွားသောကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်ပေါ်ခွင့် ရသည်။ ဥပါဒါန်သည် အလိုလို အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မဟုတ်။ ပစ္စယာက အကြောင်း အကျိုး ဆက်သွားစေသည်။ တဏှာက ချုပ်၍ ဥပါဒါန်ပေါ်ချိန် ပစ္စယာက ဖြစ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ တဏှာချုပ်သည်။ ၎င်းတဏှာ ချုပ်သွားသော်လည်း ပစ္စယာက ဥပါဒါန်ကို အစားထိုးစေသည်။ နောက်ဥပါဒါန ပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ ဆိုသဖြင့် ကမ္မဘဝကို အစားထိုးစေပြန်သည်။

ဤသို့ စိတ်ကလေးတွေ တခုပေါ်သည်။ တခုချုပ်သည်။ နောက်စိတ်ကလေးတခု ပေါ်ပြန်သည်၊ ချုပ်လည်း ချုပ်ပြန်သည်ဆိုသော ဓမ္မအစဉ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်စဉ်ကို သိသဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ စင်ပြန်သည်။

ရှေ့ထာဖြစ်နိုင်သော တဏှာသည် ဖြစ်လဲဖြစ်သည်။ ချုပ်လဲ ချုပ်သည်ဟုသိသဖြင့် မမြဲသောသဘော ဖြစ်ပေါ်ပြီး ချုတ်ပျက် နေပါကလား၊ မခိုင်မြဲပါကလားဟု မိမိတို့သန္တာန်၌ အသိဉာဏ် ပေါ်သဖြင့်၎င်း၊ ပစ္စယာဆိုသော သဘောကလေးကို မြင်လိုက် သဖြင့် သူက ကျေးဇူးပြုသည်ကို သိသဖြင့် နောက်ဥပါဒါန်ကို ဖြစ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်ဟု သိသဖြင့် အကြောင်းအကျိုး မပြတ်ဟု သိသဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစင်သည်။ ပေါ်တိုင်း-ပေါ်တိုင်း သိသဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစင်ပြီးလျှင် ပျက်တိုင်း, ပျက်တိုင်းသိသဖြင့် မခိုင်ဘူး မမြဲဘူးဟု မိမိတို့သန္တာန်မှာ အသိဉာဏ်ထင်သင်းသဖြင့် သဿတ ဒိဋ္ဌိစင်သည်။

ဤအဆင့်မှာ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်းသိ၊ ပျက်တိုင်း-ပျက်တိုင်း သိနေလျှင် အတော်အတန် နေရာကျသွား ပြီ၊ ရှေ့တဆင့်တက်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဖြုတ်ရဦးမည်။

နောက်ပေါ်တိုင်း-ပေါ်တိုင်း စိတ်ကလေးတွေဘဲ။ ငါမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်မှန်းသိ၍ တစိတ်ပြီး တစိတ် ပေါ်နေ ခြင်းပင်ဖြစ်သည်၊ ငါမဟုတ်ဘူး၊ သူမဟုတ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး-ဟု သိ၍နေပါ။ စိတ်တွေကတော့ဖြင့် တခုပြီးတခု ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။ လောဘစိတ်လဲ ပေါ်မည်၊ ဒေါသစိတ်လဲ ပေါ်မည်၊ မောဟစိတ်လဲ ပေါ်မည်။ အလောဘ....အဒေါသ ဆိုတဲ့စိတ်တွေလဲပေါ်မည်။ (အကျယ်ကို နောက်ပိုင်းတွင် ဖော်ပြ ပါဦးမည်)။

ဤကဲ့သို့ ပေါ်တိုင်း,ပေါ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ-ငါ-သူတပါး ယောကျာ်း,မိန်းမ မပါဘူး.... မပါဘူးဟု သိနေသဖြင့် ခန္ဓာကို သိနေခြင်းဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကို သိနေခြင်းကြောင့် သက္ကာယကို

သိနေခြင်းဖြစ်သည်။ သက္ကာယကို သိနေခြင်းကြောင့် သက္ကာယ သာ ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိမဖြစ်တော့ချေ။ သက္ကာယဆိုသည် ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းအစုသာ ဖြစ်သည်။ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်တိုင်း .... ပေါ်တိုင်း သိသိနေခြင်းသည် သက္ကာယကို သိနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်၌ ငါ့,သူ့ဘပါး,ယောကျ်ား,မိန်းမ ထင် နေ၍သာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ သက္ကာယကို ငါနှင့် မရောလျှင် ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ မဟုတ်ဟု သိနေလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပျောက်၏။

ယခု မိမိတို့ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ....။ ကိုယ်သိနေကြတာအား သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို သိနေကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ ငါမြင်တယ်....။ ငါကြားတယ် ငါနံတယ်၊ငါစားတယ်ဆိုပြီး ဒိဋ္ဌိနှင့် သွား၍ 'ငါ' ရောဘော့ သက္ကာယက=သက္ကာယ၊ ဒိဋ္ဌိက=အမြင်မှား ဆိုသော ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။

မြင်သည်ကို မြင်စိတ်ပေါ်သည်ဟူ၍ ကြားသည်ကို ကြား စိတ် ပေါ်သည်ဟု သိနေလျှင် သက္ကာယနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ သွားပြီး ရောသဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်ပြီး သက္ကာယနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိသာ ဖြစ် သည်။

မြင်စိတ်,ကြားစိတ်,နံစိတ်, စားစိတ်,ယားစိတ်,ယံစိတ်, ယား နာ ကောင်းစိတ်, ကြံစည်တွေးတောစိတ်, အပြင် ညွှတ်သည် ခြောက်ယောက်၊လောဘ,ဒေါသ,မောဟ,အလောဘ,အဒေါသ, အတွင်းညွှတ်သည် ငါးယောက်၊ လေကို ရှူသောစိတ်၊ လေကို ထုတ်သောစိတ် အိမ်သည်နှစ်ယောက်၊ပေါင်း-ဆယ့်သုံးမျိုးတို့ဖြစ် သည်။ စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးသည်သက္ကာယပင်ဖြစ်သည်။ ဤစိတ်ဘော့ ကို ပေါ်တိုင်း....ပေါ်တိုင်း မည်သည့်စိတ်, မည်သည့် စိတ်ဆိုတာ

သူ့ကိစ္စနှင့်သူ သိသိပေးပါ။ မြင်တာကိုလဲ"ငါ"နှင့် သွားမရော နှင့်၊ ကြားတာကိုလည်း"ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်၊ နံတာကိုလည်း "ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်၊ စားတာကိုလည်း "ငါ"နှင့် သွားမရော နှင့်၊ ယားယံကောင်းစိတ်ကိုလည်း"ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်။

မြင်စိတ်ကို"ငါ"နှင့် သွားမရောလျှင် သက္ကာယ ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီး ဒိဋ္ဌိအာ ပြုတ်သွားသည်။ သက္ကာယသာဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိမဖြစ်ချေ။

ပုထုဇန်သည် သက္ကာယနှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသွား၍၊ သွား၍ ရော သည်။ မိမိတို့ လုပ်ရမည့်အလုပ်သည်ကား သက္ကာယနှင့် သမ္မာ ဒိဋ္ဌိသွား၍ တွဲရမည့်အလုပ်ဖြစ်သည်။ တသံသရာလုံးက သက္ကာယ နှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာ ရောခဲ့သည်။ သက္ကာယကို သက္ကာယဟုသိလျှင် အပါယ်သို့ မလားနိုင်။ * သက္ကာယနှင့် ဒိဋ္ဌိသွားပြီး တွဲ၍သာ အပါယ်ရောက်ကြသည်။

ယခု အသိဉာဏ် ထိုက်သည်အားလျော်စွာရသဖြင့် သက္ကာယ နှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိတွဲတတ်ကြပြီဟု ဆိုနိုင်ကြလေပြီ။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကျေးဇူးတော်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ ကြောင့် မတွဲထောင်းသော တရားနှင့် မတွဲကြပါနှင့်၊ တွဲတောင်း သော တရားနှင့်သာ တွဲကြပါ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ စသော တရားများနှင့်သာ တွဲကြပါကုန်။

---

* သက္ကာယရှိ၍သာ ငါကောင်းစားဘို့၊ ငါ့သားသမီး ကောင်း စားဘို့ဆိုပြီး အမျိုးမျိုးသော ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနော ဒုစရိုက်တွေ ကျူးလွန်ကြသည်။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိက မည်သည့် ဒုစရိုက်မှမဆို ပြုလုပ်ရဲသည်။

လောဘစိတ် ဖြစ်ပေါ်လျှင် လောဘစိတ်ကလေးဘဲ၊ ဒေါသစိတ် ဖြစ်ပေါ်လျှင် ဒေါသစိတ်ကလေးဘဲ....ဟု သိသိနေလျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ခြင်းပင်။

သမ္မာဆိုတာ=အမှန်၊ ဒိဋ္ဌိက=မြင်တာ၊ အမှန်မြင်တာ ဖြစ်သည်။

လေကလေးကို ရှူချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာပြန်သည်။နောက်က အသိလိုက်ပေးပါ။ တဖန် လေဘလေးကို ထုတ်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာပြန်သည်။ နောက်က အသိလိုက်ပေးပါ၊ ဤသို့ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးတွေ နောက်က ဒါ-စိတ်ကလေးတွေဘဲ စိတ်ကလေးတွေဘဲဟု အကြောင်း၊တိုက်ဆိုင်တိုင်း- တိုက်ဆိုင်တိုင်း ပေါ်တဲ့ ပေါ်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေဘဲဟု အသိလိုက်ပေးပါက အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားကလေးတွေဘဲဟု ဤမြင်စိတ်ထဲမှာလဲ ငါ-မပါ၊ သူမပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမပါ၊ "ဒွယံ ဘိက္ခဝေ ပဋိစ္စ ဝိညာဏံ"ဟု သဠာယတန သံယုတ်ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း အကြောင်းနှစ်ခုကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားသာဖြစ်သည်ဟု သိသဖြင့် သမ္မာဒိနှင့်ဋ္ဌိတွဲ၍ သက္ကာယပေါ်၌ အမြင်မှန်ပြီးလျှင် သက္ကာယ၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပြုတ်သွားသောကြောင့် စူဠသောတာပန်အဆင့်သို့ တက်လှမ်းမိပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤသိသော အချိန်ကစ၍ တဘဝ နှစ်ဘဝ အပါယ်သို့လားရန် အကြောင်းမရှိတော့ချေ။

ယခု ဤမျှလောက် ထပ်တလဲလဲ ရှင်းပြီး ပြသနေခြင်းသည် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥပနိဿယ အတိုင်း အခြေမှုကိုင်၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်ရာ ဤ တရားသည် အပါယ်ရေသောက်မြစ် ပြတ်နေခြင်းပါကလား....၊ အသေးစိတ်

ချရသော တရားပါကလားဟူ၍ငင်း၊ အလွန့်အလွန် အရေး ကြီးသော တရားပါတကားဟူ၍ လေးလေးနက်နက် လေ့လာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေယု အထူး တိုက်တွန်း အပ်ပါ သတည်း။ *

* ဝိပဿနာအလုပ်, ဝိပဿနာအလုပ် ဆိုသည်မှာ အခြေခံ သဘောတရားပိုင်ရန် အလွန် အရေးကြီးသည်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာ တော်ကြီးသည် မည်သည့် အခါမှ ခရီး ရောက်မဆိုက် ယောဂီများ အား ရောက်လာလာခြင်း တရားထိုင်ခိုင်းတော် မမူချေ။ ပဌမဆင့် အနေနှင့် ရုပ်နာမ်ကွဲအောင် ဟောကြားပြသတော်မူသည်။ ရုပ်နာမ် ကွဲပြီးနောက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်း အကျိုးဆက်သွယ်ပုံကို သစ္စာ နှင့်ဟပ်ပြီး ဤသဘောတရားများ နားလည်မှသာ ဝိပဿနာအလုပ် ခွင်ကို ဝင်စေတော်မူသည်၊ ပဌမ သိမှုနှင့် ဒိဋ္ဌိဖြုတ်သည်။ နောက်မှ ပွားမှု လိုက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် တရား အားထုတ် လိုကြသော ယောဂီတို့သည် ပဌမအခြေ ပိုင်ပိုင်ကြီး နားလည်ကြစေရာသည်။ ဝိပဿနာ ခေါက်ထားပါ၊ ဒိဋ္ဌိဖြုတ်မှုကို ရှေ့ထားပါဟု ဆရာတော် ကြီး ခဏခဏ ဟောကြားဆုံးမတော်မူသည်။

အပိုင်း (၁၉)

စိတ္တာနုပဿနာ
စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးရှုနည်း

ခန္ဓာငါးပါးကို သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဘန်လိုက်သော် ရုပ်ကို ရှုလျှင် ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာကိုရှုလျှင် ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ်ကို ရှုလျှင် စိတ္တာနုပဿနာ၊ သစ္စာရှုလျှင် ဓမ္မာနုပဿနာ ဖြစ်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတွင် တပါးပါး ရှုသော် မည်သည့် ဝိဂဿနာမဆို နိဗ္ဗာန်ရောက် တရားချည့်သာ ဖြစ်၏။ သို့သော် နိဗ္ဗာန်ရောက်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘောတာပန်မှစ၍ တက်ရမည် ဖြစ်ရာ သောတာပန်စခန်း၊ တက်လှမ်းရမည်မှာလည်း ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ဖြုတ်ရမည်ဖြစ်သဖြင့် ဒိဋ္ဌိ ဖြုတ်မှုကို နိုင်နင်း စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်မှာလည်း စိတ္တာနုပဿနာ ဖြစ်သည်ဟု သဓမ္မာဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ၌....

'ဒိဋ္ဌိစရိတာသာပိ မန္ဒဿ နာတိပ္ပဘေဒဂတံ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနာဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ'ဟု လာရှိရာ ဥာဏ်နု ၍ဒိဋ္ဌိစရိုက် အား ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား အပြားအားဖြင့်လွန်စွာ မများသော စိတ္တာနုပဿနာသည် သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏။(၀၁) မဂ်ဖိုလ်

ရောက်ကြောင်းဖြစ်၏ ဟု လာရှိပါသည်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အပြားအားဖြင့် မများဘဲ စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုး, ဆယ့်သုံးနည်းကို ခွဲဝေကြံစည်တော်မူ၍ ထင်လွယ်…မြင်လွယ်နိုင်ရန် စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိပြီး သင်ကြား ဆုံးမတော်မူ၏….။

ပုထုဇန်တို့မည်သည် မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ် ပုထုဇန်စိတ်သာ ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။ ပုထုဇန်စိတ်သည်လည်း ၎င်းဆယ့်သုံးမျိုးအတွင်း၌သာ အကျုံးဝင်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာနုပဿနာကိုလည်း ဒုတိယအနေဖြင့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အဓိကထား၍ ဟောကြား လမ်းညွှန်တော်မူရာ စိတ်နှင့် ဝေဒနာသည် သဟဇာတဖြစ်သည့်အာ။ လျော်စွာ စိတ်ရှုလျှင် ဝေဒနာ-ဝေဒနာရှုလျှင် စိတ်ပါမြဲသာဖြစ်ပါသည်။

၎င်းပြင် ဝေဒနာနှင့် သညာ နှစ်ပါးကို စိတ္တသင်္ခါရအတွင်း၌သာသွင်း၍ ဟောတော်မူသည်။ ဤစိတ္တသင်္ခါရသည်လည်း ဝင်သက် ထွက်သက်ပင် ဖြစ်ရာ တပါးနှင့် တပါးသဟဇာတသဘောပင်ဖြစ်သည်။

နာမ်ခန္ဓာရှုသော် ရုပ်ကျန်ရှိနေသေးသလော မေးခဲ့ပါလျှင် နာမ်ခန္ဓာရှုလျှင် ရုပ်ခန္ဓာ ပါဝင်ပြီဖြစ်သည်။ ရုပ်ခန္ဓာရှုလျှင် နာမ်ခန္ဓာ ပါဝင်ပြီဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် သမ္ပယုတ္တဓမ္မများသာဖြစ်ရာ ချဉ်ရေဟင်းချက်ရာ၌ ငြုတ်, ဆား, ငံပြာရည်, ရှောက်သီး, မကျည်းသီး စသည်ဖြင့် အမျိုးစုံပါဝင်သလို သဟဇာတသဘောနှင့် အားလုံးပါဝင်ကြပါသည်၊ စိတ္တာနုပဿနာ ရှုသော်သည်း ကာယာနုပဿနာ ပါသည်ပင်တည်း။ ဝင်လေ ထွက်

လေကို ဖြစ်စေသောစိတ်ကို အိမ်သည်စိတ်ဟု ခေါ်ရာ....၎င်းစိတ်နှစ်မျိုးရှိသော် ကာယာနုပဿနာ မပါဘူး .... ရုပ်မပါဘူးဟူ၍ မဆိုနိုင်သလို စိတ်ရှိခဲ့လျှင် ရုပ်ပါသည်။ ရုပ်ရှိခဲ့လျှင် စိတ်ပါသည်ချည့်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းရာကို ဆိုလိုသဖြင့် ဤနေရာ၌ စိတ္တာနုပဿနာဟူ၍ပင် ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုး ရှိရာ (ပုံစံစာရွက်ကို ကြည့်ပါ) ဤဆယ့်သုံးမျိုးဟုသာ အကျဉ်းချုံး၍ ပြထားသော်လည်း ဤဆယ့်သုံးမျိုးထည်း၌ပင်လျှင် အတွင်းဝင်သည်သာ များပါသည်။

သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ... စသည်တို့၌လာ်း အပြားအားဖြင့် မများသော နာတိပ္ပ ဘေဒဂတံ .... ဟု ဆိုထားသဖြင့် ကျဉ်းနိုင်သလောက် ကျဉ်းထား၏။ သို့သော်....တရားကိုယ်အားဖြင့် ကောက်သော် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, တရားများ၌သာ အကျုံးဝင်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးသာ ပြခြင်းဖြစ်သည်။

အိပ်ချင်သော စိတ်ပေါ်ရာ ၎င်းစိတ်သည် ထိနမိဒ္ဓ တရားကိုယ်ဖြစ်သည်။စားချင်တဲ့စိတ် ပေါ်သည်တရားကိုယ်လောဘပင်ဖြစ်သည်။ ဣဿာ,မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စသည် တရားကိုယ် ဒေါသတရားတွေပင်ဖြစ်သည်။ သရာဂစိတ်ဆိုသည်မှာလည်း တရားကိုယ်လောဘပင်ဖြစ်သည်။ လှူချင်,တန်းချင် ပေးကမ်းချင်သည့် စိတ်သည်လည်း အလောဘစိတ်ပင် (ဝီတရာဂစိတ်) ဖြစ်သည်၊ ပျံ့လွင့်သည့် စိတ်သည်လည်း မောဟပင်ဖြစ်သည်။

အမောဟ ဆိုသောစိတ်သည် ဤအရှုခံစိတ် ဆယ့်သုံးမျိုးထည်း၌မပါဝင်ချေ။ အဘယ့်ကြောင့် မပါဝင်သနည်း ဆိုသော် အမောဟဆိုသည်မှာ ပညာ (ဝါ) သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဖြစ်သည်။

၎င်းသည် သူက ရှုကြည့်ရမည့်တရား ဖြစ်သောကြောင့် အရှုခံ စိတ်ထဲ၌ မပါဝင်ချေ။ ကျန်စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးက အရှုခံတရားဖြစ်သည်။ (ဝါ)အရှုခံတရားနှင့် အမေ့ဟာက ရှုတဲ့စိတ်ဖြစ်သည်။

အရှုခံစိတ်သည် (ရှုစရာစိတ်သည်) အကျဉ်းအားဖြင့် ဆဲ့သုံးမျိုး၊ ၎င်းဆဲ့သုံးမျိုးတို့သည် တခုပြီးတခု လှည့်ပြီးပေါ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ထပ်ပြန်တလဲလဲ ပေါ်နေခြင်းဖြစ်၍ များသည်ဟု ထင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိသန္တာန်မှာ ထိုသို့ ထပ်ကာ တလဲလဲ တခုပြီးတခု ဖြစ်ပေါ်နေသော စိတ်ကို စောင့်ပြီး အကဲခတ်ရခြင်းသည်ပင်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မိမိသန္တာန်မှာပေါ်တဲ့ စိတ်ကိုစောင့်ပြီး အကဲခတ်ရမှာ (ဝါ) ရှုရသည်ကို စိတ္တာနုပဿနာဟု ခေါ်ပါသည်။

"ဒွယံဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌိစ္စ ဝိညာဏံ" ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူသည့်အတိုင်းအကြောင်းနှစ်ခုတိုက်ဆိုင်တိုင်းဝိညာဏ်ပေါ်သည် (ဝါ) စိတ်ပေါ်သည်။ စိတ်သည် တမျိုးမဟုတ် တမျိုး ခဏခဏ တဖျတ်ဖျတ်နှင့် တခုပြီးတခု ပေါ်နေခြင်း။ တခုပြီးတခု ပျက်နေခြင်းကို ကိုယ်က မသိ၍သာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားနှင့် မိမိတို့ဝေးခဲ့ကြရသည်ဟု အောက်မေ့ကြပါ။ မိမိစိတ်ဖြစ်တာကို မိမိသိပြီး မိမိစိတ်ပျက်တာကို မိမိသိလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်သည်ဆိုတာကို ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် မှတ်ကြစေလိုပါသည်။

မည်သို့မျှ သံသယမရှိကြပါနှင့် မိမိတို့စိတ်စဉ် ခဏခဏ ပေါ်လိုက်၊ခဏခဏ ပျက်နေတာကိုသိယင် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအဖြစ်ထိအောင် ပို့ဆွမ်းနိုင်ပါသည်။

မျက်စိဖွင့်လိုက်သောအခါ မိမိတို့ရှေ့ ရှိတာကို အကုန်မြင်သည်။ မြင်စိတ်ကလေးဖျပ်ဆို ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ (အကန်းနှင့် လူသေကလဲ့ယင် မြင်သည်ချည်းပင်) ၎င်းမြင်စိတ်ကို နောက်ကဉာဏ်နှင့် ပေါ်သည်ဟု သိပေးပါ။

အသံ ကြားလိုက်သောအခါ ကြားစိတ် ဖြစ်ပေါ်သည်။ ကြားစိတ်ပေါ်သည်ဟု သိပေးပါ။ ဤသို့မြင်စိတ်, ကြားစိတ်နံစိတ်တို့ကို ပေါ်တိုင်း-ပေါ်တိုင်း သိပေးပါ။

တဖန် စားစိတ်ပေါ်သည်။ ၎င်းပေါ်ခြင်းကိုလည်း သိပေးပါ၊ ကိုယ်ပေါ်မှာ ယားယံကောင်းတဲ့စိတ် ပေါ်သည်။ ကိုက်ခဲတဲ့စိက်ပေါ်သည်။ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ဝမ်းထဲက သိပေးပါ။ ပေါ်ချင်ရာပေါ်၊ တကြိမ်ပေါ်လျှင် တစိတ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်ရာနှစ်စိတ်ပြိုင်၍ မပေါ်ကောင်းချေ။

ထိုနောက် အသိစိတ်ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။ ပေါ်လာခဲ့သော်တဆင့်ကြက်ပေးပါ။ ထိုအရှုခံစိတ်ကို ရှုဉာဏ်စိတ်နှင့် ရှိမရှိတွေးလိုက်သည့်အခါမှာ အရှုခံစိတ်မရှိတော့ဘူး- ပျက်သွားပြီ။ ပျက်သွားပြီဟူ၍ ဉာဏ်ထဲ၌မြင်ပါလိမ့်မည်။ ဥပမာ ဒေါသစိတ် ပေါ်သည်၊ နောက်ကဉာဏ်နှင့် ရှိမရှိ တွေးကြည့်လိုက် အကဲခတ်လိုက်သည့်အခါ ဒေါသစိတ်ကလေး ရှိနိုင်သေးသလား-မရှိနိုင်တော့ဘူးလား စဉ်းစားကြည့်ပါ။ တစိတ်ပေါ်ယင် တစိတ်ပျက်ရမည် ဖြစ်သည်၊ သတ္တခါ ဘာယောက်ဘယောက်၏ သက်တမ်းသည် စိတ္တက္ခဏာဘခုသာရှိသည်။

ဧကစိတ္တက္ခဏိကံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ။
တသ္မိံစိတ္တေနိရုဒ္ဓမတ္တေ သတ္တော
နိရုဒ္ဓေါတိ ဝုစ္စတိ။

ဟု... ဆိုသည့်အတိုင်း စိတ်သည် ၁-၂-ဆိုလျှင်ချုပ်သွားတော့၏။ ထို့ကြောင့် ဒေါသစိတ် ပေါ်ရာတွင် နောက်ဉာဏ်နှင့် ရှိမရှိတွေးလိုက်သောအခါဒေါသစိတ်ဟာ ချုပ်နှင့်သေပြီ၊လောဘစိတ်ကလေးပေါ်ပြန်ပြီ။ နောက်ဉာဏ်နှင့် ရှိ-မရှိ တွေးလိုက်သောအခါ ရှေ့ကဖြစ်သွားသည့် လောဘစိတ်သည် ချုပ်နှင့်သေပြီ။

ထို့ကြောင့် မည်သည့်စိတ် ပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်တဲ့စိတ်ကို ရှိ....မရှိ တွေးလိုက်သည့်အခါ စိတ် တွေ့သလား....၊ စိတ်၏ ပျက်စီးချုပ်ဆုံးသွားသည်ကို တွေ့သလား....ဆိုသော် စိတ်၏ မရှိမှုသာ တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်လုံးဝမရှိတာမဟုတ်ရှိရာကပျက်စီးချုပ်ဆုံးသွားခြင်းဖြစ်သည်။ "အဘာဝတ္ထေန အနိစ္စ" ဆိုပါသည် (မရှိမှု ချုပ်ဆုံးသွားသည်ကို တွေ့မှသာ လမ်းမှန်သို့ ရောက်သည်) သို့မှသာ အနိစ္စာနုပဿီ ဖြစ်မည်။ အနိစ္စမြင်မှ ဒုက္ခမြင်မည်၊ဒုက္ခမြင်မှ အနတ္တမြင်မည်။ အနိစ္စဘဲ ...အနိစ္စဘဲ.... ဟု ကိုယ်ကလုပ်၍ရွှေနေရမည်မဟုတ်၊ဓမ္မက ပျက်သွားသည်ဟု ပြထာကို မိမိဉာဏ်က မိမိသန္တာန်မှာ တကယ်အရှိကို မြင်အောင်ကြည့်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ တကယ်ရှိတာက ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့ ဓမ္မသာ ရှိသည်။

ပါးစပ်က အနိစ္စ....အနိစ္စဟု ရွတ်ပြီး ပါးစပ်ထဲက ဖြင်တဲ့ အနိစ္စကို မယူပါနှင့်၊ ကိုယ်ကလုပ်တဲ့ အနိစ္စကို မယူပါနှင့် ပေါ်တဲ့ စိတ်ကလေးက မရှိတော့ဘူး .... မရှိတော့ဘူး၊ ချုပ်သွားပြီ....ချုပ်သွားပြီ....ဟု သူ့သဘောနှင့်သူ ချုပ်သွားတာကို မိမိဉာဏ်နှင့် ချုပ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတွေကို အကဲခတ်ပြီး တကယ်ပျက်ပြီး ပြနေတာ တွေ့အောင် ဉာဏ်ဖြင့် ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ပျက်သွားတာကိုရင်း၊ ချုတ်သွားတာကိုရင်း၊ ဉာဏ် မျက်စိဖြင့် မြင်ခြင်းသည်သာလျှင် ဓမ္မက ပြတာကို မြင်သည့်သိ သည်၊ ဉာဏ်နှင့် သိသည်၊ (ဝါ) အကဲခတ်သည်ဟု ခေါ် သည်။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတဲ့ ဉာဏ် (ဝါ) ယထာဘူတဉာဏ် ခေါ်သည်။

လိုရင်းအချက်မှာ စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ဝေဒနာပေါ်ပေါ် ပေါ် တဲ့ တရားရဲ့ သက်တမ်းသည် ၁/၂-မျှသာ ဖြစ်သည်။ (ဝါ) အများသိကြသည့်အတိုင်းဥပါဒ်ဌီဘင်မျှသာဖြစ်သည်၊စိတ္တက္ခဏ တခုသည် မပြောနိုင်လောက်အောင် ဉာမာ....မပြနိုင်လောက် အောင် မြန်ပါသည်။ သို့သော်ဝီထိ လိုက်နေစရာ မလိုပါ။ ဖြစ် တာနှင့် ပျက်တာသာ သိဘို့လိုရင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ပေါ်တာကိုလဲ သိပါ၊ ပျက်တာကိုလဲ သိပါ၊ လောကိုရှုတဲ့ စိတ် ဖြစ်တာကိုလဲ သိပါ၊ ပျက်သွားတာကိုလဲ သိပါ၊ လောကိုရှုတဲ့စိတ်နှင့် လောကို ထုတ် တဲ့ စိတ်ဟာ အများဆုံးဟု တွေ့ပါလိမ့်မည်။ မည်သည့်စိတ်မျှ မပေါ်လျှင် သူတို့နှစ်စိတ်ပေါ်သည်။ အပြင် ညွှတ်သည်စိတ်နှင့် အတွင်းညွှတ်သည်စိတ်ဆိုသည်မှာ....၊သူတို့က အမြဲမနေ၊ ပေါ်ပြီး ပျက်သွားသည်။ ရံဖန်ရံခါသာ ပေါ်ခြင်းဖြင့်၍ ညွှတ်သည် အာဂန္တုဟု အမည်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤစိတ္တာနုပဿနာကို ဘယ်အခါ ဘယ်နေရာ၌ ရှုရမည်လဲ.... ရိပ်သာမှာ ရှုရမှာလား....၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတွေမှာ သွားရှုရ မှာလား-ဆိုသော် ဘယ်နေရာမှာ ပေါ်သလဲ၊ ပေါ်တဲ့နေရာမှာ

ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ လမ်းသွားရင်း ပေါ်လျှင် လမ်းသွားရင်း ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ *စားရင်း၊ သောက်ရင်း ပေါ်လျှင် စားရင်း သောက်ရင်း စားစိတ်ကလေးပေါ်တယ်၊ ပျက်တယ်ဟု ရှုရမည်။ အလုပ်ခွင်၌ ပေါ်လျှင်လည်း ပေါ်တဲ့စိတ်ကို အလုပ်ခွင်၌ ရှုရမည်။ အရှုစိပ်သေ အကျိုးများသေဟု မှတ်ပါ။ ဝိဘက်များ၍ အရှုကြဲလျှင် ကိလေသာ ကြားဝင်၍ ခိုမည်။ ကိလေသာ ကြားဝင်လျှင် အရှုကြဲ၍ ပုံ့လွင့်မည်။ (ပုံ့လွင့်ဖန်များလျှင် အစကစ၍ ပြန်၍ လုပ်ရလိမ့်မည်)။

ရှေ့က ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားသော စိတ်က အနိစ္စ၊ နောက်က အသိစိတ်ကလေးက မဂ္ဂ၊ အနိစ္စနှင့် မဂ္ဂ၊ အနိစ္စနှင့် မဂ္ဂဟု ကိုက်နေအောင်သာ ကြိုးစားပါ။ မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်ရာကို ရှုပါ။ ယခုလို ရှုနေတုန်း – ရှုနေဆဲမှာ မဆိုင်တဲ့ စိတ်တွေလဲ အများကြီး ထပ်တလဲလဲ ပေါ်ပါလိမ့်မည်။ ၎င်းမဆိုင်တဲ့စိတ်တွေကို မဆိုင်တဲ့ စိတ်တွေ ဝင်လာသည်ဟု စိတ်မပျက်ပါနှင့်။ ၎င်းတို့ကိုလည်း အရှုခံတရားတွေဟုသာ ရှုစေပါ။ ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့ တရားဘဲဟူ၍သာ ရှုစေပါ။ အနှောက်အယှက်ဟု မမှတ်နှင့်၊ အရှုခံတရားဟု ဖြစ်ပျက်ဘဲသာ ရှုစေကြပါ။ ရန်သူကို မိတ်ဆွေပြုလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မည်သည့်စိတ်မဆို ပေါ်မည်ပင် ဖြစ်သည်။ တရားက ခေါ်နေသည်ဟု မှတ်ပါ။ "ဧဟိပဿိကော" တရားဂုဏ်တော်ခြောက်ပါး၌ ပြပါသည်။ ဧဟိ=လာခဲ့။ ပဿ=ရှုပါဟု ပေါ်တဲ့

---

* ချပျက်, ချပျက်ဟု ရှုပါ။ ခြေချတာနှင့် ပျက်တာကို ဉာဏ်မြင်ဖြင့် ရှုပါ။

စိတ်ကလေးတွေက ခေါ်နေသည်။ ဤသို့ ခေါ်သည်ကို ရှုဖြစ်အောင် ရှုလိုက်ပါ။ မရှုယင် ကိလေသာ ကြားခိုမည်။

ဟော်=လာခဲ့၊ ပဿ=ရှုပါဆိုသည့်အတိုင်း စိတ်အကလေးတွေက တခုပြီးတခု ပေါ်နေသည်။ ဤသို့ ပေါ်နေခြင်းသည် ကာရားအခေါ်ပြီး ရှုပါ့ရှုပါဟု မခိုင်းသော်လည်း ခိုင်းဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့်စိတ်မဆို မလွတ်အောင်၊ မလွတ်အောင် ရှုနိုင်ပြီး ကိလေသာ ကြားမခိုလျှင် ဖြစ်ပျက်နှင့် မဂ်သာ ကိုက်သွားလျှင် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အာသဝေါတရား ကုန်မည်ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌....

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿီဝိဟရတိအနိစ္စသညီအနိစ္စပဋိသံဝေဒီသတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုစ္စမာနော ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနော။ သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတော ဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ"။

ရဟန်းတို့ တဦးတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရား(လောဘစိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊ မောဟစိတ်)ကို အနိစ္စဟု ရှု၍ အနိစ္စဟု မှတ်၍၊ အနိစ္စဟု ထင်စွာသိ၍၊ အမြဲမပြတ် တပါးသော စိတ်နှင့် မရောမူ၍ အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းလျက် ပညာဖြင့် အနိစ္စဘဲ၊ အနိစ္စဘဲဟု ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ပြီးလျှင် နေ၏။ ထိုသို့နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင် ကိလေသာမှ

လွတ်၍ အာသဝေါတရားလေးပါးတို့မှ ကုန်သော 'ပညာဝိမုတ္တိ' ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏-ဟုအတိအလင်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် အနိစ္စဟူ၍ရှင်း၊ ဖြစ်ပျက်ဟူ၍ရှင်း အမြဲမပြတ် အခြားတပါးသောစိတ် မဝင်စေမူ၍ (ဝါ) ကိလေသာ ကြားမခိုဘဲ မိမိ၏ဉာဏ်၌ မြင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်- မဂ်ဉာဏ် ဖြင့် ဖြစ်ပျက်ဘဲဟု ထင်မြင်လာအောင် အသိဉာဏ် ရှင်းလာ အောင် (ဝါ) ခမ္မက ဖြစ်ပျက် ပြနေသည်ကို ယထာဘူတ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုပါ။ ဤသို့ ဖြစ်ပျက်တွေ မြင်အောင် ရှုခဲ့လျှင် ဘာကျေးဇူးများသလဲဟု ဆိုလျှင် ဥပမာ....လောဘ စိတ်တလေးပေါ်သည်။ဝိပဿနာမဂ်ဖြင့် ဖြစ်ပျက်ရှုသော်... ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အလယ်မှပြတ်သည်။ဖြစ်ပျက်ကို မရှုမိခဲ့သော်....လောဘ နောက်က ဥပါဒါန်လာသည်။ ဥပါဒါန်လာသျှင် ကမ္မဘဝ လာသည်။ကမ္မဘဝလာခဲ့သော်....ဇာတိရမည်မှာ မလွဲတော့ချေ။ ဇာတိရလျှင် ဒုက္ခသာရသည်ပင် ဖြစ်သည်။ အပါယ်ဇာတိသာ အဖြစ်များသည်။ * ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်တော့သည်။ ဒုက္ခဆက် တော့သည်။ သံသရာဆက်သည့်လည်သည်။

ဖြစ်ပျက်ရှုသည့် အလုပ်သည် သံသရာစခန်းသတ် ဇာတ် သိမ်းသော အလုပ်ဖြစ်သည်။ သံသရာစက်ရဟတ်၏ အကန့်တွေ ဒေါက်တွေ ချိုးနေသော အလုပ်၊ ပဒေါင်း-ဝင်ရိုးတွေ ချိုးနေ

---

* မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် လူတသိန်းသေ၍ သုဂတ် တယောက်ရောက်တာ ငါဘုရား မတွေ့ဘူးဟု ဟော တော်မူသည်။

သော အလုပ်ဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြတ်နေသော အလုပ်ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုသော်....ဖြစ်ပျက်နေသော ခန္ဓာ၏ ပင်ကိုယ်ဓမ္မသဘောတရားတွေသည် ဖေါက်ပြန်ပျက်စီးနေသောကြောင့် ဒုက္ခအစစ်ပါကလားဟူ၍၎င်း၊ ဖြစ်ပျက် 'ဥဒယဝယ' သဘောများကိုလည်း ယထာဘူတဉာဏ်အားဖြင့် ဝိပဿနာမျက်စိဖြင့် မမြင်ခြင်း၊ ဤသို့ ဖြစ်ပျက်ဟု မမြင်ခြင်း၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍ မသိမြင်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထု ပိတ်ဖုံးနေသောကြောင့်ဖြစ်ရာ၊ ခန္ဓာပင်ကိုယ်အကယ်အရှိကို (ဝါ) ပင်ကိုယ်ရှိနေသော ဖြစ်ပျက်ဓမ္မ သဘာဝကို၎င်း၊ ထိုဖြစ်ပြီး ပျက်နေသော ဓမ္မသဘောသည်ပင်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍ အသိဉာဏ် မိမိသန္တာန်၌ ဝင်ရောက်ရှင်းလင်းသင်ပေါ်လာခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာပျောက်၍ ဝိဇ္ဇာအလင်း ပေါက်သည်ဟု ဆိုပါသည် (ဝါ) "ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ–ဉာဏံဥဒပါဒိ– ပညာဥဒပါဒိ" ဖြစ်သေတော့သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အလ်အားဖြင့် ဆိုသော်.... အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်သောကြောင့် ဝိညာဏ်သို့ မကူးတော့ချေ။ (ဝါ) ၁-ကွက်မှ ၂-ကွက်သို့ မဆက်တော့ချေ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစက ပြတ်သည်။ မကူးတော့ဘူးဟု ဆိုသည့်သဘောမှာ- အပါယ် အကျိုးပေးမည့် ဇာတိတွေကို မတည်ဆောက်တော့ဘူးဟု ဆိုသည်။

နောက်ဘဝ ဖြစ်စေမည့်ခန္ဓာတွေကို တည်ဆောက်နေသည်ဟု ဆိုသည် အဝိဇ္ဇာ-သင်္ခါရတို့၏ ပြုခြင်းအမှုကိုဆိုသည်။ အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်သွားလျှင် နောင်–အပါယ်ဘဝ ခန္ဓာဖြစ်စေမည့် အမှု၊ နောက် အပါယ် အကျိုးပေးမည့် ဇာတိတွေ ဒီဘဝကနေပြီး မဆောက်တော့ဘူး....ဟု ဆိုလိုသည်။ အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်သည့်

အချိန်မှစ၍ သူနှင့်ပတီသက်သမျှ အပါယ်ခန္ဓာ မတည်ဆောက်တော့ချေ။ ရပ်ပြီ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်ပြီဟု ဆိုနိုင်ပြီ။

ဒိဋ္ဌိပြုတ်ပြီးလျှင် ဒိဋ္ဌိအကြောင်းခံပြီး နောက်ဘဝ ပေါ်မည့် ဒိဋ္ဌိနှင့်ပတ်သက်သမျှခန္ဓာတွေချုပ်သည်၊ဝိစိကိစ္ဆာ ပြုတ်ပြီးလျှင် ထို- ဝိစိကိစ္ဆာ အကြောင်းခံကြောင့် နောင်ဘဝ ဖြစ်ပေါ်မည့် ခန္ဓာတွေချုပ်နိုင်သည်။ ဤသို့တဆင့်တဆင့် နောက်တည်ဆောက်မည့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ခန္ဓာတွေချုပ်စေသည်။ ချုပ်သည်ဆိုသည်မှာ မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ချုပ်သည်ကို ဆိုသည်။ ပေါ်ပြီး ချုပ်သည် မဟုတ်၊ ပေါ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်သည်ကို ခေါ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပျက်ရှုပါ၊ ဖြစ်ပျက်ရှုပါဟု ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး ဘုရားမှ ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ပျက်ရှု၍ ဖြစ်ပျက်မြင်တာက ယထာဘူတဉာဏ်၊ ဖြစ်ပျက်မုန်းတာက နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ်၊ဖြစ်ပျက်အဆုံးသို့ရောက်တာက မဂ်ဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်သုံးဆင့်နှင့် ပဌမမဂ်တည်းဟူသော သောတာပတ္တိမဂ် အဆင့်သို့ တက်လှမ်းပြီး မဟာသောတာပန်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သော....သိကြားမင်း စည်းစိမ်၊ စကြဝတေးမင်း စည်းစိမ်ထက်လည်း မြတ်သည်၊ အထက်တန်းကျသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်.... သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် "စတူဟာပါယေဟိစ ဝိပ္ပမုတ္တော" ဟု ဆိုသည့် အတိုင်း အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်ပြီး "ဆစ္စာဘိဌာနာနိ အဘဗ္ဗတာတ" အကျိုး-အကန်း။ အပင်း-အအ။ အနူ- အဝဲ စသော ဘဝမျိုးသို့လည်း ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်တော့ချေ။

အလွန်အားဖြင့် သုဂတိဘဝတွင် ၇-ကြိမ်သာ နေပြီးလျှင် တဆင့်ထက်တဆင့် အထက်မဂ်သို့တက်၍ နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြုရမည်သာ ဖြစ်တော့သည်။

ထို့ကြောင့်....ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသို့ ဖြစ်ပျက် တွေချည်း မြင်ပြီး နေပြီဆိုသော်....ဖြစ်ပျက်က ဒုက္ခ၊ ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ ဉာဏ်က မဂ္ဂ၊ မဂ်ဆိုသော်လည်း ဝိဇ္ဇာမဂ်, ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကလည်းပြတ်သည်။ အလယ်ကဘဏှာ,မာန, ဒိဋ္ဌိတွေကလည်းပြတ်သည်။ အဆုံးကလည်း ဒုက္ခ,ဒေါမနဿ, ဥပါယာသတွေ မလာသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးကပြတ်သည်။

သစ္စာအားဖြင့်ဆိုသော်.... ဖြစ်ပျက်က-ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ဉာဏ်က-မဂ္ဂသစ္စာ၊ တဏှာ, မာန, သေတာက သမုဒယသစ္စာ။ ဇာတိ,ဇရာ,မရဏ မလာတာက နိရောဓသစ္စာ။

ထို့ကြောင့် ဒုက္ခနှင့် မဂ္ဂသစ္စာနှစ်ခုကည်း ကိုးစားအားထုတ်ပွားများရမျှနှင့် သမုဒယနှင့်နိရောဓသစ္စာပွားများ အားထုတ်ပြီးဖြစ်တော့သည်။ သစ္စာ ၄-ပါးစလုံး ပိုင်သွားတော့တည်။

ထို့ကြောင့်....ဖြစ်ပျက်အလုပ်ကို (ဝါ) ဝိပဿနာ အလုပ်ကိုဖြင့် အလွန်လျှင် လုပ်သင့်တော့သည်သာတည်း။ တနေ့ နောက်ကျလျှင် တနေ့ နစ်နာကျပါလိမ့်မည်။ တရက် နောက်ကျလျှင် တရက်နစ်နာကြပါလိမ့်မည်။ အနာ, မဦးခင်၊ အအို, မဦးခင်၊ အသေ,မဦးခင် ဉာဏ်ကဦးအောင် အားထုတ်တော် မူကြပါကုန်၊ (စာရေးသူ- ဟောပြောသော စိတ္တာနုပဿနာ ရှုနည်း-ပွားနည်း စာအုပ်ငယ်နှင့် တွဲ၍လည်း ဖတ်ရှုနိုင်ကြပါသည်။

အပိုင်း (၂၀)

ရဟန္တာကြီး လေးပါးနှင့် ပုထုဇန် ရဟန်း အကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌ ပုထုဇန် ရဟန်းတပါးသည် နိဗ္ဗာန်အမြင်ကို သိလိုရေးနှင့် ရဟန္တာကြီးလေးပါးအား တပါးစီ တပါးစီ မေးမြန်းလျှောက်ထားရာ ပဌမ ရဟန္တာကြီးအား....

ကိတ္တာဝတာ နုခေါ အာဝုသော ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတိ။

အဒိပ္ပါယ်မှာ.... ငါ့ရှင်.... နိဗ္ဗာန်အမြင်သည် အဘယ်မျှနှင့် အမြင်မှန်ရနိုင်ပါသနည်း....ဟု မေးရာ ပဌမ ရဟန္တာကြီးသည်....

· ယတောခေါ အာဝုသော ဆန္နံ အာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတိ....ဟု အာယတန ခြောက်ပါးရှိ၏။ ထို အာယတနခြောက်ပါး၌ မျက်လုံး, နား, နှာခေါင်း, လျှာ, ကိုယ် ချပ်ဘက်က ငါးပါး၊ မနာယတန- ဆိုသော စိတ် နာမ်တပါး

ခေါင်း၊ ခြောက်ပါးတို့၏ ပင်ကိုယ် သဘောဖြစ်တဲ့ (ဝါ) ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ တကယ်ရှိတာကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်ရမည်။ တဆယ်ရှိတာကလဲ ရုပ်ကလဲ ဖြစ်မှု–ပျက်မှုမှတပါး ဘာမျှမရှိ။ နာမ်ကလဲ ဖြစ်မှုပျက်မှုကလွဲ၍ ဘာမှမရှိဘူး။ ဒါသိလျှင် ရဟန္တာအမြင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့မြင်လျှင် အမြင်မှန်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ (ဝါ) နိဗ္ဗာန်အမြင်ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖြေတော်မူသည်။ လိုရင်း အရေးကြီးသည်မှာ ဖြစ်ပျက်မြင်ဘို့ အရေးကြီးသည်။ ခြောက်ပါးမြင်ရမှာလား ဖြစ်ပျက်မြင်ရမှာလားဆိုယင် ဖြစ်ပျက်မြင်ဘို့သာ အရေးကြီးသည်။

ထိုသို့ ဖြေတော်မူသည်ကို ပုထုဇန်ရဟန်းသည် မကျေနပ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်.... အာယတနခြောက်ပါးရှုရမှာ များလှ၏ ထင်ပြီး မကျေနပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပျက်ရှုဘို့ ပဓာန ဖြစ်သည်ဆိုတာ သူ့သဘောမပေါက်မိချေ။

သို့ကြောင့် ငါ့ရှင်....သင်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်အမြင်မှန်ရတဲ့ အခြားသော ရဟန်းများ ရှိပါသေးသလားဟု မေးရာ ရှိပါသေးသည်ဟု ညွှန်ကြားသဖြင့် ဒုတိယ ရဟန္တာထံ နိဗ္ဗာန်အမြင်ကို သွား၍မေးမြန်းပြန်သည်။ ထိုမထေရ်မြတ်က.... "ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ သမုဒယဥ္စ အတ္ထင်္ဂမဥ္စ" စသဖြင့် ငါ့ရှင်.... ခန္ဓာငါးပါးရှိသည်။ ထိုခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်မှု-ဖြစ်မှုမြင်၊ ဖြစ်မှု-ပျက်မှုမှန်းပြီး၊ ဖြင့်မှု-ပျက်မှုဆုံးလျှင် နိဗ္ဗာန် အမြင်ရဘာပါဘဲ။ ဒီဟာ အမြင်မှန်ပါဘဲ.... ငါ့ရှင်....ဟု ဖြေတော်မူရာ ဒုတိယ ရဟန္တာကြီး ဖြေသည်ကိုလဲ မကျေနပ်ချေ။

ပဌမ ရဟန္တာကြီးက ခြောက်ပါးရှုရမည်။ ခြောက်ပါးကို ရှုရမည်ဟု ပြောသည်။ နောက်.... ဒုတိယ ရဟန္တာက ငါးပါး

ဟု ရှုရမည်ပြောသည်။ ငါးပါးတောင် ရှုရမှာတဲ့....ဟုသူထင်ပြီး မကျေနပ်ချေ။

အမှန်မှာ....ခြောက်ပါးရှုသည်ဖြစ်စေ၊ ငါးပါးရှုသည်ဖြစ်စေ အရေးကြီးသည်မှာ ဖြစ်မှု-ပျက်မှု-မြင်မှုသာ ဖြစ်သည်။ ဤဖြစ်မှု ပျက်မှုကို ရှုရမည်ဆိုတာကို ပုထုဇန်တို့ သဘာဝအတိုင်း ဂဏန်း နှင့် လိုက်နေ၍ မျှားသည်ဘင်ပြီး မကျေနပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

" သမုဒယဋ္ဌ အတ္ထင်္ဂမဋ္ဌ " ဟု ဆိုရာ ဖြစ်ပြီး ပျက်တာသည် အမြင်မှန်တဲ။ ယောကျ်ား-မိန်းမမြင်နေ သေးယင် အမြင်မှန်မဟုတ် သေးပါ။

ဤသို့ မကျေနပ်၍ နောက်....တတိယရဟန္တာကြီးအား မေး လျှောက်ပြန်သည်။ ထိုအခါ ရဟန္တာကြီးက ငါ့ရှင်.... "စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ သမုဒယဋ္ဌ အတ္ထင်္ဂမဋ္ဌ" စသဖြင့် မဟာဘုတ်လေး ပါးကို ဖြစ်မှု-ပျက်မှုမြင်အောင်ရှု။ နောက်-မှန်းအောင်ရှု။ ၎င်း နောက် ဖြစ်မှု-ပျက်မှုအဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန်အမြင် ရတာပါတဲ။ ဒါ.... ရဟန္တာအမြင်ပါတဲဟု ဖြေဆိုရာ....၊ ဤသို့ ဖြေဆို သော်လည်း လေးပါးတောင် ရှုရမှာတဲ....ဟု ဂဏန်း လိုက်နေသောကြောင့် မကျေနပ်သေးချေ။ ဖြစ်ပျက်အဓိကဟူ၍ သူ-မရိပ်မိသေးချေ။ အရေအတွက်ကိုသာ သူ-အရေးထားနေသေးသည်။

သို့သော်-ပဌမရဟန်း၊ ဒုတိယရဟန်းနှင့် စာလျှင်ဖြင့် တော် ပါသေးရဲ့...ဟု အောက်မေ့ပြီးလျှင် ထို ပုထုဇန် ရဟန်းသည် သချာကို အဓိကထားသူဖြစ်ရာ မိမိစိတ်၌ မကျေနပ်တဲ နောက် တပါးထံ မေးဦးမှတဲဟု အကြံဖြစ်၍ နောက်တပါးကို ထပ်၍ မေးပြန်ရာ.... ထို ရဟန္တာကြီးက ငါ့ရှင်.... " ယံကိဉ္စိ သမုဒယ ဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ မ္မန္တိ "ဟု ဆိုသဖြင့် ဖြစ်ဘတ်တဲ့ တရား

မှန်သ၍ ပျက်တတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။ ဒီ နှစ်ပါးဘဲကွ.... ငါ့ရှင်။ ဒါကိုမြင်အောင်ကြည့်ကွ။ ဒါမြင်လျှင် အမြင်မှန် ရတာဘဲဟု ဖြေကြားရာ....ပုထုဇန်ရဟန်းသည် စတုတ္ထရဟန္တာ၏ အဖြေကိုလဲ သူ-သဘောမကျသေး၊ ဘယ်သူဖြေတာမှ သူ့ မကျေနပ်ချေ။ တပါးက အာယတနခြောက်ပါး ဖြစ်ပျက်ရှုရမှာလို့ ဖြေသည်။ တပါးက ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပျက်ရှုရမှာလို့ ဖြေသည်။ တပါးက မဟာဘုတ် လေးပါး ဖြစ်ပျက်ရှုရမှာလို့ ဖြေသည်။ တပါးက သင်္ခါရတရားအားလုံး ရှုရမှာဆို၍ တပါးနှင့်တပါး၊ သူတမျိုး ငါတဖုံ ဖြစ်နေသည်ဆိုပြီး ၎င်း၏စိတ်၌ မကျေနပ်ချေ။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ချာ၌သာ အဓိက ထားနေသည်။ အခုရ အတွက်ပေါ်မှာ ကြည့်၍ သူသည် ဝေဘန်နေသည်။ အမှန်မှာ "သမုဒယဓမ္မ အတ္ထင်္ဂမဓမ္မ" ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့ တရားတွေကို ကြည့် ရမှာဆိုတာကို သူသည် ဘသောမပေါက်ချေ။ အဓိက မထားမိ ချေ။

ထို့ကြောင့် သူ- သဘောပေါက်ခြင်းသည် 'သမုဒယဓမ္မ အတ္ထင်္ဂမဓမ္မ"ကို သဘောမပေါက်ဘဲ သင်္ချာ ဂဏန်းပေါ်၌သာ သဘောပေါက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံး ရဟန္တာကြီးပြောသော အဖြေမှာလည်း "သမု ဒယဓမ္မ အတ္ထင်္ဂမဓမ္မ" ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့တရား (၀၁) ဖြစ်ပျက်ရှု ရမှာချည့်ပင်ဖြစ်သည်။ လိုရင်းမှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် သင်္ချာအနည်းအများအပေါ် သွားကြည့်နေ၍ မတူဘူးဟု ယူဆ နေခြင်း၊ မကျေနပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ပင်ကိုယ် ဖြစ်မှု- ပျက်မှုကို မလိုက်ဘဲ သဘောမပေါက်ဘဲ ခြောက်ပါးရယ်, ငါးပါးရယ်, လေးပါးရယ်, နှစ်ပါးရယ် စသည်ကိုသာ သူက သင်္ချာကိုလိုရင်း

ထားနေသည်။လိုရင်းတော့ ဖြစ်မှု ပျက်မှု ဟူ၍ သူက သဘော ပေါက်မထားမိချေ။ ပုထုဇန်သဘာဝအတိုင်း လျှာရှည်ခြင်းဖြစ် သည်။

သို့ဖြင့် မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီးဘုရားထံသွားပြီး သူသည်ရဟန္တာ ကြီး လေးပါးနှင့် တွေ့ခဲ့ပြီး နိဗ္ဗာန်အမြင်ကို ဘယ်သို့မြင်သနည်း မေးခဲ့ရာ.... ရဟန္တာကြီးလေးပါးက ဖြေကြားကြပုံ အလုံးစုံကို ဘုရားအာ ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်ကလည်း ရဟန်း .... လူတယောက်ရှိတယ် ကွာ....တဲ့။ ထို လူတယောက်ဟာ ပေါက်ပင် မမြင်ဘူးတော့.... ပေါက်ပင်မြင်ဘူးတဲ့ သူများထံ လိုက်ပြီးမေးတယ်....တဲ့။ ပဌမ လူက မီးသောင်ထားတဲ့အခါ တွေ့တော့ ပေါက်ပင်ဟာကွာ... မဲမဲကြီးလို့ ပြောလိုက်တယ်။ နောက်တယောက် မေးပြန်တယ်။ ထိုလူက ပေါက်ပင်ပွင့်နေတဲ့အခါ တွေ့ဘူးတော့ ပေါက်ပင်ဟာ ကွာ...၊ သားတစ်များလိုဘဲ နီနီရဲရဲကြီးလို့ ပြောလိုက်တယ်။ တတိယလူကို တဖန် မေးကြည့်ပြန်တယ်။ တတိယလူက အသီး သီးနေတဲ့အခါမြင်ဘူးတော့ ပေါက်ပင်ဟာကွာ— သံလျက်အိမ် များလိုဘဲ ချွန်ချွန်ပါဘဲဟု အဖြေပေးလိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ မကျေ နပ်ဘာနဲ့ စတုတ္ထလူကို မေးပြန်ရာ စတုတ္ထလူက ပေါက်ပင် ကို မိုးဦးကျ အရွက်တွေ ဝေဝေဆာဆာဖြစ်တဲ့ အချိန်မှာ မြင်ဘူး သေတော့ ပေါက်ပင်ဟာကွာ....ပညောင်ပင်များလိုပါဘဲ အရွက် တွေ ဝေဝေဆာဆာနဲ့ အရိပ်လဲ အတော်ကောင်းတယ်....ကွလို့ ဖြေကြားလိုက်သည်။

ဤကဲ့သို့ဘဲ ရဟန်းကြီးလေးပါးသည် သူတို့ အမြင်မှန် ရပြီး အမြင်စင်ကြယ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ချည့်သာ ဖြစ်သည်။ သူတို့အမြင်တွေ

ဟာ နောက်ဆုံးမှာ "သမုဒယဥ္စ အတ္ထင်္ဂမဥ္စ" ဖြစ်မှု ပျက်မှုမှာ လမ်းဆုံးတာချည့်ပင်ဖြစ်၍ အားလုံး သူတို့အမြင်နဲ့ သူတို့ကိစ္စပြီး တာဘဲကွာ...ဟု ဘုရားသခင်က ဖြေတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ရချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကမည်သူ က ဟောဟော၊ မိမိတို့ အစိကထားပြီး ကြည့်ရမှာသည့် လိုရင်း သည် အာယတနခြောက်ပါးလဲမဟုတ်။ ခန္ဓာငါးပါးလဲမဟုတ်၊ မဟာဘုတ်လေးပါးလဲမဟုတ်။ ၎င်းတို့၏ ပင်ကိုယ် အဆုံးကို ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ပင်ကိုယ်အမှန် ရှိသည့်ကိုသာ ကြည့်ရမည် ဖြစ်သည်။ ပင်ကိုယ် တကယ်ရှိ အဟုတ်ရှိတာသည်ကား.... ဖြစ်မှု ပျက်မှုဘဲ ရှိသည်။ ကြည့်ရမှာသည့် ၎င်း ဖြစ်မှု- ပျက်မှုကိုပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအထိလိုက်မှ အနိစ္စကို မြင်မည်။ အနိစ္စမြင်မှ ဒုက္ခကို မြင်မည်။ ဒုက္ခမြင်မှ ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဉာဏ်ရ၍ ငြိမ်းငွေ့မှု ဖြစ်ပေါ်မည်။ သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်သို့ တက်နိုင် မည်။

မိမိတို့ အရေးကြီးသည်မှာ ဖြစ်မှု့ပျက်မှုကို ပေပြီး ကိုင်ထား ရမည်ဖြစ်သည်။ ဆရာတွေက မည်သို့ပင် ဟောဟော မိမိတို့ ဉာဏ်မှာ တခါတည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားကြရန် ဖြစ်သည်မှာ ဖြစ်မှု-ပျက်မှု မတွေ့သေးသ၍ အလုပ်မှန် မရောက်သေး။ ဖြစ်မှု ပျက်မှုသာ ကိုင်ထားရန်ဖြစ်သည်။ ဆရာတွေကိုလည်း မစွပ်စွဲ ပါနှင့်။ မိမိတို့က ဖြစ်ပျက်တခုတည်း ပေကိုင်မထားလို့ တရားက ပြားတယ် ထင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ (ဖြစ်ပျက်ပါတဲ့ တရားဆိုခဲ့ လျှင် တရားမှန်ဘဲဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ၊ ဖြစ်ပျက်မပါလျှင်.... တရားစောင်း တရားရွဲ့ လိုရင်းတရား မဟုတ်ဟုသာ ဆုံးဖြတ်

ချက်ချပါ) ဟု ဆရာတော်ကြီး မကြာခဏ သတိပေးတော်မူ သည်ကို အထူးသတိပြုပါ။

အလုပ်စခန်းတစ၍ တက်ရမှာသည် ဥဒယဗ္ဗယကစ၍ တက်ရမှာဖြစ်၏။ သို့သော်လဲ စာနှင့် ပေနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ပိဋကတ်သုံးပုံ ချောက်ခြားနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သာ တရားပြလျှင် ဖြစ်မှု-ပျက်မှုမပါ မရှိ။ ပါမည်ပင်ဖြစ်မည်ချည်းပင်....၊ တတ်ယောင်ကား ဆရာ ဆိုလျှင် မှတ်စု ကြည့်ပြီးတော့ ဟောမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှတ်စု မှာ လမ်းမဆုံးကြရန် သတိပြုပါ။ ဘုရားသခင်သည်....

သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ယဒါပညာယပဿတိ၊

အထနိဗ္ဗိန္ဒတိဒုက္ခေ သေမဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

ဟု ဟောတော်မူရာ ဆိုလိုရင်းမှာ အားလုံးသောပြုပြင်အပ်သည့် တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်စီး ချုတ်ဆုံးကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ် ပေါ်ပြီး ချုတ်ဆုံးသော တရားကို ဝိပဿနာဖြင့် မဂ်ပညာဖြင့် မြင်သောသူသည် ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ အပေါ်၌ ငြီးငွေ့ သောသူသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်သည်ဟူ၍ရင်း၊

အနိစ္စာဝတသင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။

ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံဝူပသမော သုခေါ။

သင်္ခါရာ=ပြုပြင်အပ်သည့် တရားဟူသမျှသည်။ စင်စစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စတရားပင်တည်း။ နောက်တဖန် ဘုရားသခင်တ လေးနက်အောင် ထပ်ပြီးတော့ ဟောတော်မူပြန်သည်။ ဖြစ်ပြီး ပျက်တတ်တဲ့သဘောတရားပင်တည်း။ နောက်တကြိမ် ထိုဖြစ်ပြီး ချုတ်ပျက်တဲ့ တရားပင်ဖြစ်၏။ ထိုဖြစ်ပျက်နှစ်ပါးတို့၏ ငြိမ်းအေး ခြင်းသည်ပင် ချမ်းသာတည်း။(ဝါ) နိဗ္ဗာန်တည်းဟု ဒီသုတ်ဒီဂါ ထာထဲမှာပင် သုံးကြိမ် ထပ်ကာတလဲလဲ ဟောတော်မူ၏။

သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်၌လည်း ကာယာနုပဿနာ, ဝေဒနာနုပဿနာ, စိတ္တာနုပဿနာ, ဓမ္မာနုပဿနာဟူ၍ လေးပါးရှိရာ.... အပိုင်းတိုင်း-အပိုင်းတိုင်းမှာ သမုဒယဓမ္မာ ဖြစ်ကြောင်းတရားကိုလည်းအဖန်ဘလဲလဲရှုသဖြင့် ဝယဓမ္မာ ပျက်ခြင်းသဘောတရားကိုလည်း အဖန်ဖန်ရှုလျက်ဟု နောက် သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ ဖြစ်ကြောင်းသဘော- ပျက်ကြောင်းသဘောကို အဖန်ဖန်ရှုလျက်ဟု အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့်.... ဝိပဿနာအလုပ်မှာ ဖြစ်ပျက်သည် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ *ဝိပဿနာအလုပ်စခန်းတွင် ဖြစ်ပျက်မပါသောနည်း ဆိုပါတလိုသေးသည်ဟူ၍သာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်ဖြစ်သည်။

---

* ဖြစ်ပျက်မမြင်ဘဲ အနှစ်တရာ အသက်ရှည်ခြင်းသည် မမြတ်၊ ဖြစ်ပျက်ဘနေ့မြင်ခြင်းသည် မြတ်၏။

(ဓမ္မပဒ)

သာဝကကြီးနှစ်ပါးအမေးအဖြေ ပြုရစ်ခြင်း

မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ျာတော်ရံ အဂ္ဂသာဝကကြီးဖြစ်တော်မူသော ရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးအား တနေ့သ၌ မဟာသာဝကကြီးတပါးဖြစ်တော်မူသော ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက-က ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ သီလဖြူစင်ပြီး နှလုံးသွင်းမှန်သော၊ သောတာပန်တည်လိုသော ပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်တရားကို.... အားထုတ်ပါက သောတာပန် တည်နိုင်ပါသလဲဟု မေးတော်မူသည်။ ငါ့ရှင်ကောဋ္ဌိက သောတာပန် တည်လိုသောပုထုဇန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလဖြူစင်ပြီးလျှင် .... နှလုံးသွင်း မှန်ပြီးလျှင်.. ဖြစ်ပျက်က စပြီးလုပ်လျှင် သောတာပန်တည်တာပါဘဲဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။

ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက က တဖန် ကောင်းပြီ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ သောတာပန်တည်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ် တည်လိုသော် အဘယ်တရားကို ထပ်မံအားထုတ်ရမည်နည်းဟု တဖန်မေးပြန်သည်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာကတဖန် သီလဖြူစင် နှလုံးသွင်း မှန်ပြီး ဖြစ်ပျက်ကစပြီးလုပ်ရမှာဘဲ ငါ့ရှင်....ဟု တဖန်ဖြေကြားတော်မူသည်။

နောက်တဖန် ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက-က ငါ့ရှင်....သကဒါဂါမ် တည်ပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကကော ဘယ်လိုအားထုတ်မှ အနာဂါမ်တည်မှာပါလဲဟု မေးပြန်သည်။ ငါ့ရှင်သီလဖြူစင်၍ နှလုံးသွင်းမှန်ပြီးလျှင် ဥဒယဝယဉာဏ်နေပြီး စပြီးလုပ်ရမှာပါဘဲ ငါ့ရှင်။ ဒီကဲ့သို့လုပ်

သွားလျှင် အနာဂါမ် တည်မှာဘဲ ငါ့ရှင်။ ထိုအခါ ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက-ထေ ထပ်၍ မေးပြန်သည်။မေးသည်မှာ-သူကိုယ်တိုင်ကရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ငြားသော်လည်း နောင်လာ နောက်သားများ အကျိုးငှာ မေးနေခြင်းဖြစ်သည်။

ငါ့ရှင်.... အနာဂါမ်တည်ပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်ကကော ရဟန္တာဖြစ်အောင် အဘယ်သို့သော တရားများကို အားထုတ်ရမှာလဲ။ ငါ့ရှင်-ကောဋ္ဌိက အနာဂါမ်တည်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာဖြစ်လိုပါက သီလဖြူစင်ပြီး နှလုံးသွင်းမှန်၍ ဥဒယဝယဘာဘဲ စပြီး အလုပ်-လုပ်ရမှာဘဲဟု အမိန့်ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် သီလစင်ကြယ်သည်ဆိုသည်မှာ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားသော သီလရှိပြီးလျှင် ရုပ်ကို ရုပ်ဘဲ၊ ဝေဒနာကို ဝေဒနာဘဲဟု သိပြီး ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို ညာဏပရိညာနှင့် ပြုတ်ပြီးသည်ကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုတ်ပြီးမှ ဥဒယဝယ ဆိုသောဖြစ်မှု့ပျက်မှုကို အားထုတ်ရမည် ဆိုလိုသည်။

ထို့ကြောင့် မည်သို့မျှ ဇဝေဇဝါမဖြစ်ဘဲ ရှေ့က ဖြစ်ပျက်၊ နောက်က မဂ်လိုက်နေရမည်။ ခန္ဓာအရှိကို ဉာဏ်အသိနှင့် လိုက်နေရမည်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပျက်မဂ် ... ဖြစ်ပျက်မဂ် ...ဖြစ်ပျက်မဂ်.... ဤသို့ အရှိနှင့်အသိ ကိုက်နေရမည်။ ခန္ဓာရှိလျှင် ဖြစ်ပျက် ရှိသည်ပင်။ ဖြစ်ပျက်မလိုက်ယင် တဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိဆိုသော ပပဉ္စတရားသုံးမျိုးဝင်လာမည် အမှန်ဖြစ်သည်။ ထိုဖြစ်ပျက်တရားကဟေဝ်=သာခဲ့၊ ပဿ=ရှုပါဟု ခေါ်နေသည်။ မိမိတို့က မသိ၍သာ မလိုက်တတ်,မသွားတတ်၍သာ ဖြစ်သည်။ ဖေါက်ပြန်ပျက်စီးနေတဲ့ ဝိပရိဏာမသဘောက အမြဲပြနေသည်။ ဟေဝ်ပဿိတောနှင့်

ခေါ်နေသည်။ ပျက်နေသည်....ပျက်နေသည်....။ လာကြည့်ပါ လာကြည့်ပါဟု ခေါ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် တရားက ခေါ်ရာကို မိမိတို့က လိုက်ရမည်။ လိုက်တတ်ရပါမည်။ လိုက်ရမည်ဆိုသည်မှာ သန္ဒိဋ္ဌိကအားနှင့် လိုက်ရမည်။ သန္ဒိဋ္ဌိကောဆိုသည် သာမဲ့ပဿိတဗ္ဗော= မိမိကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်.... လိုက်ရမည်။ ခန္ဓာငါးပါး တပါးပါးက ခေါ်နေသည်။ ရုပ်ကလေးတွေကလည်း ခေါ်သည်။ ဝေဒနာကလေးတွေကလည်း.... ခေါ်နေသည်။ စိတ်ကလေးတွေကလည်း ခေါ်နေသည်။ စိတ်က ခေါ်သည် ဆိုလည်းမှာ မိမိသန္တာန်၌ ပေါ်နေခြင်းကို ဆိုပါသည်။ ပေါ်သည်ဆိုသည်မှာ တစိတ်ပြီးတစိတ် အမြဲတန်းပေါ်နေသည်။

ပေါ်နေတဲ့တရား (ဝါ) ခေါ်နေတဲ့ တရားကလေးတွေကို ကိုယ်တိုင်လိုက်ကြည့်တော့ ရှိတာတွေ့သလား.... မရှိတာ တွေ့သလားဆိုလျှင် မရှိတဲ့ ချုတ်သွားသည်ကိုတဲ့ တွေ့သည်။ ၎င်းတို့က ခေါ်လဲခေါ်သည်။ ပျောက်လဲပျောက်သွားသည်။ လုံးဝ မရှိတာမဟုတ် ရှိရာက ပျောက်သွားခြင်း,ချုတ်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ "အဘာဝတ္တေန အနိစ္စံ"ဟု ဆိုသည်။ ရှိရာက ပျောက်ပျက်ချုတ်ဆုံးသွားခြင်းဖြစ်သည်။

ဝေဒနာရှိတဲ့သူကိုလည်း ဝေဒနာက ခေါ်လိမ့်မည်။ စိတ်ရှိတဲ့သူကို စိတ်က ခေါ်လိမ့်မည်။ ခေါ်သောစိတ်ကို အသွားတတ်ဘို့ အရေးကြီးသည် တဏှာနှင့်မသွားနှင့်၊ ဒေါသနှင့်မသွားနှင့် ဉာဏ်နှင့်သာ သွားရမည် ဖြစ်သည်။ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပျက်မမြင်သေး, မတွေ့သေးသော် အကြည့်မမှန်သေး, အလုပ် မမှန်သေးဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။

အချို့အချို့က မိမိဘို တရားရှာနေတာ ကြာလှပါပြီ....။ ဘိုလိုက်၊ဒီလိုက်နှင့် သုံးနှစ်-သုံးမိုးရှိပြီ – စသည်ဖြင့် ပြောတတ်ကြသည်။ တရားစစ်တရားမှန် မတွေ့သေးဘူး အစရှိသည်ဖြင့် ပြောတတ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် မလိုက်တတ်ကြ၍ ဖြစ်ပါသည်။ တရားကတော့ ဟေ့ပဿ၀ကော-သာပါ့ရှုပါဟု အမြဲခေါ်လျက်ရှိသည်။ မိမိတို့ခန္ဓာဘာလုံး ရှုစရာတရားချည်း ဖြစ်သည်။ ရေထဲနေပြီး ရေရှာသောသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်နေသည်။ ရေထဲ ရေရှိနေတာ မသိလို့ ခက်သည်ဟုဆိုရသကဲ့သို့ပင် ခန္ဓာရှိလျှင်ဖြစ်ပျက်ရှိသည်၊ ဖြစ်ပျက်ရှိလျှင် ဒုက္ခရှိသည်။ ဒုက္ခရှိလျှင် အနတ္တမြင်နိုင်ပြီ။အနတ္တမြင်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာမြင်ပြီ၊

ဒါကြောင့် ခန္ဓာရှိသည်ကို ခန္ဓာလဲမမြင်၊ ခန္ဓာရှိလျှင် ဖြစ်ပျက်ရှိပါလျက် ဖြစ်ပျက်ကိုလဲ မမြင်၊ ဖြစ်ပျက်ရှိလျှင် ဒုက္ခရှိပါလျက် ဒုက္ခကိုလဲ သူ့ထင်နေသောသူသည် မြင်တတ်တဲ့ ဉာဏ်မျက်လုံး မပါလို့၊ သို့မဟုတ် မြင်တတ်တဲ့ ဉာဏ်မျက်လုံး တပ်ပေးသော ဆရာမရှိလို့ဟုသာ ဆိုရပေလိမ့်မည်။မိမိတို့ ရိုးရာမျက်လုံးနှင့်တော့ မမြင်နိုင်ချေ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမျက်လုံးတပ်ပေးမည့် ဆရာ အရေးကြီးပါသည်။ ထိုဆရာမျိုးကို ရှာရပါလိမ့်မည်။

ဆရာရှာရမည်ဆိုသည်မှာ တခြားမဟုတ်ပါ။ ဝေးလံစွာလိုက်ရှာနေဘို့မလို၊ ကျေးဇူးရှင်မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီး၏ အသံသွင်း တရားများကို လက်လှမ်းမှီသော သူများက နာကြပါ၊လက်လှမ်းမမှီသော သူများက ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဝိပဿနာတရားစာအုပ်များကို အမြဲမပြတ် ဖတ်ရှုလေ့လာ, ပွားများ, ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြပါ ဓမ္မမိတ်ဆွေအပေါင်းတို့...။

အပိုင်း (၂၁)

ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုပွားပုံ ရှုပွားနည်း

ယခု စာဖတ်နေကြသည်မှာ မည်သူ၊ မည်ဝါတွေ ဖတ်နေကြတာလဲ၊ သူဖတ်နေကြတာလား၊ ငါဖတ်နေကြတာလား၊ မိန်းမတွေ ဖတ်နေတာလား၊ ယောကျ်ားတွေ ဖတ်နေတာလား၊ ဝေဒနာသည်တွေ ဖတ်နေတာလား....မေးယင် မည်သို့ ဖြေကြားကြမည်နည်း၊ မိမိတို့ သန္တာန်မှာလဲ ခန္ဓာငါးပါးသာ ရှိသောကြောင့် ဝေဒနာသည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟု ခန္ဓာငါးပါး၌ တပါးအပါအဝင်ဖြစ်လေသောကြောင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာတွေ တရားစာဖတ်နေသည်ဟုပင် ဖြေဆိုရပေလိမ့်မည်။ ဦးဖြူ၊ ဦးမဲ တရားစာ ဖတ်နေခြင်း မဟုတ်၊ ငါ့အောင်၊ သူကောင်တရားစာ ဖတ်နေခြင်းမဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တရားစာ ဖတ်နေခြင်းမဟုတ်ဟု မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြေဆိုလိုခဲ့သော်.... ပရမတ် သဘောတရားအားဖြင့် ဤသို့ပင် ဖြေဆိုရမည်ဖြစ်ပေမည်။

ဝေဒနာပေါ်သည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြောင့် ပေါ်သည်။ ပါဠိ ရှုတ်ကြည့်ပါ.... ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ဖဿအကြောင်း

ခံကြောင့် ဝေဒနာပေါ်သည်။ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးတရားပင် ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာသည် ဘယ်နေရာ၌ ပေါ်သနည်း.... ဘယ်အခါ၌ ပေါ်သနည်းဟုဆိုသော်....ဖဿပေါ်တိုင်း....ပေါ်တိုင်း ဝေဒနာ ပေါ်သည်။ ဘယ်နေရာမှာ ပေါ်သလဲဆိုလျှင် မျက်လုံးမှာလည်းပေါ်သည်။ ၎င်းကိုစက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာခေါ်သည်။ နားမှာလည်း ပေါ်သည်။ ၎င်းကို သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ ခေါ်သည်။ နှာခေါင်းမှာလည်းပေါ်သည်၊ ၎င်းကိုဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။ လျှာမှာလည်း ပေါ်သည်။ ၎င်းကို ဇိဝှာ သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။ ကိုယ်ပေါ်မှာလည်း ပေါ်သည်၊ ၎င်းကို ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။ စိတ်မှာလည်း ပေါ်သည်။ ၎င်းကို မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။

ယခု ဘယ်သူနှင့် အတူနေရသလဲဆိုလျှင် ဝေဒနာနှင့်အတူ နေရသည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ဝေဒနာသည် ကောင်းဆင်နှင့် တူ၏၊ ဘယ်အရပ်မှာမဆို လက်ညှိုးထိုးထိုး ကောင်းကင်ဆီဘဲ ထိုးနေသည်။ ကောင်းကင်နှင့် မလွတ်နိုင်ချေ။ ထို့အတူ ဝေဒနာ နှင့်ကင်းပြီး နေသူဟူ၍ မရှိ၊ ဝေဒနာသည် တမျိုး မရှိ.... တမျိုးရှိ နေသည်။ သတိပညာဖြင့် မိမိတို့ ကိုယ်ကို မိမိတို့ အကဲခတ်ကြည့်ကြပါ။

---

* ဤနေရာ၌ ပါဠိထည့်၍ သုံးသည်မှာ နာမှ, ကျင်မှ တစုံ တခုနှင့် ထိခိုက်မိမှသာ ဝေဒနာ ထင်နေသော အစွဲကို ဖျောက်စေခြင်းငှာ ရည်ရွယ်၍ ထည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်လည်း ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် နကုလပိတုသုတ်၌ ခန္ဓာရှိလျှင် ဝေဒနာကင်းသူဟု မိမိကိုယ်ကို ဝန်ခံလျှင် မိုက်တာမှ တပါး ဘာမှ အဓိပ္ပါယ်မရှိဟု .... ဟောတော်မူ၏။ * ဝေဒနာသည် ဘယ်အခါ ဘယ်ဌာနမဆို ရှိသည်။ ရှိမှန်းမသိ၍ ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ ရှိမှန်းမသိ၍ ဝေဒနာ ရှာပြီး လိုက်နေကြသည်။ တခုနှင့်တခု ထိခိုက်မှ ဝေဒနာ ပေါ်သည်ဟု ထင်ကြသည်...။ နာမှ ကျင်မှ ဝေဒနာပေါ်သည် ထင်သည်။ ဝေဒနာကို တမင်ရှာပြီး ရှုနေရမှာလား... ဉာဏ်နှင့် တည့်တိုင်း ရှုရမှာလား .. ဆိုခဲ့သော် ဉာဏ်နှင့်တည့်တိုင်း ဝေဒနာရှိသည်ဟု သိရမည်။ ဝေဒနာရှာတဲ့အလုပ်သည် မိမိဉာဏ်တိမ်၍သာ ဖြစ်သည်ဟု ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး ဆုံးမ မိန့်ကြားတော် မူခဲ့သည်။

တခါတလေ သုခဝေဒနာပေါ်သည်။ တခါတလေ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်သည်။ တခါတလေ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်သည်။ (ဝေဒနာသုံးမျိုးရှုလျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။ ပဌမအဆင့် နာမပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့်သိ၍ နောက် မဂ်ပညာနှင့် အသိဆိုသည်)။

ရိုးရိုးသိတာမျိုးဆိုလျှင် လူတိုင်းသိကြသည်။ ဝေဒနာရှုလျှင် ဝေဒနာတွေ့နေသေးလျှင်လိုရင်းသို့မရောက်သေး၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော်.... ဝေဒနာတွေ့နေသေးလျှင် နိစ္စဘဲ တွေ့နေသေးသည်။

---

* ယောဟိ ဂဟပတိ ဣမံ ကာယံ ပရိဟရန္တော မုဟုတ္တမ္ပိ အတ္တာနံ အာရောဂျံ ပဋိဇာနေယျ ကိမညတြ ဗာလျာ (ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌ နကုလပိတာသုတ်)။

ဝေဒနာ၏မရှိမှုကိုတွေ့မှသာလျှင်လမ်းမှန်ရောက်မည်၊ဥပမာ ယားသည့်နာသည်ဆိုသည်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်သည်။ ထိုဝေဒနာကို ရှုလျှင် ပဌမအယားကြီး မရှိတော့ ပျက်နှင့်နေပြီ၊ နောက်ဒုတိယ အယားလတ်သာရှိသည်။ ၎င်းကို တဖန်ရှု ဉာဏ်နှင့် ရှုလိုက်ပြန်သော် မရှိဘူး၊ ချုတ်ပျက်နှင့်လေပြီ။နောက်ဆုံး အယားကလေး ပေါ်သည်။ တခါရှု ဉာဏ်နှင့် ရှုလိုက်ပြန်သော် အယားကလေး လဲ ပျောက်ဆုံးချုတ်ကွယ်သွားသည်ကို တွေ့မြင်ရပါမည်။ ဤသို့ ဝေဒနာအဆင့်ဆင့် ပေါ်လဲပေါ်သည်။ အဆင့်ဆင့် ပျက်လဲပျက်သည်။ မိမိတို့ကသာ ယားတာမှာ တပြင်တည်း တဆက်တည်း၊ ယားနေတာဘဲဟုသန္တတိအစဉ်အားဖြင့် ဖုံးနေ၍ တဆက်တည်းဘဲ တပြင်တည်းဘဲ ထင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် အယားကြီး, အယားလတ်, အယားကလေးဖြစ်သည်။

ဤသို့ပင် နာကျင်တယ်ဆိုလျှင် နာကျင်ကြီး, နာကျင်လတ်, နာကျင်လေးဟူ၍ အဆင့်ဆင့်ချုတ်သွားသည်။အဆင့်ဆင့် ပျက်သွားသည်ဟု ဉာဏ်၌ ထင်မြင်ပါလေ။ ထင်မြင်သည်ဆိုသည်မှာ လုပ်ပြုံးမြင်တဲ့ အမြင်မျိုးမဟုတ်ပါ။ ဝေဒနာက ပြတာကို မြင်အောင် ဉာဏ်နှင့် ကြည့်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။အကဲခတ်ရမည် ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လက်လွတ်၍ မဖြစ်ချေ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လက်လွတ်ခဲ့သော် တရားမှန်သို့ မရောက်နိုင်ချေ။ ဥပမာ သုခဝေဒနာပေါ်သည်။သုခဝေဒနာကို အနိစ္စဟူ၍၎င်း၊ ဖြစ်ပျက်ဟူ၍၎င်း ဖမ်း၍ မရှုလျှင် သူ့နောက်က တဏှာလာတော့မည်။ တဏှာ့နောက်က ဥပါဒါန်လာမည်။ ဥပါဒါန်လာလျှင် ကမ္မဘဝ လာမည်။ ဥပမာ.... ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်သည်။ မရှုခဲ့သော်.... ဒုက္ခ

ဝေဒနာနောက်က ဒေါသ, လောဘ ပေါ်လိမ့်မည်။ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ နောက်က လိုက်ပါလိမ့်မည်။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာပေါ်သည်။ မရှုလိုက်လျှင် အဝိဇ္ဇာလာမည်၊ ဖြစ်ပျက်ရှု ဖြစ်အောင် ရှုပါ။ ဖြစ်ပျက်ရှုသော် အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်၍ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အစတစ၍ပြတ်မည်။ဤသို့ ဝေဒနာသုံးပါး မရှုမိခဲ့သော် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကံစသည် လာမည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်က ပတ်မည်။ အဆုံးကပတ်မည်။အစကပတ်မည်။ ဝေဒနာ သုံးပါး ပေါ်ရာရှုပါ၊ရှုလျှင်း စကပြတ်မည်။ အလယ်ကပြတ်မည်။ အဆုံး မှ ပြတ်မည်။

ရှင်းလင်း၍ ပြပါဦးအံ့၊ သုခဝေဒနာကို မရှုမိခဲ့သော် သုခ နောက်က သာယာခဲ့သော် တဏှာလာမည်။ တဏှာလာလျှင် စွဲလမ်းတာလာမည်။ ဥပါဒါန်လာလျှင် မရမနေ ကြိုးစားတော့ မည်ဖြစ်သည်။ ကမ္မဘဝ လာတော့မည်။ ကမ္မဘဝ လာခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်ကစ၍ ပတ်တော့၏။ သုခဝေဒနာ ပေါ် လျှင် ဖြစ်ပျက်ရှုပစ်ပါ ဖြစ်ပျက်ရှုလျှင် နောက်က တဏှာသေပါ လိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သုခဝေဒနာနောက်က တဏှာ လာလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်လိမ့်မည်ဟု.... ငါဘုရား.... ဘယ်တော့မှ မဟောဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် သုခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက် ရှုမိအောင် ရှုပါ၊ ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်သော် နောက်က တဏှာမလာ သောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အလယ်က ပြတ်မည်။

ဒုက္ခဝေဒနာ မရှုခဲ့သော်....ဒုက္ခ ဝေဒနာနောက်က ဒေါသ, မောဟ, ပရိဒေဝ,ဥပါယာသ စသည်ဖြင့် လိုက်လာမည်။ လိုက် လာလျှင် အဆုံးက၍ ပြန်ပတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို

ဖြစ်ပျက် ရှုဖြစ်အောင်ရှုပါ၊ ရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးမှုပြတ်မည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်ကလည်း ဒုက္ခဝေဒနာနောက်က ဒေါသ လိုက်ခဲ့သော် နိဗ္ဗာန်ရောက်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်တော့မှ ငါဘုရား မဟောဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မရှုခဲ့မိသော် (မောဟ)အဝိဇ္ဇာနောက်က လိုက်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ,ကနေ၍ စ,မည်။ (အပိုင်း ၆-၌ လည်း ပြခဲ့သည်။)ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်လျှင်လည်း ဖြစ်ပျက်ဘဲ ရှုပစ်ပါ၊ ရှုလျှင် အာသဝနိရောဓါ, အဝိဇ္ဇာနိရောဓော ဆိုသော ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမှဝိဇ္ဇာဖြစ်သဖြင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကပြတ်သည်။

ဝေဒနာ သုံးမျိုးပေါ်လျှင် ပေါ်တိုင်း-ပေါ်တိုင်း ရှုမှသာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သုံးမျိုးပြတ်မည်၊ သို့မဟုတ် မရှုမိသော် အလယ်က လည်း စ၍ပတ်မည်။ အဆုံးကလည်း ပြန်ပတ်မည်။ အစလည်း ပြန်စမည်။ သုခ,ဒုက္ခ,ဥပေက္ခာ သုံးမျိုးစလုံး အလှည့်နှင့်ပေါ်နေ ကြသည်။ ပေါ်ပြီးလျှင် ပေါ်ပြီးတိုင်း-ပြီးတိုင်း ပျက်သည် ချုတ် သည်။ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း မသိလျှင် အဝိဇ္ဇာလာမည်။ အဝိဇ္ဇာလာလျှင် သင်္ခါရလာမည်။ သင်္ခါရလာလျှင် ဝိညာဏ်လာ မည်။ ဝိညာဏ်ဆိုသည်မှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ခေါ်သည်။ ပဋိ သန္ဓေဝိညာဏ် ဆိုသည်မှာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေသာ အဖြစ်များ သည်။ *

---

* "စတ္တာရော အပါယာ သကဂေဟ သဒိသာ" အပါယ် လေးပါးသည် မိမိတို့ အမြဲနေရာ အိမ်, ဟု မြတ်စွာ ဘုရားသခင် ဟောတော်မူသည်။ လက်သည်း ဖျားပေါ်

ဒုက္ခဝေဒနာ နာတယ်, ကျင်တယ်, ကိုက်တယ်,ခဲတယ်ဆိုရာ၌ အနိစ္စမရှုမိဘူးဆိုလျှင် ဒုက္ခနောက်က ဒေါမနဿ လိုက်သည်။ ဒေါမနဿလိုက်လျှင် ဥပါယာသလာမည်။ နောက်ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် တပတ်,ပတ်သွားမည်။

သုခဝေဒနာ ပေါ်သော် နောက်က တဏှာလာသည်။ ထို့ကြောင့် သုခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မရှုမိခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်က ဖေါက်စ,သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ မရှုခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဆုံးကပြန်ပတ်သည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ မရှုမိခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစ,ကစသည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုဖြစ်ပျက်ရှုသော် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကပြတ်မည်။ သုခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်ရှုသော် အလယ်မှပြတ်မည်။ ဒုက္ခဝေဒနာကိုရှုသော် အဆုံးမှပြတ်မည်။

ရှုပုံ - ရှုနည်း

ရှုပုံရှုနည်းကို ပြဆိုပါဦးမည်။ မျက်လုံးပေါက်၌ ဘာပေါ်ပေါ်,ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်သည်။ နားပေါက်၌ ဘာပေါ်ပေါ် ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်သည်။ နှာခေါင်းပေါက်၌ ဘာပေါ်ပေါ် ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်သည်။ လျှာပေါက်၌ ဘာပေါ်ပေါ် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဖြစ်သည်။

ဥ္ရှိသော မြေမှုန့်နှင့် မဟာပထဝီ မြေကြီးကို နှိုင်းယှဉ်၍ သုဂတိ သွားတဲ့လူက လက်သည်းဖျား ပေါ်၌ရှိသော မြေမှုန့်မျှသာဟု ဟောတော်မူ၏။

ကိုယ်ပေါ်မှာ သုခဝေဒနာဖြစ်သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို အပြင်ဒွေ့သည် ခြောက်ယောက်ဟု အမည်ပေးထားပါသည်။

အထက်ပါ ခြောက်မျိုး၌ ပေါ်လျှင် ပေါ်တဲ့ နေရာမှာ ဖြစ်ပျက်ရှုရမည်။

ဝမ်းထဲမှာ တခါတလေ မိမိစိတ်ကူးနှင့် မိမိတွေးပြီး ဝမ်းသာလုံးဖြစ်နေတဲ့ အခါလည်းရှိသည်။ ဝမ်းသာလုံး ဖြစ်နေတဲ့အခါ သောမနဿဝေဒနာ ဖြစ်သည်။ တခါတလေ ကြံတိုင်း-စည်တိုင်း အပေါက်အလမ်းမဘည့်။ သားသမီး များက လည်း ပြောတိုင်း ဆိုတိုင်း နားမထောင်။ မိမိဖါသာ မိမိတွေးပြီးတော့ ကိုယ်တယောက်ထည်း ဒေါသဖြစ်တဲ့ အခါမျိုးလည်း ရှိသည်။ အဲဒါကို ဒေါမနဿဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။ တခါတရံ မတတ်နိုင်ပါဘူး၊ ကမ္မဿကာဘဲဆိုပြီးတော့ ထားတာမျိုးလည်း ရှိသေးသည်။ ၎င်းကို ဥပေက္ခာဝေဒနာခေါ်သည်။ ဝမ်းထဲမှာ ဝေဒနာသုံးမျိုးရှိသည့်အတွက် အတွင်းဒွေ့သည် ၃-ယောက်ဟု ခေါ်သည်။

အိမ်သည်က သုံးယောက်ရှိသည်....

(၁) တခါတလေ သက်ပြင်းကြီးချပြီး ရှုနေတဲ့အခါမျိုး မောပြီး ရှုနေတဲ့ အခါမျိုးရှိသည်။ ဒေါမနဿနှင့် ရှုနေတာ ခေါ်သည်။

(၂) တခါတလေ ပြုံးပြုံး ရွှင်ရွှင်နဲ့ ရှုနေတာလဲ ရှိသည်။ သောမနဿဝေဒနာခေါ်သည်။

(၃) တခါတလေ မှန်မှန်ဘဲ ရှုမှန်းမသိ၊ ရှုနေတာလဲရှိသည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ခေါ်သည်။ ပေါင်းဝေဒနာ

ဆယ့်နှစ်မျိုးရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို သူ့နေရာနှင့်သူ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ နေရာလွဲ၍မရချေ။

အထူးသတိပြုရန်မှာ ဝေဒနာက ကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်သည်။ မိမိစိုက်ထားသည်မှာ ရင်ချိုင့်၌ စိုက်ထားသည်။ ထိုသို့ ရင်ချိုင့်၌ စိုက်ထားလျှင် ရှုကွက်နှင့် ရှုဉာဏ်နှင့် တခြားစီဖြစ်၍ နေသည်။ မိမိက ငယ်ထိပ်မှာ ဉာဏ်စိုက်ထားသည်။ ငယ်ထိပ်မှာ စိုက်ပြီး ရှုနေသည်။ ဝေဒနာက ရင်ဝမှာ ပေါ်နေသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် ပေါ်တဲ့နေရာကတမျိုး ရှုတဲ့ နေရာကတမျိုးဖြစ်၍ ရှုဉာဏ်လိုက်ပုံမှားသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ပေါ်လျှင် ပေါ်တဲ့နေရာကိုသာ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာက မိမိတို့နှင့် နားလည်မှု ရထားသည်ဟူ၍ မဆိုနိုင်၊ စာချုပ်ထားသည်လည်းမဟုတ်၊ သူပေါ်ချင်တဲ့ နေရာမှာ ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။ အကြောင်း တိုက်ဆိုင်ရာမှာ ပေါ်သည်။ ပေါ်တဲ့ နေရာမှာလိုက်ပြီး ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ မျက်လုံးပေါ်မှာ ပေါ်လျှင် မျက်လုံးပေါ်မှာ ရှုရမည်။ နားပေါက်မှာ ပေါ်လျှင် နားပေါက်မှာ ရှုရမည်။ လျှာပေါ်မှာ ပေါ်လျှင် လျှာပေါ်မှာ ရှုရမည်။

ရှုသောအခါ ဝေဒနာကို တွေ့နေသေးလျှင် လိုရင်းမရောက်သေး၊ ဝေဒနာ၏ ပျက်မှုကို တွေ့မှအမှန် လိုရင်းရောက်သည်။ ဝေဒနာရှုဟု ဆိုသော်လည်း 'ဝေဒနံဘိက္ခဝေ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော" ဟု ဆိုသဖြင့် အနိစ္စဟု ရှုကွဆိုသဖြင့် အနိစ္စလို့ ဝေဒနာက ပြတာကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ အနိစ္စဟု မမြင်သေးလျှင် လမ်းမှန် မရောက်သေးဘူးဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ။

ဝေဒနာကတော့ သူ့ဟာသူ ပေါ်လဲပေါ်တယ်၊ ပျက်လဲ ပျက်တယ် အမြဲပြနေသည်။ မိမိတို့က မကြည့်တတ်၍သာ မမြင် ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝေဒနာကတော့ တစ်- နှစ်ဆိုလျှင် မရှိဘူး ပျက် သွားပြီ။

သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်၌လည်း ဝေဒနာနုပဿနာခဏ်း၌ "သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ ဝယဓမ္မာ နုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ သမုဒယဝယဓမ္မာ နုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ" ဟု ဟောတော်မူရာ ဝေဒနာ၏ အဖြစ်ကိုလည်း ရှုပါ။ ပျက်ကိုလည်း ရှုပါ။ အဖြစ်နှင့် အပျက် နှစ်ပါးလုံးကိုလည်း ရှုပါဟု ဟောတော်မူသည်၊

ဆိုလိုသည်မှာ ဝေဒနာသည် တမင်တကာ လိုက်ရှာပြီး ရှုနေရမည့် တရားမဟုတ်၊ နာကျင် ကိုက်ခဲမှု ဝေဒနာမဟုတ်၊ အမြဲတမ်း မိမိတို့သန္တာန်မှာပေါ်နေသည်။ မည်သည့်အခါမှ ဝေဒနာ ကင်းသည်ဟူ၍မရှိ။ ပေါ်နေတာကို မိမိတို့က မသိ၍, မမြင်၍ လိုက်ရှာနေခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာ၏ အပျက်ကို မြင်အောင်ရှုပါ။ အပျက်နှင့် မဂ်နှင့် ကိုက်လျှင် ပျက်တာက အနိစ္စ၊ နောက်ကသိတာက မဂ္ဂဖြစ်ပြီး ၎င်းဖြစ်ပျက်နှင့် မဂ်ကြားမှာ ကိလေသာ ကြားမခိုလျှင် မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နံနက် အားထုတ် ညနေ- ညနေအားထုတ်လျှင် နံနက်ရနိုင်သည် ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဟောတော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာပေါ်တိုင်း .... ပေါ်တိုင်း အပျက်ကို မြင်မှု အနိစ္စာနုပဿနာဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ ပေါ်တာကို ပေါ်

ဘိုင်း.... ပေါ်တိုင်း သိနေလျှင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်သာလျှင် ဖြစ်သေးသည်။ အထက်ဉာဏ်ဟု မခေါ်နိုင်သေး။ ထို့ကြောင့်.... ဝေဒနာက ပြတဲ့ အပျက်ကို မြင်အောင်လိုက်ရမည်။

(အကြားအမြင်မရှိသော အသုတဝါပုထုဇ္ဇနော)

ပုထုဇဉ်ဝေဒနာပေါ်ပုံနှင့် ဘုရား ရဟန္တာဝေဒနာပေါ်ပုံ ထူးခြားမှု

ဝေဒနာသည်း အမြဲတမ်း ပေါ်နေသည်။ ဘကိုယ်လုံး၌ပေါ် နေသည်။ မပေါ်သည့် နေရာမှာ အရေခြောက်နှင့် ဆံပင်, ခြေ သည်း,လက်သည်းမှ တပါး နေရာတိုင်းမှာ ပေါ်သည်။ ပေါ်တဲ့ နေရာမှ ရှုရန်ဖြစ်သည်၊

ဝေဒနာနှင့် စိတ်သည် သဟဇာတဖြစ်သည်။ ဝေဒနာဆိုသော် လည်း စိတ်နှင့် အတူကူပင် ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ဖက်ပင် တည်း။

အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခြေထောက်၌ ခလုတ်ထိမိ၍ နာကျင်သည်။ နာကျင်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ကိုယ် ပေါ်မှာလည်း ခံရသည်။ နာသည့်အတွက် မခံချင်သည့် ဒေါ

မနုဿဝေဒနာဝမ်းထဲ၌ပေါ်လာသည်။နောက်အနာပျောက်ယင် ကောင်းမှာဘဲဆိုပြီးတော့ ပျောက်ချင်တဲ့တဏှာ ပေါ်လာပြန် သည်။ဒေါမနဿ ပေါ်မှုန်းလည်း သူမသိလိုက်၊ တဏှာပေါ် မှုန်းကိုလည်း သူမသိလိုက်၍ အဝိဇ္ဇာ(မောဟ) ဖြစ်ပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် အကြွေးအမြင်မရှိသော ပုထုဇန်ဝေဒနာ ပေါ် ခဲ့သော်....ဝေဒနာခံရသော်-မူလဝေဒနာနှင့် ဒေါမနဿ, တဏှာ အဝိဇ္ဇာဟူ၍ လုံချက်လေးချက် အထိုးခံရသည်။ ပုထုဇန်တိုင်း ဤအတိုင်း လေးချက်....လေးချက် အထိုးခံရသည်ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခတချက် ဒေါမနဿတချက်၊ တဏှာတချက်၊ အဝိဇ္ဇာ တချက်ဖြစ်သည်။

အရိယာသည်ဝင်း အရိယာ၏တပည့်သည်ဝင်း(ဝါ)ဝိပဿနာ ယောဂီသည်ဝင်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက် ရှုလိုက်ခဲ့သော် ဝေဒနာအနိစ္စဖြစ်၍ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ မဖြစ်ချေ။ဝေဒနာ ပစ္စယာ ဒေါမနဿလည်း မဖြစ်ချေ၊ တဏှာလည်းမဖြစ်ချေ။ အဝိဇ္ဇာလည်းမဖြစ်ချေ။ ဝေဒနာ အနိစ္စာဘဲဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ ပညာသာဖြစ်သည်။

ဒုက္ခတတန်းတည်းတပြင်တည်း ဖြစ်နေသည်ဆိုခြင်းမှာ (ဝါ) မြင်နေခြင်းမှာ မရှုဘတ်၍ဖြစ်သည်။ ရှုတတ်လျှင် လောဘ, ဒေါသ, အဝိဇ္ဇာ အကုန်ပြတ်သည်။

မိမိတို့ တရားအားထုတ်စဉ် ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်မည်။ သို့သော် သူတချက်လာလျှင် ကိုယ်ကတချက် ပြန်ထိုးရမည်။ တချက်ပြန် ထိုး....ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ကိုရှုစ်ပါဟုဆိုသည်။ ဖြစ်ပျက်ရှုခဲ့သော် ဒေါမနဿမလာ၊ဒေါမနဿမလာခဲ့သော် သောက,ပရိဒေဝ,ဒုက္ခ

ပြုတ်သည်။ လောဘပြုတ်သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်ကစပြီး တော့ပြတ်သည်။ အဝိဇ္ဇာလည်း မပေါ်နိုင်ချေ။ ဖြစ်ပျက်အလုပ် (ဝါ)ချုပ်ရာချုပ်ကြောင်းအလုပ်ကိုသိသောကြောင့်ဒေါမနဿ တဏှာချုပ် အဝိဇ္ဇာချုပ် သောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ,မှ စ၍ချုပ်သည်။ အလယ်မှစ,၍ ချုပ်သည်။ အဆုံးမှစ၍ ချုပ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစ, အလယ်, အဆုံး အကုန်ပြတ်သည်။

ဖြစ်ပျက် မရှုမိခဲ့သော် ဒုက္ခသလျှင် ဒေါမနဿ လာသည်။ ပျောက်ချင်တဲ့ တဏှာလာသည်။ ဤတဏှာ ချုပ်အောင် မလုပ်တတ် ချုပ်နည်းကို မသိသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ (မောဟ)လာသည်။ ဤသည်ကား ပုထုဇန်တို့ ဝေဒနာ ခံစားပုံ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အလုပ်ဝင်လိုက်သည့် အချိန် သူက တချက် ထိုးလျှင် ကိုယ်က တချက် ပြန်၍ ထိုးဖြစ်အောင် ထိုးရမည်။ ထိုးနိုင်ရမည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ တချက်လာလျှင် ကိုယ်တဉာဏ်နှင့် တချက်ပြန်၍ ထိုးနိုင်ရမည်။

ဒါ့ကြောင့် အလုပ်ခွင်မှာ အလုပ်လုပ်တဲ့အချိန်မှာ ကိုယ်ပေါ်မှာ ယားတဲ့အခါ ယားသည်ကို ဖြစ်ပျက်ရှုရမည်။ မရှုဘဲမနေပါနှင့်၊မရှုလျှင် နောက်က လောဘ, ဒေါသ, မောဟလိုက်သည်။ ကိုယ်ပေါ်မှာ နာတယ် ဖြစ်ပျက်ရှုဖြစ်အောင် ရှုကြပါ၊ မရှုလျှင် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မလာပါနှင့် ဆို၍မရပါ၊ လာမှာ အမှန်ဖြစ်သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုကြည့်ပါ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာလာသည်။ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာ မဂ်ဝင်ရမည်။ မဂ်ဝင်ရမည်ဆိုသည်မှာ ဝေဒနာနှင့် တဏှာမဆက်အောင် ဝေဒနာကို ဘာဝေဒနာ

ပေါ်ပေါ် ဖြစ်ပျက် မင်္ဂလာရှုရှုရမည်။ သို့မှ ဝေဒနာက တဏှာသို့ မကူးနိုင်ချေ။ (၂) အကွက်က (၃) အကွက်သို့ မကူးနိုင်ချေ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မဆက်နိုင်ချေ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မဆက်နိုင်ဘဲ သံသရာစခန်းသတ်နိုင်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အလယ်ကနေ၍ ဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်,ရဟန္တာဖြစ်သည်မှာ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာဖြစ်သည်။ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကို အဆက်ဖြတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဆိုသည်ကို စကားဆန်းသည်ဟု မမှတ်ကြပါနှင့်။ မအောက်မေ့ကြပါနှင့်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဤအတိုင်းပြသဆုံးမတော်မူခဲ့၏။ဟုတ်, မဟုတ်စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ ဝေဒနာနောက်က တဏှာလာသော .... ဥပါဒါန်ဆက် မဆက်။ ဝေဒနာနောက်က ဒေါမနဿလာသော်၎င်း၊ ဒေါသလာသော်၎င်း ဒေါသ, သောက, ပရိဒေဝ ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ ဥပါယာသ ဆက်,မဆက် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ဟပ်ပြီး ကြည့်ကြပါကုန်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုရားသည်....ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာ ဘုရားဖြစ်သည်။ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်မှာ ဘုရားဖြစ်သည် ဆိုတာက သဏ္ဍာန်တော်ဘုရား၊ပညတ်ဘုရားသာဖြစ်သည်။ ဘုရားစင်စစ် ဉာဏ်တော်ဘုရားမှာ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာ ဖြစ်သည်ဟု ဟောတော်မူ၏။

အကြောင်းတရားကို သတ်လျှင် အကျိုးတရားပေါ်စရာမရှိ။ မလာနိုင်ချေ။ တဏှာအလိုလိုသေသည်။ တဏှာနိရောဓောမဂ္ဂေါ ဆိုသောကြောင့် တဏှာသေလျှင် မဂ်ရနိုင်သည်။ ဝေဒနာကို သတ်လျှင် တဏှာအလိုလိုသေသည်။

ထို့ကြောင့်ဝေဒနာသည် အလွန်အရေးပါသော တရားဖြစ်ရကား....။ဝေဒနာနုပဿနာကို မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် တသီးတခြား သတိပဋ္ဌာန်၌ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဝေဒနာ ခံစားပုံ

ပုထုဇန်သည်လည်း ဝေဒနာခံစားသည်။ ဘုရားရဟန္တာများ သည်လည်း ဝေဒနာခံစားသည်။ ခံစားပုံခြင်း မည်သို့ ထူးခြား သနည်းဆိုသော်....ပုထုဇန်သည် ဝေဒနာခံစားသော် အပြင်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်သည်။ ဝမ်းထည်း၌ မခံသာဘူး ဆိုသော ဒေါမနဿဝေဒနာက ပေါ်သည်။ ကိုယ်ပေါ်၌ တချက်။ ဝမ်း ထည်း၌တချက်၊ လှံချက်အထိုးခံရသည်။ ၎င်းဝေဒနာပျောက် လျှင် ကောင်းမှာဘဲဆိုသော ပျောက်လိုသောတဏှာ နောက်က လာပြန်သည်။ နောက်တချက် အထိုးခံရပြန်သည်။ ဒီတဏှာ ပေါ်သည်ကို မသိလိုက်၊ ချုပ်တဲ့မဂ္ဂင်နည်းကိုလည်း မသိလိုက် သောကြောင့် မောဟ (အဝိဇ္ဇာ) ကလဲ ဝင်ပြန်သေးသည်။ လုံချက်, သုံးချက် အထိုးခံရသည် (မူလ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ဆိုလျှင် လေးချက်)။

ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်သော်.... ပုထုဇန်မှာ.... ဝမ်းထည်း၌ ဒေါမနဿပေါ်သည်။ ပျောက်လိုတဲ့တဏှာ ပေါ် သည်။ တဏှာပေါ်သည်ကို မသိတဲ့ မောဟ (အဝိဇ္ဇာ) ပေါ်သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်တိုင်း- ပေါ်တိုင်းလှံချက် လေး ချက်,လေးချက်အထိုးခံရသည်။

အရိယာ ရဟန္တာများသည်လည်း ဝေဒနာပေါ်သည်ပင်ဖြစ် သည်။ သို့သော် .... ကာယိကဒုက္ခသာ ပေါ်သည်။ စေတသိက ဒုက္ခတော့ မပေါ်တော့ချေ။ မဂ်နှင့် ပယ်ဖြတ်ပြီး ဖြစ်သည်။

ဒေါမနဿဝေဒနာစသည် မပေါ်တော့ချေ။ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်၍လှုံ့နှင့် တချက် အထိုးခံရသည်ကို တချက် ပြန်၍ ထိုးသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက် နှလုံးသွင်းသည်)။

ဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်နှလုံးသွင်းသဖြင့် ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာချေ။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့သည် ဒုက္ခ ဝေဒနာ ပေါ်လျှင် ဖြစ်ပျက်သာရှုချပါ။ ဝေဒနာကိုခွာပြီး ဖြစ်ပျက်သာရှုချပါ။ ဝေဒနာနှင့် ငါမရောစေနှင့်။ နောက်တဆင့်တက်၍ ဝေဒနာခွာ၍ အနိစ္စမြင်အောင်ရှု။

ဝေဒနာသုံးမျိုး တမျိုးစီလှည့်၍ ပေါ်နေသည်။ သုခဝေဒနာ ပေါ်မည်။ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်မည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်မည်။ ၎င်းသုံးမျိုး တမျိုးမဟုတ် တမျိုးလှည့်၍ ပေါ်နေမည်။ မည်သည့်အခါမှ ဝေဒနာနှင့် ကင်းသည်ဟူ၍ မရှိ။ ၎င်းသုံးမျိုးကို လှည့်ရှု။ တနည်းဆိုသော်... သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿ, ဥပေက္ခာ ၅-မျိုးပေါ်ရာလှည့်၍ရှု၊ (၀၁) အနိစ္စဟု၎င်း၊ ဖြစ်ပျက်ဟု၎င်း ရှုရမည်။ ဝေဒနာဘဲဟု မှတ်နေရုံနှင့် ဝိပဿနာမှာ အရင်မကျသေးချေ။ အမှန်မရောက်သေး။ ဝေဒနာ၏ အပျက် (၀၁) အနိစ္စမြင်မှ (ငါ) ဝေဒနာပေါ်ပြီး ချုတ်ပျောက်သွားတာမြင်မှ လမ်းမှန်ရောက်မည်။

ဤသို့ ရှုသော်...ဒေါမနဿလာရန်အကြောင်းမရှိ။ သောကလာရန် အကြောင်းမရှိ။ အဝိဇ္ဇာပေါ်ရန်အကြောင်းမရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစမှာလည်း ပြတ်၏၊ အလယ်မှာလည်း ပြတ်၏။ အဆုံးမှာလည်းပြတ်၏။ သံသရာစခန်းသတ်တော့သည်။

"ဝေဒနာနံ ယော ဘိက္ခဝေ နိစ္စတော ပရိနိဗ္ဗုတော" ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရာ ဝေဒနာ၏အပျက်ကိုမြင်။ ဝေဒနာ၏ အပျက်ကို မုန်းပြီး၊ ဝေဒနာကုန်ပြီး၊ ဝေဒနာဆုံးလျှင် ခန္ဓာ အကြွင်းရှိသေးသော သဉပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် တွေ့မြင်မည်....ဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ဝေဒနာအဆုံးသို့ ရောက်အောင် ကြိုး စား၍ ပွားများအားထုတ် ကြရာသဘည်း။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာ အားထုတ်သော ယောဂီသည်
ဘုရား အားထုတ်သောအခါ၌ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်မဖြစ်

ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်

ရှင်မဟာကပ္ပိန မထေရ်သည်.... မြတ်စွာဘုရား သခင်၏ မနီး မဝေး၌ တင်ပလ္လင်ခွေပြီး ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို ရှေ့ရှုဖြစ်စေလျက်နေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ထို·ရှင်မဟာ ကပ္ပိနမထေရ်ကို မြင်ရာ.... "ရဟန်းတို့.... ထိုရဟန်း၏ ကိုယ် သော်ရင်း၊ စိတ်သော်ရင်း၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကို သင်တို့ မြင်ကြ ကုန်သလောဟု မေးတော်မူရာ ရဟန်းတို့က ထိုရဟန်း၏ ကိုယ် သော်ရင်း၊ စိတ်သော်ရင်း တုန်လှုပ်ခြင်းကို မမြင်ကြောင်း" ပြန်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့....အကြင် တည်ကြည်မှု သမာဓိကို ပွားများခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်း၊ စိတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းသည် မဖြစ်။ ရဟန်းတို့.... အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွားများခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်သော်၎င်း၊ စိတ်သော်၎င်း တုန်လှုပ်ခြင်း မဖြစ်။

၎င်းပြင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် မြန်မာပြန် (ဆဋ္ဌမူ) အာနာပါနဿတိကထာ စာမျက်နှာ ၂၁၀-၌လည်း အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပြည့်စုံစွာ မပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သော်၎င်း၊ စိတ်သော်၎င်း တုန်လှုပ်၏၊ စဉ်းငယ်တုန်လှုပ်၏။

အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ကောင်းမွန်စွာ ပွားများပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သော်လည်း မတုန်လှုပ်၊ စိတ်သော်သည်း မတုန်လှုပ်၊ ကိုယ်သော်သည်း စဉ်းငယ်မျှ မတုန်လှုပ်၊ စိတ်သော်လည်း စင်းငယ်မျှ မတုန်လှုပ်။

အထက်ပါတို့သည် သမထနည်းအားဖြင့် သမထသဘောဖြင့်သာ ဖြစ်သော ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ဝယ်.... သီလ, သမာဓိ, ပညာဟူ၍ သိက္ခာ ၃-ရပ်ရှိရာ သီလထက် သမာဓိက မြင့်သည်။ အထက်တန်းကျသည်။ သမာဓိထက် ပညာက အထက်တန်းကျသည်။ ပညာဆိုသည် ဝိပဿနာ ဘာဝနာပညာကို ခေါ်သည်။ ထိုသို့ တဆင့်ထက်တဆင့် မြင့်သည်မှာ မည်သူမျှ ငြင်းနိုင်ဘွယ်မရှိချေ။

ထို့ကြောင့် သမထ ဘာဝနာအလုပ်၌ပင်လျှင်ကောင်းမွန်စွာ ပွားများပြီးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သော်၎င်း၊ စိတ်သော်၎င်း တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိခဲ့ပါလျှင် သမထထက် အထက်တန်းကျ၍ ဉာဏ် ဦးစီးသော (ဝါ) ဉာဏ်အလုပ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာ ဘာဝနာ အလုပ်မှာမူ ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ စိတ်တုန်လှုပ်ခြင်း အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း၊ မဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း။ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ တပါး ပါးကို စောင့်ပြီး ရှိမရှိ အကဲခတ်ရသော အလုပ်တွင် အဘယ် မှာလျှင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ စိတ်တုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်နိုင် စရာ အကြောင်း ပေါ်နိုင်ပါအံ့နည်း။

တောင့်ပြီးသွားသည်။ သတိလစ်သွားသည်။ လဲသွားသည်-စသည်ဖြင့် ရှိကြသေးသည်။ ဤသို့လဲသွားခြင်း၊ တောင့်သွားခြင်း သတိလစ်ပြီး သွားခြင်းစသော ဖြစ်ရပ်များသည် ဝိပဿနာအရာ (ဝါ) သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ပညာပြဋ္ဌာန်းသော အလုပ် တွင် မဖြစ်နိုင်ဟူ၍သာ မှတ်သားကြရာသည်။ မဟာ ကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်အလုပ်တွင် အဘယ်မှာ ဤသို့ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသည် သမ္မာဆိုသည် မှန်ကန်စွာ၊သို့မဟုတ် ကောင်း စွာ ဒိဋ္ဌိအမြင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ မှန်ကန်သောအမြင်ကောင်း သော အမြင်ရနေသူ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်သည် မိမိစိတ်ထည်း, မနောထည်း၌ မဂ္ဂင်ရောက်နေသည်။ တောင့်သွားခြင်း၊ မေ့သွား ခြင်း၊ လဲသွားခြင်း အဘယ်မှာဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ မူမမှန်ဘူးဟု သာ ဆိုစရာရှိတော့သည်။ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ခန္ဓာ ၅-ပါးဟူ၍၎င်း၊ ၎င်းခန္ဓာ ၅-ပါး၏ ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို (ဝါ) ခန္ဓာအရှိကို ဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်စွာ မြင်မှုပင် တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်သည်။

စိတ်ကတောက်ကတက်ဖြစ်သွားသည်။ ငိုင်သွားသည်။ သတိလစ်သွားသည်ဟူ၍ ဘယ်ကျမ်းဂန်မှာမှ ဆရာ သမားများနှင့် တကွ စာရေးသူကိုယ်တိုင် မတွေ့ဘူးပါ။

သို့ပါ၍ ဆရာမများကြရန် အထူးသတိပြုကြပါကုန်၊ မကျန်းမာ၍ ဆရာများလျှင်တသက်မျှသာသေမည်၊ လောကုတ္တရာ ဆရာမှားလျှင် တသံသရာလုံး အသေ, အအို, အနာ, အကွဲအမွဲနှင့်သာ အပေါ်လုပ်ကြရမည်ဖြစ်သည် ယောဂီအပေါင်းတို့....။

အပိုင်း (၂၂)

သိမှတ်စရာအဖြာဖြာ

ဤအပိုင်း၌ ယောဂီဘို့ အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်ကြရန် သိမှတ်စရာ အဖြာဖြာဟူ၍ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

၁။ ခန္ဓာငါးပါး။ ။ခန္ဓာငါးပါးဟူသည် အဘယ်သည်တို့နည်း။

ရူပခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါးရှိရာ ရုပ် ၂၈-ပါးကို ရူပခန္ဓာခေါ်သည်။ ဝေဒနာ စေတသိက်ကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ခေါ်သည်။ သညာစေတသိက်ကို သညာက္ခန္ဓာခေါ်သည်။ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ၅၀-ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာခေါ်သည်။ စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ် (၈၉)အကျယ် ၁၂၁-ပါးကိုဝိညာဏက္ခန္ဓာခေါ်သည်၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ,ဟီန, ပဏီတ, ဒူရ,သန္တိကအားဖြင့် ပေါင်းစုထားသော များပြားသော ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရတို့ကို ငါးပုံ ငါးခု ပေါင်းစုခြင်းကြောင့် ခန္ဓာဟုခေါ်သည်။

၂။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ။ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသည် အဘယ်တရားကို ခေါ်သနည်း။

လောကီ ခန္ဓာငါးပါးကို ဥပါဒါန် တရားတို့၏ အာရုံပြုရာ စွဲလမ်းရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ခေါ်သည်။

၃။ ရူပက္ခန္ဓာတွင် ရုပ် ၂၈-ပါးရှိရာ(၁) ပထဝီဓာတ်ရုပ် ၁-ပါး။ (၂) အာပေါဓာတ်ရုပ် ၁-ပါး (၃) တေဇောဓာတ်ရုပ် ၁-ပါး။ (၄) ဝါယောဓာတ်ရုပ် ၁-ပါးအားဖြင့် ပေါင်း ဘူတရုပ် ၄-ပါး။

စက္ခုပသာဒရုပ်တပါး။ သောတပသာဒရုပ်တပါး။ ဃာနပသာဒရုပ်တပါး။ ဇိဝှါပသာဒရုပ်တပါး။ ကာယပသာဒရုပ်တပါး ပေါင်း ပသာဒရုပ် ၅-ပါး။

ရူပါရုံရုပ်တပါး။သဒ္ဒါရုံရုပ်တပါး။ ဂန္ဓာရုံရုပ်တပါး။ ရသာရုံရုပ်တပါး။ ပထဝီ,တေဇော,ဝါယော ဓာတ်သုံးပါးဟု ဆိုအပ်သော ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံရုပ်တပါး။ ပေါင်း ဂေါစရရုပ် ၅-ပါး။ (ဝါ)ဝိသယရုပ် ၅-ပါး ဖြစ်သည်။ *

---

* ဝိသယရုပ်ခေါ်သော ဂေါစရရုပ်၌ သရုပ် အခေါ်အဝေါ်၌ ၅-ပါး၊ သို့မဟုတ် ၇-ပါ။ဟု ခေါ်ရသော်လည်း တရားကိုယ် ရေတွက်ရာ၌ ၄-ပါးသာ ယူရ၏။ ပထဝီ,တေဇော, ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ တရားကိုယ်မှာ ဘူတရုပ်၌ ပါဝင်ခဲ့ပြီ။

ဣတ္ထိဘာဝရုပ်တပါး၊ ပုရိသဘာဝရုပ်တပါးဟူ၍ ဘာဝရုပ်နှစ်ပါး။

မနောဓာတ်၊မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တပါး။

သဟဇာတ်တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေဟုခေါ်သော ဇီဝိတရုပ်တပါး။

သဟဇာတ်တရားတို့ကို ထောက်ပံ့တတ်သော သြဇာဟု ဆိုအပ်သော အာဟာရရုပ်တပါး။

ဤသို့ ဘူတရုပ်လေးပါး၊ ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဂေါစရရုပ်လေးပါး၊ ဘာဝရုပ်နှစ်ပါး၊ ဝတ္ထုရုပ်တပါး၊ ဇီဝိတရုပ် တပါး၊ အာဟာရရုပ်တပါးအားဖြင့် ၁၈-ပါးသော ရုပ်တို့ကို သဘာဝရုပ်ဟူ၍၎င်း၊ သလက္ခဏရုပ်ဟူ၍၎င်း၊ နိပ္ဖန္နရုပ်ဟူ၍၎င်း ခေါ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သော အာကာသဓာတ်ဟုဆိုသော ပရိစ္ဆေဒရုပ်တပါး။

ကာယဝိညတ္တိရုပ်တပါး၊ဝစီဝိညတ္တိရုပ်တပါးအားဖြင့် ပေါင်း ဝိညတ်ရုပ်နှစ်ပါး။

ရူပဿလဟုတာ ရုပ်တပါး၊ ရူပဿမုဒုတာရုပ်တပါး။ ရူပဿကမ္မညတာရုပ်တပါးအားဖြင့် ပေါင်းဝိကာရရုပ်သုံးပါး။အထက်က ဝိညတ်ရွေးနှင့် ပေါင်းသော် ဝိကာရရုပ် ၅-ပါး။

ရူပဿ ဥပစယရုပ်တပါး။ ရူပဿသန္တတိရုပ်တပါး။ ရူပဿဇရတာရုပ်တပါး။ ရူပဿအနိစ္စတာရုပ်တပါးအားဖြင့် ပေါင်း လက္ခဏရုပ်လေးပါး။

ဤကဲ့သို့ ပရိဓစ္ဆဒရုပ်တပါး၊ ဝိညတ်ရုပ်နှစ်ပါး၊ ဝိကာရရုပ် ၃-ပါး၊ လက္ခဏာရုပ်လေးပါးအားဖြင့် ၁၀-ပါးသောရုပ်တို့ကို အနိပ္ဖန္နရုပ်ဟု ခေါ်အပ်သည်။

၄။ အာယတန ၁၂-ပါး။ ။ရုပ် ၂၈-ပါးတွင် စက္ခုပသာဒရုပ်သည် စက္ခာယတန၊ သောတပသာဒရုပ်သည် သောတာယတန၊ ဃာနပသာဒရုပ်သည် ဃာနာယတန၊ ဇိဝှါပသာဒရုပ်သည် ဇိဝှါယတန။ ကာယပသာဒရုပ်သည် ကာယာယတန၊ ရူပါရုံသည် ရူပါယတန၊ သဒ္ဒါရုံသည် သဒ္ဒါယတန၊ ဂန္ဓာရုံသည် ဂန္ဓာယတန၊ ရသာရုံသည် ရသာယတန၊ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ စိတ် ၈၉-ပါးသည် မနာယတနမည်၏။ စေတသိက် ၅၂-သုခုမရုပ် ၁၆-ပါး နိဗ္ဗာန်ဤတရားအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံသည် ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဤသို့လျှင်ပေါင်း အာယတန ၁၂-ပါးဟု မှတ်သားလေ့လာရသည်။

၅။ ဓာတ် ၁၈-ပါး။ ။ရုပ် ၂၈ ပါးတွင် စက္ခုပသာဒရုပ်သည် စက္ခုဓာတ်၊ သောတပသာဒရုပ်သည် သောတဓာတ် ဃာနပသာဒရုပ်သည် ဃာနဓာတ်၊ဇိဝှါပသာဒရုပ်သည် ဇိဝှါဓာတ်၊ ကာယပသာဒရုပ်သည် ကာယဓာတ်မည်၏။ ရူပါရုံသည် ရူပဓာတ် သဒ္ဒါရုံသည် သဒ္ဒဓာတ်၊ ဂန္ဓာရုံသည် ဂန္ဓာဓာတ်၊ ရသာရုံသည် ရသဓာတ်၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏။ စိတ်ဟူသော ပရမတ္ထတရားအရ အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါးတွင် စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေးသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ သောတဝိညာဏ်ဒွေးသည်

သောတဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ဃာနဝိညာဏ်ဒွေးသည် ဃာန ဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ ဇိဝှါဝိညာဏ်ဒွေးသည် ဇိဝှါဝိညာဏ ဓာတ် မည်၏။ ကာယဝိညာဏ်ဒွေးသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေး ပေါင်း ၃-ပါးသည် မနော ဓာတ်မည်။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀-မနောဓာတ် ၃-ပါးမှ ကြွင်း သော ၇၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ၅၂- သုခုမရုပ် ၁၆- နိဗ္ဗာန်တရားဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံသည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏။ ဤသို့လျှင် ပေါင်း ဓာတ် ၁၈-ပါး ဖြစ်၏။

၆။ သစ္စာလေးပါး။ ။လောကီစိတ် ၈၁-ခု၊ လောဘစေတ သိက်မှ တပါးသော စေတသိက် ၅၁၊ ရုပ် ၂၈-ပါးတို့သည်.... ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောဘစေတသိက်သည် သမုဒယသစ္စာ မည် ၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ပါး၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိအားဖြင့် ပေါင်း ဤ မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာ လေးပါး တရားတို့ကို ခေဝဘန်ရာ၏။

၇။ အာသဝတရားလေးပါး။ ။အာသဝသည် ကာမာ သဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝဟူ၍ ၄-ပါးရှိ၏။

၈။ ဩဃတရား လေးပါး။ ။ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

၉။ ယောဂတရား လေးပါး။ ။ကာမယောဂ၊ ဘဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

၁၀။ ဂန္ထတရားလေးပါး။ ။အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ၊ဗျာပါဒကာယဂန္ထ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ၊ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

တဏှာလောဘကို အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ ခေါ်သည်။ အမျက်ဒေါသကို ဗျာပါဒကာယဂန္ထခေါ်သည်။ နွားနှင့် တူအောင်ကျင့်သော နွားအကျင့်၊ ခွေးနှင့်တူအောင် ကျင့်သော ခွေးအကျင့်၊ ကိလေသာ ကုန်ခမ်းစေခြင်းငှာ မီးလှူ၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေး စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ ရေငုပ်စသော အလေ့ အကျင့်များကို သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာယကန္ထခေါ်သည်။ ငါ၏ အယူသာလျှင် မှန်၏။ သူတပါး၏ အယူအကျင့်သည် မှားသည်ဟု ပြင်းထန်စွာ စွဲယူမှတ်သား အောက်မေ့ နှလုံးသွင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ ကာယဂန္ထဟု ခေါ်သည်။

၁၁။ ဥပါဒါန်တရား လေးပါး။ ။ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

ကာမဂုဏ်၌ ပြင်းထန်စွာ စွဲလမ်းသော တဏှာလောဘကို ကာမုပါဒါန်ဟု ခေါ်သည်။ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကို ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဟုခေါ်၏။သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ အကျင့်မျိုး၌ ပြင်းထန်စွာ မှတ်ယူသော ဒိဋ္ဌိကို သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဟု ခေါ်သည်။ နှစ်ဆယ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိအယူကို အတ္တဝါဒုပါဒါန် ခေါ်သည်။

၁၂။ နီဝရဏတရား ခြောက်ပါး။ ။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ၊ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ နီဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ၊ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ....ဟူ၍ ၆-ပါးရှိ၏။

၁၃။ အနုသယတရား ခုနစ်ပါး။ ။ကာမရာဂါနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ ပဋိဃာနုသယ၊ မာနာနုသယ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိ၏။

ကာမဂုဏ်၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော လောဘစေတ်ကို ကာမရာဂါနုသယ ခေါ်သည်။ ဘုံဘဝ၌ တပ်နှစ်သက်သော လောဘစေတ်ကို ဘဝရာဂါနုသယခေါ်သည်။ ဒေါသစေတ်ကို ပဋိဃာနုသယ ခေါ်သည်။ သဘောတရား တရားကိုယ်မှာ လောဘ, ဒေါသအစရှိသည်ဖြင့် ခြောက်ပါးတို့ပင်တည်း။

၁၄။ သံယောဇဉ်ဆယ်ပါး။ ။ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ အရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်ဟူ၍ ဆယ်ပါးရှိ၏။

ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် ကာမရာဂ,ပဋိဃ,ဒိဋ္ဌိ,သီလဗ္ဗတ,ဝိစိကိစ္ဆာ ဤသံယောဇဉ်ငါးပါးကို ကာမဘုံအတွင်း၌သာ ကျင်လည်စေ တတ်ခြင်းကြောင့် အောက်သံယောဇဉ်၊ သို့မဟုတ်- ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်ခေါ်သည်။ ကြွင်းငါးပါးတို့မှာ အထက်ဘုံ၊ အထက် အဘို့ဖြစ်မှပြည့်၌ ကျင်လည်စေတတ်သောကြောင့် ဥဒ္ဓံဘာဂိယ သံယောဇဉ် ခေါ်သည်။

၁၅။ ကိလေသာဆယ်ပါး။ ။လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန,ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိနမိဒ္ဓ,ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ဟူ၍ ဆယ်ပါးရှိ၏။ စိတ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သော တရားဖြစ်၍ ကိလေသာဟု ခေါ်သည်။

၁၆။ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး။ ။သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ အားလုံးပေါင်းသော် ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ၃၇-ပါး ရှိကုန်၏။

၁၇။ ဣန္ဒြေ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါး။ ။စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ဃာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ ဟူ၍ ၂၂-ပါးရှိ၏။

သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ကို အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ, ဟုခေါ်သည်။ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို အညာတာဝိန္ဒြေ ခေါ်သည်။ အလယ် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ခြောက်ပါးကို အညိန္ဒြေခေါ်သည်။

တရားကိုယ်သရုပ်မှာ ပသာဒရုပ် ၅-ခု၊ ဘာဝရုပ် ၂၊ ဇီဝိတရုပ်၊ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၊စိတ်၊ဝေဒနာ၊ သဒ္ဓါ၊ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူ၍ ၁၆-ပါးရှိ၏။

ဤ ၁၆-ပါးသော တရားတို့ကို မိမိတို့ဆိုင်ရာ ကိစ္စတို့၌ အစိုးရမှု ရှိကြသောကြောင့် ဣန္ဒြေတရားဟု ခေါ်သည်။

၁၈။ ဗိုလ်တရားကိုးပါး။ ။ဗိုလ်တရားတို့သည် ၉-ပါးရှိကုန်၏။ သဒ္ဓါဗိုလ်, ဝီရိယဗိုလ်, သတိဗိုလ်, သမာဓိဗိုလ်, ပညာဗိုလ် ဟိရိဗိုလ်, ဩတ္တပ္ပဗိုလ်, အဟိရိကဗိုလ်, အနောတ္တပ္ပဗိုလ် ဟူ၍ ဗိုလ် ၉-ပါးရှိသည်။

၁၉။ အဓိပတိတရားလေးပါး။ ။ အဓိပတိတရားတို့သည် ဆန္ဒာဓိပတိ, ဝီရိယာဓိပတိ, စိတ္တာဓိပတိ, ဝီမံသာဓိပတိ ဟူ၍ လေးပါးရှိကုန်၏။

၂၀။ အာဟာရတရားလေးပါး။ ။အာဟာရတရားတို့သည် ကဗဠိကာရာဟာရ, ဖဿာဟာရ, မနောသဉ္စေတနာဟာရ, ဝိညာဏာဟာရ....ဟူ၍ ၄-ပါးရှိကုန်၏။

၂၁။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး။ ။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်, ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်, စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်, ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး ရှိ၏။

၂၂။ သမ္မပ္ပဓာန်တရားလေးပါး။ ။မဖြစ်ပေါ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်စေခြင်းငှာအားထုတ်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အကုသိုလ်- တရားတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း။ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကုသိုလ် တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ကုသိုလ် တရားတို့ကို ခိုင်ခန့် ပွားများစေခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း.... ဟူ၍ ၄-ပါးရှိသည်။

ကိစ္စလေးပါးရှိ၍ လေးပါးပြားသည်။ သရုပ် တရားကိုယ်မှာ သမ္မာဝါယာမခေါ် ဝီရိယတပါးပင် ဖြစ်သည်။

၂၃။ ဣဒ္ဓိပါဒ်တရား လေးပါး။ ။ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်, ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်, စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်, ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်....ဟူ၍ လေးပါးရှိသည်။

မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာတရား အထူးတို့၏ ဖြစ်ပေါ် ပြီးစီးခြင်း၏ အကြောင်း၊ အခြေပါဒ ဖြစ်သောကြောင့် ဆန္ဒစသော တရားလေးပါးကိုပင် ဣဒ္ဓိပါဒ်ခေါ်သည်။

၂၄။ ဣန္ဒြေငါးပါး (ဗောဓိပက္ခိယ)။ ။ဗောဓိပက္ခိယဖြစ်သော ဣန္ဒြေတရားတို့သည် ငါးပါးရှိကုန်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေဟူ၍ ငါးပါးရှိသည်။

၂၅။ ဗိုလ်ငါးပါး (ဗောဓိပက္ခိယ)။ ။ဗောဓိပက္ခိယဖြစ်သော ဗိုလ်တရားတို့သည် ငါးပါးရှိကုန်၏။ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်ဟူ၍ ငါးပါးရှိကုန်၏။

၂၆။ ဗောဇ္ဈင်တရားခုနစ်ပါး။ ။ဗောဇ္ဈင်တရားခုနစ်ပါးရှိသည်။ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိသည်။

ပညာကို ဓမ္မဝိစယ သမ္ဗောဇ္ဈင် ခေါ်သည်။ ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ နှစ်ပါးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ပဿဒ္ဓိ သမ္ဗောဇ္ဈင်ဟု ခေါ်သည်။ တတြမဇ္ဈတ္တတာကို ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ခေါ်သည်။

ဤခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကို မဂ်ဉာဏ်ဟူသော ဗောဓိ၏ အစိတ်အင်္ဂါဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟုခေါ်သည်။

၂၇။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူ၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိ၏။

၂၈။ သဒ္ဓါငါးပါး။ ။အာဂမသဒ္ဓါ, ဘုရားအလောင်းတို့အား ဖြစ်သောသဒ္ဓါ၊ အဓိဂမသဒ္ဓါ အရိယာတို့၏ သဒ္ဓါတရား။ သြကပ္ပနသဒ္ဓါ, ပုထုဇန်တို့၏သဒ္ဓါ ကံ,ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်း။ ရတနာသုံးပါး၌ စူးစိုက်သက်ဝင်သော သဒ္ဓါ။ ပသာဒသဒ္ဓါ ပုထုဇန်တို့အားဖြစ်သော သာမညသဒ္ဓါ၊ ခိုင်မြဲခြင်း မရှိ ပျက်လွယ်၏။

၂၉။ ပီတိငါးပါး။ ။ ခုဒ္ဒကာပီတိ ကြက်သီး မွေးညှင်း ထခြင်း။ ခဏိကာပီတိ လျှပ်စစ်ပျက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။ သြက္ကန္တိကာပီတိ လှိုင်းတံပိုးထသကဲ့သို့ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဥဗ္ဗေဂ ပီတိ ကိုယ်မြောက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။ ဖရဏာပီတိ တကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့၍ တက်သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း။

၃၀။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၅-ပါး။

၁။ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၂။ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၃။ မဂ္ဂ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၄။ ဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၅။ ပစ္စဝေက္ခဏာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၃၁။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ၃-ပါး။

၁။ နေက္ခမသင်္ကပ္ပ။ ။ထွက်မြောက်ရာထွက်မြောက်ကြောင်း အကြံအစည်။

၂။ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ သတ္တဝါမှန်သမျှ ကြောင့်ကြကင်းစေလိုကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည်။

၃။ အဝိဟိံသာသက်ပ....သတ္တဝါမှန်သမျှ ချမ်းသာစေလိုကြောင်းတောင်းမြတ်သောအကြံအစည်။

၃၂။ သမ္ဘာဇညတရား လေးပါး။ ။သာတ္ထက သမ္ပဇဉ်၊ သပ္ပါယ သမ္ပဇဉ်၊ ဂေါစရသမ္ပဇဉ်၊ အသမ္မောဟသမ္ပဇဉ်တို့ ဖြစ်သည်။

၃၃။ ဝိပဿနာ အန္တရာယ်ဆယ်ပါး။ ။အရောင်၊ ပီတိ ပဿဒ္ဓိနှစ်ဖြာ၊ သဒ္ဓါဝိရိယ၊ သုခဗုဒ္ဓိ၊ နိကန္တိနှင့် သတိဥပေက္ခာ ဤဆယ်ဖြာ မှတ်ပါအန္တရာယ်။

၃၄။ သောတာပန် အင်္ဂါလေးပါး။ ။သပ္ပုရိသသံသေဝ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ ယောနိသော မနသိကာရ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ။ (၁) သူတော်ကောင်းတို့အား ဆည်းကပ်ခြင်း။ (၂) သူတော်ကောင်းတရားနာကြားခြင်း။ (၃)အသင့်အတင့်နှလုံးသွင်းခြင်း။ (၄) ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ခြင်း။ (ဝါ) မဂ္ဂ ဖြဟ္မစရိယ အလုပ် လုပ်ခြင်း။

၃၅။ ဥပဓိလေးပါး။ ။ကာမုပဓိ၊ ခန္ဓူပဓိ၊ ကိလေသုပဓိ၊ အဘိသင်္ခါရုပဓိ ဤလေးပါးဖြစ်သည်။

၃၆။ ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်းခြောက်ပါး။

၁။ မသိနားမလည်၍ သဘောရိုးဖြင့် မေးမြန်းခြင်း။
၂။ မိမိအသိနှင့် တူမတူ ဆွေးနွေးလို၍ မေးမြန်းခြင်း။
၃။ အရည်အချင်း အဆင့်အတန်းသိလို၍ မေးမြန်းခြင်း။
၄။ မိမိအသိဉာဏ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်စေ၍မေးမြန်းခြင်း။
၅။ သူတပါးအား ချိုးနှိမ်ဖိနှိပ်လို၍ မေးမြန်းခြင်း။

၆။ သူတပါးအပေါ်၌ ဆရာလုပ်လို၍ မေးမြန်းခြင်း၊

၃၇။ ကလျာဏမိတ္တအင်္ဂါခုနစ်ပါး။

ပိယော,ဂရု ဘာဝနီယော၊
ဝတ္တာ, စ ဝစနက္ခမော။
ဂမ္ဘီရဥ္စကထံ ကတ္တာ၊
နော စဋ္ဌာနေ နိယောဇယေ။

၃၈။ အသိခြောက်မျိုး၊ သဒ္ဓါ=ယုံကြည်သိ။ ။အနုဿဝ= အဆင့်ကြားသိ၊ ရုစိ=နှစ်သက်၍သိ၊ အာကာရပရိဝိတက္က— ကြံစည်၍သိ၊ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနခန္တိ=ဒိဋ္ဌိအမှားသိ။ ပစ္စက္ခ= ကိုယ်တိုင်သိ။

၃၉။ သင်္ခါရလေးမျိုး။

၁။ သင်္ခတသင်္ခါရ, အနိစ္စာဝတသင်္ခါရာ၌ ဟောအပ်သော အကြောင်းအကျိုးတရား။

၂။ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရ= ကံကြောင့်ဖြစ်သော တေဘူမက ရုပ်နာမ်တရားဟူသမျှ။

၃။ အဘိသင်္ခါရဏက သင်္ခါရ = ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂၉-ပါး။

၄။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရ = ကိုယ်၌, စိတ်၌ဖြစ်သောလုံ့လ အားထုတ်မှုများ။

၄၀။ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး။ ။(၁) အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါ တခုသော တရား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် သဘောအမျိုးမျိုးအကျိုး အမျိုးမျိုးတို့ကို အထူးထူးအထွေထွေ ကိုယ်တိုင်လည်းသိ သူ တပါးကိုလည်း သိလွယ် မြင်လွယ်အောင် ဝေဘန်၍ ဟောပြော

နိုင်ခြင်း။ (၂) မေ့ပဋိသမ္ဘိဒါ= တရားအမျိုးမျိုးတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်းသိ၊ သူတပါးကိုလည်း အဆန်းတကြယ် ဟောနိုင်ခြင်း။

၃။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ။ ။မဂဓဘာသာပါဠိမှစ၍ သဒ္ဒါ ပုဒ် ဗျည်း အမျိုးမျိုးတို့၏ ဝိဂ္ဂိုဟ် ဝစနတ္ထ, ဗျုပ္ပတ် ဝစနတ္ထတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်းသိ၊ သူတပါးအားလည်း နားလည်အောင်ဟော နိုင်ခြင်း။

၄။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ။ ။တခုသော တရား၏ အနက် အဓိပ္ပါယ် သဘောများကို ဥပမာ .... ဥပမေယျ .... သက်သေ သာဓက စုံလင်စွာနှင့် ကိုယ်တိုင်လည်းသိမြင်၊ သူတပါးကိုလည်း ထင်မြင် သိသာလွယ်အောင် အကျိုးအကြောင်းတို့ကို ဟော ပြောနိုင်ခြင်း။

၄၁။ အပ္ပနာကောသလ္လဆယ်ပါး။

၁။ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့်တကွအသုံးအဆောင်ပစ္စည်း သန့်ရှင်းမှု။
၂။ ဣန္ဒြေငါးပါးကို ညီညွတ်အောင်ပြုမှု။
၃။ ထွက်သက်,ဝင်သက်ဟူသော အာရုံနိမိတ်၌လိမ်မာမှု။
၄။ တက်ကြွလွန်းသော စိတ်ကို နှိမ့်ချမှု။
၅။ ဆုတ်နစ်လွန်းသော စိတ်ကို တက်ကြွမှု။
၆။ ခြောက်သွေ့လွန်းသော စိတ်ကို ရွှင်စေမှု။
၇။ ညီညွတ်သော စိတ်ကို လျစ်လျူရှုမှု။
၈။ သမာဓိမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်မှု။
၉။ သမာဓိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီဝဲမှု။
၁၀။ အပ္ပနာကို ရခြင်းငှာ အမြဲညွတ်သော စိတ်ရှိမှု။

၄၂။ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးပါး (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

၁။ ဩဠာရိကတ္တပုဂ္ဂိုလ်။ ။ဘဝ၌ ပျော်ရွှင်၍ နာမ်ရုပ်၌ ငါဟူသော- သတ္တဝါဟူသော အမှတ်ဖြင့် မကျွင်းဘဲ နေသည်။

၂။ အတိဓါဝန္တပုဂ္ဂိုလ်။ ။ဘဝ၌ ပျင်းမုန်း ငြီးငွေ့.... မပျော်မွေ့၊ သို့သော်.... နာမ်ရုပ်ကိုမြင်၍ ငါဟူသော သတ္တဝါ သေသည်။ နောက်၌ မဖြစ်ဟု ထင်မှတ်သဖြင့် လွန်ပြေးသော ပုဂ္ဂိုလ်။

၃။ စက္ခုမန္တပုဂ္ဂိုလ်။ ။ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်တိုင်း-ပျက်တိုင်း သိ၍ ဝိပဿနာအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

၄၃။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ငါးမျိုး။

၁။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။

၂။ ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။

၃။ အသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။

၄။ သသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။

၅။ ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမီ ပုဂ္ဂိုလ်။

၄၄။ ပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်မျိုး။

၁။ ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်။

၂။ ဒိဋ္ဌိပတ္တပုဂ္ဂိုလ်။

၃။ ပညာဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်။

၄။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်။

၅။ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်။

၆။ သဒ္ဒါနုသာရီ ပုဂ္ဂိုလ်။
၇။ ဓမ္မာနုသာရီ ပုဂ္ဂိုလ်။
၄၅။ သောတာပန်သုံးမျိုး။
၁။ ဧကဗီဇသောတာပန်။
၂။ ကောလံကောလသောတာပန်။
၃။ သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန်။
၄၆။ ပုထုဇန်လေးမျိုး။
၁။ ဥဂ္ဃဋိတညူပုဂ္ဂိုလ်။
၂။ ဝိပဉ္စိတညူပုဂ္ဂိုလ်။
၃။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်။
၄။ ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်။
၄၇။ သံဝေဂလေးပါး။
၁။ စိတ္တုတြာသသံဝေဂ။
၂။ ဩတ္တပ္ပသံဝေဂ။
၃။ ဉာဏသံဝေဂ။
၄။ မေ့သံဝေဂ။

၄၈။ လက္ခဏာသုံးပါး။

၁။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို သဘာဝလက္ခဏာခေါ်သည်။
၂။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်၏ ဥပါဒ်,ဌီ ဘင်ကို သင်္ခတလက္ခဏာ ခေါ်သည်။

၃။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ် ဥပါဒ်ဌီဘင်၏ မမြဲဟု မှတ်စရာ,ဖေါက်ပြန် ပျက်စီးသော အခြင်းအရာ, ဆင်းရဲဟု မှတ်ဆရာ, နှိပ်စက်

သော အခြင်းအရာ, အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်ဟု မှတ်စရာသည့် သာမည လက္ခဏာမည်၏။

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ် ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင် သဘာဝလက္ခဏာ ထင်တော့သည်။ သဘာဝလက္ခဏာ ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင် သင်္ခတ လက္ခဏာ ထင်တော့သည်။ သင်္ခတလက္ခဏာ ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင်.... သာမညလက္ခဏာ ထင်တော့၏၊ သာမညလက္ခဏာ ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင် ဗလဝဝိပဿနာ မှန်စွာဖြစ်တော့၏။ဗလဝဝိပဿနာ မှန်စွာ ဖြစ်လျှင် မဂ်ဖိုလ် ဆောန်ရတော့မည်။

၄၉။ ဥပါသကာ ဂုဏ်အင်္ဂါငါးပါး။

၁။ သဒ္ဓေါဟောတိ-သီလဝါဟောတိ၊ နကောတုဟလမင်္ဂလိကော ဟောတိ၊ ကမ္မံပစ္စေတိ နောမင်္ဂလံ၊ နစ္ဆတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိနေယျံ ဂဝေသတိ၊ ဣဓ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ။

သဒ္ဓေါဟောတိ=သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

သီလဝါဟောတိ=သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

နကောတုဟလမင်္ဂလိကောဟောတိ = ရက်ရာဇာ, ပြဿဒါး, ငှက် အော်ခြင်း၊ ဥင်းတ နားခြင်း၊ အိမ်မြှောင် စုတ်ထိုးခြင်း စသော အမင်္ဂလာ.... မင်္ဂလာတရားများကို မယုံကြည်ခြင်း .... (ကောတုဟလမင်္ဂလာကို မယုံကြည်ခြင်း)။

ကမ္မံပစ္စေတိ နောမင်္ဂလံ....ဟူသည်ကား.... ကံ,ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်၍ ဒုမင်္ဂလ-သုမင်္ဂလ စသည်တို့၌ မယုံကြည်ခြင်း။

န ဣတောဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိနေယျံ ဂဝေသတိ ဟူသည်ကား .... ဤသာသနာတော်မှ အပ ဖြစ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မရှာမှီးခြင်း။

ဣစ္စေ ပဋိစ္စကာရံ ကရောတိ = ဤသာသနာတော်၌ ရှေးဦးစွာ လှူဒါန်းခြင်း- ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၅၀။ ကထာ ဝတ္ထုဆယ်ပါး။

၁။ အပ္ပိစ္ဆကထာ။ ။အလိုနည်းသည်နှင့်စပ်သောစကား။

၂။ သန္တုဋ္ဌိကထာ။ ။ရောင့်ရဲခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။

၃။ ပဝိဝေကကထာ။ ။ဆိတ်ငြိမ်သည်နှင့် စပ်သောစကား။

၄။ အသံသဂ္ဂကထာ။ ။တာမဂုဏ်နှင့် မရောမယှက်သည်နှင့်စပ်သော စကား။

၅။ ဝိရိယမ္ဘကထာ။ ။အားထုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သောစကား။

၆။ သီလကထာ။ ။သီလနှင့်စပ်သော စကား။

၇။ သမာဓိကထာ။ ။သမာဓိနှင့် စပ်သောစကား။

၈။ ပညာကထာ။ ။ပညာနှင့်စပ်သော စကား။

၉။ ဝိမုတ္တိကထာ။ ။လွတ် မြောက် ခြင်း နှင့် စပ် သော စကား။

၁၀။ ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿနကထာ။ ။လွတ်မြောက်ရာ ဖြစ်သော ဉာဏ်နှင့်စပ်သော စကားဟူ၍.... ဆယ်ပါးတို့ပင်တည်း။

၅၁။ လောလခြောက်ပါး။

အာဟာရလောလ, အလင်္ကာရလောလ, ပရပုရိသလောလ, ပရဒါရလောလ, ဓနလောလ, ပါဒလောလဟူ၍ လောလခြောက်ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၅၂။ မတင်းတိမ်တောင်းသော တရားငါးပါး။

၁။ သီလဝိသုဒ္ဓိဝယ် လုံခြုံတယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှ မနေရ စိတ်ချ၍လဲ မနေနှင့်။

၂။ ဗဟုသုတဝယ် ပြည့်စုံတယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှမနေရ စိတ်ချ၍လဲ မနေနှင့်။

၃။ သမာဓိဝယ် တည်ကြည်တယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှ မနေရ စိတ်ချ၍လဲ မနေနှင့်။

၄။ ဆိတ်ငြိမ်ရာဝယ် နေနိုင်တယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှ မနေရ စိတ်ချ၍လဲ မနေနှင့်။

၅။ အနာဂါမ်ဝယ် တည်ပြီကွယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှ မနေရ စိတ်ချ၍လဲ မနေနှင့်။

၅၃။ အလွန်ကဲဆုံး တရားသုံးပါး။

၁။ သတ္တဝါတို့အား သုခမဟုတ်ဘဲ သုခ်ဟု ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန် ထင်စေတတ်သော တရားတို့တွင် ဝေဒနာသည် အလွန်ကဲဆုံးဖြစ်၏။

၂။ သတ္တဝါတို့အား အတ္တမဟုတ်ဘဲ အတ္တဟူ၍ ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန် ထင်စေတတ်သော တရားတို့တွင် သညာသည် အလွန်ကဲဆုံးဖြစ်၏။

၃။ သတ္တဝါတို့အား နိစ္စမဟုတ်ဘဲ နိစ္စဟူ၍ ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန် ထင်စေတတ်သော တရားတို့တွင် စိတ်သည် အလွန်ကဲဆုံးဖြစ်၏။

၅၄။ သစ္စာအနက် တဆယ့်ခြောက်ချက်။

၁။ ဒုက္ခသ ပီဠနဋ္ဌော, သင်္ခတဋ္ဌော, သန္တာပဋ္ဌော, ဝိပရိဏာမဋ္ဌော။

နှိပ်စက်,ပြုပြင်,ပူပင်,ဖေါက်လွဲ။

၂။ သမုဒယဿ အာယူဟနဋ္ဌော,နိဒါနဋ္ဌော,သံယောပဋ္ဌော ပလိဗောဓဋ္ဌော။

ဆည်းပူး, ဆွဲနှောင်, ဖွဲ့နှောင်, နှောက်ယှက်၊ အနက်လေးပါး ဒုက္ခပွား။

၃။ နိရောဓဿ နိဿရဏဋ္ဌော,ပဝိဝေကဋ္ဌော, အမတဋ္ဌော၊ အသင်္ခတဋ္ဌော။

ကျွတ်လွတ်,ဘိကွေ့,မသေ,မပြု.... ဤလေးခု သုခအမှန်ထား။

၄။ မဂ္ဂဿနိယျာနဋ္ဌော, ဟေတုဋ္ဌော,ဒဿနဋ္ဌော, ပဓိပတေယျဋ္ဌော၊ ထွက်မြောက်,တည်ထောင်,မြင်နိုင်, ကြီးကဲ....ဤလေးနဲ ဆင်းရဲငြိမ်းလမ်းတည်း။

၅၅။ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ ပွားနည်းသရုပ်။

နာမ်ဘေပညာ၊ နိပ္ဖန္နာ....တည်ပါလက္ခဏ။ သန္တာန်နှစ်ဖြာ၊ မြောက်ပွားကာ တရာ့ငါးဆယ်ရ၊ ယင်းကိုတခါ ကိလေသာ၊ ဆယ်ဖြာမြောက်ပြန်ထ၊ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ ထိုအခါ ဖြစ်သည်ပ....။

စေတသိက် ၅၂-စိတ် ၁- နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈—လက္ခဏရုပ် ၄- ပေါင်း ၇၅- မိမိသန္တာန်သူတပါးသန္တာန်နှင့် မြောက် = ၁၅၀- ကို ကိလေသာ (၁၀)ပါးနှင့် မြောက် = ၁၅၀၀။

၅၆။ တဏှာအစစ် တရားရှစ်။

ဘဏှာသုံးတန် တည်ထားပြန် အာ, ကာ, သံနှင့်မြောက်။ တဏှာအစစ်၊ တရားရှစ်၊မှန်စွာ အရကောက်။

ကာမတဏှာ,ဘဝတဏှာ,ဝိဘဝတဏှာ သုံးပါးကို တည်၍.... အာရုံခြောက်ပါးနှင့်မြှောက်။ ၁၈-ပါးဖြစ်၏။ ၎င်းကို ကာလ သုံးပါးနှင့်မြှောက်သော် ၅၄-ရ၏။၎င်းကို အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် နှစ်ပါးနှင့် မြှောက်သော် ၁၀၈-ပါးဖြစ်၏။

၅၇။ ဝိပ္ပလ္လာသတရား ဆယ့်နှစ်ပါး။

သညာဝိပ္ပလ္လာသမှာ....အနိစ္စကို နိစ္စဟု မှတ်ခြင်း။ ဒုက္ခကို သုခဟု မှတ်ခြင်း။ အနတ္တကို အတ္တဟု မှတ်ခြင်း။ အသုဘကို သုဘဟု မှတ်ခြင်း (လေးပါး)။

စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသမှာ... အနိစ္စကို နိစ္စဟု သိခြင်း။ဒုက္ခကို သုခဟု သိခြင်း။ အနတ္တကို အတ္တဟု သိခြင်း၊ အသုဘကို သုဘဟု သိ ခြင်း (လေးပါး)။

ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသမှာ-အနိစ္စကို နိစ္စဟုယူခြင်း၊ဒုက္ခကို သုခဟုယူခြင်း အနတ္တကိုအတ္တဟုယူခြင်း၊အသုဘကို သုဘဟုယူခြင်း(လေးပါး)။

၅၈။ ချုပ်ခြင်း နိရောဓနှစ်မျိုး။

၁။ အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော တရားတို့၏ ပျက်ဆုံးခြင်းဟူသော ဘင်္ဂနိရောဓလည်းတပါး။

၂။ အကြောင်းတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူ၍ ပင် မရှိခြင်း၊တည်းဟူသော အနုပ္ပါဒနိရောဓလည်းတပါး၊ ပေါင်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

၅၉။ ဘာဝနာနည်းလေးဆယ်။

အနိစ္စာနုပဿနာဆယ်ပါး။ ။အနိစ္စတော,ပလောကတော သလ္လာတော, ပဘင်္ဂုတော, အဒ္ဓုဝတော, ဝိပရိဏာမတော, အ

သာရကတော, ဝိဘဝတော, မစ္စုတော, သခ်ဘတော၊ ပေါင်း ဆယ်ပါး ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခာနုပဿနာ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး။ ။ဒုက္ခတော,ရောဂတော အဃတော,ဂဏ္ဍတော, သလ္လတော,အာဗာဓတော, ဥပဒ္ဒဝတော, ဘယတော, ဤတိတော,ဥပသဂ္ဂတော, အတာဏတော, အလေဏတော,အသရဏတော, ဝဓကတော,အဃမူလတော, အာဒီနဝတော,သာသဝတော, မာရာမိသတော, ဇာတိတော, ဇရာတော, ဗျာဓိတော, သောကတော, ပရိဒေဝတော, ဥပါယာသတော, သံကိလေသဓမ္မတော,ပေါင်း နှစ်ဆယ့်ငါးပါးဖြစ်သည်။

အနတ္တာနုပဿနာငါးပါး။ ။အနတ္တတော, ပရတော,ရိတ္တတော, တုစ္ဆတော, သုညတော ပေါင်း ငါးပါး၊ စုစုပေါင်း ဘာဝနာနည်းလေးဆယ်ဖြစ်သည်။

၆၁။ တရားနာခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး။ ။ (၁) မကြားနာဘူးသည်ကို ကြားနာရခြင်း။ (၂) ကြားဘူးသည်ကို ဖြူစင်စေခြင်း။ (၃)ယုံမှားမှုကို ကူးမြောက်နိုင်ခြင်း။ (၄)အယူကို ဖြောင့်မတ်စွာ ပြုနိုင်ခြင်း။ (၅)စိတ်ကို ကြည်လင်စေခြင်း။

၆၁။ ဤတရား ၆-ပါး မပယ်ဘဲ ကာယနုပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတရားများ ပွားများအားထုတ်ခြင်းငှာ မသိုက်။

ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပဟာယ အဘဗ္ဗော ကာယေ ကာယနုပဿီ ဝိဟာရိတုံ။ ဝေဒနာနုပဿိ၊စိတ္တာနုပဿိ၊ဓမ္မာနုပဿိ ဝိဟာရိတုံ။

ကတမေ ဆ။ကမ္မာရာမတံ,ဘဿာရာမတံ, နိဒ္ဒါရာမတံ, သင်္ဂဏိကာရာမတံ, ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတံ, ဘောဇနေ အမတညုတံ။

အာဟာယ် ၆-ပါးနည်းဆိုသော် (၁)အမူသစ်၌ပျော်မွေ့ခြင်း။ (၂) စကားပြောဆိုခြင်း၌ ပျော်မွေ့ခြင်း၊ (၃) အိပ်ခြင်း၌ ပျော်မွေ့ခြင်း။ (၄) အပေါင်းအဖေါ်၌ ပျော်မွေ့ခြင်း (၅) ဒွါရ ၆-ပါးဟု ဆိုအပ်သော ဣန္ဒြေ၌ လုံခြုံအောင်စောင့်ရှောက်ခြင်း မရှိခြင်း။ (၆) အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်ကို မသိခြင်း။

ဤတရား ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော် အနုပဿနာတရား အားမထုတ်ထိုက်သေးဟု မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူသည်။ (သတိပြုကြပါကုန်)။

၆၂။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်၏ နက်နဲခြင်း လေးပါး။

ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ=တရားတော်၏နက်နဲခြင်း။အတ္ထဂမ္ဘီရတာ= အနက်၏ နက်နဲခြင်း။ ဒေသနာဂမ္ဘီရဘာ= ဒေသနာတော်၏ နက်နဲခြင်း။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရဘာ= ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်ခဲခြင်းဟူ၍ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ နက်နဲခြင်းလေးပါးရှိသည်။

၆၃။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော အကုသိုလ်တရားများ။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည် သယောဇဉ် ဆယ်ပါးတွင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ, ဝိစိကိစ္ဆာ သုံးပါးသော သံယောဇဉ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့အားဖြင့် ပယ်နိုင်သည်။

ကိလေသာတွင် ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာကို ပယ်နိုင်သည်။

ဝိပ္ပလ္လာသဆယ့်နှစ်ပါးတွင် အနိစ္စကို နိစ္စ၊ အနတ္တကို အတ္တဟု ယူသော သညာဝိပ္ပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသ.... ခြောက်ပါး။ ဒုက္ခကို သုခ။ အသုဘကို သုဘယူသော ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသ နှစ်ပါး၊ ပေါင်း ၈-ပါးကို ပယ်သည်။

အနန္တသယ ခုနှစ်ပါးတို့တွင်....ဒိဋ္ဌာနုသယနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ နှစ်ပါးကို ပယ်သည်။

၆၄။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မထိုက်သော တရား ၆-ပါး။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ၊ အပါယ်ကို ရောက်စေသော အပါယဂါမိနီရာဂ၊အပါယ်ကို ရောက်စေသော အပါယဂါမိနီဒေါသ၊ အပါယ်ကို ရောက်စေသော အပါယ ဂါမိနီမောဟတို့ ဖြစ်သည်။

၆၅။ သကဒါဂါမိမဂ်ပယ်သော ကိလေသာ။

သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂ သံယောဇဉ်နှင့် ပဋိဃသံယောဇဉ် နှစ်ပါးမျှသာ တို့၏ ပယ် သည်။ (တစိတ်မျှပယ်)

ကိလေသာဆယ်ပါးတွင် ရုန့်ရင်းသော ဒေါသကိလေသာ တစိတ်ကို သကဒါဂါမ်ပယ်သည်။

ဝိပ္ပလ္လာသ ဆယ့်နှစ်ပါးတွင် သကဒါဂါမ်သည် အသုဘကို သုဘဟူသော သညာဝိပ္ပလ္လာသ, စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသနှစ်ပါး တို့၏ ပယ်သည်။

အနုသယခုနစ်ပါးတွင် ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂါနုသယနှင့် ပဋိဃာနုသယနှစ်ပါးကိုပယ်သည်။

၆၆။ အနာဂါမ်ပယ်သော ကိလေသာ။

အနာဂါမ်သည် သံယောဇဉ်ဆယ်ပါးတွင် ကာမရာဂသံယော ဇဉ် ပဋိဃသံယောဇဉ်နှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သည်။

ကိလေသာ ဆယ်ပါးတွင် ဒေါသကို အကြွင်းမဲ့ ပယ် သည်။

ဝိပ္ပလ္လာသဆယ့်နှစ်ပါးတွင် အသုဘကို သုဘဟူသော သညာဝိပ္ပလ္လာသ, စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသ နှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သည်။

အနုသယခုနှစ်ပါးတွင် ကာမရာဂါနုသယနှင့် ပဋိဃာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သည်။

၆၇။ အရဟတ္တမဂ်ပယ်သော ကိလေသာ။

အရဟတ္တမဂ်ပယ်သော တရားများမှာ သံယောဇဉ်ဆယ်ပါးတွင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ရူပရာဂ,အရူပရာဂ,မာန, ဥဒ္ဓစ္စ,အဝိဇ္ဇာ။

ကိလေသာဆယ်ပါးတွင် လောဘ,မောဟ, မာန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ။

ဝိပ္ပလ္လာသ တဆယ့်နှစ်ပါးတွင် ဆယ့်နှစ်ပါးစလုံး အားလုံးပယ်သည်။

အနုသယခုနှစ်ပါးကို အားလုံးပယ်သည်။

နီဝရဏခြောက်ပါး အားလုံးကိုပယ်သည်။

၆၈။ ။ကောလာဟလ ငါးပါး။

၁။ မောနေယျကောလာဟလ၊ မောနေယျပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်လတံ့သော ကောလာဟလ။

၂။ မင်္ဂလကောလာဟလ၊ မင်္ဂလတရား ပေါ်ထွန်းလတံ့သော ကောလာဟလ။

၃။ စက္ကဝတ္တိကောလာဟလ၊ စကြဝတေးမင်း ပေါ်လတံ့သော ကောလာဟလ။

၄။ ဗုဒ္ဓကောလာဟလ၊ ဘုရားပွင့်တော် မူလတံ့သော ကောလာဟလ။

၅။ တပ္ပဝိနာသ ကောလာဟလ၊ ကမ္ဘာ ပျက်လတံ့သော ကောလာဟလ။

၆၉။ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးမျိုး။

၁။ ဥရိယတ္တိဗဟုလပုဂ္ဂိုလ်၊ သင်အံ လေ့ကျက် မှုများ သော ပုဂ္ဂိုလ်။
၂။ ပညတ္တိဗဟုလ၊ ဟောပြောမှုများသော ပုဂ္ဂိုလ်။
၃။ သဇ္ဈာယဗဟုလ၊ ရွတ်ဘတ် သရဇ္ဈာယ်ခြင်း များ သောပုဂ္ဂိုလ်။
၄။ ဝိတက္ကဗဟုလ၊ ကြံစည်ခြင်းများသော ပုဂ္ဂိုလ်။
၅။ ဓမ္မဝိဟာရီပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားအလုပ်-လုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ ဘုရားကြိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

၇၀။ နိယာမတရား ၅-ပါး။

၁။ ကမ္မနိယာမ။
၂။ စိတ္တနိယာမ။
၃။ ဥတုနိယာမ။
၄။ ဗီဇနိယာမ။
၅။ ဓမ္မနိယာမ။

၇၁။ ဂတိ ၅-ပါး။

၁။ ဒေဝဂတိ။
၂။ မနုဿဂတိ။
၃။ နိရယဂတိ။
၄။ ပေတဂတိ။
၅။ တိရစ္ဆာနဂတိ။

၇၂။ ပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး။

၁။ ဇလာဗုဇ၊ အမိဝမ်း၌ဖြစ်ခြင်း။

၂။ အဏ္ဍဇ၊ ဥ၌ဖြစ်ခြင်း။

၃။ သံသေဒဇ၊ သစ်သီး, သစ်ပင်တို့၌ ဖြစ်ခြင်း။

၄။ ဩပပါတိက၊ ၁၆-နှစ်သားအရွယ် ကုသိုလ် အဟုန်ကြောင့်ဖြစ်ခြင်း။

၇၃။ ဝသီဘော် ၅-ပါး။

၁။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ နိမိတ်အာရုံကို လျင်စွာ ဆွဲယူနိုင်သော ဝသီဘော်။

၂။ သမာပဇ္ဇနဝသီ၊ အာရုံထင်လျှင် ထင်ခြင်း ဈာန်ကို ကျစေနိုင်သော ဝသီဘော်။

၃။ အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ မိမိအလိုရှိသလောက် ဈာန်တွေကို တားနိုင်သော ဝသီဘော်။

၄။ ဝုဋ္ဌာနဝသီ၊ မိမိဈာန်မှထလိုသောအခါ ထနိုင်သော ဝသီဘော်။

၅။ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ၊ မိမိဈာန်ကို ဆင်ခြင်သော ဝသီဘော။

၇၄။ အဘိညာဏ် ၆-ပါး။

၁။ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်။

၂။ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဏ်။

၃။ ပရစိတ္တဇာနန အဘိညာဏ်။

၄။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်။

၅။ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်။

၆။ အာသဝက္ခယ အဘိညာဏ်။ (လောကုတ္တရာ)

၇၅။ ဈာနခြင်းအပြား(၄)ပါး။

၁။ အယုက္ခယမရဏ၊ အသက်ကုန်၍ သေခြင်း။

၂။ ကမ္မက္ခယမရဏ၊ ကံကုန်၍ သေခြင်း။

၃။ ဥဘယက္ခယမရဏ၊ အသက်, ကံ, နှစ်ပါးကုန်၍ သေခြင်း။

၄။ ဥပစ္ဆေဒကမရဏ၊ လက်တလော ရုပ်စဉ် ပြတ်သဖြင့် သေခြင်း။

၁။ သူခဘော်ဆည်းကပ်မြတ်တရားနာ လျော်စွာပွားကျင့် မဂ်ဖိုလ်ခွင့် ရလင့်စောန်သာ။

၂။ ဖြစ်ပျက်သမျှ သင်္ခါရ ဒုက္ခာသစ္စာမှတ်။
ဖြစ်ပျက်မှုပင် ငါကောင်ထင် ခင်မင်သမုဒယမှတ်။
ရုပ်နာမ်အားလုံး ဖြစ်ပျက်သည်း ချုတ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်မှတ်။

၃။ ယုံကြည် ကျန်းမာ ဖြောင့်မှန်စွာနှင့် ခန္ဓာနာမ်ရုပ် ဖြစ်ချုတ် ဉာဏ်မြင် ဤငါးအင် မှန်ပင် မဂ်ရကြောင်း။